

DR.5.4.2001

[DOKUMEN INI BELUM DISEMAK]

**MALAYSIA**

**DEWAN RAKYAT**

**Khamis, 5 April 2001**

**Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi**

**DOA**

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) *mempengerusikan Mesyuarat*]

---

**JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN**

1. **Puan Lim Bee Kau [Padang Serai]** minta Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga menyatakan struktur dan polisinya serta apakah tindakan yang akan diambil untuk meminda undang-undang yang mendiskriminasikan kaum wanita.

**Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga [Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil]:** Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga dipertanggungjawabkan untuk mempertingkatkan pembangunan dan taraf hidup wanita dan memperkukuhkan institusi keluarga. Struktur organisasi kementerian sedang disusun semula dengan menyerapkan sepenuhnya sumber tenaga manusia dan fungsi Jabatan Hal Ehwal Wanita (HAWA), sementara Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) pula merupakan sebuah badan berkanun yang bertanggungjawab kepada kementerian.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kementerian akan terus melaksanakan Dasar Wanita Negara dan Pelan Tindakan Pembangunan Wanita yang sememangnya telah pun menjadi asas perancangan dan strategi pembangunan wanita di negara ini. Dua matlamat Dasar Wanita Negara ialah untuk menjamin perkongsian saksama di antara lelaki dan wanita dalam menyertai proses pembangunan di samping menikmati hasil pembangunan negara. Dasar ini juga bertujuan untuk memastikan wanita diintegrasikan sepenuhnya dalam semua sektor pembangunan negara bagi mempertingkatkan taraf hidup dan kesejahteraan wanita.

Memandangkan kementerian ini akan bertanggungjawab dalam membangunkan wanita dan keluarga di alaf baru ini, Dasar Wanita Negara perlu dikaji semula dengan tujuan mengemas kini visi, matlamat, strategi, perancangan dan keperluan semasa.

Berhubung dengan tugas untuk meminda undang-undang, fungsi utama kementerian ialah untuk memberi nasihat serta mempengaruhi penggubalan dan pelaksanaan undang-undang dan dasar pembangunan negara supaya keperluan asas dan kepentingan strategik wanita diperdanakan dalam semua undang-undang dan dasar-dasar tersebut. Seterusnya kementerian akan memainkan peranan yang lebih proaktif dan beri maklum bahas serta sokongan kepada kementerian-kementerian dan agensi-agensi lain dalam merancang secara bersepadu dan teratur serta menggubal dasar-dasar yang lebih mesra wanita dan keluarga.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri, syabas dan tahniah. Dalam Parlimen pun kita ada tiga menteri wanita. Saya hendak tanya Yang Berhormat, adakah sejak akhir-akhir ini perhatian yang diberikan oleh Kerajaan pimpinan Barisan Nasional untuk melantik pelbagai tokoh kalangan wanita menjadi Hakim Mahkamah Rayuan, Peguam Negara, Gabenor Bank Negara, Ketua Setiausaha Kementerian, pengerusi bank dan pelbagai lagi, menunjukkan bahawa Kerajaan Barisan Nasional memang sentiasa memberi perhatian untuk melihat kemajuan wanita dalam alaf baru. Jadi, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat, bagaimana pula di sebelah sana pihak pembangkang adakah mereka ini ketinggalan zaman ataupun agak ke belakang. Minta penjelasan daripada Yang Berhormat.

**Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil:** Tuan Yang di-Pertua, memang betul apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat. Kerajaan Barisan Nasional memang mengambil berat tentang hal ehwal wanita. Malah tak salah kalau saya katakan sejak tahun 1949 lagi apabila Wanita UMNO ditubuhkan maka perjuangan untuk wanita bermula dengan secara lebih efektif di negara kita ini. Namun begitu, seperti Ahli Yang Berhormat mengikuti perkembangan aliran pemikiran pihak-pihak pembangkang dan saya berdoa kepada Allah supaya mereka akan dapat membawa wanita terutama di dalam parti-parti pembangkang ke satu arah yang akan memperkasa dan memberi kekuatan kepada wanita.

Namun begitu, Yang Berhormat, melalui kementerian ini kita akan mengajak semua wanita termasuk wanita daripada ahli-ahli pembangkang untuk bersama-sama menjalankan program dan apa jua kebaikan yang kita dapati melalui kementerian ini akan dinikmati bersama, iaitu ahli-ahli Barisan Nasional dan juga ahli-ahli pembangkang. Kerana itulah sikap kerajaan yang ada pada hari ini positif untuk semua rakyat Malaysia.

**Puan Lim Bee Kau:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, dan terima kasih saya ucapkan kepada Yang Berhormat Menteri. Saya ucapkan tahniah atas perlantikan Yang Berhormat. Kita mempunyai keyakinan penuh dengan Yang Berhormat Dato' atas jawatan tersebut. Untuk melicinkan perjalanan Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga ini, adakah pihak kementerian bercadang untuk mengadakan jabatan ataupun jawatan-jawatan yang diperlukan di peringkat negeri dan kalau ada, bila agaknya ini akan dilaksanakan?

**Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil:** Kepada Ahli Yang Berhormat, saya ingin mengucapkan terima kasih di atas sokongan yang diberi, insya-Allah, saya akan bekerja kuat bersama-sama dengan kakitangan yang lain. Namun begitu, kejayaan kementerian ini bagi saya terletak bukan hanya kepada kami di kementerian, tetapi sokongan daripada semua termasuklah kaum bapa yang ada.

Tuan Yang di-Pertua, pihak kementerian telah pun memohon daripada Jabatan Perkhidmatan Awam untuk mempertimbangkan supaya diwujudkan jabatan-jabatan di peringkat negeri. Namun begitu, setakat ini kita tidak dapat lagi kelulusan. Malah perjawatan yang kita minta pun saya nampak memakan masa sedikit untuk pihak Jabatan Perkhidmatan Awam meluluskannya kerana ada peraturan-peraturan yang perlu mereka ikuti.

Saya harap bahawa dalam masa terdekat setelah kita memperkukuhkan jentera di peringkat pusat, selepas ini JPA akan memberi pertimbangan yang positif kepada permohonan kementerian untuk mewujudkan jabatan-jabatan di peringkat negeri. Kerana kalau kita tak ada rangkaian di peringkat negeri, saya khuatir bahawa program dan perancangan kementerian tidak dapat diturunkan di akar umbi.

Buat masa ini jawatankuasa-jawatankuasa perunding yang telah pun diwujudkan akan membantu pihak kementerian untuk menurunkan program-program dan perancangan.

2. **Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]** minta Perdana Menteri menyatakan dasar dan langkah-langkah yang diambil untuk membolehkan Kuala Lumpur mencapai taraf dunia di semua aspek termasuk peruntukan dan langkah-langkah untuk menyelesaikan masalah banjir kilat.

**Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat bagi Kepong. Tuan Yang di-Pertua, Dewan Bandaraya Kuala Lumpur yang bertindak sebagai pentadbir Kuala Lumpur mempunyai wawasan untuk

menjadikan Kuala Lumpur sebuah bandar raya bertaraf dunia. Beberapa dasar telah ditetapkan untuk mencapai hasrat tersebut. Antaranya:

- (i) mempertingkatkan peranan dan fungsi Kuala Lumpur sebagai pusat kewangan dan perdagangan antarabangsa;
- (ii) mewujudkan struktur perbandaran yang terancang, kemas dan bersih;
- (iii) mempertingkatkan kualiti persekitaran hidup bandar yang harmoni dan nyaman; dan
- (iv) mewujudkan identiti dan imej bandar yang tersendiri dan mempertingkatkan tahap penyelenggaraan dan memberi perkhidmatan yang lebih efisien.

Bagi mencapai dasar tersebut, beberapa langkah telah dan sedang diambil.

Ini termasuk:

- mempertingkatkan kemudahan prasarana seperti kemudahan pengangkutan yang lebih efisien;
- jalan raya yang kemas dan bersih;
- pusat-pusat perniagaan yang teratur dan terancang serta kemudahan asas yang lain;
- mengawal selia pembangunan kawasan-kawasan pertumbuhan baru agar lebih terancang dan teratur;
- memastikan kawasan-kawasan yang telah membangun dan baru dibangunkan dipenuhi dengan pokok-pokok agar dapat merealisasi konsep 'kota dalam taman'. Ini bagi memberikan keselesaan dan keindahan kota agar warga kota, pengunjung atau pelancong dapat keselesaan dan menikmati keindahan perbandaran; dan
- memperbanyakkan aktiviti ataupun produk pelancongan dengan kemudahan yang lebih menarik agar pelancong berminat untuk tinggal lebih lama dan berbelanja di Kuala Lumpur.

Langkah-langkah lain yang diambil ialah pentadbiran Kuala Lumpur memerlukan satu anjakan paradigma supaya fungsi perancangan dan kawalan operasi dapat dimantapkan. Penumpuan diberi dari aspek perancangan dan penyelenggaraan bagi setiap program yang hendak dilaksanakan dapat dicapai.

DBKL juga telah mengenal pasti beberapa langkah bagi mengatasi masalah banjir kilat. Antaranya, pembangunan parit induk akan dilakukan, iaitu meliputi pembesaran dan pemasangan lapisan konkrit berbentuk 'U' dan 'L' supaya air dapat disalurkan dengan lebih cepat. Kolam dan lombong, takungan banjir akan diubahsuai supaya lebih berfungsi untuk menampung takungan air. Manakala di kawasan-kawasan rendah, rumah-rumah pam dan kolam takungan air akan dibina.

Sekarang ini DBKL sedang menambah saluran induk bawah tanah di pusat bandar menghala ke Sungai Klang. Tindakan memasang pintu air automatik adalah bertujuan untuk mengelakkan aliran balik sungai dari sungai-sungai utama. Dari segi penyelenggaraan sungai, tebing-tebing sungai yang runtuh telah dan sedang diperbaiki. Kerja-kerja pembersihan perangkap sampah terus diberi tumpuan dan hasilnya keadaan banjir kilat hampir 43 kawasan penempatan di Kuala Lumpur telah dapat dikurangkan. Ini melibatkan peruntukan belanjawan sebanyak RM250 juta bagi tempoh 1995 hingga 2000. Bagi tahun 2001, DBKL telah memperuntukkan sebanyak RM62 juta untuk kerja-kerja tebatan banjir di Kuala Lumpur. Manakala Kerajaan Pusat melalui Unit Perancangan Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri telah meluluskan peruntukan tambahan sebanyak RM120 juta untuk projek tebatan banjir DBKL bagi tahun 2002 hingga 2004. Terima kasih.

**Dr. Tan Seng Giaw:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Daripada jawapan tadi termasuklah tingkatan struktur, kualiti, imej dan penyelenggaraan, memang kita setuju pada prinsipnya. Adakah Yang Berhormat sedar pihak DBKL dan pihak Jabatan Perdana Menteri tidak mempunyai cukup iltizam untuk melaksanakan matlamat ini. Bolehkah Yang Berhormat terangkan mengapa perancangan tidak begitu teratur. Ini bukan kesalahan Yang Berhormat, termasuk Puduraya, saya bagi contoh, yang terletak di tengah jalan raya dan juga banyak lagi bangunan-bangunan seperti Kompleks Desa di Batu 8, Kepong, di tepi persimpangan jalan. Mengapa hal ini boleh berlaku? Dan banyak lagi perkara....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Cukuplah.

**Dr. Tan Seng Giaw:** ....termasuk tanah-tanah lapang yang dicerobohi oleh parti-parti komponen Barisan Nasional. [Ketawa] Terutamanya Rompinlah kalau tak silap saya. Bukan kesalahan DBKL...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Dr. Tan Seng Giaw:** ....tetapi kesalahan komponen-komponen parti Barisan Nasional...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, cukup.

**Dr. Tan Seng Giaw:** ...yang mencerobohi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Soalan sudah dikemukakan, cukup lah.

**Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis:** Ini soalan tambahankah,, Tuan Yang di-Pertua?

**Dr. Tan Seng Giaw:** Ada banyak lagi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Masa akan datang, Yang Berhormat. Soalan tambahan sudah keluarkan?

**Dr. Tan Seng Giaw:** Tak lagi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Ada.

**Dr. Tan Seng Giaw:** Ada satu. Saya hendak....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Cukup, satu sudah cukup. Tak payah banyak, satu cukup.

**Dr. Tan Seng Giaw:** Satu sahaja, sedikit sahaja. Sebab Yang Berhormat pun prihatin kepada masalah yang dihadapi oleh bandar, saya tahu. Bolehkah Yang Berhormat memberitahu Dewan yang mulia ini bagaimana Yang Berhormat dan Jabatan Perdana Menteri dapat mengatasi penyelewengan yang wujud di bandar raya kita. Kalau tidak ada penyelewengan macam mana....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Cukup, Yang Berhormat.

**Dr. Tan Seng Giaw:** ....pusat-pusat haram boleh wujud?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Timbalan Menteri faham soalan.

**Dr. Tan Seng Giaw:** Fahamkah?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Faham, sila.

**Dr. Tan Seng Giaw:** Tidak. Saya hendak beri dia sedikit rangsangan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Cukup, cukup.

**Tuan Robert Lau Hoi Chew:** Kepong, you sendiri punya kawasan keponglah. Tengok Kepong.

**Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, dalam masa sepuluh tahun ini saya berani mengatakan bahawasanya sama ada kerajaan tempatan ataupun DBKL ataupun Jabatan Perdana Menteri telah begitu berusaha untuk memastikan bahawasanya Kuala Lumpur ini menjadi satu bandar yang setaraf dengan bandar-

bandar yang utama di dunia ini. Kalau kita menengokkan pembangunan yang berlaku dalam masa sepuluh tahun ini yang begitu mendadak, dan kita tengok di bandar-bandar di negara-negara lain juga saya rasa, minta maaf Tuan Yang di-Pertua, I think we have done quite well for the last ten years.

Saya rasa masalah-masalah itu sudah tentu akan timbul. Ini perlu diatasi oleh bukan sahaja bagi pihak kerajaan atau DBKL, bahkan pihak warga kota juga kenalah memainkan peranan, maknanya memberi kerjasama kepada kerajaan tempatan dan juga DBKL dan mana-mana jabatan kerajaan. Saya rasa pihak DBKL telah mengutamakan dan telah memberi tumpuan dari segi penyelenggaraan dan perkhidmatan, dari segi pembersihan dan pengemasan dan mewujudkan taman-taman awam yang tersusun, perparitan dan tebatan banjir, jalan-jalan dan kesesakan lalu lintas, pengangkutan awam, kualiti alam sekitar.

Dari segi pembangunan juga, perumahan dan setinggan, perancangan dan kawalan bangunan, penjajaan dan perniagaan kecil banyak lagi yang kita telah mengenalpastikan dan perlu kita mengambil berat tentang masalah-masalah yang timbul dari masa ke semasa apabila Kuala Lumpur ini dibangunkan. Jadi, saya rasa ini adalah tanggungjawab semua. Seperti apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat tadi, ini bukanlah kesilapan DBKL ataupun kesilapan Jabatan Perdana Menteri, rasa saya ini perlulah diambil berat oleh semua pihak termasuk warga kota di Kuala Lumpur sendiri. Terima kasih.

**Tuan Bung Moktar bin Radin:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya sedia maklum bahawa kerajaan dan DBKL mempunyai perancangan-perancangan yang tersusun. Soalan tambahan saya, dengan perancangan yang tersusun ini, bilakah agak-agaknya – sekurang-kurangnya DBKL mempunyai *date line*, bila agak-agaknya banjir kilat ini tidak lagi berlaku kerana untuk menuju negara maju kita mungkin hanya ada 19 tahun sasaran kita menuju ke tahun 2020. Jadi, apakah kerajaan dan DBKL mempunyai satu tarikh agak-agak Bandaraya Kuala Lumpur ini tidak lagi ditenggelami oleh banjir kilat kerana kalau ini berlaku kelembapan ekonomi juga berlaku di mana peniaga-peniaga dan pengusaha-pengusaha tidak akan dapat mengusahakan usaha mereka....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Cukup, Yang Berhormat.

**Tuan Bung Moktar bin Radin:** ....dan ini merugikan lagi negara kita.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, cukup.

**Tuan Bung Moktar bin Radin:** Terima kasih. Memang sudah cukup, ngam-ngam sudah itu. *[Ketawa]*

**Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar:** Terima kasih Yang Berhormat bagi Kinabatangan. Saya rasa banjir kilat ini tidak dapat dielakkan secara kesemuanya. Kita telah berusaha, macam saya katakan tadi kita telah berusaha untuk membetulkan parit-parit, sungai-sungai dari segi pengaliran air di kawasan Kuala Lumpur ini. Kalau kita menengokkan hujan yang begitu lebat kadangkala yang mana di negara kita ini tidak kurang daripada 200 inches, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, setahun yang mana kita menerima hujan dan ributnya, saya rasa tidak ada satu solution yang kita anggap boleh menyelesaikan masalah banjir kilat ini. Ia akan sentiasa berlaku bukan sahaja di negara kita bahkan di negara-negara dan di bandar-bandar lain, umpamanya di Paris atau London. Apabila hujan begitu lebat turun sudah tentu adanya banjir kilat.

Jadi, saya rasa kita akan sentiasa memandang berat tentang banjir kilat ini kerana ini adalah sesuatu yang sentiasa diperhebohkan sama ada di akhbar ataupun di kaca TV. Maksudnya, apabila berlakunya hujan lebat, bermakna kita ada sedikit sebanyak banjir kilat. Tetapi macam saya kata tadi, kita sudah dapat mengenal pasti 43 kawasan di Kuala Lumpur ini dan kita akan sentiasa mengikuti perkembangannya dari satu masa ke satu masa. Terima kasih.

3. **Tuan Billy Abit Joo [Hulu Rajang]** minta Menteri Kewangan menyatakan bilakah kerja di Bakun HEP dimulakan semula dan apakah skop terakhir yang dicadangkan untuk Bakun.

**Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Chan Kong Choy]:** Tuan Yang di-Pertua, kerja-kerja pembinaan Empangan Hidroelektrik Sarawak di Bakun akan dimulakan sebaik sahaja kerja-kerja persediaan seperti kerja-kerja pelencongan sungai, *river diversion*, dengan izin, dan pembinaan empangan kekotak bagi melencongan sungai ke kawasan terowong disiapkan. Kerja-kerja pelencongan sungai yang sedang dijalankan sekarang telah mencapai ke tahap 99 peratus dan dijangka siap pada akhir bulan April ini. Ini akan diikuti dengan kerja-kerja pembinaan empangan kekotak yang dijangka bermula pada bulan Mei. Kerja-kerja ini mengambil masa selama satu tahun dan dijangka siap pada bulan Mei 2002. Dalam masa yang sama penyediaan dokumen tawaran tender dan proses pelawaan tender akan dijalankan supaya penganugerahan kepada penender yang berjaya dapat

diselesaikan dalam tempoh tersebut. Skop Empangan Hidroelektrik Sarawak yang dirancang akan mempunyai kapasiti maksimum penjanaan sebanyak 2,400 megawatt.

Walau bagaimanapun, kapasiti penjanaan akan dipertingkatkan secara berperingkat-peringkat mengikut keperluan permintaan bekalan elektrik bagi Sabah dan Sarawak sehingga mencapai tahap maksimum. Jika ada lebih tenaga daripada penjanaan tersebut, maka lebih itu akan dijual kepada negara Brunei Darussalam dan Kalimantan Indonesia. Cadangan untuk membekalkan tenaga ke Semenanjung Malaysia melalui projek ini seperti mana yang dirancang dahulu tidak akan dilaksanakan buat masa ini.

**Dr. Maximus Johnity Ongkili:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Berdasar kepada jawapan tadi, di mana 2,400 jumlah kuasa yang akan dibekalkan, berapakah kos keseluruhan semakan terkini mengenai projek ini dan seterusnya dari segi tempoh bilakah kuasa sebenarnya tenaga elektrik ini dapat dibekalkan kepada negeri Sabah memandangkan beberapa projek seperti Projek Hidro Liwagu terpaksa ditunda kerana berpandu kepada kemajuan dan bekalan daripada Bakun Hidroelektrik. Terima kasih.

**Dato' Chan Kong Choy:** Tuan Yang di-Pertua, anggaran kos keseluruhan projek hidro ini dianggarkan sebanyak RM9 bilion dan ia boleh membekalkan elektrik kepada negeri Sabah bila disiapkan pada tahun 2005.

**Tuan Billy Abit Joo:** Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tahu berapakah jumlah sumbangan Kerajaan Pusat ke arah kerja-kerja berkaitan dengan penempatan semula Bakun yang menelan lebih kurang RM200 juta. Adakah kefahaman dibuat tentang perkara tersebut di antara negeri Sarawak dan Kerajaan Pusat. Jika tidak, adakah kerajaan bercadang untuk menurap jalan raya di penempatan semula Sungai Asap yang dekat sahaja dengan Bakun Highway yang cantik. Adakah kerajaan bercadang untuk membantu orang yang pindah di Bakun terlibat dengan kerja-kerja atau peluang-peluang yang ada di Bakun nanti?

**Dato' Chan Kong Choy:** Tuan Yang di-Pertua, segala kos yang dibelanjakan oleh Kerajaan Negeri Sarawak dalam kerja penempatan semula ini akan dibayar balik oleh Kerajaan Pusat. Semua kos akan dibayar balik. Setakat ini sebanyak RM220 juta telah dibelanjakan oleh pihak kerajaan negeri yang akan dibayar balik oleh Kerajaan Pusat. Syarikat-syarikat yang berjaya memperolehi kerja untuk membina projek hidro ini telah dinasihatkan supaya mengambil tenaga kerja

tempatan untuk menyertai apa jua kerja-kerja yang ada kaitan dengan pembinaan dam yang disebutkan.

4. **Tuan Zawawi bin Haji Ahmad [Padang Terap]** minta Menteri Kerja Raya menyatakan sama ada kementerian bercadang untuk menswastakan semua kerja pembinaan jalan raya di seluruh negara dan syarikat manakah yang akan mengambil alih kerja-kerja itu.

**Menteri Kerja Raya [Dato' Seri S. Samy Vellu]:** Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa ini kerajaan tidak bercadang untuk menswastakan semua kerja pembinaan jalan-jalan raya di seluruh negara. Pelaksanaan projek-projek jalan secara penswastaaan hanya akan dilakukan setelah kementerian berpuas hati kajian mendalam dilakukan merangkumi aspek-aspek daya maju projek, penerimaan orang ramai dan juga penjimatan yang diperolehi oleh pihak kerajaan. Oleh yang demikian, pada umumnya pelaksanaan projek-projek jalan akan dilaksanakan melalui pembiayaan kerajaan sama ada melalui tender terhad atau tender terbuka.

**Tuan Lim Hock Seng:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri yang datang sendiri untuk menjawab.

**Puan Chong Eng:** Selalu.

**Tuan Lim Hock Seng:** Selalu datang untuk menjawab. *[Disampuk]* Soalan tambahan.

**Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis:** Ada jalan mahu repairkah?

**Tuan Lim Hock Seng:** Ya, ada. Pada satu masa Yang Berhormat telah mengumumkan bahawa penyenggaraan Jalan Persekutuan di seluruh Malaysia Barat ini telah diswastakan. Bolehkah Yang Berhormat menghuraikan berapa kontraktor yang telah ditawarkan untuk menyelenggara Jalan Persekutuan di Peninsular ini dan mengapa ia perlu?

**Dato' Seri S. Samy Vellu:** Tuan Yang di-Pertua, sedikit masa nanti saya akan jawab soalan No. 7 mengandungi semua soalan yang telah diminta oleh Ahli Yang Berhormat. Saya akan jawab soalan No. 7, saya percaya semua butir-butir boleh diberi kepada Yang Berhormat.

**Tuan Zawawi bin Haji Ahmad:** Adakah Yang Berhormat sedar bahawa pembinaan jalan-jalan yang dilakukan oleh JKR lambat sangat, satu kilometer itu

hampir sebulan lebih baru hendak siap. Jadi, saya ingat kalau diswastakan cepat sebab boleh kutip tol. Adakah Yang Berhormat bersetuju dengan cara ini?

**Dato' Seri S. Samy Vellu:** Untuk makluman Yang Berhormat, bukannya semua kerja sedang dilaksanakan oleh JKR dilewatkan. Apabila kita memberi kontrak kepada beberapa buah kontraktor, kontraktor melewatkan kerja, oleh kerana kadangkala disebabkan masalah pengambilan balik tanah dan juga ada banyak masalah lain. Jadi, kita tetapkan pembinaan dengan masa yang kita ada tetapi apabila kita memberi kontrak kepada kontraktor-kontraktor kita menghadapi banyak masalah tetapi semua kontrak sedang dilaksanakan iaitu melalui kontraktor juga. Jadi, saya percaya dan saya bersetuju dengan Yang Berhormat ada juga lewat, bukan saya kata tidak lewat. Jikalau ada lewat, ada juga sebab oleh kerana itu lewat. *[Ketawa]*

5. **Dr. James Dawos Mamit [Mambong]** minta Menteri Pembangunan Luar Bandar menyatakan perancangan kerajaan bagi memastikan kawasan dan masyarakat luar bandar dapat terus maju dan tidak ketinggalan dalam arus perdana pembangunan memandangkan bahawa perkembangan dunia masa kini seperti globalisasi dan liberalisasi terus berlaku yang boleh membawa keuntungan dan juga implikasi keburukan kepada negara kita.

**Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar [Dato' G. Palanivel]:** Tuan Yang di-Pertua, menyedari bahawa kawasan dan masyarakat luar bandar tidak dapat menolak cabaran daripada order dunia semasa seperti globalisasi dan liberalisasi, malahan sebahagian boleh dimanfaatkan, kerajaan dalam merangka dasar dan strategi-strategi pembangunan luar bandar, masa depan khususnya di bawah Rancangan Malaysia Kelapan memberi keutamaan kepada perkara-perkara tersebut:

- (i) menyusun semula struktur ekonomi luar bandar yang sekarang masih banyak bergantung kepada pertanian tradisional kepada kepelbagaian aktiviti yang berorientasi komersial dan pasaran;
- (ii) memberi tumpuan kepada usaha meningkatkan daya saing dalam perdagangan dan perindustrian usahawan desa melalui latihan kemahiran dalam aktiviti-aktiviti perusahaan;
- (iii) menggerak dan mempertingkatkan kemudahan ICT di kawasan luar bandar bagi mempertingkatkan pengetahuan

yang boleh dimanfaatkan penduduk luar bandar dalam mengeluarkan dan memasarkan keluaran mereka.

Sekian, terima kasih.

**Dr. James Dawos Mamit:** Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Syabas dan tahniah saya ucapkan kepada pihak kementerian kerana amat prihatin terhadap rakyat luar bandar dan dapat menyediakan perancangan yang boleh memberi manfaat kepada mereka. Soalan saya ialah bagaimanakah rakyat luar bandar dapat menyediakan diri mereka agar dapat menyertai projek-projek yang dirancang oleh kementerian supaya mereka dapat menikmati manfaat globalisasi.

**Dato' G. Palanivel:** Tuan Yang di-Pertua, kerajaan hanya boleh merancang, boleh memberi peruntukan, boleh memantau perancangan program dan boleh melaksanakan program-program dengan berkesan tetapi apa yang penting ialah setiap lapisan rakyat Malaysia dikehendaki berusaha dengan gigih bagi mencapai kejayaan yang gemilang dalam menghadapi cabaran dalam dan luar negara. Terima kasih.

**Tuan Wan Nik bin Wan Yussof:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya meyakini jawapan yang diberi oleh pihak Timbalan Menteri tadi mampu dilaksanakan tetapi kesedaran yang harus kita lihat secara bersama ialah kewujudan masyarakat luar bandar sekarang berada pada keadaan jurang yang ketara dari sudut jurang ekonomi, jurang pendapatan dan pelbagai lagi.

Oleh kerana itu saya ingin mendapat penjelasan daripada pihak kementerian adakah dari sudut perkembangan pantas arus perdana kemajuan negara dan dunia sekarang ini, kerajaan mempunyai suatu perancangan yang spesifik bagi memastikan rangka rancangan yang telah pun disebut sebagaimana yang dikatakan tadi di bawah Rancangan Malaysia Kelapan. Satu daripadanya ialah untuk memajukan masyarakat luar bandar ini dari sudut keterlibatan penggunaan ICT. Apa yang kita lihat jurang pendapatan masyarakat luar bandar ini jelas keupayaan mereka untuk menerokai ICT ini jelas tidak berupaya dengan suasana yang ada hari ini. Oleh kerana itu, dari sudut perancangan spesifik, berhubung dengan penggunaan ICT secara meluas di kalangan masyarakat luar bandar ini, bolehkah dibuat jaminan dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelapan ini? Sekian, terima kasih.

**Dato' G. Palanivel:** Tuan Yang di-Pertua, untuk menjawab soalan Yang Berhormat, memang benar bahawa jurang pendapatan antara bandar dan luar

bandar ialah sangat jauh iaitu kalau di bandar seorang mendapat RM2 , di luar bandar RM1 juga, one is to two, dengan izin, tetapi kalau kita bandingkan dengan 10 atau 20 tahun dahulu, pendapatan luar bandar sudah naik dan kita harap kita akan mengurangkan jurang perbezaan di bandar dan luar bandar kepada dekat-dekat 80% menjelang tahun 2020. Semua soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat terkandung dalam RRJP3. Dokumen ini adalah satu dokumen yang menyeluruh dan semua yang dikehendaki oleh Yang Berhormat ada dalam dokumen ini, bacalah dokumen ini. Sekian, terima kasih. *[Ketawa]*

6. **Datin Seri Dr. Wan Azizah binti Wan Ismail [Permatang Pauh]** minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan berapa kalikah Lembaga Penasihat Perpaduan Negara bermesyuarat sejak ditubuhkan. Apakah dasar-dasar dan program-program perpaduan yang telah dicadangkan dan implikasinya terhadap masyarakat.

**Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat [Dr. Tiki anak Lefe]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, saya minta izin untuk menjawab soalan ini bersekali dengan soalan Yang Berhormat bagi Kota Bharu yang dijadualkan pada 26 April.

Untuk makluman Yang Berhormat, Lembaga Penasihat Perpaduan Negara tidak pernah wujud dan yang ada hanyalah Panel Penasihat Perpaduan Negara i(Panel) dan semenjak ditubuhkan pada tahun 1974 sehingga tahun 2000, Panel telah bermesyuarat sebanyak 31 kali. Perlu ditegaskan di sini bahawa Panel ini hanyalah berfungsi sebagai sebuah badan yang membincangkan isu-isu dan masalah yang berkaitan dengan perpaduan dan iklim perpaduan dan membuat perakuan kepada kerajaan tentang langkah-langkah yang patut diambil bagi menyelesaikan sesuatu isu dan masalah yang timbul dan seterusnya membantu Jabatan Perpaduan Negara merancang dan melaksanakan program-program penggalakan, pencegahan, penjelasan serta penyelesaian konflik.

Antara cadangan yang telah dikemukakan oleh Panel ini ialah:

- (i) pemantauan terhadap program dan berita-berita yang disiarkan oleh media-media massa;
- (ii) mengadakan pertemuan dengan pihak media massa bagi membincangkan peranan yang seharusnya dimainkan oleh media massa khasnya di dalam usaha mempertingkatkan perpaduan negara dan integrasi nasional;

- (iii) mencadangkan supaya diadakan satu kajian mengenai keberkesanan peranan media massa di dalam mempertingkatkan perpaduan negara dan integrasi nasional;
- (iv) mencadangkan supaya diadakan satu kajian mengukur tahap perpaduan negara ini dan merangka strategi-strategi perpaduan negara dari pelbagai bidang.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat berpendapat adalah tidak perlu sebuah Majlis Perpaduan Negara ditubuhkan memandangkan sudah terdapat panel perpaduan iaitu sebuah badan yang berautonomi yang bertujuan untuk membincangkan secara terus terang isu-isu perpaduan kaum dan mempertingkatkan integrasi kaum di negara kita.

**Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Saya tertarik dengan apa yang telah diberitahu bahawa kebanyakan apa yang Panel ini buat adalah dengan media massa. Saya hendak mendapat lebih penjelasan apakah ada yang dikatakan strategi untuk mempertingkatkan lagi perpaduan nasional kerana baru-baru ini kita dikejutkan dengan satu peristiwa tragedi yang saya kira patut menyedarkan kita bahawa kemungkinan Panel ini boleh lagi bertindak dan berkemampuan untuk meningkatkan lagi kesejahteraan dan juga perpaduan yang lebih tulen dan berpanjangan. Terima kasih.

**Dr. Tiki anak Lafe:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya panel ini mempunyai tiga peringkat iaitu di peringkat kementerian atau Persekutuan, peringkat negeri dan juga di peringkat daerah. Jadi, di antara bidang tugas ahli panel adalah untuk membincangkan isu-isu dan masalah-masalah yang berkaitan dengan perpaduan, iklim-iklim seperti mana yang saya katakan tadi dan juga membuat perakuan kepada kerajaan tentang langkah-langkah yang patut diambil bagi menyelesaikan sesuatu isu dan masalah yang timbul serta memupuk keharmonian dan perpaduan negara yang lebih mantap dan juga melihat serta membantu jabatan dalam merancang dan juga melaksanakan program-program penggalakan dan pencegahan seperti mana yang saya sebut tadi.

Memang panel ini selain daripada memantau media-media massa, panel ini juga ada membincangkan mengenai perkara-perkara dan isu-isu yang lain, misalnya pada insiden yang baru sahaja berlaku di Kampung Medan, panel telah bermesyuarat dan membincangkan apa yang patut jabatan dan juga kerajaan ambil untuk menangani masalah tersebut.

**Dato' Yap Pian Hon:** Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Cara mana kementerian untuk melantik panel-panel penasihat ini dan adakah diumumkan kepada umum supaya pihak lapisan masyarakat berhubung dengan mereka untuk membincangkan isu perpaduan di negara kita ini.

**Dr. Tiki anak Lafe:** Tuan Yang di-Pertua, ahli-ahli panel adalah dilantik oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri atas nasihat Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat. Jadi, oleh kerana itu panel-panel ini terdiri daripada yang saya senaraikan di sini iaitu Yang Berhormat Menteri, Timbalan Menteri sebagai timbalan pengerusi, ketua setiausaha dan ketua jabatan. Jadi, daripada tujuh orang dan yang lain adalah terdiri daripada ketua-ketua pentadbir Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Labuan dan juga tokoh-tokoh tertentu dan wakil-wakil pertubuhan sukarela yang berkaitan ini seramai 23 orang daripada ini.

Jadi, ahli panel ini merangkumi semua lapisan masyarakat, dengan itu kita mendapat feedback atau maklum balas yang baik daripada masyarakat.

**7. Tuan Chang See Ten [Gelang Patah]** minta Menteri Kerja Raya menyatakan, sama ada penswastan kerja-kerja penyelenggaraan jalan-jalan Persekutuan sepanjang 11,290 kilometer akan dapat mencapai matlamat penjimatan wang dan mendatangkan kecekapan dalam urusan penyelenggaraan jalan-jalan Persekutuan itu. Sila menghuraikan latar belakang tiga buah syarikat yang terlibat dalam penswastan tersebut.

**Dato' Seri S. Samy Vellu:** Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, matlamat utama penswastan sesuatu projek kerajaan ialah untuk memberikan perkhidmatan yang lebih baik kepada rakyat. Untuk melaksanakan matlamat ini, kerja-kerja penyelenggaraan jalan persekutuan diswastakan. Matlamat utama penswastan penyelenggaraan jalan-jalan persekutuan adalah untuk mengubah keadaan jalan raya yang kurang baik kepada keadaan jalan raya yang lebih baik dan teratur.

Untuk melaksanakannya, kerajaan telah menetapkan supaya syarikat konsesi melaksanakan kerja mengikut standard prestasi kerja yang ditetapkan dan prestasi mereka akan dipantau menerusi sistem pengurusan jalan. Peruntukan yang diperlukan bagi semua kerja penyelenggaraan di bawah sistem penswastan ini agak tinggi sedikit daripada peruntukan bagi tahun-tahun sebelum ini.

Peningkatan kos ini adalah kerana di bawah skop penswastaaan, semua jalan persekutuan akan disenggarakan dengan baik menjadikan kesemua dikategorikan sebagai jalan baik. Pada masa sekarang, ada jalan yang dikategorikan sebagai teruk dan sederhana. Penyelenggaraan yang baik dapat meningkatkan jangka hayat jalan serta mengurangkan kos penyelenggaraan masa hadapan serta meningkatkan keselamatan pengguna dan mengurangkan kemalangan.

Syarikat konsesi yang terlibat adalah seperti berikut:-

- (i) Melati Wangsa Malaysia Sendirian Berhad ialah anak Syarikat Johowaki Sendirian Berhad;
- (ii) Roadcare Malaysia Sendirian Berhad ialah anak Syarikat Exiam Engineering;
- (iii) Selia Selenggara Malaysia Sendirian Berhad ialah anak Syarikat Bumi Highway Malaysia Sendirian Berhad.

Syarikat induk kepada kesemua syarikat konsesi adalah merupakan syarikat yang berpengalaman di dalam industri pembinaan seperti penyelenggaraan jalan dan baik pulih jalan.

**Tuan Chang See Ten:** Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Bolehkah Yang Berhormat Menteri menerangkan, bagaimanakah kepentingan kontraktor-kontraktor Kelas F dan bilangan ramainya daripada kaum bumiputera akan dapat dijaga dengan pelaksanaan polisi ini dan selama ini kerja-kerja penyelenggaraan yang diuruskan oleh pihak Kementerian Kerja Raya sentiasa mendapat pujian daripada wakil rakyat seperti di Johor Bahru kerana sentiasa dipuji dalam Mesyuarat Jawatankuasa Pembangunan Daerah. Dan adakah dengan ini boleh dikira Yang Berhormat Menteri sendiri sudah hilang keyakinan terhadap pegawai dan kakitangan sendiri dan ingin memberikan penyelenggaraan jalan ini kepada syarikat swasta dan ini kemungkinan akan mendatangkan satu perkara yang mana pihak pembangkang akan mengambil peluang keemasan ini untuk mengeksploitasi isu ini dan boleh diibaratkan bahawa Kerajaan Barisan Nasional baling batu kepada kaki sendiri. Sekian, terima kasih. *[Tepuk]*

**Dato' Seri S. Samy Vellu:** Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, saya bila-bila masa pun tidak ada tidak percaya kepada pegawai saya. Setiap manusia yang ada di dunia ini ada juga kebolehan tetapi kita mestilah mendapat tahu berapakah kebolehan itu, macam mana boleh digunakan. Mengapa kita menswastakan penyelenggaraan jalan raya ini melalui swasta, oleh kerana

pegawai-pegawai di Kementerian Kerja Raya dan Jabatan Kerja Raya tidak mencukupi. Kalau kita mahu juga menjalankan kerja ini bersama, kita mesti mendapat 1,000 lebih pegawai-pegawai dan kakitangan.

Kerajaan menyatakan tidak payahlah kita isi orang baru, lebih baik kita menswastakan jalan. Berkenaan dengan soalan yang telah diminta oleh Ahli Yang Berhormat berkenaan Kelas F kontraktor iaitu Kelas F kontraktor, saya percaya lebih dari 95% daripada kaum bumiputera. Saya lebih kasihan kepada bumiputera daripada sesiapa pun, tahukah? *[Sorak]* Bila saya jadi menteri... sebelum saya jadi menteri di negara ini ada sepuluh kontraktor bumiputera sahaja Kelas A, selepas saya jadi menteri, 140 kontraktor bumiputera telah dikenal pasti sebagai Kelas A. Ini sejarah.

Yang lain, dahulunya ada Kelas F lebih kurang 3,000 sahaja selepas itu semua pendaftaran diluluskan oleh saya, jadi 10,000 lebih dan kita minta setiap kerajaan-kerajaan negeri untuk memberi kerja kepada mereka yang kurang daripada RM100,000 tetapi ada jugalah di banyak tempat, mereka beri kontrak kepada orang yang sama juga setiap kali, itu pun saya sudah siasat. Saya minta setiap seorang tidak boleh dapat lebih daripada dua kerja satu masa. Jadi, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kita sudah jagalah cukup-cukup.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Pada prinsipnya konsep penswastan adalah baik tetapi ia haruslah dilaksanakan dengan prasyarat yang boleh berfungsi sebagai check and balance seperti di Amerika Syarikat ada anti trust law, ada gerakan kesatuan pekerja yang kuat untuk menjaga kepentingan pekerja dan juga ada akhbar yang bebas dan berani menyoalkan kesesuaian ketelusan sesuatu projek.

Jadi, saya ingin menanya Yang Berhormat Menteri, sanggupkah kerajaan mengumumkan semua perjanjian atau kontrak sebelum sesuatu projek disahkan supaya kita dapat jaga ketelusan dan juga supaya kita boleh memastikan sekiranya bumiputera yang harus dibantu itu, betul-betul bumiputera dan bukan 'UMNOputera'.

**Dato' Seri S. Samy Vellu:** Tuan Yang di-Pertua, pendaftaran ....

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz:** Tuan Yang di-Pertua, UMNO bukan Melayukah, you jaga sedikit UMNO pun Melayu, tahu.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Sri Gading.

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz:** UMNO Melayu. You jangan main perkauman.

**Dato' Seri S. Samy Vellu:** Biar saya jawablah Yang Berhormat.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Tuan Yang di-Pertua, tarik balik!

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz:** Tuan Yang di-Pertua, bukan, you jangan cakap UMNO itu bukan Melayu, Melayu – UMNO tahu. You jangan main politik inilah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** UMNOputera.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Kota Melaka.

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz:** Perkaumanlah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Sila duduk, duduk. Yang Berhormat Menteri jawab.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** UMNOputera.

**Dato' Seri S. Samy Vellu:** Tuan Yang di-Pertua, bagi pandangan saya dari 11,000 kontraktor bumiputera mendaftar dalam Kelas A, semuanya saya percaya 90% tidak ada kaitan dengan UMNO *[Disorak]*. Tidak ada kaitan dengan UMNO. Jikalau seorang UMNO mempunyai pengalaman untuk menjalankan kontrak, kita tidak ....

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz:** Dia pun patut dapat, UMNO ada pengalaman, dia pun patut dapat.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Seorang Ahli:** Dapat kena buang, PAS ada .....

**Dato' Seri S. Samy Vellu:** Kita melihat bukan atas parti, kita melihat atas nama kontraktor dan apa kebolehan kontraktor itu.

Jadi, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, orang DAP pun boleh jadi kontraktor, bukan saya kata tak boleh. Boleh juga menawar, kalau pandai dia dapat. Sekarang pun beberapa banyak kontraktor dalam Kelas A, Kelas B, Kelas C ada juga dekat 50% semua orang penyokong DAP tetapi tidak kiralah, dia manusia. Dia mempunyai kebolehan, kita percaya dia kita beri dia kontrak. Itu sahajalah. *[Tepuk]*

**8. Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]** minta Menteri Kesihatan menyatakan, apakah kos tahunan untuk tahun 1999 dan anggarannya untuk tahun 2000/2001 terhadap lima perkhidmatan penyokong klinikal (clinical support services) yang

diswastakan. Apakah kerajaan pernah mengadakan kajian kos keuntungan terhadap penswastaan tersebut.

**Timbalan Menteri Kesihatan [Datuk Seri Drs. Suleiman bin Mohamed]:**

Tuan Yang di-Pertua, kos penyelenggaraan bagi lima perkhidmatan sokongan hospital yang dilaksanakan oleh tiga syarikat konsesi bagi tahun 1999 adalah sebanyak RM510.1 juta dan tahun 2000 adalah sebanyak RM527 juta manakala anggaran kos bagi tahun 2001 adalah sebanyak RM533.6 juta.

Kementerian sedang menimbang untuk menjalankan satu kajian untuk menilai keberkesanan penswastaan perkhidmatan sokongan hospital tersebut. Penilaian itu juga akan dapat membantu kementerian mengatur langkah-langkah bagi mempertingkatkan lagi perkhidmatan memandangkan tempoh konsesi akan tamat hanya pada tahun 2011.

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Soalan tambahan saya adalah, kenapakah kerajaan ingin menswastakan clinical support services ini memandangkan ini akan meningkatkan kos perubatan pesakit yang mana menyebabkan ramai pesakit yang miskin tidak dapat menerima perubatan yang munasabah dan juga saya ingin tanya, apakah kriteria pemilihan syarikat-syarikat swasta yang mengambil alih clinical support services ini. Jadi, adakah ia berdasarkan prinsip know who iaitu bos syarikat-syarikat berkenaan adalah rapat dengan setengah pihak atasan dalam UMNO dan ataupun kroni-kroni dan juga, adakah kerajaan mempunyai rancangan untuk menswastakan semua hospital di Malaysia.

**Dato' Seri Drs. Suleiman bin Mohamed:** Tuan Yang di-Pertua, kerajaan tidak berhasrat untuk menswastakan semua hospital di negara ini.

Jawapan kedua, competency sebenarnya merupakan faktor penentu bagi mereka yang dipilih untuk mendapat konsesi penswastaan.

Jawapan ketiga, tidak ada kaitan kos perkhidmatan perubatan dengan penswastaan perkhidmatan yang saya sebut tadi.

**Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih, soalan tambahan. Terima kasih di atas jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi. Kita memang selalu mendengar tohmahan daripada pihak pembangkang mengenai program penswastaan perkhidmatan-perkhidmatan di hospital. Dalam masa yang sama kita melihat bahawa hari ini perkhidmatan di pihak Kementerian Kesihatan ini ada peningkatan dari segi perkhidmatannya dan banyak

kebaikan yang dapat kita lihat. Saya ingin bertanya kepada pihak kementerian, apakah mekanisme pihak kementerian untuk memantau perkhidmatan penswastaan ini sama ada melalui laporan bulanan ataupun pemantauan secara quarter year untuk menentukan supaya perkhidmatan ini memenuhi syarat-syarat yang ditentukan ataupun adakah selepas perjanjian, satu jangka masa perjanjian barulah tindakan-tindakan dapat diambil oleh kementerian untuk memastikan supaya perkhidmatan di tahap yang diharapkan. Terima kasih.

**Dato' Seri Drs. Suleiman bin Mohamed:** Tuan Yang di-Pertua, seperti saya sebut bahawa kita sedang menimbang untuk mengkaji. Namun demikian pemantauan secara keseluruhan dibuat dari masa ke semasa terutama dengan izin, mendapat feedback daripada orang ramai dan kita juga setelah memantau akan memotong yuran dan pada tahun 2000 kita telah memotong yuran sebanyak RM29 juta. Ini adalah hasil yang dibuat secara berkesan terhadap pemantauan yang dibuat oleh kementerian.

**9. Dato' Haji Suhaili bin Abdul Rahman [Labuan]** minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan, apakah perancangan masa depan pihaknya untuk menangani masalah belia lepasan sekolah yang tidak berkemahiran dan menganggur di Labuan. Apakah kementerian melihat aktiviti sukan di Labuan seperti melepaskan batuk di tangga.

**Timbalan Menteri Belia dan Sukan [Datuk Ir. Ong Tee Keat]:** Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Belia dan Sukan sentiasa peka dengan keperluan masa depan semua golongan belia lepasan sekolah yang tidak berkemahiran dan menganggur di seluruh negara termasuk Labuan. Justeru itu, kementerian telah menyediakan pelbagai aktiviti untuk menarik belia di Labuan untuk mengikuti program latihan kemahiran anjuran Kementerian Belia dan Sukan, antaranya ialah Program Latihan Sambil Bekerja, Program Latihan Kemahiran Tidak Formal di Kompleks Belia dan Sukan Labuan dan Program Latihan Institusi Kemahiran Belia di Institut Kemahiran Belia Negara (IKBN) di seluruh negara.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Belia dan Sukan juga sedang merancang mengadakan program hospitaliti untuk melatih belia-belia lepasan sekolah dalam bidang perhotelan dan pelancongan dengan kerjasama pengusaha hotel di Labuan. Ini selaras dengan hasrat kerajaan menjadikan Labuan sebagai pusat pelancongan serta memajukan industri perhotelan di Labuan.

Mengenai aktiviti sukan di Labuan, untuk makluman Dewan yang mulia ini, pembangunan sukan merupakan salah satu agenda penting yang diberi keutamaan oleh Kementerian Belia dan Sukan. Di Labuan, sebanyak RM189,490 telah diperuntukkan untuk melaksanakan program-program sukan pada tahun 2000 yang melibatkan penyertaan seramai 24,326 orang dalam aktiviti-aktiviti yang dianjurkan. Sementara dalam tahun 2001, sejumlah RM210,700 telah disediakan bagi melaksanakan program pembangunan sukan massa (masssports) di Labuan dan dijangka akan melibatkan seramai 25,500 orang melalui aktiviti yang telah dirancang. Maka dakwaan yang terkandung dalam soalan Yang Berhormat tidaklah benar.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih soalan tambahan. Saya ingin tahu, oleh kerana Labuan juga adalah sebahagian daripada Wilayah Persekutuan dan melihat kepada kemudahan-kemudahan riadah sukan yang disediakan di Kuala Lumpur umpamanya, adakah pihak kementerian memikirkan satu karnival sepanjang tahun bagi meningkatkan lagi aktiviti sukan untuk kedua-dua kawasan wilayah ini bagi menggalakkan lagi komitmen para belia supaya mereka tidak terjerumus kepada kegiatan-kegiatan seperti lepak dan juga kegiatan-kegiatan yang menjadi masalah besar kepada sosial negara. Terima kasih.

**Datuk Ong Tee Keat:** Tuan Yang di-Pertua, cadangan Yang Berhormat bagi Larut tadi memang merupakan satu-satunya cadangan yang boleh diterima tetapi apa yang ingin saya sampaikan, ingin saya sarankan kepada Dewan yang mulia ini bahawa karnival yang dimaksudkan tadi itu, kiranya ia hendak dianjurkan secara berterusan apa yang penting bukanlah sekadar penganjuran sahaja. Lebih daripada itu penglibatan belia khususnya dalam temasya ataupun karnival yang berkenaan, itulah merupakan satu-satunya aspek yang perlu kita titik beratkan supaya ianya akan berjaya.

Selain daripada itu untuk memajukan Labuan sebagai satu pusat pelancongan serta memajukan industri perhotelan seperti mana yang saya sebutkan tadi, guna tenaga dari kalangan belia merupakan satu-satunya aspek yang diberi keutamaan dan ianya akan terus dijalankan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Masa untuk Soal Jawab sudah selesai.

*[Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Lisan telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 10 hingga 35 adalah dijilid dalam buku yang berasingan]*

### USUL

#### **RANGKA RANCANGAN JANGKA PANJANG KETIGA (2001-2010)**

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan ke atas usul dibuat oleh Perdana Menteri yang ditangguhkan atas masalah:

"Bahawa Dewan ini,

**menyedari** akan kemajuan pesat yang telah dicapai dalam pembangunan sosioekonomi negara dalam tempoh sepuluh tahun yang lalu di bawah Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua, 1991-2000 dan Dasar Pembangunan Nasional;

**mengambil maklum dan merestui** usaha berterusan yang dijalankan oleh kerajaan dalam melaksanakan dasar, strategi dan program bagi mencapai matlamat Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua menerusi Dasar Pembangunan Nasional iaitu untuk mencapai pembangunan seimbang bagi mewujudkan sebuah masyarakat yang lebih bersatu padu dan saksama;

**meluluskan dan mengesahkan** Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga, 2001-2010 dan Dasar Wawasan Negara yang bertujuan menyediakan objektif pembangunan negara dan dasar yang akan dilaksanakan dalam dekad ini sebagaimana terkandung dalam Kertas Perintah Bil. 11 Tahun 2001;

Bahawa dalam meluluskan Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga dan Dasar Wawasan Negara, Dewan yang mulia ini menyeru setiap lapisan rakyat Malaysia agar berusaha dengan gigih dan penuh keazaman bagi mencapai kejayaan yang gemilang dalam menghadapi cabaran daripada dalam dan luar negara yang semakin meningkat pada masa hadapan dan bersatu dalam usaha membangunkan sebuah negara yang berdaya tahan dan berdaya saing." **[4 April 2001]**

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Saya minta Yang Berhormat bagi Mambong sila sambung.

**11.02 pagi.**

**Dr. James Dawos Mamit [Mambong]:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, walaupun kerajaan menekankan pembangunan ekonomi berasaskan pengetahuan dalam RRJP3, saya menyarankan agar kerajaan tidak

mengabaikan kemapanan, kegunaan sumber asli. Dalam perkara ini pengurusan hutan-hutan di negara kita haruslah dipertingkatkan supaya kemapanannya tercapai.

Saya ingin bertanya kepada pihak Kementerian Perusahaan Utama bagaimanakah catuan penebangan tahunan ataupun *annual allowable cut*, dengan izin, ditetapkan bagi tiap-tiap negeri dan berapakah isi padu kayu balak diperolehi daripada catuan penebangan tahunan bagi tiap-tiap negeri. Adakah pembalakan dijalankan mengikut kaedah-kaedah pengurusan hutan mapan yang ditetapkan oleh pihak International Tropical Timber Organization (ITTO)?

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** *[Bangun]*

**Dr. James Dawos Mamit:** Tuan Yang di-Pertua, Malaysia sebagai ahli ITTO harus mengingatkan bahawa negara telah pun menerima komitmen ITTO agar hutan-hutan di negara diuruskan secara mapan pada tahun 2000.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin bertanya sedikit kepada Yang Berhormat. Apabila tadi Yang Berhormat mengatakan masalah pembalakan, adakah pembalakan Yang Berhormat maksudkan tadi yang menjadi keprihatinan kepada Yang Berhormat termasuk masalah pembalakan yang semakin terhakis atau mungkin tidak ada lagi di negeri Kelantan sejak PAS memerintah?

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Tarik balik soalan itu. *[Disampuk]*

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Apa dia kata?

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Itu tuduhan karut.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Pasal apa pula, saya minta penjelasan. Apa kena mengena .....

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Yalah, nampak bodoh sangat.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Apa sebut 'bodoh' pula? *[Disampuk]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Sila duduk. Mambong teruskan.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Minta tarik balik Tuan Yang di-Pertua, perkataan 'bodoh' ini. Minta tarik balik.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, .....

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Soalan itu bodoh, bukan dia bodoh.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Tidak, tidak minta tarik.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, ....

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Apa maksud dengan 'bodoh' itu? Dia bodoh.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Sila duduk Yang Berhormat.

**Dr. James Dawos Mamit:** Tuan Yang di-Pertua, biarkan saya memberi penjelasan kepada Yang Berhormat bagi Larut. Seharusnya negara melaksanakan pembalakan dengan kaedah-kaedah kemapanan mengikut garis panduan yang dipersetujui di International Tropical Timber Organization. Ini akan memastikan bahawa .....

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** *[Bangun]*

**Tuan Husam bin Haji Musa:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, ada dua orang hendak minta penjelasan.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Penjelasan.

**Dr. James Dawos Mamit:** ...nanti sekejap, saya lagi memberi penjelasan kepada dia.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, ingin saya maklumkan masa untuk Yang Berhormat ada lagi lima minit sahaja. *[Ketawa]*

**Dr. James Dawos Mamit:** Biarlah saya meneruskan Tuan Yang di-Pertua, kalau masa tidak mencukupi.

Adakah komitmen ITTO ini tercapai di negara kita? Komitmen ITTO merangkumi kaedah-kaedah pengurusan bersepadu termasuk pemeliharaan kepelbagaian biologi, had garis pusat pokok-pokok yang boleh ditebang, pengawalan pencemaran sungai dan hakisan tanah dan pensijilan kayu serta produk-produk pembuatan daripada kayu. Garis panduan ITTO juga menetapkan agar EIA dijalankan di kawasan-kawasan pembalakan. Saya ingin bertanya kepada pihak kementerian berapakah bilangan kawasan-kawasan pembalakan di setiap negeri di mana EIA dijalankan pada tahun 2000?

Tuan Yang di-Pertua, saya tahu bahawa negara kita amat aktif dalam perbincangan mengenai pensijilan kayu di mesyuarat-mesyuarat ITTO yang diadakan dua kali pada setiap tahun. Tetapi malangnya, pada masa sekarang saya difahamkan bahawa negara-negara daripada Eropah enggan menyokong arahan

ITTO terhadap pensijilan kayu. Pada masa dahulu negara-negara Eropah juga paling berminat terhadap usaha pensijilan.

Saya boleh menjangka kenapa. Mereka enggan membeli produk-produk kayu dengan harga yang lebih tinggi kalau produk-produk tersebut disijilkan. Sebaliknya mereka kini mencadangkan bagi membuat tinjauan terhadap pembalakan haram. Saya mengerti *hidden agenda*, dengan izin, negara-negara Eropah. Kayu yang dihasilkan daripada pembalakan haram adalah lebih murah harganya.

Justeru itu, negara akan kehilangan pasaran. Inilah cabaran dan implikasi globalisasi. Saya ingin tahu apakah langkah-langkah yang perlu diambil oleh kerajaan bagi memastikan produk-produk kayu yang disijilkan daripada negara kita dapat menembusi pasaran Eropah? Di perbincangan peringkat *United Nations Forum on Forest*, dengan izin, negara-negara maju enggan lagi menerima idea *Forest Convention* dengan izin, yang dipromosikan oleh Malaysia dan segelintir negara-negara membangun lain.

Sebaliknya negara-negara maju menimbulkan pelbagai cadangan terhadap pengurusan hutan mapan. Kalau beginilah kelakuan negara-negara maju, liberalisasi perdagangan produk-produk kayu tidak akan tercapai dengan secepat mungkin, memandangkan bahawa negara kita adalah pengeluar produk-produk kayu tropika yang agak besar. Apakah strategi kerajaan bagi memastikan bahawa pasaran terbuka diwujudkan di negara-negara Eropah dan di Amerika Syarikat?

Dalam perkara ini saya ingin tahu berapakah jumlah perdagangan produk-produk kayu daripada Malaysia yang menembusi pasaran-pasaran di Eropah dan Amerika Syarikat khususnya pada tahun 2000?

Tuan Yang di-Pertua, saya mengalu-alukan langkah kerajaan bagi meneruskan pembangunan alam sekitar yang mapan dalam RRJP3. Pengawalan dan pengawasan alam sekitar amat penting bagi memastikan pembangunan mapan. Apa maknanya kalau negara ada bangunan-bangunan mencakar langit, lebuh raya yang termoden dan rakyat yang kaya mempunyai banyak wang kalau udara, air, sungai dan tanah dicemarkan oleh bahan-bahan toksik. Bayangkan kualiti kehidupan kita di dalam keadaan udara dan air yang tercemar.

Pada masa sekarang terdapat 40 batang sungai di negara yang sangat tercemar dan 29 daripada sungai tersebut sangat teruk pencemarannya yang boleh dikatakan hampir-hampir mati.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, sila gulung.

**Seorang Ahli:** Gulung, gulung.

**Dr. James Dawos Mamit:** Sungai-sungai ini [*Ketawa*] terdapat di Selangor, Penang dan Johor. Di Kuala Lumpur pula kualiti udara mungkin melebihi tahap IPU yang dianggapkan baik. Tahap sebenar kita tidak tahu sebab Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar enggan mengumumkannya. Tetapi pada pemerhatian saya kualiti udara di Kuala Lumpur adalah dalam tahap IPU sederhana pada tiap-tiap hari iaitu mungkin melebihi tahap IPU 50.

Kalau persekitaran tercemar macam-macam boleh berlaku termasuk gangguan kesihatan dan tekanan jiwa. Dalam pada ini saya ingin tahu daripada pihak Kementerian Kesihatan bilangan insiden-insiden sesak nafas dan selesema yang dirawat di klinik-klinik serta di hospital-hospital di Bandar Raya Kuala Lumpur pada tahun 2000?

**Tuan Wilfred Madius Tangau:** [*Bangun*]

**Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak:** [*Bangun*]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, masa cukup.

**Dr. James Dawos Mamit:** Sekejap lagi, saya [*Ketawa*] ingin menggulung ini.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, ....

**Dr. James Dawos Mamit:** Tuan Yang di-Pertua, kawalan mutu alam sekitar di negara kita haruslah dipertingkatkan agar kesihatan rakyat terjamin. Negara akan rugi jika rakyat berbelanja besar bagi menjaga kesihatan mereka. Dalam pada ini saya ingin tahu berapakah perbelanjaan kerajaan ke atas penjagaan kesihatan awam pada tahun 2000 dan berapakah perbelanjaan kerajaan bagi pengawalan kualiti alam sekitar pada tahun 2000? .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Cukuplah Yang Berhormat.

**Dr. James Dawos Mamit:** Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tanjong Aru.

**Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak:** Terima kasih.

**Seorang Ahli:** Tanjong Aru! [*Ketawa*]

**Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak:** Ha?

**Seorang Ahli:** Tanjong Aru. *[Ketawa]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tanjong Aru.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Bukan Parit Buntar? *[Disampuk]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tanjong Aru, ya.

#### **11.10 pagi.**

**Dr. Yee Moh Chai [Tanjong Aru]:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu izinkan saya menyampaikan setinggi-tinggi penghargaan atas kesempatan ini untuk mengambil bahagian di dalam perbahasan Usul Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga di Dewan yang mulia ini.

Tuan Yang di-Pertua, walaupun Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga memberi fokus terhadap infrastruktur negara namun tidak dinafikan bahawa negeri Sabah masih lagi kekurangan dari segi infrastruktur, kemudahan-kemudahan dan pekerja di kebanyakan tempat. Masalah ini adalah amat ketara dan mudah dirasai oleh rakyat Sabah apabila mereka terpaksa melawat hospital kerajaan tempatan.

Sesungguhnya ia merupakan satu perkara yang biasa untuk melihat kekurangan jururawat di hospital. Sebenarnya masalah tersebut sebegitu teruk sekali sehingga saudara mara pesakit terpaksa mencari dan membayar seorang pembantu untuk menjaga dan memberikan bantuan kepada jururawat yang menjaga pesakit tersebut walaupun di Hospital Queen Elizabeth, Kota Kinabalu iaitu hospital yang terbesar di Sabah. Para pembantu tersebut tidak menjalani latihan dalam bidang penjagaan pesakit dan sebenarnya kebanyakan dari mereka adalah terdiri dari pendatang asing.

Begitu juga pada paras yang lebih tinggi hospital di Sabah juga kekurangan para pakar utama dan yang paling ketara adalah pakar pembedahan jantung, urology dan pembedahan saraf. Adalah tidak dapat dinafikan bahawa ramai rakyat Sabah menghadapi risiko yang tinggi dengan adanya kekurangan tersebut. Demi kepentingan rakyat Sabah saya ingin merayu kepada pihak kerajaan untuk memberikan perhatian yang terutama kepada masalah mengenai hospital ini dan juga menyelesaikannya dengan secepat mungkin.

Tuan Yang di-Pertua, kita boleh tahu dari Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga tersebut telah mengenal pasti bahayanya jurang digital atau *digital divide*, dengan izin. Akan tetapi ternyata bahawa walaupun semakin ramai orang dapat manfaat dari Internet pada masa kini, ia adalah amat mengecewakan kerana

masih lagi sebilangan besar dari masyarakat yang tidak dapat menggunakan perkhidmatan Internet oleh kerana dihalang oleh kos-kos terbabit.

Untuk menggalakkan lebih ramai orang menggunakan perkhidmatan Internet dan ini adalah merupakan langkah yang utama untuk merapatkan jurang digital. Sudikan saya untuk memberi cadangan kepada pihak kerajaan untuk membenarkan lebih banyak pemberi perkhidmatan Internet atau Internet service provider dengan izin, untuk mengambil bahagian memberikan perkhidmatan Internet. Dengan ini saya rasa tentu kadar bayaran untuk menggunakan perkhidmatan Internet akan turun ke paras di mana lebih ramai orang akan lebih berkemampuan untuk menikmatinya.

Tuan Yang di-Pertua, saya agak hairan apabila meneliti bahawa Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga tidak menyentuh mengenai keperluan untuk meningkatkan sekuriti dan pertahanan kewilayahan negara.

Di negeri Sabah masalah sekuriti yang diakibatkan oleh pendatang tanpa izin memang merupakan masalah yang sering dialami oleh kesemua rakyat, malah juga dialami oleh pelawat-pelawat asing seperti peristiwa Pulau Sipadan yang sudah terkenal di seluruh dunia. Rakyat yang tidak dapat mempertahankan diri masih lagi terpaksa setiap hari berdepan dengan bahaya seperti harta benda dicuri, rumah dipecah masuk serta kemungkinan dirogol, diculik semasa bercuti dan dibunuh. Masalah sekuriti ini merumitkan lagi kerana bilangan pendatang tanpa izin melebihi orang tempatan di beberapa tempat tertentu.

Jika pihak berkenaan adalah serius dan ikhlas dalam menyelesaikan masalah ini mereka sepatutnya menentukan bahawa kita ada orang yang cukup untuk meronda di sempadan-sempadan perairan dan polis-polis di merata-rata tempat. Ini adalah sesuatu yang tidak patut diketepikan oleh kedaulatan negara.

Tuan Yang di-Pertua, di antara perkara lain yang saya harap Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga merangkumi ialah masalah kad pengenalan haram masih berterusan di Sabah. Berkali-kali kita mengalami masalah kad pengenalan haram yang digunakan untuk penipuan seperti mengambil pinjaman dari bank-bank. Sebilangan kad pengenalan haram tersebut juga telah digunakan oleh pendatang tanpa izin untuk mengambil bahagian di dalam pilihan raya umum dan negeri.

Demi kepentingan negara, akhlak dan sekuriti pihak kerajaan sepatutnya mengambil tindakan yang terbaik sekali supaya dapat memastikan bahawa mereka

yang terlibat dalam mengeluarkan kad pengenalan haram tersebut akan dihukum dengan sebenarnya. Pihak kerajaan juga patut memastikan bahawa kepercayaan rakyat terhadap sistem kerajaan seperti Suruhanjaya Pilihan Raya dan Jabatan Pendaftaran Negara akan pulih.

Tuan Yang di-Pertua, walaupun Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga telah menyentuh pelbagai isu mengenai negara ini, saya berharap Kerajaan Persekutuan tidak akan mengetepikan masalah-masalah yang dihadapi oleh rakyat Sabah setiap hari. Ini adalah penting apabila negeri Sabah kini sedang mengalami kemerosotan ekonomi yang paling teruk sekali. Adalah amat penting bahawa Kerajaan Persekutuan akan terus membiayai kesemua pembangunan negeri dan memberi bantuan kewangan untuk memastikan bahawa pengurusan kerajaan negeri dapat dijalankan tanpa halangan.

Oleh yang demikian, saya mendapati bahawa ia adalah susah difahami kenapa Kerajaan Persekutuan masih memerlukan kerajaan negeri Sabah untuk membayar bil-bil elektrik untuk lampu jalan raya sepanjang jalan raya-jalan raya Persekutuan di negeri Sabah. Oleh kerana jalan raya-jalan raya tersebut adalah tanggungjawab Kerajaan Persekutuan atau betul bahawa kos untuk menyalakan lampu jalan raya-jalan raya Persekutuan tersebut patut dibiayai oleh Kerajaan Persekutuan.

Dalam pada itu, saya merayu kepada pihak Kerajaan Persekutuan supaya mengambil alih tanggungjawab untuk membayar kesemua bil-bil elektrik, lampu jalan raya-jalan raya Persekutuan di negeri Sabah dan juga membayar balik kepada kerajaan negeri Sabah bil-bil elektrik yang telah dibayar oleh kerajaan negeri Sabah bagi pihak Kerajaan Persekutuan. Sekian, terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, Tuaran. Ahli-ahli Yang Berhormat, saya mintalah Ahli-ahli Yang Berhormat yang sudah berucap tolonglah beri peluang kepada yang belum berucap. Tolonglah ya. Ya, Tuaran, selepas itu Setiu.

**11.21 pagi.**

**Tuan Wilfred Madius Tangau [Tuaran]:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, kerana memberi peluang kepada saya untuk turut membahas Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

Untuk memulakan perbahasan ini, saya boleh menilai ketujuh-tujuh teras dasar baru yang diperkenalkan iaitu Dasar Wawasan Negara, dari sudut bagaimana

dasar ini dapat membantu mengatasi sembilan cabaran strategik Wawasan 2020. Walau bagaimanapun, oleh kerana masa yang diperuntukkan kepada saya hanya 20 minit, saya tidak sempat untuk berbahas dalam perkara itu semua. Yang sempat saya sebut di sini ialah saya menyokong dan berkeyakinan bahawa ketujuh-tujuh teras Dasar Wawasan Negara yang diperkenalkan itu sudah sepatutnya, terutama sekali ketika negara kita berhadapan dengan dua cabaran luaran yang amat besar iaitu globalisasi dan liberalisasi ekonomi dunia. Itulah teras utama DWN ialah keutuhan dan daya saing ekonomi negara.

Dalam kesempatan ini, Tuan Yang di-Pertua, dan masa yang diberikan pada saya, saya akan menyentuh tentang satu cabaran dalam negara kita Malaysia yang amat mencabar iaitu bagaimanakah negara kita dapat memperseimbangkan tahap pembangunan di antara dua wilayah terbesar di negara kita iaitu wilayah Semenanjung Malaysia dengan Sabah dan Sarawak.

Sudah diperakukan bahawa tahap pembangunan di Sabah dan Sarawak adalah ketinggalan lebih kurang 30 tahun di belakang Semenanjung Malaysia terutama sekali dalam soal infrastruktur fizikal ataupun kemudahan awam seperti bekalan elektrik, bekalan air, jalan raya, kemudahan sekolah, kesihatan dan sebagainya. Selain daripada itu, Sabah juga menghadapi ancaman keselamatan yang agak merunsingkan berikutan kehadiran lebih 600,000 orang asing, sama ada ianya pelarian, pendatang tanpa izin mahupun pekerja asing yang sah di Sabah.

Bilangan sebesar ini adalah amat merunsingkan sebab penduduk warganegara Malaysia di Sabah hanyalah lebih kurang 1.8 juta. Sabah dan Sarawak ini juga lebih besar keluasan berbanding dengan Semenanjung, keluasan Sabah lebih kurang 76,000 kilometer persegi, manakala Sarawak lebih kurang 125,000 kilometer persegi dan jumlah keluasan sebenar Sabah dan Sarawak ialah lebih kurang 200,000 kilometer persegi. Keluasan ini jauh lebih besar dengan keluasan Semenanjung Malaysia yang hanya lebih kurang 131,000 kilometer persegi. Tambahan pula keadaan tanah di Sabah dan Sarawak ini berbukit-bukau dan mempunyai sungai yang besar lalu menyulitkan lagi untuk melaksanakan projek-projek kemudahan asas.

Memandangkan sudah banyak rakan-rakan daripada Semenanjung, Sabah dan Sarawak telah berhujah di Dewan yang mulia ini tentang keadaan pembangunan di dua wilayah tersebut dan kini seruan kita itu sudah pun memperlihatkan sedikit hasil. Saya mengucapkan berbilang terima kasih kerana saya difahamkan pada

tahun ini dan seterusnya dalam Rancangan Malaysia Kelapan, Sabah dan Sarawak akan diberi peruntukan yang agak besar juga berbanding dengan tahun-tahun yang sebelum ini khususnya dalam pembangunan luar bandar.

Cuma, Tuan Yang di-Pertua, kerajaan harus mengambil langkah-langkah pentadbiran, bagaimana untuk memastikan supaya semua peruntukan yang telah dirancang itu akan dapat dilaksanakan mengikut jadual. Kita tidak mahu melihat peruntukan yang diberikan pada Sabah dan Sarawak itu dihantar balik ke Kementerian Kewangan hanya kerana kegagalan untuk melaksanakan projek-projek tersebut. Jadi, saya ingin mencadangkan supaya langkah-langkah yang berpatutan akan diambil oleh pihak-pihak yang bertanggungjawab dalam kerajaan dalam perkara ini supaya kesemua yang telah dirancang itu dapat dilaksanakan pada masa yang telah dijadualkan.

Tuan Yang di-Pertua, rakyat Malaysia di Sabah dan Sarawak khususnya bumiputera tentu sekali bergembira apabila membaca kandungan OPP3 ini. Ini ialah kerana pertama kali dalam sejarah Kerajaan Malaysia telah membuat perakuan khusus untuk mengambil langkah-langkah untuk mempertingkatkan pemilikan ekuiti bumiputera Sabah dan Sarawak sebagai sebahagian daripada dasar kerajaan untuk menyusun semula masyarakat. Untuk memperhebatkan lagi usaha untuk membasmi kemiskinan, RRJP3 juga telah membuat perakuan yang khusus untuk mengambil langkah-langkah yang tertentu di atas perkara ini.

Saya ingin mengambil perhatian di Dewan yang mulia ini, pada point 4.1.6, muka surat 98, Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga, ungkapan berikut telah dinyatakan :

*“Perhatian khusus akan diberi untuk meningkatkan pemilikan ekuiti di kalangan bumiputera di Sabah dan Sarawak seperti Kadazandusun, Iban, Bajau, Murut, Bidayuh dan Melanau”.*

Kemudian point 4.09, ungkapan berikut telah juga dinyatakan:

*“Kerajaan akan menjalankan penyiasatan yang khusus mengenai pendapatan isi rumah di Sabah dan Sarawak untuk menentukan kedudukan kemiskinan, tahap pendapatan dan kualiti hidup dipelbagai tempat serta di kalangan pelbagai kumpulan bumiputera seperti Kadazandusun, Iban, Bajau, Murut, Bidayuh dan Melanau”.*

Atas keprihatinan kerajaan terhadap perlunya peningkatan pemilikan ekuiti bumiputera daripada Sabah dan Sarawak, saya bagi pihak rakyat yang saya wakili di Tuaran, Sabah, mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada kerajaan. Keputusan kerajaan ini adalah satu bukti kukuh bahawa hanya dengan adanya perwakilan daripada suku-suku bumiputera daripada Sabah dan Sarawak dalam Kabinet Persekutuan dan juga dalam semua majlis perundingan seperti Majlis Perundingan Ekonomi Negara, kerajaan akan dapat mempertimbangkan permintaan-permintaan serta kesulitan-kesulitan yang dihadapi oleh rakyat Malaysia di Sabah dan Sarawak.

Kalau selama ini, Tuan Yang di-Pertua, perwakilan orang Kadazandusun, Iban, Bidayuh dan sebagainya dikatakan hanya untuk memenuhi syarat perkongsian kuasa Barisan Nasional, kini tuduhan tersebut terbukti meleset. Kerajaan Barisan Nasional sememangnya mendengar dan mengambil perhatian yang serius terhadap perkara yang kita bangkitkan dan sama ada di peringkat Kabinet Persekutuan mahupun di Dewan yang mulia ini.

Cuma, Tuan Yang di-Pertua, kadang-kadang kita kena selalu memberi peringatan dan teguran kepada pihak-pihak yang berkenaan. Pegawai-pegawai di kementerian juga perlu untuk memahami serta menyelami cabaran-cabaran pembangunan bagi Sabah dan Sarawak. Ini bererti bahawa mereka perlu juga selalu melawat Sabah dan Sarawak. Jangan apabila bertemu dengan orang Sabah, wakil rakyat daripada Sabah daripada Dewan yang mulia ini, dia tanya, bila mahu balik Sarawak, tidak kenal pun kami, tidak tahu mana satu Sarawak, mana satu Sabah. Yang pihak pembangkang semalam pun, dia edar satu surat, dia bagi pada saya, dia cakap, *"Ini bagi pada kawan-kawan Sarawak."* *"Saya bukan dari Sarawak, saya orang Sabah."* Itu pun tidak kenal, apa lagi hendak kenal keadaan di Sabah melainkan hendak tahu tentang keadaan di luar bandar Sarawak.

Barangkali juga kerajaan perlu memperbanyakkan pegawai-pegawai daripada Sabah dan Sarawak di kementerian-kementerian Persekutuan sebab mereka, saya percaya jauh lebih memahami cabaran-cabaran pembangunan yang ada di Sabah dan Sarawak itu. Janganlah pula apabila kita menyatakan beberapa cabaran-cabaran, pembangunan di Sabah tentang keadaan infrastruktur dan sebagainya, kita diberitahu, ini wakil rakyat Tuaran memberi gambaran buruk tentang keadaan itu dan ini di kawasan tetapi bagaimana lagi kita hendak membuat gambaran, kalau boleh saya hendak bawa TV, hendak bawa gambar, hendak tunjuk

kepada semua di sini tetapi ini tidak boleh kerana ini Dewan, tempat kita cuma bercakap sahaja.

Sebagai salah seorang daripada wakil Majlis Perundingan Ekonomi Negara (MAPEN II) dan bagi pihak parti yang saya wakili iaitu UPKO, saya juga mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih terhadap dasar baru kerajaan ini. Sebagai salah satu daripada parti komponen Barisan Nasional, UPKO akan terus memantau pelaksanaan kedua-dua perakuan tersebut, iaitu pemilikan ekuiti bumiputera Sabah dan Sarawak dan pembasmian kemiskinan. Kita akan pantau sama ada dasar ini akan diterjemahkan dalam setiap program dan projek kerajaan. Kita juga akan sama-sama dengan kerajaan untuk membuat penilaian sejauh manakah pencapaian serta kesan pelaksanaan dua strategi dan program yang diperakukan dalam dokumen RRJP3 secara berterusan.

Tuan Yang di-Pertua, jika kita lihat perangkaan ataupun statistik yang ada pada ketika ini dalam soal penyertaan bumiputera Kadazandusun, bumiputera Iban, bumiputera Bajau, bumiputera Bidayuh, bumiputera Melanau dan bumiputera Orang Asli di Semenanjung dalam perdagangan dan perindustrian, kita dapati adalah amat sukar untuk mendapat maklumat tersebut. Ini adalah disebabkan, kesemua kumpulan etnik tersebut dilonggokkan dalam hanya satu kumpulan iaitu kumpulan bumiputera. Jadi, kalau kita tanya berapa peratus hak milik saham di Bursa Saham Kuala Lumpur daripada orang-orang Kadazandusun, daripada orang-orang Murut, daripada orang-orang Iban, orang-orang Bidayuh, Bajau dan sebagainya, sebenarnya kita tidak tahu. Tidak ada maklumat itu. Jadi, walaupun peratusan penyertaan bumiputera sudah meningkat kepada lebih kurang 19% tetapi kita tidak tahu etnik bumiputera mana yang empunyai ekuiti tersebut.

Oleh sebab itu, Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan di Dewan yang mulia ini supaya perangkaan tentang pemilikan ekuiti bagi kategori bumiputera diperincikan kepada suku-suku kaum yang tergolong sebagai bumiputera. Kalau perangkaan penyertaan bukan bumiputera sudah pun diperincikan kepada Cina dan India dengan jelas, saya tidak nampak kenapa kerajaan ada masalah untuk memperincikan perangkaan bumiputera itu kepada bumiputera Melayu, bumiputera Kadazandusun, bumiputera Bajau, bumiputera Iban, bumiputera Murut, bumiputera Bidayuh, bumiputera Melanau, Orang Asli dan sebagainya.

**Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad:** *[Bangun]*

**Tuan Yang di-Pertua:** Jeli bangun, Yang Berhormat. Hendak bagi jalan atau tidak?

**Tuan Wilfred Madius Tangau:** Tak bagi, panjang lagi. Tidak apa, hujung nanti akan bagi. Ya, Jeli. Jadi, dengan cara ini kita akan tahu etnik mana yang perlu diberi perhatian, bantuan serta bimbingan kerajaan yang benar-benar akan menepati sasaran.

Sebagai contoh, Tuan Yang di-Pertua, kalau kita melihat dalam Jadual 4.2, pada muka surat 98 dalam dokumen RRJP3 ini, iaitu berkenaan dengan Hak Milik Modal Saham Syarikat Berhad, kita tidak nampak berapa peratus sebenarnya pemilikan ekuiti Melayu, Kadazandusun dan suku-suku bumiputera yang lain. Cuma diletak di sana 'bumiputera', bumiputera mana ini, kita tidak tahu. Tolonglah! Janganlah membuat ungkapan yang kurang jelas seperti, "*Penyertaan bumiputera termasuklah Kadazandusun, Iban, Murut ...*", ungkapan seperti ini amat mengelirukan dan tidak sihat, seolah-olah orang-orang Iban, Kadazandusun, Bajau dan sebagainya itu bukan bumiputera sepenuhnya.

Ada juga ungkapan yang mengatakan, "*Kita akan melaksanakan program ini seluruh Malaysia termasuk di Sabah dan Sarawak.*" Ungkapan ini tidak sihat, tidak betul, seolah-olah Sabah dan Sarawak ini tidak berapa Malaysia. Barangkali betul jugalah, sebab negeri Sabah ini masih lagi dituntut oleh kerajaan Filipina tetapi tolong jangan buat begitu lagi. Kalau Malaysia itu, Malaysialah, kita ini Sabah dan Sarawak ini dalam Malaysia. Jangan sebut begitu lagi.

Tuan Yang di-Pertua, saya mengalu-alukan perakuan yang dinyatakan dalam dokumen RRJP3 ini .....

**Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad:** *[Bangun]*

**Tuan Yang di-Pertua:** Yang Berhormat, Jeli bangun pula.

**Tuan Wilfred Madius Tangau:** Bolehlah.

**Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat bagi Beluran..... *[Disampuk]*

**Tuan Yang di-Pertua:** Tuaran.

**Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad:** *Sorry. [Ketawa]* Sahabat Tuaran. Jadi, saya agak tertarik dengan rintihan yang diutarakan oleh Tuaran sebentar tadi, di mana kita perlu ada statistik sebenarnya, kalau misal kata yang dimaklumkan oleh Yang Berhormat bagi Tuaran itu bukan hanya statistik antara bangsa Melayu, bangsa Cina dan bangsa India bahkan statistik di antara bumiputera-bumiputera

Melayu dan bukan bumiputera Melayu pun satu hal tetapi yang lebih penting sekarang ini, statistik bumiputera Melayu itu sendiri pun kita kena ada kerana kita tengok sekarang agihan ekonomi di kalangan bumiputera pun hanya bumiputera yang dekat-dekat dengan UMNOputra. Jadi, macam mana pandangan saya itu, Tuaran?

**Tuan Wilfred Madius Tangau:** Itu soalan politik. Cuma yang saya hendak komen, yang kita bantu barangkali, saya bersetuju kalau kerajaan bantu orang yang masih memerlukan, yang sudah kukuh itu tidak perlu lagi, itu kenyataan saya tadi. *[Tepuk]* Tadi yang bercakap itu, itu politik punya itu.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya teruskan. Ini bererti bahawa – saya mengalu-alukan perakuan yang dinyatakan dalam dokumen OPP3 ini yang telah menetapkan 3% sebagai sasaran pemilikan ekuiti kaum India menjelang tahun 2010. Ini bererti bahawa sudah ada satu bentuk *handicapping system* bagi bukan bumiputera di Malaysia ini. Ini adalah satu dasar baru. Jadi, kenapa pula kita tidak boleh adakan sistem yang sama bagi bumiputera. Jadi, saya cadangkanlah supaya kerajaan juga mengadakan *handicapping system* di kalangan bumiputera.

Jadi, bagi bumiputera yang sudah kukuh, yang tadi saya jawab pada Jeli tadi itu, dia tidak lagi perlu diberi bantuan. Kalau yang sudah mampu beli jet, syarikat dia sudah disenaraikan di bursa saham, apa semua, tidak perlu dibantu lagi, dia sudah boleh duduk. Hanya mereka yang berpotensi dan yang benar-benar memerlukan pertolongan di kalangan bumiputera, tolonglah dia, tidak kira di manalah, di Semenanjung atau di Sabah dan Sarawak, kalau boleh di Sabah dan Sarawaklah, kita ini masih memerlukan lagi. *[Tepuk]*

Saya mencadangkan perkara ini sebab saya amat sedar bahawa usahawan daripada kumpulan bumiputera di kawasan saya, di Tuaran iaitu daripada masyarakat Kadazandusun, daripada masyarakat Bajau, belum lagi boleh berdikari. Apa mahu berdikari, kadang-kadang mahu dapat lesen pun susah kerana mahu dapat lesen, macam kalau mahu jadi kontraktor, mahu dapat PKK, kadang-kadang terpaksa kita pergi ke Kuala Lumpur, jauh Kuala Lumpur, mahal, pasal kalau tidak jumpa Menteri susah, kalau isi borang sahaja, kena jumpa juga Setiausaha Parlimen, Datuk Rizalman Abdullah.

Sebab itu tanpa peluang-peluang serta skim-skim bantuan yang disediakan oleh kerajaan apatah lagi untuk bersaing dengan syarikat-syarikat yang besar, lebih established, kadang-kadang lebih banyak daripada Kuala Lumpur, susahlah kita

bersaing. Sebab itulah saya mahu menyokong jika sekiranya kerajaan dapat mempertimbangkan *system handicapping within the bumiputera* ataupun satu Dasar Ekonomi Baru dalam masyarakat bumiputera itu sendiri.

Satu lagi perkara dalam dasar dan strategi ini, Tuan Yang di-Pertua, ialah apakah nanti program-program khusus yang akan dirumuskan untuk melaksanakan dasar dan dua strategi untuk bumiputera dan Sabah dan Sarawak itu tadi. Dalam soal ini saya ingin mencadangkan supaya kerajaan mengambil perhatian khusus dalam soal penswastaan yang banyak dibincangkan dalam perbahasan ini. Ada yang mengatakan tidak baik, ada yang mengatakan baik, tetapi walau bagaimanapun penswastaan ini saya rasa, ini boleh dikatakan, kita punya *stepping stone* bagi bumiputera kalau diurus secara baik.

Dalam pengagihan saham terbitan awal, dalam peluang-peluang melaksanakan kontrak, dalam pemilikan lesen, latihan-latihan keusahawanan, dalam pembiayaan modal dan sebagainya, sama ada dalam bentuk pinjaman mahupun dalam geran supaya dengan adanya ini semua kita dapat pastikan bumiputera di Sabah dan Sarawak dapat meningkatkan pemilikan ekuiti mereka dalam ekonomi kita.

Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya kedudukan ataupun tahap pemilikan ekuiti bumiputera di Sabah dan Sarawak amatlah rendah, hendak sebut pun susah, *too negligible to mention*, dengan izin. Sebagai bayangan supaya kita dapat memahami tahap pencapaian mereka, bolehlah kita imbas kembali kedudukan dan tahap penyertaan bumiputera Melayu di Semenanjung pada tahun 1960-an. Barangkali pada ketika itu belum ada syarikat bumiputera Melayu yang disenaraikan di Bursa Saham Kuala Lumpur dan belum ramai lagi jutawan dan sebagainya. Hari ini sudah banyak jutawan, bila sudah banyak jutawan, orang-orang Melayu bergaduh pula, dia cakap ini pun, cakap bergaduh, jadi kalau dua-dua gaduh, tidak apa, teruskan bergaduh, kalau mahu bergaduh, itu bayangan yang ada peluang itu bagi pada bumiputera di Sabah dan Sarawak, bagi saja pada kami, senang.

**Tuan Yang di-Pertua:** Minta gulung, Yang Berhormat.

**Tuan Wilfred Madius Tangau:** Sikit lagi, Tuan Yang di-Pertua. Jadi oleh sebab bumiputera Sabah dan Sarawak ini sudah jauh ketinggalan, saya mintalah supaya kerajaan menumpukan perhatian yang serius untuk merancang serta melaksanakan program-program ke arah mendirikan masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputera khususnya di kedua-dua wilayah tersebut.

Sebenarnya selama ini, Tuan Yang di-Pertua, bumiputera Sabah dan Sarawak terpaksa menghadapi banyak halangan untuk menyertai serta mendapatkan bantuan daripada skim-skim yang dirumuskan untuk bumiputera.

Tuan Yang di-Pertua, dalam soal pembasmian kemiskinan di kalangan bumiputera Sabah dan Sarawak, saya berharap supaya penyiasatan terhadap pendapatan isi rumah dan kualiti hidup yang di cadangkan dalam OPP3 ini bukanlah satu inisiatif akademik semata-mata. Untuk itu saya berharap supaya agensi yang berkenaan dan barangkali di sini ialah Kementerian Pembangunan Luar Bandar, dapat melantik perunding sebab kalau kita tunggu pihak kementerian untuk melaksanakan penyiasatan, kajian penyelidikan ini mungkin mengambil masa yang lama.

Lantik sahaja perunding, consultant untuk mengadakan penyiasatan tentang kualiti hidup dan kemiskinan di kalangan bumiputera Sabah dan Sarawak di kawasan luar bandar. Tentu sekali kita menyokong semua ini, cadangan saya supaya diadakan perunding ini sebab baru-baru ini, Tuan Yang di-Pertua, pihak kementerian KPLB telah mengadakan apa yang dipanggil pendaftaran terbuka untuk rakyat termiskin. Setelah diadakan pendaftaran terbuka ini, di daerah saya misalnya, daerah Tuaran dahulu kita hanya ada 600 sahaja rakyat termiskin, sekarang borang yang telah dihantar lebih 6,000. Lebih 6,000 dan walaupun pegawai daerah pun telah memberi penjelasan kepada pengerusi-pengerusi JKK bagaimana untuk mengenal pasti apa garis panduan siapa yang termiskin ini tetapi oleh kerana masa yang diberi hanya dua minggu, bagi seluruh Sabah hanya dua bulan, maka pihak dari kampung itu telah melihat seolah-olah mengisi borang itu adalah memohon supaya disenaraikan dalam rakyat termiskin, ertinya memohon jadi orang miskin.

Tuan Yang di-Pertua, tentu sekali cara begini adalah tidak baik sebab sepatutnya sama ada sesebuah isi rumah itu berada di bawah garis kemiskinan dan sebagainya, terpulanglah kepada penilaian yang dibuat menurut garis panduan yang disediakan oleh pihak kementerian.

**Tuan Yang di-Pertua:** Yang Berhormat, masa Yang Berhormat sudah cukup ya, cukuplah.

**Tuan Wilfred Madius Tangau:** Okay, pendek sahaja ini.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya.

**Tuan Wilfred Madius Tangau:** Sebab itulah kita lihat Sabah dan Sarawak mempunyai kadar kemiskinan yang besar dan langkah-langkah yang telah

diperkenalkan di sini, misalannya PKR itu, kita mahu lihat sama ada ia sesuai di Sabah ataupun tidak. Sebab itulah saya mencadangkan tadi supaya kajian penyelidikan di Sabah itu dibuat dengan cepat dan lantiklah konsultan supaya kita dapat merumuskan program-program yang khusus yang kita boleh muatkan dalam Rancangan Malaysia Kelapan. Sekian, terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, Setiu. Ahli-ahli Yang Berhormat, oleh sebab ramai yang hendak berucap, saya mintalah Yang Berhormat berucap selama 15 minit ya. Saya haraplah.

**Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak:** Berapa?

**Tuan Yang di-Pertua:** 15 minit. Tolonglah ya.

**Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

**Tuan Yang di-Pertua:** 15 minit ya.

**Tuan Kerk Kim Hock:** *[Bangun]*

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, ya.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Sebab sepuluh tahun dahulu kita diberikan lima hari untuk perbahasan tetapi....

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, saya faham.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Boleh kita panjangkan seperti dahulu seperti yang dilaksanakan sepuluh tahun dahulu?

**Tuan Yang di-Pertua:** Yang Berhormat, kuasa hendak memanjangkan masa mesyuarat itu bukan ada pada Tuan Yang di-Pertua.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya cuma membuat rayuan supaya Tuan Yang di-Pertua bercakap dengan Ketua Parlimen iaitu Yang Amat Berhormat Perdana Menteri...

**Tuan Yang di-Pertua:** Saya boleh bercakap.

**Tuan Kerk Kim Hock:** ....supaya sekurang-kurangnya kita berikan lima hari untuk perbahasan seperti diamalkan sepuluh tahun yang lalu. Tidak ada munasabah...

**Tuan Yang di-Pertua:** Dahulu saya rasa...

**Tuan Kerk Kim Hock:** ... sebab untuk mengurangkan waktu perbahasan.

**Tuan Yang di-Pertua:** ..berkenaan dengan Rancangan Malaysia Yang Ketujuh. Ini bukan rancangan ini. Tidak sama Yang Berhormat ya.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tetapi Tuan Yang di-Pertua, begitu ramai orang yang hendak berucap. Selalu kita potong masa sahaja. Jadi, saya rasa ini menjatuhkan maruah Parlimen.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, ya. Ya Setiu.

**11.44 ptg.**

**Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak [Setiu]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kerana memberi peluang untuk turut berucap dalam RRJP3 dan sebelum itu izinkan saya untuk menyatakan dan merakamkan ucapan terima kasih di atas layanan baik yang telah diberikan oleh pihak kerajaan kepada Dato' Seri Anwar Ibrahim di mana dalam TV baru-baru ini ditunjukkan bahawa bagaimana cantik dan seronoknya tinggal di penjara dengan suasana semacam hotel 5 bintang dan juga pihak kerajaan telah memberi keizinan kepada beliau untuk menziarahi ibunya semalam, menyembahyangkan jenazah dan seterusnya ke kubur untuk mengebumikan ibunya.

Oleh itulah, saya mencadangkan supaya pihak kerajaan meneruskan layanan baik ini dengan memberi peluang kepada beliau untuk mendapat peluang berubat di luar negara menggunakan *endoscopic surgery* yang rasanya tidak terdapat di dalam negara ini.

**Puan Chong Eng:** [Bangun]

**Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak:** Ya.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya.

**Puan Chong Eng:** Minta penjelasan. Tuan Yang di-Pertua, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada Bermesra Bersama Rakyat di Gombak, beliau mengatakan bahawa kalau bekas Timbalan Perdana Menteri keluar negara, dia tidak akan balik dan itu rupanya kerisauan kerajaan yang tidak membenarkan bekas Timbalan Perdana Menteri keluar negeri untuk mendapat rawatan. Adakah Parti Keadilan ingin bertanya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri apakah jaminan kerajaan ingin dapat supaya kerajaan boleh membenarkan bekas Timbalan Perdana Menteri keluar negeri untuk mendapat rawatan? Terima kasih.

**Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak:** Terima kasih di atas pandangan itu. Mungkin akan dijawab oleh Ketua Parti Keadilan sebab saya dari PAS. [Ketawa]

Perbincangan ini penting kerana ia adalah merupakan muhasabah kita untuk melihat dasar-dasar yang lepas dan kita akan menjadikan pencapaian di dalam dasar yang lepas itu untuk kita membuat rancangan kepada dasar-dasar yang akan

datang. Marilah sama-sama kita menoleh kepada beberapa pelaksanaan yang telah dilaksanakan di dalam dasar yang lalu di mana kita melihat betapa rapuhnya ekonomi kita dan kita melihat juga betapa ketahanan perpaduan kita begitu goyah dan *fragile* dan kita juga melihat bahawa hasil daripada perancangan yang dianggap begitu hebat oleh kerajaan pada masa-masa yang lalu, kita dapati bahawa dalam pilihan raya 1999, rakyat telah menolak UMNO dan UMNO sekarang ini telah menerima nasib yang sama dengan spesis-spesis atau parti-parti yang lain yang telah pupus seperti Congress, Gurkha, ADP, Kuomintang yang merupakan parti-parti yang amat gagah dan kaya pada ketika itu.

Sekarang kita dapati bahawa terdapat lebih daripada 40 orang diktator dan pemimpin ditolak oleh rakyat di abad yang lalu telah gugur satu demi satu. Kini Malaysia memasuki abad baru, abad yang penuh dengan cabaran globalisasi, cabaran liberalisasi dan juga dianggap sebagai abad ICT. Tetapi Malaysia memasukinya dalam keadaan sarat dengan dendam kesumat, dipimpin oleh pemimpin yang telah cedera menghadapi krisis keyakinan yang begitu ketara dari dalam parti yang dipimpinnya sendiri dan juga dari pihak luar dan walaupun kita memasuki alaf baru tetapi budaya abad lalu masih lagi diteruskan.

Kita dapati bahawa budaya tidak demokratik, membunuh musuh politik, hak rakyat dilacuri, media elektronik dijadikan alat propaganda murahan dan seumpamanya. Akibatnya, walaupun Perdana Menteri dengan penuh mendapat sokongan dari media massa membentangkan RRJP3 pada 3 April yang lalu, pada hari pertama selepas RRJP3 dibentangkan, kita dapati bahawa pasaran saham telah jatuh merudum dan semalam, pasaran saham telah mencecah di bawah paras 605 point dan merupakan yang lebih teruk daripada tahun 1999 ketika mana Dato' Seri Anwar Ibrahim ditahan.

Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan kepada pelaksanaan dasar-dasar yang lalu dan juga pencapaian sehingga kini, kita ragui sama ada matlamat RRJP3 akan dapat dicapai dan hasrat rakyat Malaysia untuk melihat Wawasan 2020 menjadi kenyataan amat diragui kerana kita takut ianya hanya menjadi 2-0, 2-0. Ini kerana gagalnya pencapaian Dasar Ekonomi Baru. Kita dapati bahawa jurang pendapatan makin melebar. Ini ditunjukkan oleh Angkali Gini, satu ukuran keseluruhan ketidaksamaan pendapatan yang terus meningkat.

Pendapatan di antara golongan kaya dan miskin makin melebar dan kurangnya golongan pertengahan (*middle class*). Beberapa kerat Melayu terpilih,

kelompok Cina yang terpilih dan India terpilih yang merupakan kelas elit dan dianugerahkan projek-projek penswastan ketika negara berada dalam suasana yang maju dan ketika mana negara menghadapi krisis ekonomi, mereka ini telah *dibailout*. Kemudian yang kedua kita dapati bahawa agihan pendapatan dalam penyusunan semula ekuiti juga kita dapati bahawa berlakunya bukan sahaja pengurangan berlaku kepada bumiputera tetapi juga kaum lain dan ternyata pegangan milik asing telah bertambah.

Dalam laporan yang telah diberikan ini, kita dapati bahawa bumiputera mengalami pengurangan sehingga 19.1%, bukan bumiputera daripada 46.3% kepada 40.3% dan milik asing telah bertambah daripada 25% kepada 32.7%. Di mana gahnya kita bila kita mengatakan bahawa salam IMF merupakan salam beracun kerana takut kepada pihak asing, sedangkan banyak syarikat multinasional kita juga telah dikuasai oleh pihak asing satu demi satu. Saya dapati bahawa pelabuan kita sekarang ini juga telah dikuasai oleh pihak asing atas nama strategi *alliance* dan bukan mustahil MAS akan menuruti jejak langkah yang sama.

Di dalam pelaksanaan untuk mendapat agihan pendapatan dan penyusunan semula masyarakat ketika mana negara berada di puncak kejayaan, rakyat miskin diajak untuk melabur di dalam pelbagai saham amanah. Kita dapati bahawa saham-saham amanah yang diperkenalkan pada ketika itu seperti Amanah Saham Johor, Amanah Saham Darul Iman, Amanah Saham Bumiputera dengan pelbagai jenama dan rakyat miskin telah mengeluarkan simpanan mereka, menjual harta benda mereka, meminjam daripada bank-bank ataupun institusi kewangan dan akibatnya apabila saham tersebut merudum, mereka tidak diganti atau dibayar apa-apa sedangkan beberapa kerat Melayu ataupun bumiputera yang elit tadi telah diselamatkan perniagaan mereka.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** *[Bangun]*

**Tuan Yang di-Pertua:** Ada yang bangun Yang Berhormat. Ya.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Sedikit, satu sahaja. Tuan Yang di-Pertua, apabila disebut saham amanah ini, sudah banyak kali kita timbulkan terutama ASN, ASB melalui PNB yang menanam modal dalam syarikat-syarikat, yang pertama syarikat arak dan yang kedua, syarikat judi. Apabila ditanyakan kepada Kerajaan Negeri Selangor umpamanya, dia mengatakan Kerajaan Negeri tidak dapat berbuat apa-apa sebab fatwa tidak dikeluarkan lagi mengenai perkara ini.

Jadi, apa pandangan Yang Berhormat, apa agak sebabnya fatwa tidak dapat dikeluarkan sehingga hari ini dan kita mengizinkan orang-orang Islam terutamanya orang kampung yang tidak mengerti apa-apa pun terjebak dalam arak dan judi dalam pelaburan yang sedemikian. Sila.

**Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak:** Terima kasih sahabat saya dari Parit Buntar. Kita dapati bahawa yang memegang ataupun menjadi peneraju utama kepada syarikat-syarikat judi dan syarikat-syarikat arak di Malaysia ini adalah terdiri daripada mereka daripada UMNO atau mempunyai hubungan yang rapat dengan pemimpin UMNO yang ada. Atas dasar itulah, kita dapati bahawa mereka susah untuk mengeluarkan fatwa yang akan terkena kepada batang hidung mereka sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, kita dapati juga bahawa daripada dasar yang lalu juga telah melahirkan negeri yang kaya tetapi rakyat tetap miskin. Kita melihat bahawa perlunya tumpuan khas diberi kepada negeri-negeri seperti Kedah, Perlis, Sabah, Sarawak, Kelantan dan Terengganu bagi memastikan bahawa tidak berlaku seperti mana yang kita lihat dalam Indeks Komposit Pembangunan (IKP) di mana negeri-negeri tersebut sebahagiannya mempunyai pendapatan yang begitu tinggi tetapi rakyatnya berada dalam paras kemiskinan.

Contohnya, macam Terengganu. Ia adalah merupakan negeri yang kedua banyak hasilnya selepas Wilayah Persekutuan dan Selangor tetapi rakyatnya adalah merupakan kedua termiskin di Malaysia. Oleh kerana saya berdiri pada pagi ini mewakili, saya fikir umat Melayu yang teramai di kawasan saya iaitu di Malaysia ini saya fikir yang teramai sekali peratus orang Melayu ialah kawasan Setiu, lebih daripada 99% dan saya dapati bahawa sebahagian besar daripada orang-orang Melayu ini ataupun kaum bumiputera ini berada dalam keadaan kemiskinan yang luar biasa. Sebahagian besar daripadanya adalah merupakan kaum petani, nelayan, penoreh getah ataupun pekerja-pekerja di ladang-ladang kelapa sawit dan mereka ini berada dalam keadaan mencari makannya untuk survival.

Cuba kita bayangkan ketika mana negara memasuki abad ke-21 milineum baru, pemimpin-pemimpin kita bercakap berhubung dengan pembinaan projek-projek mega. Sudahlah yang lepas-lepas kita melihat pembangunan projek-projek bilion ringgit di Putrajaya yang menjadi mahligai air mata rakyat. Kita melihat bahawa pembangunan bilion ringgit juga untuk KLCC dan seumpamanya dan sekarang kita melihat puluhan bilion lagi akan dibelanjakan untuk projek Bakun dan projek National Exhibition Convention Centre (NECC) di Subang dan kita dapati bahawa dalam

keadaan rakyat melihat bilion-bilion ringgit dibelanjakan begitu mudah, sedangkan rakyat di kampung menghadapi suasana mereka terpaksa “kais pagi, makan pagi”.

Penoreh getah yang pendapatannya kurang daripada RM5 satu hari ataupun kurang daripada RM200 sebulan terpaksa berhempas pulas untuk mendapatkan sesuap nasi dan kita bayangkan Tuan Yang di-Pertua, bagaimana mereka ini menyekolahkan anak mereka. Bagaimana anak-anak mereka ingin mendapat pelajaran yang baik sekiranya beginilah keadaan kehidupan mereka.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, minta gulung Yang Berhormat.

**Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak:** Akhirnya Tuan Yang di-Pertua, kita mendapati bahawa walaupun Kerajaan Negeri Terengganu telah menjanjikan pelbagai usaha untuk memulihkan mereka ini tetapi akibat daripada rompakan wang minyak negeri Terengganu dan sekarang ini oleh kerana wang rompakan tersebut telah dibahagi-bahagikan bukan kepada rakyat miskin tetapi kepada mereka yang mempunyai hubungan dengan parti UMNO dan inilah yang sedang berlaku dan kita dapati bahawa berlaku perpecahan luar biasa di kampung-kampung dan ini sebenarnya dikehendaki oleh UMNO dan pemimpin Barisan Nasional.

Akhirnya Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mencadangkan beberapa perkara: pertamanya ialah perlu ditubuhkan tabung warisan untuk memastikan wang ataupun dana daripada Petronas dan projek-projek menguntungkan dapat disalurkan kepada tabung tersebut bagi memastikan bahawa anak bangsa dapat merasai nikmat hasil daripada keuntungan yang diperoleh dan kita tidak mahu anak bangsa kita terpaksa terkandas pelajaran mereka semata-mata kerana negara menghadapi suasana kegawatan ekonomi.

Kedua, saya minta supaya Cyber Law ataupun undang-undang berhubung dengan kawalan IT ini perlu diperkemas, lebih-lebih lagi bila kita melihat bagaimana penyalahgunaan ICT sekarang dan bagaimana penyalahgunaan Internet sekarang dilakukan dengan sewenang-wenang. Kita melihat bahawa mereka menggunakan anak-anak muda Melayu untuk ditayang ataupun dipaparkan dalam halaman-halaman lucah dan saya minta pihak kerajaan mengambil tindakan segera walaupun tidak melalui undang-undang cyber tetapi mungkin boleh menggunakan jabatan agama ataupun jabatan-jabatan lain.

Ketiga, oleh kerana saya mewakili kawasan pelancongan di kawasan pantai iaitu kawasan Pulau Redang, sekali lagi saya ingin menyeru pihak kerajaan

supaya jeti di kawasan Kampung Merang, Setiu hendaklah dipulihkan segera kerana jeti tersebut telah dibelanjakan puluhan juta ringgit sekarang ini tersadai dan kita dapati operator-operator bot, operator-operator chalet telah mengalami kerugian besar akibat daripada jeti tersebut tidak dipulihkan.

Akhirnya saya ucapkan terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua, kerana memberi peluang kepada saya. Terima kasih.

**Tuan Yang di-Pertua:** Ya, Yang Berhormat bagi Serdang.

**11.58 pagi**

**Dato' Yap Pian Hon [Serdang]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya menyertai perbahasan Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga dan Dasar Wawasan Negara.

Tuan Yang di-Pertua, semasa dasar ekonomi dilaksanakan dengan strategi utama iaitu pembasmian kemiskinan tanpa mengira kaum dan penyusunan semula masyarakat untuk mencapai sosial ekonomi dan pembangunan lebih adil dan saksama bagi mewujudkan sebuah masyarakat yang lebih bersatu padu, makmur dan toleransi. Dasar Pembangunan Nasional digubal untuk menggantikan Dasar Ekonomi Baru supaya usaha kerajaan berterusan dalam pelaksanaan dasar, strategi dan program untuk mencapai pembangunan seimbang yang menjadi contoh dan ikutan banyak negara yang sedang membangun di dunia.

Tuan Yang di-Pertua, kini Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita membentangkan Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga dan Dasar Wawasan Negara yang bertujuan dan menekankan pembinaan keutuhan dan daya saing negara serta mewujudkan sebuah masyarakat yang saksama bagi menjamin perpaduan dan kestabilan politik. Namun kemajuan pembangunan dan kesejahteraan yang dinikmati kini oleh lapisan masyarakat bukan diperoleh secara kebetulan tetapi telah dicapai hasil kerja keras pemimpin-pemimpin negara dengan sokongan rakyat. Kejayaan yang dicapai ini adalah hasil dari kekuatan dan kestabilan negara yang diwujudkan dari semangat toleransi dan kerjasama berbilang kaum yang menjadi asas kukuh kepada perpaduan negara yang mampu membuat perancangan pembangunan negara secara teratur dan tersusun untuk menjamin kebahagiaan rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, perpaduan, toleransi dan muafakat telah menjadi ungkapan keramat dipupuk dan diamalkan oleh pemimpin-pemimpin negara yang bervisi dalam perjuangan untuk membina sebuah negara Malaysia yang berdaulat,

maju dan makmur. Perpaduan dan keharmonian menjadi lebih penting dalam persiapan kita untuk menghadapi cabaran era globalisasi dan kawasan Perdagangan Bebas Asian (AFTA) yang akan meninggalkan kesan jangka panjang ke atas kesejahteraan dan ekonomi negara.

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)

***mempengerusikan Mesyuarat]***

Tuan Yang di-Pertua, hanya dengan perpaduan kukuh yang berasaskan prinsip kerjasama, permuafakatan dan saling menghormati di antara rakyat akan dapat lebih meyakinkan lagi ke alaf baru. Polisi yang digubal oleh bekas-bekas pemimpin negara kita adalah menjadi dasar negara kita pada hari ini. Dasar yang kita gubal pada hari ini akan menjadi asas pembangunan dan corak gerakan negara bagi generasi akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, janganlah kita membiarkan fahaman politik yang ekstremis dan fahaman agama yang fanatik memusnahkan negara yang kita cintai kerana inilah tanah tempat kita dilahirkan, tempat kita mencari rezeki dan kehidupan. Akhirnya di sinilah tempat kita akan bersemadi.

Tuan Yang di-Pertua, rakyat Malaysia harus sedar bahawa mengejar agenda bersifat ekstremis dan fanatik dalam masyarakat berbilang kaum hanya akan menanamkan benih perbalahan dan perpecahan yang hanya akan memusnahkan keharmonian dan perpaduan negara. Sentimen dan emosi yang keterlaluan boleh membawa kepada kehilangan kewarasan hingga kita terjerumus dalam situasi yang sukar dan mengakibatkan negara dan rakyat akan menderita. Keharmonian yang sekian lama dibina akhirnya berkecai dengan sekelip mata.

Tuan Yang di-Pertua, bagaimanapun akhir-akhir ini ada pihak yang cuba mengganggu perpaduan muafakat dan kestabilan negara yang kita nikmati selama ini dengan mempunyai agenda tersembunyi. Tanpa perpaduan tiadalah kedamaian, maka tiada pembangunan dilakukan. Jika tiada pembangunan sosial ekonomi, negara kita tidak akan maju dan akhirnya rakyat sahaja yang akan menerima kesannya.

Dalam negara kita yang penduduknya terdiri daripada berbilang kaum, budaya dan agama adalah tidak mungkin untuk membaharui, menggubal, meminda atau melaksanakan sesuatu dasar kerajaan yang dapat diterima sepenuhnya oleh semua pihak dan tidak mungkin memuaskan hati atau aspirasi semua kaum. Akan tetapi yang lebih penting ialah semangat hormat-menghormati, bekerjasama dan

bermuafakat serta toleransi antara kaum yang dipupuk selama ini agar rakyat dan negara menikmati kestabilan dan kemajuan pada setiap masa.

Tuan Yang di-Pertua, saya percaya bahawa usaha ini dapat dipermudah jika kita bersikap sederhana berpandukan kepada nilai murni dan berpegang teguh kepada prinsip Rukun Negara sebagai asas pembangunan negara. Perpaduan negara hendaklah terus diberi perhatian utama mengatasi segala kepentingan perkauman. Dengan adanya perpaduan kerajaan mampu mewujudkan suasana kehidupan dan keharmonian, kestabilan politik dan..

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ada yang berdiri Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Tumpat berdiri Yang Berhormat.

**Dato' Yap Pian Hon:** ...keseimbangan sosial di dalam masyarakat ini.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat, Tumpat berdiri, hendak beri jalan?

**Dato' Kamarudin bin Jaffar:** Saya menyambut baik saranan Yang Berhormat bagi Serdang tentang perlunya perpaduan dalam negara kita ini. Adakah ini bermakna bahawa Yang Berhormat menunjukkan sokongan kepada cadangan Ketua Pembangkang untuk menubuhkan Majlis Perpaduan Kebangsaan Negara? Terima kasih.

**Dato' Yap Pian Hon:** Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya panel penasihat perpaduan negara telah wujud yang telah diberitahu tadi oleh Yang Berhormat tadi. Maka tidak payah lagi mewujudkan apa yang dicadangkan oleh Ketua Pembangkang kerana dasar dan polisi yang ditentukan oleh Kerajaan Barisan Nasional memang diamalkan supaya apa yang saya katakan tadi.... . Nanti saya akan teruskan, sebab saya akan maklumkan kepada parti PAS.

**Dr. Maximus Johnity Ongkili:** *[Bangun]*

**Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ada dua orang yang berdiri, hendak beri yang mana?

**Dato' Yap Pian Hon:** Beri kawan sebelah saya.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ha, Yang Berhormat bagi Bagan Datoh.

**Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi:** Tuan Yang di-Pertua, kalau sahabat saya Yang Berhormat bagi Serdang ini tidak beri tidak patut sebabnya jiran.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin penjelasan Yang Berhormat bagi Serdang, adakah Yang Berhormat cuba menyarankan bahawa ekstremisme yang disebut tadi termasuk ekstremisme kaum-kaum tertentu. Tentu Yang Berhormat tidak mahu ekstremisme di kalangan orang Cina, orang Melayu, orang India, orang PAS, DAP KeADILan, macam mana komen Yang Berhormat?

**Dato' Yap Pian Hon:** Kalau seseorang yang berfikiran waras tidak boleh menerima sebarang fikiran ekstremis daripada mana-mana pihak, kerana fikiran ekstremis yang akan menghancurkan negara kita.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ada yang berdiri Yang Berhormat.

**Dato' Yap Pian Hon:** Tidak payah lagi. Tuan Yang di-Pertua, maka masyarakat Cina perlu sedar..

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat bagi Larut dan Yang Berhormat bagi Bandau, Yang Berhormat hendak beri atau tidak beri?

**Dato' Yap Pian Hon:** Masa tidak cukup lagi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak beri Yang Berhormat.

**Dato' Yap Pian Hon:** Sekejap,

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, dia tidak beri Yang Berhormat.

**Dato' Yap Pian Hon:** Maka masyarakat Cina perlu sedar dan berwaspada supaya tidak terperangkap dengan muslihat parti-parti pembangkang terutama sekali PAS dan DAP yang kini..

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat bagi Larut berdiri Yang Berhormat.

**Dato' Yap Pian Hon:** .. yang kini semakin giat mengatur strategi politik dan cuba menjuarai isu-isu yang dihadapi oleh masyarakat Cina, sedangkan..

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** *[Bangun]*

**Tuan Goh Kheng Huat:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ada dua orang bangun Yang Berhormat, hendak beri atau tidak?

**Dato' Yap Pian Hon:** Tidak payah dahulu, nanti-nanti.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia suruh duduk.

**Dato' Yap Pian Hon:** Sedangkan pihak MCA dan Kerajaan Barisan Nasional lebih memahami masalah yang dihadapinya.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Larut.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat bagi Larut berdiri Yang Berhormat.

**Dato' Yap Pian Hon:**.. Isu-isu masyarakat Cina..

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak beri Yang Berhormat, dia tidak beri.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Larut minta sedikit .

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak beri Yang Berhormat.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Boleh sedikit.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Hendak beri Yang Berhormat?. Ha..

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Terima kasih Yang Berhormat. Jangan cemburu belah sana ...,

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Terus, teruskan Yang Berhormat.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** ....Belah sana tahu hentam sahaja. Minta penjelasan sedikit Yang Berhormat. Apabila Yang Berhormat bercakap soal perpaduan, kita tahu ini adalah sejarah. Setujukah Yang Berhormat bahawa perpaduan Melayu itu lebih penting untuk didahului sebagai hormat, kerana kita tahu soal perpaduan nasional ini tidak boleh kita hendak laksanakan kalau perpaduan Melayu itu tidak kita dahulukan.

Jadi setujukah Yang Berhormat bahawa soal perpaduan yang kita rancang di antara UMNO dan PAS ini yang sengaja PAS melengah-lengahkan mungkin kerana tekanan, kita tidak tahulah. Jadi minta penjelasan daripada Yang Berhormat kerana perpaduan Melayu ini amat penting sebelum kita wujudkan perpaduan nasional. Minta penjelasan sedikit kerana dia ora ng sebelah sana tidak faham.

**Dato' Yap Pian Hon:** Tuan Yang di-Pertua, perpaduan kaum di dalam konteks Malaysia ini penting tetapi jangan bersandiwara. Sandiwara yang dimainkan oleh pihak tertentu supaya tidak boleh wujudkan perpaduan antara kaum.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ada yang berdiri Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Yan berdiri.

**Dato' Yap Pian Hon:** Tidak payah, tidak payah tidak ada masa lagi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak beri Yang Berhormat. Ha! teruskan.

**Dato' Yap Pian Hon:** Isu-isu masyarakat Cina yang dihadapi boleh diselesaikan melalui rundingan, perbincangan dalam forum Barisan Nasional dan kerajaan. Pihak MCA telah komited kepada masyarakat Cina bahawa tanggungjawab untuk membina hak asasinya yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan tidak akan dikompromikan. Pihak MCA mengakui bahawa sebuah negara berbilang kaum seperti Malaysia tetap menghadapi banyak masalah yang perlu ditangani dengan bijak dan berhati-hati.

Komitmen Kerajaan Barisan Nasional dalam Manifesto Pilihan Raya yang berikrar bahawa Barisan Nasional mempunyai pendekatan sederhana terhadap segala hal dan mengamalkan sikap toleransi kepada semua kaum. Jaminan ini telah mendapat sokongan daripada masyarakat Cina dan kaum-kaum yang lain terhadap Kerajaan Barisan Nasional. Saya menyeru setiap lapisan rakyat negara kita agar berusaha dengan gigih dan penuh keazaman bagi mencapai kejayaan yang gemilang dalam menghadapi cabaran dari dalam dan luar negara yang semakin meningkat pada masa hadapan.

Maka hujah-hujah, fahaman politik yang ekstremis dan hujah-hujah fanatik agama melalui ceramah-ceramah perlu dihentikan. Kenyataan-kenyataan berbau perkauman yang mencetus rasa bimbang, ketegangan dan pergaduhan yang akan menjejaskan perpaduan juga harus dielakkan...

**Tuan Zawawi bin Haji Ahmad:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat bagi Padang Terap berdiri Yang Berhormat, hendak beri jalan?

**Dato' Yap Pian Hon:** Tidak payah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak beri Yang Berhormat.

**Tuan Zawawi bin Haji Ahmad:** Berilah satu peluang.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak beri Yang Berhormat.

**Dato' Yap Pian Hon:** Tuan Yang di-Pertua, peristiwa, insiden dan tragedi yang pahit berlaku berpunca daripada hasutan-hasutan, hujah-hujah dan kenyataan-kenyataan yang disebarkan oleh orang-orang yang tidak bertanggungjawab, yang menyentuh sensitiviti-sensitiviti masyarakat yang berbilang bangsa, yang memudahkan tercetus keadaan yang membawa perpecahan, pergaduhan dengan menjejaskan keamanan, kedamaian dan perpaduan rakyat yang mendatangkan keadaan huru-hara, rakyat menderita dan negara kita akan hancur. Ingatilah sejarah hitam dengan kekerasan yang berlaku di negara kita dahulu yang tercatat begitu pahit rasanya. Sepatutnya sebagai pengajaran kita semua supaya jangan berulang keadaan itu.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila gulung Yang Berhormat.

**Dato' Yap Pian Hon:** Tuan Yang di-Pertua, sekarang bukan masa untuk kita bertelagah. Kita tidak mampu menghabiskan masa untuk mencari publisiti murah untuk kepentingan politik yang sempit tetapi waktu ini adalah tempoh paling berharga untuk semua bersatu dan mengeratkan persefahaman dengan mengukuhkan tekad supaya menghadapi era globalisasi yang penuh dengan cabaran masa depan. Dengan itu saya harap hujah-hujah yang penuh dengan sensitif itu dapat diberhentikan dengan serta merta demi kepentingan negara kita, sekian terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Subang.  
**12.12 tgh.**

**Tan Sri Dato' Dr. K. S. Nijhar [Subang]:** Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua kerana memberi saya peluang untuk menyampaikan ucapan saya mengenai Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga Malaysia (RRJP3). Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada semua pihak yang telah membantu dalam menyiapkan RRJP3. Ini merupakan satu dokumen yang telah disediakan dengan menyeluruh dan teliti agar semua aspek ataupun hampir semua aspek pembangunan dapat diberi perhatian yang rapi.

Secara keseluruhan, RRJP3 memberi perhatian yang serius kepada peringkat makro ekonomi negara. Fokus kerajaan terhadap globalisasi, k-ekonomi, dunia maklumat, pembangunan sumber manusia dan ekonomi tanpa sempadan adalah amat penting. Saya percaya ramai rakan-rakan saya di sini akan berucap

mengenainya. Subjek perbincangan saya ialah kedudukan kaum India di Malaysia kerana pengalaman serta pengetahuan saya mengenai kehidupan orang India memberi kelebihan saya untuk membangkitkan subjek ini.

Tuan Yang di-Pertua, dalam sebuah negara yang berbilang kaum, saya berasa amat bangga melihat kemajuan dan kejayaan yang dicapai oleh kaum-kaum lain di negara ini. Walau bagaimanapun kaum India ketinggalan dalam beberapa aspek kemajuan dan kejayaan. Bukan semua aspek tetapi cuma beberapa aspek. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita Dato Seri Dr. Mahathir bin Mohamad sendiri telah mengakui perkara ini dalam pembentangan RRJP2 di Parlimen pada tahun 1990. Dalam ucapannya, beliau berkata walaupun semua kumpulan masyarakat telah maju semenjak tahun 1970, kedudukan sosioekonomi di kalangan masyarakat bumiputera seperti Orang Asli dan kaum bumiputera seperti di Sabah dan Sarawak dan kaum India di kalangan bukan bumiputera masih ketinggalan. Kemajuan yang dicapai oleh golongan ini beliau berkata tidak setanding dengan pencapaian kaum-kaum lain. Oleh itu saya ingin menyuarakan beberapa aspek yang menyentuh masalah kaum India dalam negara ini.

Subjek pertama yang saya ingin sentuh ialah hak milik ekuiti dan pembangunan keusahawanan. Saya ingin merakamkan tanda penghargaan saya kepada kerajaan kerana mengakui ekuiti kaum India adalah rendah dan seterusnya meletakkan dalam RRJP3 sasaran kepada 3% menjelang tahun 2010. Pada masa yang sama, satu kajian akan dijalankan untuk menilai tahap penyertaan kumpulan etnik India dalam ekonomi bagi merangka strategi dan program yang bersesuaian, muka surat 99 perenggan 4.18. Isu yang paling penting sekarang ialah tindakan-tindakan susulan yang akan diambil oleh kerajaan untuk memastikan sasaran ini menjadi kenyataan. Walaupun saya sokong dasar kerajaan untuk menjalankan satu kajian terhadap ekuiti kaum India namun saya rasa kita tidak harus membuang masa dalam melaksanakan program-program agar sasaran 3% ini dapat dicapai secepat mungkin. Ini kerana ketinggalan kaum India di beberapa bidang adalah jelas tanpa kajian terperinci lagi.

Saya menyeru supaya tindakan-tindakan proaktif diambil oleh Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri dan juga Kementerian Kewangan untuk memastikan ekuiti kaum India meningkat. Kerajaan harus menyediakan strategi yang jelas dan terperinci dalam Rancangan Malaysia Kelapan agar tindakan-tindakan berkesan dapat dilaksanakan secepat mungkin. Didapati, jumlah

usahawan yang berdaftar dengan Pejabat Pendaftar pada tahun lepas adalah seramai 2 juta orang tetapi hanya 6% sahaja adalah usahawan India. Saya berpendapat kesukaran mendapatkan kredit pinjaman dari bank, kesukaran mendapatkan permit serta lesen daripada kerajaan menyebabkan kebanyakan kaum India ketinggalan dalam perniagaan.

Saya rasa kerajaan harus campur tangan dalam membantu kaum India yang *disadvantage* dalam perniagaan yang dikawal dan dihadkan oleh kerajaan secara perlesenan dan secara kontrak-kontrak. Kuota permit-permit untuk teksi, bas kilang, bas sekolah, lori pengangkutan dan lain-lain harus ditingkatkan. Kontrak-kontrak untuk kaum India pun harus ditingkatkan. Kementerian Pembangunan Usahawan harus mengambil inisiatif dalam melaksanakan perkara ini dan saya ingin tahu langkah-langkah spesifik yang dicadangkan dalam jawapannya.

Subjek kedua yang saya ingin sentuh ialah pembangunan sumber manusia. RRJP3 telah memberikan perhatian yang teliti untuk menyediakan tenaga kerja berasaskan pengetahuan supaya dapat meningkatkan produktiviti serta daya saing. Dalam konteks ini, keutamaan yang tinggi diberi kepada pendidikan. Saya ingin mengambil kesempatan ini mengucapkan tahniah kepada kerajaan pimpinan Barisan Nasional kerana telah membentuk satu dasar pendidikan yang berwawasan dan bernas agar rakyat Malaysia dapat daripada semua lapisan masyarakat diberi peluang untuk memperolehi pendidikan. Namun demikian dalam sebuah negara yang mempunyai penduduk yang berbilang kaum, aspirasi semua kaum harus diambil perhatian. Ini menyebabkan saya merasa sedih apabila melihat kaum India ketinggalan dalam arus persekolahan negara ini.

Yang Amat Berhormat Menteri Pendidikan sendiri pernah mengatakan, mengikut sejarah pendidikan sekolah Tamil memang mengalami perkembangan yang agak perlahan berbanding dengan sekolah-sekolah lain. Ini kerana daripada 520 sekolah Tamil di Malaysia, 360 buah sekolah adalah sekolah bantuan modal yang terletak di estet ataupun tanah estet lama.

Kebanyakan daripada sekolah ini tidak memiliki tanah sendiri. Ini mengakibatkan sekolah-sekolah ini mempunyai kemudahan fizikal yang amat tidak memuaskan sekali. Pandangan seseorang dapat melihat betapa teruknya keadaan sekolah ini malah sekolah Tamil di kawasan Parlimen Subang juga berada dalam keadaan seperti ini. Antara sekolah yang mempunyai kemudahan yang paling teruk tidak memuaskan ialah Sekolah Jenis Kebangsaan Sea Field, Sekolah Jenis

Kebangsaan Rasah, Bukit Jelutong, Sekolah Jenis Kebangsaan Sea Port dan Sekolah Jenis Kebangsaan RRI. Kebanyakan sekolah Tamil beroperasi di bangunan-bangunan lama yang hampir runtuh dan tidak sesuai digunakan untuk persekolahan.

Selain itu, kemudahan pembelajaran dan pengajaran telah menurun secara konsisten. Akibatnya, kualiti pendidikan bagi murid-murid ini ternyata tidak mencukupi. Ini ketara daripada data keputusan rasmi pencapaian UPSR bagi murid India tahun 1999. Apa yang lebih membimbangkan kita ialah untuk setiap 25 murid yang didaftarkan, dua orang akan tercicir dari sekolah Tamil berbanding dengan seorang murid daripada sekolah kebangsaan. Saya percaya Ahli-ahli Yang Berhormat dapat melihat betapa seriousness perkara ini.

Tuan Yang di-Pertua, jumlah murid dalam sekolah Tamil seluruh negara mencecah lebih 100,000 orang. Apabila kita mengambil kira ahli keluarga dan sanak saudara murid-murid, lebih setengah juta orang India dipengaruhi oleh isu sekolah Tamil. Ahli-ahli Yang Berhormat, angka ini bukan kecil dari segi apa perbandingan pun.

Faktor-faktor ini jelas menunjukkan pendidikan sekolah Tamil memerlukan bantuan kerajaan. Kementerian Pendidikan harus membentangkan satu usul untuk menjadikan 520 buah sekolah ini sebagai bantuan penuh agar kualiti pendidikan sekolah Tamil dapat diperbaiki.

Memandangkan saya masih berada dalam subjek pembangunan sumber manusia, saya ingin menyentuh mengenai latihan kemahiran bagi kaum India. Landasan daripada itu, pengambilan di institusi latihan awam bagi pekerja mahir dan separuh mahir telah meningkat dari 11,500 pada tahun 1990 kepada 23,000 tahun 1999 – dua kali ganda namun pengambilan bagi kaum India telah berkurangan sebanyak 77%. Jadi, sepuluh kuota kemasukan latihan kemahiran untuk kaum India tidak dipenuhi. Ini merupakan masalah amat serius. Sa saran Kementerian Belia dan Sukan memberi latihan kepada belia-belia India yang tidak mempunyai kemahiran asas juga tidak ditepati. Kementerian-kementerian tersebut harus bertindak untuk menggalakkan dan mendorong lebih ramai kaum India untuk menyertai institusi-institusi latihan kemahiran awam. Kementerian-kementerian ini juga harus memastikan kuota kaum India dicapai.

Subjek seterusnya adalah perladangan dan setinggan. Saya ingin membangkitkan isu gaji bulanan pekerja estet yang baru-baru ini mendapat nafas

baru. Kerajaan telah melaksanakan sistem gaji bulanan untuk pekerja estet kelapa sawit. Pada hakikatnya, isu ini telah berlanjutan sekian lama, hampir 45 tahun sejak kemerdekaan. Kementerian Pembangunan Sumber Manusia adalah badan tertinggi dalam kerajaan untuk membela nasib pekerja. Apabila kementerian sendiri tidak menyelesaikan masalah pekerja estet, ke mana lagi mereka akan pergi. Bagaimana pula masalah gaji bulanan pekerja estet lain terutamanya dari ladang getah. Selain itu jumlah gaji ini harus ditetapkan pada satu kadar yang berpatutan.

Satu lagi aspek kehidupan dalam estet ialah masalah kekurangan kemudahan-kemudahan asas. Kemudahan-kemudahan ini ialah perumahan, perparitan, bekalan air, elektrik dan jalan. Pernahkah Ahli-ahli Yang Berhormat membayangkan salur najis dilepaskan ke dalam longkang di belakang rumah kerana tidak ada sistem saluran najis untuk menyalurkan najis ini. Apabila banjir, maka banjir najis akan terjadi kerana sistem perparitan tidak ada. Saya harap Ahli-ahli Yang Berhormat dapat membayangkan betapa teruknya keadaan ini. Bagi seseorang yang hidup di kawasan seperti ini selama 20 tahun, apa yang lebih mengejutkan ialah estet lama seperti Bukit Jelutong wujud dalam kawasan Parlimen Subang yang dikelilingi oleh pembangunan perumahan yang moden dan mewah.

**Tuan Tan Kok Wai:** Penjelasan.

**Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar:** Inilah aspek kehidupan kaum India di estet-estet lama.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, ada yang minta penjelasan, Yang Berhormat hendak bagi?

**Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar:** Nanti, bagi saya habiskan dulu.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Habis, masa ada dua tiga minit.

**Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar:** Bukan, saya ingat ada 6-8 minit lagi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ha?

**Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar:** Tidak, saya baru kira tadi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Apa Yang Berhormat? *[Ketawa]*

**Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar:** Penduduk-penduduk di sini dibiarkan begitu sahaja, mereka telah janjikan rumah kos rendah oleh pemaaju-pemaju estet, maka tidak ada pihak yang peduli apa yang berlaku pada mereka pada masa menunggu atau interim period untuk mendapatkan rumah pokoknya. Tidak kira mereka

terpaksa tunggu enam bulan atau sehingga 20 tahun, kenapa mereka diabaikan sahaja. Pihak berkuasa tempatan, pemaju, pejabat daerah mahupun kerajaan negeri memberi alasan bahawa kemudahan tidak dapat disediakan kerana mereka tidak membayar cukai dan peruntukan tidak mencukupi. Adakah rakyat di kawasan ini dibiarkan menderita kerana alasan tidak membayar cukai. Apakah yang akan dilakukan oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dalam perkara ini.

Tuan Yang di-Pertua, berkaitan dengan perkara sampingan, saya ingin membangkitkan satu atau dua perkara yang amat merunsingkan perasaan saya kerana terdapat 25 kawasan setinggan di kawasan Parlimen Subang. Antara kawasan yang paling teruk ialah kawasan KTM Rumah Panjang seramai 350 keluarga, Kampung Lindungan seramai 1,500 keluarga dan Kampung Kayu Ara seramai 2,000 keluarga.

Masalah utama ialah masalah perumahan. Masalah ini berlanjutan hampir 20 tahun. Namun sehingga kini tiada jalan penyelesaian dapat dicari. Masalah yang kedua ialah pada masalah *interim period*, dengan izin. Masalah ini kadang-kadang menjangkau selama 20 tahun. Persoalannya ialah siapa akan bertanggungjawab terhadap keperluan masyarakat pada masa ini? Maka kawasan ini dianggap sebagai sebuah grey area, dengan izin. Tidak ada sesiapa yang ingin memikul tanggungjawab ini, bukan kerana mereka tidak mahu tetapi mungkin kerana mereka tidak mampu. Sebenarnya masalah ini memerlukan bantuan Kerajaan Pusat. Jelas di sini, Kerajaan Pusat harus campur tangan untuk memastikan penduduk-penduduk setinggan diberikan kemudahan-kemudahan asas dan perumahan yang mencukupi.

Subjek keempat yang saya ingin sentuh ialah perumahan dan kesihatan kaum India. Isu perumahan bagi kaum India adalah berkait rapat isu penghijrahan ke bandar-bandar dan seterusnya tinggal di kawasan-kawasan setinggan. Pada tahun 1997, hanya 54% daripada jumlah isi rumah kaum India memiliki rumah berbanding dengan peringkat nasional iaitu sebanyak 64%. Data-data ini menunjukkan satu isu yang kritikal sedang tumbuh tanpa disedari oleh sesiapa pun. Antara faktor ialah kerana satu sistem kuota yang jelas tidak diwujudkan. Skim perumahan rumah murah kerajaan negeri atau tempatan harus memberi keutamaan kepada penduduk-penduduk di sini. Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan harus mengambil langkah awal dalam memastikan satu sistem perumahan yang merangkumi semua aspek perumahan digubal untuk mengatasi masalah ini.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila gulung, Yang Berhormat.

**Seorang Ahli:** Gulung.

**Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar:** Baik. Tuan Yang di-Pertua, satu lagi perkara sebelum saya menggulung. RRJP3 merujuk kepada Indeks Kualiti Hidup Malaysia 2000 mengenai peningkatan jumlah jenayah. Apabila meneliti dokumen Indeks Kualiti Hidup Malaysia, didapati jumlah jenayah bagi setiap 1000 penduduk telah meningkat daripada 5.3% pada 1980 kepada 7.2% pada tahun 1999. Daripada pengetahuan saya, jumlah jenayah bagi kaum India adalah lebih tinggi daripada jumlah ini. Apakah cara-cara untuk mengurangkan masalah ini?

Akhir sekali sebelum saya mengundurkan diri, saya ingin menyampaikan kesimpulan saya. Pada dasarnya, saya percaya RRJP3 telah menggariskan beberapa teras strategi bagi mencapai pembangunan mapan Malaysia. Isu-isu mengenai kemiskinan, gejala sosial dan pembangunan sumber manusia adalah antara teras utama RRJP3. Saya ingin mengucapkan tahniah kepada kerajaan kerana memberi kepentingan kepada perkara-perkara ini agar keharmonian serta perpaduan masyarakat yang bertolak ansur dapat dilahirkan.

Namun demikian, beberapa masalah yang menimpa kaum India telah diabaikan begitu lama. Kaum India telah lama tidak mendapat perhatian dan pertolongan yang sewajarnya. Masanya telah tiba untuk kerajaan mengambil langkah-langkah yang tegas untuk memastikan tindakan susulan dan pengawasan diambil agar sasaran kerajaan untuk kaum India dicapai. Pada dasarnya kaum India merupakan .....[Disampuk]

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukuplah, Yang Berhormat.

**Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar:** Dua ayat sahaja. Kaum India merupakan kaum yang mementingkan keamanan. Kaum India juga adalah kaum yang realistik, hanya meminta layanan yang adil daripada kerajaan dan lain-lain pihak. Saya merayu bahawa cadangan-cadangan ini diberi perhatian dalam jangka panjang dasar. Dengan kata-kata ini, saya menyokong usul Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga Malaysia. Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Saya bagi Yan.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Oooohhhhh.....[Ketawa]

**12.30 tgh.**

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa [Yan]:** Bismillahir Rahmanir Rahim. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Kestabilan dan keamanan adalah merupakan nadi kemajuan dan kejayaan sesebuah negara terutamanya bagi kita, sebuah negara berbilang kaum. Sebuah negara yang stabil dan aman banyak bertitik tolak daripada sebuah kerajaan yang adil mendaulatkan undang-undang, mempertahankan keluhuran perlembagaan dan menghormati hak asasi manusia. Kejadian-kejadian yang telah disebutkan oleh ramai Ahli Yang Berhormat dewasa ini lebih banyak sebenarnya berpunca dalam isu keadilan terutamanya dalam hal kerajaan memperagihkan hak-hak rakyat kepada rakyat. Suasana tidak selesa, kesempitan hidup, himpitan kedaifan pendapatan akan menyebabkan jiwa boleh memberontak.

Kita perhatikanlah bagaimana daifnya kehidupan masyarakat rumah panjang ataupun rumah rakyat di Kampung Medan. Se lepas lima penggal kawasan tersebut dikuasai oleh Barisan Nasional, mereka masih lagi hidup dalam rumah yang serba sempit, panas, saliran yang kotor, sistem pembetungan najis yang tidak mengikut tahap piawaian *World Health Organization* dan persekitaran yang tidak *conducive*. Bila berlaku *incident* buruk tersebut, barulah masing-masing sibuk, terutamanya Yang Berhormat Menteri Kerja Raya dan Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menjanjikan pelbagai janji kepada rakyat.

Dalam pembentangan RRJP3, kenyataan menggalakkan keharmonian di kalangan kumpulan etnik dan meningkatkan persepaduan nasional adalah amat menarik sekali. Walau bagaimanapun, kenyataan ini tidak lebih igauan atau mimpi Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sedangkan pada hakikatnya beliau telah merungkai dan memecahkan banyak tali perpaduan antara kaum. Lihat sahaja bagaimana isu Suqiu dipermainkan oleh ketamakan dan kehalobaan politik semata. Kenyataan beliau mengenai isu ini serta tuduhan liar menyamakan tuntutan seperti tuntutan komunis dan sebagainya menimbulkan keresahan dan ketidakselesaian antara kumpulan etnik.

**Seorang Ahli:** Eh, tidak adalah.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Tuan Yang di-Pertua, bagaimanakah kita mampu menggugat kelebihan beberapa sektor pembuatan, sedangkan kedudukan industri kita seperti Proton dan Perodua dalam keadaan tergugat? Sejak Proton memulakan pengeluaran, berapa peratuskah teknologi telah dipindahkan, dengan izin, *technology transfer* oleh Mitsubishi Corporation dengan sebenarnya kepada

Malaysia? Nadi teknologi automotif iaitu pembuatan enjin tidak lagi dikuasai atau dipindahkan. Kita masih tidak mempunyai kemudahan pengujian aerodinamik dan jauh sekali menguasai teknologi sistem kenderaan. Oleh itu amat sukar kita memahami bahawa kita mahu menggugat kelebihan dalam sektor pembuatan. Malah saya hendak tegaskan, kita akan terus tergugat. Oleh itu, berdaya saing dan berdaya maju, maka industri pembuatan terutamanya Proton dan Perodua hendaklah dalam RRJP3 ini memastikan sepenuhnya proses pemindahan teknologi berjalan lancar dan rakyat tempatan dan industri vendor akan menguasai keseluruhan teknologi automotif serta memastikan penghasilan sepenuhnya kereta reka bentuk dan buatan Malaysia bukan *copycat*, dengan izin, dari Mitsubishi atau Daihatsu semata. Oleh itu, melalui program R&D kerajaan haruslah menjadikan program teknologi automotif sebagai program penyelidikan strategik dan diberikan keutamaan.

Dalam RRJP3 juga, kenyataan meningkatkan daya tahan ekonomi amat meragukan. Bagaimana projek yang sifatnya tidak jelas keuntungannya seperti projek Bakun dapat meningkatkan daya tahan ekonomi? Apa yang terbukti hanyalah kerugian yang melemahkan pembangunan ekonomi. *Bailout*, syarikat kroni dengan nilai bermilion ringgit dan menggunakan pula wang rakyat melalui KWSP, Tabung Haji dan Petronas. Tindakan kerajaan ini hanyalah untuk mengekalkan daya tahan kroni-kroni seperti Tajuddin Ramli, Halim Saad dan ramai lagi kroni. Sesungguhnya amalan kronisme dan nepotisme ini kalau berterusan akan meruntuhkan ekonomi negara. Amalan rasuah dalam kepimpinan dan salah guna kuasa sebagaimana dakwaan Dato' Fauzi.....[Disampuk]

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** [Bangun]

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ada yang berdiri, Yang Berhormat. Tanjong Karang. Hendak bagi jalan?

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Masa saya pendek sahaja, Yang Berhormat.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Tak, hendak tanya pasal .....[Disampuk]

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Kalau tak bagi, cakap tidak bagi, Yang Berhormat.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Tidak bagi.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Ini fakta tidak betul ini.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Hah? Dia tidak bagi, dia tidak bagi, Yang Berhormat.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Sebagaimana dakwaan Dato' Fauzi walaupun belum terbukti, jelas menunjukkan bahawa slogan untuk meningkatkan daya tahan ekonomi ini hanyalah igauan dan penipuan kepada rakyat jelata.

Isu usahawan bumiputera ketinggalan dari sudut penguasaan teknologi dan pengurusan, rata-rata sebagaimana disebutkan terdahulu adalah disebabkan amalan kronisme, nepotisme dan salah guna kuasa yang berleluasa di kalangan pimpinan kerajaan. Lihat sahajalah bagaimana Ketua Menteri Melaka sebaik sahaja beliau mengangkat sumpah jawatan selepas pilihan raya umum yang lalu, beliau bukan mengumumkan program Pembangunan Usahawan dalam meningkatkan daya saing dan daya maju sebaliknya beliau telah menyenaraihitamkan syarikat-syarikat yang berdaya maju semata-mata kerana perbezaan politik. Syarikat-syarikat yang tidak mempunyai kepakaran dan pengurusan yang baik diberikan bantuan.

Persoalannya, selagi pimpinan tidak bersikap rasional lagi profesional dan berterusan mengamalkan amalan kronisme dan nepotisme, maka selagi itulah hasrat dan cita-cita membangunkan usahawan sebenar bumiputera yang menguasai teknologi dan mempunyai pengurusan yang baik tidak akan tercapai. Yang akan kaya-raya hanyalah suku sakat. Itu pun melalui pemerahan harta rakyat, melalui KWSP, Tabung Haji dan Petronas. Sehubungan dengan itu, saya ingin mendapat penjelasan .....[Disampuk]

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** [Bangun]

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tanjong Karang berdiri lagi, Yang Berhormat, hendak beri jalan?

**Seorang Ahli:** Tidak betul tu.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Hendak tanya pasal harta Tabung Haji.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Saya ingin mendapat....[Disampuk] Tidak bagi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak bagi, Yang Berhormat.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Saya ingin mendapat penjelasan terhadap Surat Pekeliling Perbendaharaan ....

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Kenyataan tidak betul ini.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak bagi, Yang Berhormat.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Aihhhhhh.....Tidak betul ini.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Saya ingin mendapat penjelasan terhadap Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 4 tahun 2000 di mana dalam Surat Pekeliling Perbendaharaan ini disebut, bagi mempercepatkan pemulihan ekonomi negara daripada kegawatan, Kementerian Kewangan pada tahun lalu telah mengeluarkan Surat Pekeliling Perbendaharaan (SPP) Bil. 7 tahun 1999 iaitu, pengecualian istimewa daripada peraturan biasa perolehan kerja dan pelantikan perunding bagi tahun 1999 yang berkuat kuasa pada 30 Jun dan tamat pada 31 Disember, 1999 melalui SPP tersebut, agensi dibenarkan melaksanakan projek kerja masing-masing secara tender terhad atau rundingan terus tanpa perlu merujuk kepada Kementerian Kewangan. Kementerian Kewangan mendapati bahawa kaedah yang dilaksanakan melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan (SPP) tersebut telah berjaya mempercepatkan pelaksanaan projek-projek kerajaan dan ditambah lagi dalam SPP tersebut untuk menyegerakan pelaksanaan projek perolehan kerja ini hendaklah dilaksanakan secara *design and build* dan *turnkey*. Agensi dikehendaki mengenal pasti kaedah yang difikirkan sesuai bagi melaksanakan projek kerja masing-masing.

Persoalan yang ingin saya timbulkan dalam projek *turnkey* ini, contohnya pembinaan hospital-hospital sebanyak 9 buah, kenapa 7 daripada projek *turnkey* ini diberikan kepada UEM?

Tuan Yang di-Pertua.....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Masa berjalan, Yang Berhormat.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Ya, ya. [Ketawa] Beberapa persoalan yang ingin saya kemukakan juga adalah apakah projek yang telah dijalankan di bawah kategori

SPP 7/1999 dan sejauh manakah kejayaannya dibandingkan dengan projek di bawah seliaan JKR? Bagaimanakah keadaan pemilihan kontraktor yang dikira layak untuk dianugerahkan dengan projek rundingan terus? Kenapakah kerajaan memilih kaedah rundingan terus sedangkan kaedah tender terbuka dapat memberikan sebut harga yang lebih kompetitif dan menjimatkan wang kerajaan. Apakah yang dikatakan projek bukan bertaraf Jabatan Teknik dan mengapakah hanya 5 buah PMC ataupun Project Management Consultant sahaja yang dipilih untuk melaksanakan kerja perundingan pengurusan projek di bawah SPP 4/2000 sedangkan terdapat lebih 50 syarikat perunding lain yang telah berdaftar sebagai

PMC dengan Kementerian Kewangan. Apakah kriteria yang digunakan dalam pemilihan 5 buah syarikat perunding ini?

Kami mendapati bahawa setiap syarikat PMC ini telah pun dianugerahkan kontrak rundingan pengurusan bagi pembinaan berpuluh-puluh buah sekolah di seluruh tanah air. Bagaimanakah prestasi yang ditunjukkan oleh kelima-lima syarikat ini dalam mengendalikan projek di bawah SPP 7/1999 dahulu? Bagaimanakah peranan JKR dalam pengenalan konsep PMC ini?

Tuan Yang di-Pertua, persoalan peningkatan 30% penyertaan bumiputera telah berkali-kali disebut semenjak Dasar Ekonomi Baru lagi. Apakah hasilnya? Bolehkah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri memberikan data-data makro dan mikro mengenai hasil daripada Dasar Ekonomi Baru berhubung dengan kejayaan 30% tersebut.

Tambahan dasar ini RRJP3 pula menggambarkan program baru termasuk memperkemas dan mengkaji institusi bumiputera seperti tanah rizab Melayu, wakaf, Baitulmal dan tanah adat. Ini tidak lebih dari gambaran baru untuk membuktikan sikap tamak dan haloba yang berterusan oleh pemimpin kerajaan. Sudahlah semua tanah miliknya termasuk tanah balak dan hutan, kini seolah-olah daya usaha baru untuk memiliki tanah-tanah adat, rizab Melayu, wakaf kononnya atas nama pembangunan.

Dalam tempoh Rancangan Malaysia Ketujuh, penswastaan telah dijadikan pemangkin untuk meningkatkan penyertaan bumiputera dalam sektor swasta. Walau bagaimanapun, tidak ada data-data yang telus untuk menyokong kejayaan Rancangan Malaysia Ketujuh. Oleh itu, sasaran berulang dalam RRJP3 ini memerlukan perbincangan dan penjelasan oleh wakil kerajaan berhubung dengan penyertaan bumiputera. Saya mengesyorkan supaya RRJP3 ini diterima, maka kerajaan hendaklah membentangkan dengan telus semua data pencapaian syarikat bumiputera dalam ekonomi dan juga mencatat kejayaan dan kegagalan mereka.

Akhirnya, Tuan Yang di-Pertua, kemiskinan bukannya nampak bukan lagi sebagai isu....

**Tuan Mohamad bin Sabu:** Hendak soal sikit, boleh?

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, Kuala Kedah.

**Tuan Mohamad bin Sabu:** Saya membantah pandangan yang ini, ianya ketinggalan zaman.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Jangan, sekarang bertinju, dekat ya.

**Tuan Mohamad bin Sabu:** Dia dok sebut bila sebut kroni, Halim Saad, Tajudin Ramli. Dia tak tahu munculnya yang baru-baru sekarang ini, Syed Bukhari, Rahman Maidin, Abu Sahid. Ini yang dapat projek sekarang. Dok sebut hak lama ini ketinggalan zaman ni. *[Ketawa]* Dah muncul Josephine.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukup, cukup.

**Tuan Mohamad bin Sabu:** Seorang wanita, Josephine mendapat projek RM1 bilion.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukup. Masa Yang Berhormat dekat sangat, duduklah.

**Tuan Mohamad bin Sabu:** Jadi, mintalah beri penjelasan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya.

**Tuan Mohamad bin Sabu:** Orang baru tak sentuh langsung.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Terima kasih kekanda Kuala Kedah yang memberikan maklumat tambahan. Hari ini saham jatuh, Tuan Yang di-Pertua. *[Ketawa]* Kemiskinan nampaknya bukan lagi sebagai isu dalam RRJP3. Namun tiada data telus yang menyokong kejayaan dalam Rancangan Malaysia Keenam dan Ketujuh dalam usaha membasmi kemiskinan. Dalam Rancangan Malaysia Ketujuh kerajaan menjangkakan pendapatan seisi rumah akan meningkat dengan peningkatan GDP. Tetapi adakah ianya berhasil. Bagaimana dengan nasib ribuan pekerja ladang yang masih berpendapatan di bawah paras kemiskinan. Bagaimana nasib pekerja di Pulau Pinang yang kebanyakannya berpendapatan di antara RM300 ke-RM500 sahaja sebulan. Isu kemiskinan termasuk di Kubang Pasu dan lain-lain kawasan bukanlah isu yang telah beres. Ianya masih patut diberikan keutamaan terutamanya dalam pengagihan kekayaan.

Kerajaan mengesyorkan pula Skim Pembangunan Kesejahteraan Rakyat, tetapi bagaimana dengan projek-projek seperti PPRT dan sebagainya, adakah ia tidak berjaya. Oleh itu, sebelum skim baru ini diperkenalkan maka kerajaan perlu mengemukakan data-data telus bagi menyokong hujah untuk memperkenalkan skim baru dan mengizinkan Dewan ini membahaskannya.

Dalam hal berkaitan, isu kemiskinan berkait rapat dengan isu pemilikan rumah terutamanya rumah kos rendah yang selesa untuk rakyat. Di antara tahun 1991-1995 hanya 33.8% sahaja projek perumahan kos rendah berjaya dilaksanakan. Sedangkan rumah kos tinggi, prestasi pelaksanaannya sebanyak 235%. Dan di antara tahun 1996-2000 negara memerlukan 35,000 perumahan rakyat miskin dan 200,000 lagi perumahan kos rendah dan ini amat jauh lagi telah tercapai.

Oleh itu, agenda membasmi kemiskinan masih lagi menjadi isu penting dan harus diutamakan. Kemiskinan yang terus berlaku menghasilkan banyak permasalahan dalam masyarakat. Kejadian demi kejadian yang berlaku ketika ini adalah merupakan menifestasi kemelantaran, kepayahan dan kedaifan hidup. Oleh itu, ianya akan terus menjadi agenda penting untuk dilaksanakan. Wawasan menjadikan Malaysia sebagai pusat kecemerlangan dan destinasi pendidikan memanglah baik.

Walau bagaimanapun, kerajaan hendaklah bersikap profesional dan objektif dalam menjadikan menara gading sebagai institusi pendidikan yang terbaik di dunia. Program yang ditawarkan mestilah berdaya saing dan selaras dengan pembangunannya di peringkat antarabangsa.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila gulung, Yang Berhormat.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Ya. Lihat sahajalah bagaimana dahulu Yang Berhormat bagi Pekan menjadi Menteri Pendidikan, beliau dengan gopoh mengarahkan pemendekan program-program profesional seperti kejuruteraan dari empat ke tiga tahun tanpa terlebih dahulu mendapat pandangan ahli-ahli profesional. Akhirnya, graduan-graduan tersebut menghadapi masalah pengiktirafan dan kini Universiti/IPT terpaksa merangka kembali kurikulum kepada empat tahun untuk membolehkan dunia antarabangsa mengiktiraf kembali program profesional kita. Adakah Yang Amat Berhormat bagi Kubang Pasu mengetahui perkara ini. Begitu juga isu matrikulasi dan asasi, semua program matrikulasi IPTA ditutup dan yang terakhir diprogram di UM. Tetapi kerana desakan akhir perkara tersebut tidak menjadi kenyataan.

Begitulah kalau ahli politik rakus, turut masuk campur dalam pelbagai urusan pentadbiran pendidikan yang akhirnya akan merugikan negara.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Masa Yang Berhormat cukup.

**Tuan Nasharudin bin Mat Isa:** Oleh itu....satu line lagi, Tuan Yang di-Pertua. Oleh itu, dalam menjadikan negara ini sebagai pusat kecemerlangan pendidikan dan juga destinasi pendidikan maka kita haruslah berusaha meningkatkan semua kemudahan di IPTA termasuk kemudahan makmal, kemudahan penyelidikan, kemudahan kediaman pelajar, perpustakaan bertaraf dunia dan kemudahan pembelajaran yang sempurna. Terima kasih.

**Beberapa Ahli:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tunggu sekejap, saya bagi - jangan dekat sangat itu nanti..... *[Ketawa]* Sipitang.

**12.45 tgh.**

**Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob [Sipitang]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin mengucapkan tahniah kepada Kerajaan Barisan Nasional khususnya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di atas usaha untuk mengadakan dan mempunyai rancangan jangka panjang untuk negara ini. Saya secara peribadi dan saya yakin seluruh rakyat Malaysia yang boleh berfikir tentu merasa lega dan dapat melihat ke arah mana negara kita akan kita tujukan.

Tuan Yang di-Pertua, saya baru kembali dari negara jiran semalam. Saya ke situ 12 tahun yang lalu dan apabila saya sampai hari Ahad, saya perhatikan keadaannya tidak berubah, malah bertambah buruk berbanding dengan keadaan 10 tahun yang lalu. Saya sempat berbincang dengan pegawai kerajaan dan ahli politik negara tersebut dan sahlah mereka tidak mempunyai rancangan jangka panjang seperti yang kita ada di negara ini dan mereka sendiri tidak tahu ke arah mana negara mereka akan mereka tujukan.

Tuan Yang di-Pertua, salah satu perkara yang ditekankan dalam RRJP3 ini ialah bahawa pertumbuhan ekonomi yang berteraskan perkhidmatan khususnya industri pelancongan, perhotelan dan lain-lain perkhidmatan yang berteraskan bersangkut paut dengan pengangkutan dan pelancongan telah pun ditekankan. Kalau dilihat dari segi prestasi lalu bahawa industri ini telah mencapai pertumbuhan pesat dan akan berkembang pada kadar yang begitu memberangsangkan. Ketibaan pelancong yang dijangka bertambah pada kadar purata 7.5% setahun akan dapat membantu memperkukuhkan kedudukan ekonomi. Perkara ini telah digariskan pada Perkara 7.14 hingga 7.19 dalam buku RRJP3 tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, menyedari akan potensi dan sebagai sumber ekonomi negara ini, industri pelancongan perlulah dieksploitasi sepenuhnya. Oleh yang

demikian, satu pelan tindakan yang teratur perlu diambil oleh kerajaan dan Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan serta kerajaan-kerajaan negeri untuk tujuan ini. Analisa terperinci untuk mengenal pasti faktor yang boleh menyuburkan lagi industri ini perlu dibuat. Melalui peluang ini saya ingin meminta ulasan dan juga perhatian Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan mengenai beberapa cadangan dan saranan seperti berikut:

Pertama, keselamatan dan keamanan negara - Industri pelancongan begitu berkait dengan keselamatan dan keamanan. Kita tidak boleh kompromi perkara ini. Individu yang ingin membuat negara ini tidak stabil dan kucar-kacir perlu diambil tindakan tegas mengikut undang-undang negara ini. Aktiviti lanun perlu dihapuskan. Pulau-pulau serta kawasan pelancongan perlu selamat. Alasan yang biasa kita terima daripada pegawai keselamatan dalam taklimat-taklimat seperti pantai yang panjang, pulau yang banyak, kedudukan yang dekat dengan negara jiran tidak boleh diterima sama sekali. Kita tidak mungkin memendekkan pantai kita. Kita tidak mungkin mengurangkan bilangan pulau yang ada di negara kita, dan kita tidak mungkin boleh menjauhkan kedudukan negara kita dengan negara lain seperti kedudukan New Zealand dan Australia. Oleh itu, kita mesti menggerakkan sumber, tenaga dan juga kewangan ke arah perkara ini. Perkara ini kita mesti selesaikan secara lebih sistematik.

Yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, sistem infrastruktur - Perkara ini telah digariskan dalam RRJP3. Di samping infrastruktur yang sedia ada dinaik taraf, perlu juga infrastruktur baru yang mempunyai aspek mempelbagaikan produk pelancongan. Saya ingin mencadangkan supaya jalan baru merentas pedalaman Sabah yang menuju ke Sarawak iaitu melalui kawasan saya, Sipitang, ke Long Pasia, Long Semado, Bakalalan, Marudi dan seterusnya jalan di pedalaman Sarawak. Jalan ini penting untuk memberangsang pertumbuhan produk-produk baru pelancongan khususnya pelancongan tanah tinggi dan sekali gus memajukan kawasan pedalaman tersebut. Ini juga penting untuk mobilisasi pasukan keselamatan yang mana negara kita ini berdekatan dengan negara jiran yang masih tidak menentu.

Yang ketiga, dana khas untuk industri pelancongan. Peruntukan dana khas perlu dikaji semula khusus untuk penglibatan industri pelancongan terutama sekali dalam memberangsangkan penglibatan bumiputera ke dalam industri pembinaan

hotel, pembinaan resort yang bersaiz kecil dan sederhana. Peruntukan untuk pembelian peralatan seperti kenderaan, bot, pembinaan kolam dan lain-lain yang berteraskan agrotourism, ecotourism dan juga *home stay*, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua perlu disediakan.

Yang keempat, menyusun semula bandar dan pekan-pekan yang dekat dengan destinasi pelancongan seperti di Sarawak, Pekan Niah dan Pekan Marudi. Pekan Kundasang, Pekan Semporna, Pekan Kuala Penyu, Pekan Sipitang di Sabah, Pekan Jerantut di Semenanjung dan lain-lain kawasan yang berdekatan dengan kawasan pelancongan. Tumpuan mestilah meliputi susun atur kedai dan lain-lain lanskap seperti parit, lorong berjalan kaki, pasar, tandas awam dan lain-lain yang menjurus ke arah industri pelancongan.

Yang kelima, masalah setinggan. Masalah ini perlu diselesaikan *once and for all*, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua. Ini kerana setinggan adalah punca segala keaiban, penyakit berjangkit seperti TB, cirit-birit, kesesakan, kekotoran dan lain-lain masalah sosial yang timbul akibat daripada masalah setinggan. Kerajaan mestilah menyediakan kemudahan yang perlu bagi mereka dan kerajaan mestilah memberi pilihan terbaik untuk mereka. Bukan kita melayan keinginan mereka, sedangkan keinginan itu boleh merosakkan mereka.

Perkara keenam yang saya ingin syorkan ialah mengamalkan tabiat murni di kalangan rakyat Malaysia. Tabiat buruk di kalangan rakyat yang ada berkaitan dengan industri pelancongan perlu dihapuskan. Misalnya tabiat buruk membuang sampah sewenang-wenangnya seperti kertas tisu, beg plastik, tin minuman, botol air mineral, kulit buah-buahan, puntung rokok dan lain-lain perlu kita hapuskan. Yang menyedihkan ia dilakukan oleh orang-orang yang mempunyai pendidikan, misalnya pemandu-pemandu kenderaan persendirian, pemandu bas, teksi, kereta api dan sebagainya.

Kempen secara besar-besaran perlulah dilaksanakan untuk perkara ini. Kempen mestilah bermula daripada sekolah rendah, sekolah menengah dan juga kepada semua pemandu kenderaan, misalnya pemandu teksi, pemandu bas, siapa yang mendapat lesen ia dijadikan sebagai syarat awal untuk pemandu ini mendapat lesen bahawa tabiat-tabiat seperti ini perlu diperbaiki.

Yang ketujuh, khidmat operator pelancongan yang baik. Khidmat operator pelancongan, pekerja hotel dan resort perlulah selalu diperbaiki. Kita rasa pelancong perlulah dikenal pasti agar mereka mendapat kepuasan dan mahu datang lagi dan

tinggal lebih lama lagi serta berbelanja lebih banyak lagi di negara ini. Khidmat selepas jualan ataupun *after sale services*, dengan izin, perlu ada. Bagi pembeli barangan buatan seperti barangan elektrik atau barangan lain seperti perabot barangan ini boleh kita simpan di rumah dan kita berbangga dengan barang yang kita beli itu dengan harga tertentu. Tetapi bagi pelancong tidak ada barangan tertentu yang dapat dibanggakan selain daripada barangan cenderamata, filem video ataupun gambar-gambar yang boleh mereka simpan. Tetapi yang lebih penting ialah kenangan manis dan kepuasan semasa berada di negara ini. Kenangan inilah yang sepatutnya menjadi ingatan dan tarikan untuk mereka datang semula ke negara kita.

Oleh itu, operator-operator pelancongan mestilah lebih sensitif kepada pelanggan mereka. Mereka mesti faham cita rasa pelanggan ini sekurang-kurangnya di hotel, resort dan tempat mereka tinggal, mereka mesti mengenal pasti apa jenis makanan yang mereka sukai, apa jenis bilik yang mereka ingin tinggal, apa jenis warna kegemaran mereka, apa jenis bunga, minuman dan sebagainya yang mereka inginkan.

Oleh itu, kita mesti sensitif tentang perkara ini, dan selepas mereka meninggalkan hotel dan resort kita, operator ini mestilah menghantar surat ataupun e-mail dan yang paling tidak mereka sertakan dengan ucapan terima kasih dan memberitahu tentang kehadiran mereka ke tempat ataupun ke hotel kita, dan mereka mesti terus berhubung dengan pelancong-pelancong ini supaya mereka diberitahu sekiranya ada perkembangan baru ataupun produk baru ataupun perkara-perkara baru yang memikat mereka datang ke Malaysia lagi.

Yang kelapan....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, ada yang berdiri, Gelang Patah.

**Tuan Chang See Ten:** Tuan Yang di-Pertua, saya ingin minta penjelasan daripada kawan saya bagi Sipitang. Sama ada Yang Berhormat ingin cadangkan kepada Kementerian Penerangan agar boleh tolong Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan supaya kita sentiasa melalui radio dan TV memperkenalkan makanan yang enak kepada pelancong seperti yang dibuat oleh pihak negara Singapura mereka sentiasa memperkenalkan tempat-tempat yang cantik, makanan yang enak kepada pelancong. Ini pun dapat memajukan industri pelancongan dan dapat menolong pihak-pihak pengusaha makanan. Sekian, terima kasih.

**Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob:** Saya bersetuju dengan cadangan rakan saya bagi Gelang Patah, dan inilah yang saya ingin cadangkan iaitu promosi yang kuat. Kementerian dan kerajaan haruslah mengambil perkara ini secara serius bahawa kita mesti ada satu buku panduan yang khusus yang dikeluarkan oleh kerajaan yang akan dibagi kepada pelancong-pelancong mengikut servis ataupun sektor. Misalnya, jikalau pelancong itu ingin makan, mestilah ada senarai restoran di seluruh Kuala Lumpur ataupun di seluruh negara ini, ataupun sekiranya mereka ingin menyelam mesti ada senarai tempat-tempat yang mereka boleh menyelam. Sekiranya mereka ingin memancing, mereka mesti ada senarai tempat-tempat di mana mereka ingin memancing dan bagaimana mereka boleh dapat perkhidmatan tersebut.

Inilah yang perlu kita tekankan supaya apabila mereka datang ke sini tidak payahlah mereka teraba-raba ataupun mencari-cari. Dan masa perkara ini kita mesti ada laman web dan juga dimasukkan ke dalam Internet di seluruh dunia supaya perkara ini dapat mereka ketahui. Lagi satu kerajaan mestilah menyediakan sejumlah wang yang besar, mesti kita masukkan kempen pelancongan ke Malaysia ini ke semua majalah antarabangsa keluaran secara bulanan, misalnya *Time Magazine* atau *Asiaweek*, *Far Eastern Economic Review* dikeluarkan secara teratur setiap bulan mengenai dengan promosi di Malaysia. Tidak mengapa kita bayar duit sedikit tetapi ini besar ertinya kepada negara kita. Apa yang ada sekarang ini kita lihat bahawa cuma syarikat-syarikat tertentu sahaja ada iklan dan tidak kerajaan.

Jadi, ini mungkin mempunyai kos yang tinggi tetapi jikalau kerajaan membuat iklan ini secara terancang kita akan dapat lihat setiap keluaran *Asiaweek* akan ada kempen Melawat Malaysia di majalah tersebut dan ini sudah tentu akan membuka minda. Begitu juga dengan majalah *Times* dan juga majalah-majalah antarabangsa yang terkenal. Tidak mengapa kita perlu buang duit sedikit, tetapi hasilnya atau kesannya adalah begitu besar kepada negara kita.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila gulung Yang Berhormat.

**Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob:** Saya gulung, yang penghabisan.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyentuh sedikit soal....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Masa sudah habis, Yang Berhormat.

**Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob:** ...berkenaan dengan - menggulung.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sambung satu minit lagi.

**Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob:** ...iaitu penyediaan 30%...ya masa sudah habis, boleh saya sambung, ada lagi tiga minit.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sudah cukup 15 minit.

**Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob:** Tak apalah saya ingin tutup. Saya cuma ingin minta kerajaan supaya untuk mencapai 30% penglibatan bumiputera dalam ekonomi negara kita ini ditekankan bahawa disusun semula makro ekonomi tersebut, tetapi ini saya rasa bukanlah cara untuk mencapai matlamat tersebut. Soal mikro ekonomi itu juga perlu ditekankan, bukan cuma dengan menyusun semula mikro ekonomi dalam agensi tertentu barulah bumiputera itu dinaikkan. Tetapi kita mesti mencari jalan meneroka apakah peluang baru dalam makro ekonomi itu sendiri supaya matlamat 30% bumiputera ini dapat dicapai.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Masa sudah cukup Yang Berhormat.

**Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob:** Dengan itu saya mohon menyokong.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguhkan hingga jam 2.30 petang.

***Mesyuarat ditempokkan pada pukul 1.00 tengah hari.***

***Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.***

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng] ***mempengerusikan Mesyuarat***]

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Ahli Yang Berhormat kita sambungkan mesyuarat. Larut.

**2.32 ptg.**

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya juga ingin turut serta membahaskan usul mengenai Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga 2001 – 2010. Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan tahniah kepada kerajaan khususnya kepada Perdana Menteri yang berjaya mengemukakan rancangan pembangunan komprehensif. Dalam ruang terhad ini saya ingin mengupas beberapa perkara membabitkan pembangunan dan rakyat .

Pertama, ialah mengenai kerjasama istimewa, kesediaan rakyat Malaysia untuk tinggal sebumbung dan kesediaan orang Melayu berkongsi kuasa dengan bukan Melayu adalah sesuatu yang sukar untuk difikir. Yang penting biarlah kerjasama kaum diteruskan. Kerana itulah saya menyokong penuh jika kerajaan mengambil tindakan tegas terhadap mereka yang ingin melihat kita semua berpecah. Ini kerana kita tinggal dalam suasana yang aman dan damai sejak merdeka. Kalau ada pun sedikit kekacauan seperti Peristiwa Mei 1969, tetapi yang baru-baru ini ia jelas bukan diakibatkan oleh ketegangan kaum.

Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong penuh pandangan Perdana Menteri mengenai rekod pembangunan Malaysia selama ini. Kita memang berhutang budi kepada Almarhum Tunku Abdul Rahman dan Perdana Menteri sendiri. Ini bukanlah hendak lambung, bodek atau jek Perdana Menteri. Rekod dan sejarah tidak boleh diubah. Formula pemimpin kita memang menghasilkan kestabilan dan bukan huru-hara. Kerajaan Barisan Nasional tidak pernah menaja perhimpunan haram, tunjuk perasaan atau perarakan membantah kerajaan. Kita juga bukan mengamalkan politik membenci, penyelewengan agama, sikap perkauman yang tebal serta rusuhan jalanan.

Tuan Yang di-Pertua, saya menekankan soal kestabilan politik dan keamanan kerana melaluinya terjamin kesejahteraan. Kita mungkin mempunyai perancangan yang masya-Allah terlalu baik, tetapi kalau negara tidak aman, apa yang boleh buat kita lakukan. Kita jangan biarkan ia menjadi dalang, batu api atau tangan ghaib kerana jika dibiarkan pemimpin-pemimpin akan hanya layak menjadi wayang kulit. Malah soal ini sudah mula berlaku sejak tahun 1998 apabila ada kalangan pemimpin-pemimpin pembangkang yang boleh ditarik telinga, hidung dan buntut, dengan izin, oleh orang luar.

Di sini saya menyeru kerajaan khususnya Menteri Dalam Negeri bertindaklah tegas kerana keamanan kita terancam. Tunaikanlah janji Perdana Menteri kita seperti yang disebut ketika membentangkan Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga ini bahawa kerajaan ini kerajaan mana lagi kalau bukan Kerajaan Barisan Nasional akan bertindak dan bertindak dengan tegas untuk menyelamatkan negara ini daripada manipulasi pihak asing dan proxy mereka. Setiap dari kita perlu menghargai keamanan dan keharmonian. Mana-mana yang kita rasa akan menyebabkan kekeliruan di kalangan rakyat hendaklah ditolak. Ini kerana kalau

negara kucar-kacir bukan di pihak yang kita lawan sahaja akan hancur tetapi juga kita. Apa gunanya kita berada dalam keadaan “kalah jadi abu, menang jadi arang”.

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih sahabat saya bagi Larut. Keamanan memang sesuatu yang amat berharga. Keamanan, kedamaian, keharmonian sesuatu yang amat berharga. Kalau negara memang tidak dapat hendak dibayangkan bagaimana tingginya nilai keamanan, keharmonian kerana di rumah tangga pun kita memerlukan keamanan, keharmonian. Kalau di rumah tangga kita anak beranak pun bergaduh, dia tidak menjamin kebahagiaan. Jadi, keamanan kepada negara amat penting.

Peristiwa di Kampung Medan seperti mana Yang Berhormat katakan tadi bukan berdasarkan kerana perkauman kerana sebab-sebab yang lain. Walau bagaimanapun, kerajaan mengambil berat untuk meredakan keadaan supaya tidak melarat kerana ada setengah-setengah pihak sengaja mencetuskan seolah-olah pergaduhan itu berdasarkan perkauman kerana ada motif politik di belakannya untuk keuntungan politik mereka tanpa mereka peduli sama ada kegiatan ataupun usaha mereka itu boleh menjejaskan keharmonian yang menjadi pokok utama dalam kehidupan kita di negara ini. Semalam saya amat kadang-kadang terharu bagaimana Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri, Pak Lah turun ke satu kampung di Petaling juga....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat...Yang Berhormat...

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz:** ...ini saya hendak sampai ini, hendak sampai...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tolong jimatkan masa Yang Berhormat bagi Larut.

**Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz:** Ya, beliau sampai ke kampung ini kerana di situ berlaku kebakaran kerana masalah elektrik. Jadi, begitu sekali pemimpin kita bertanggungjawab supaya masalah yang sekecil itu tidak disalahgunakan oleh pihak-pihak yang hendak membakar negara ini, hendak melagakan perkauman. Jadi, saya amat terharu beginilah tanggungjawab pemimpin kerajaan bagi mewujudkan keamanan. Pemimpin pembangkang apa yang dia buat?

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Terima kasih, Yang Berhormat bagi Sri Gading. Itulah yang kita harap supaya kita memberi gambaran yang sebenar-benarnya. Kita juga minta kalau boleh media luar negara terutamanya

janganlah hendak jadikan negara kita yang begitu baik, yang harmoni, walaupun ada dalang-dalang yang cuba untuk melihat kerosakan, mereka mungkin cemburu. Jadi, digembar-gemburkan keadaan yang baik dikatakan tidak baik, walaupun berlaku kebakaran seolah-olah masih berlaku lagi perselisihan kaum, walaupun tadi sudah saya katakan dan ramai rakan-rakan kita mengatakan bahawa peristiwa yang berlaku di Jalan Klang Lama itu bukanlah peristiwa perkauman. Jadi, inilah yang kita harapkan dalam ceramah-ceramah sahabat-sahabat kita daripada pembangkang, bukan kesemua, mungkin seorang dua. Walaupun harga kelapa sawit dan getah sudah jatuh, kita mintalah supaya jangan memesongkan lagi peneroka-peneroka yang seringkali mendengar ceramah mereka.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Kubang Kerian bangun.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Tuan Yang di-Pertua, saya ingin teruskan kerana masa saya, minta maaf, masa saya tidak cukup. Saya berharap benar kesemua yang ada dalam Dewan ini dapat memberitahu rakan-rakan dan keluarga mereka bahawa Malaysia memerlukan rakyatnya yang memupuk perpaduan, bukan kebencian; bertolak-ansur, bukan mendesak; penyayang, bukan permusuhan demi kemakmuran. Yang menggalakkan kepada tindakan yang tidak rasional ikut perasaan dan menghasut, hentikanlah.

Bagaimanapun, saya melihat bahawa ada dua formula yang berbeza bagi membangunkan negara ini lebih-lebih lagi selepas Pilihanraya Umum 1999 yang lalu. Formula yang pertama membabitkan kumpulan yang mempercayai bahawa pembangunan dan kestabilan negara perlu diasaskan kepada kerjasama semua kaum yang disatukan melalui pakatan parti-parti politik yang diasaskan melalui Barisan Nasional, track record yang ditunjukkan oleh Barisan Nasional sejak Pilihanraya 1974 tidak boleh disangkal. Biarpun parti-parti yang menjadi komponen berdiri sendiri dengan kepentingan kaum dan etnik masing-masing tetapi ternyata di peringkat Barisan Nasional kepentingan kaum, agama dan etnik dapat diadunkan dengan baik.

Formula kedua, ialah yang ditaja oleh pembangkang. PAS yang dulunya berasaskan nasionalisme kini dengan slogan "Membangun Bersama Islam", DAP dengan kesamaan dan KeADILan dengan adil serta pelbagai lagi yang diutarakan melalui kerjasama pakatan pembangkang. Benar mereka boleh bertanding dalam

pilihan raya bersama tetapi kerana kepentingan yang satu, bukan perpaduan tetapi sebagai pembangkang. Yang jelas di satu pihak ialah Barisan Nasional yang mahukan pembangunan dan keamanan, sementara di satu pihak yang lain ialah membangkang dengan harapan dapat membentuk kerajaan. Namun, dalam mereka membangkang dan mengkritik Barisan Nasional ada persoalan yang perlu dijawab. PAS mengutarakan membangun dengan Islam, bagaimana jika suatu hari nanti ada parti lain yang juga turut didaftarkan, apakah PAS masih seperti hari ini atau mengubah sikapnya menjadi parti yang sama ada terlalu toleransi atau lebih keras.

Kedua, pertelingkahan dalam memilih calon seperti yang berlaku di Lunas pasti akan berlaku lagi. Mungkin pembangkang boleh bangga kerana menang di Lunas tetapi bukan faktor kekuatan pembangkang semata-mata.

Ketiga, pertikaian di antara DAP dan KeADILan akhir-akhir ini menggambarkan bahawa pakatan yang dikatakan Barisan Alternatif itu sebenarnya longgar dan tidak sekuat Barisan Nasional. Jadi, formula pilihan untuk menggantikan Barisan Nasional tidaklah sebaik mana kerana perlukan sokongan. Kita lihat Pengerusi DAP mengugut mahu memulaukan majlis KeADILan sementara Tok Guru PAS terpaksa ke Bukit Pelandok untuk mendapatkan sokongan, sokongan daripada siapa tidak tahulah. Orang tahu saya tidak mahu sebut, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua, kita menyebut Wawasan 2020 sebagai sasaran. Ada orang memperkecilkan wawasan tersebut kerana kata mereka sepatutnya wawasan tersebut ialah "Kita ialah Syurga". Tuan Yang di-Pertua, saya rasa sudah jelas bagi kita semua bahawa dalam kehidupan kita, kita perlu taat kepada Allah dan kita bekerja kuat seolah-olah kita akan hidup seribu tahun lagi. Sekurang-kurangnya kita ada sasaran dan tidak sewenang-wenangnya menyebut sasaran pembangunan secara am. Biarkanlah orang luar meramalkan kita tidak aman atau stabil tetapi kita jangan pula menyokong agenda mereka. Kita sepatutnya dengan cara kita mempertahankan keamanan dan kestabilan yang kita kecap. Ingatlah, kalau kita tidak aman pilihan raya tidak mungkin akan dapat diadakan dan ketika itu usahakan Barisan Nasional sukar untuk berfungsi tetapi parti-parti pembangkang apa lagi yang kecil akan juga menghadapi masalah yang besar. Kerana itu saya sungguh sedih apabila wujudnya politik membenci, penyelewengan agama, sikap perkauman dan rusuhan. Saya terkejut apabila melihat di satu halaman web pembangkang mengajak orang ramai menyertai satu tunjuk perasaan sedangkan yang mahu dilakukan ialah menyerahkan satu memorandum kepada SUHAKAM. Kalau mahu

menyerah memorandum, serahkanlah sahaja, kenapa mesti diajak rakyat untuk keluar beramai-ramai untuk membuat sesuatu perkara yang tidak diingini.

Tuan Yang di-Pertua, berkaitan dengan dasar pembangunan jangka panjang ketiga ini, saya yakin bahawa apabila ia diketengahkan perlulah dipandang mulia sebagai niat dan tujuan yang murni. Dengan kata lain, pada ketika ini dasar ini adalah menjadi penggerak jiwa bangsa Melayu dari bayangan penjajahan. Dengan kata lain, Perdana Menteri mengajak kita supaya bersedia mengambil peluang yang ada bagi meningkatkan taraf hidup sama ada rohani atau jasmani seperti sabda Rasulullah, "dunia ini sebagai padang di akhirat."

Bertolak daripada premis yang saya sebutkan tadi jelas dasar pembangunan ini bertujuan membentuk satu bangsa Malaysia yang progresif dan makmur. Dalam kita berusaha ke arah tersebut dengan harapan pertumbuhan akan berlaku terus, kita akan mampu untuk mengurangkan kemiskinan dan penyusunan semula masyarakat. Selain itu ketidakseimbangan sosial, ekonomi dan wilayah juga perlu dihapuskan. Untuk menjadi progresif kita tidak boleh bergantung kepada tahap kebendaan dan kemakmuran sahaja tetapi perlu ada rancangan untuk menanam nilai sosial dan kerohanian bagi mengimbang sikap kebendaan keterlaluan.

Pada ketika ini walaupun globalisasi dilihat sebagai boleh mengancam kita tetapi masalah yang ditimbulkan dari dalam lebih merbahaya. Globalisasi yang seharusnya dimanfaatkan menjadi ancaman dan menyempitkan usaha kita ke arah tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, memandangkan kedudukan bumiputera kini mampu bersaing adalah wajar supaya ruang yang disediakan dibahagikan sama rata dan jangan di kalangan kumpulan bumiputera tertentu sahaja. Dalam menjayakan ini, usaha-usaha perlulah dilakukan untuk mewujudkan bumiputera yang progresif bukan agresif seperti tajaan pembangkang.

Untuk menjayakan ini, saya mencadangkan perkara-perkara berikut:-

- (i) bumiputera tidak diletakkan di bawah kemelut sistem pendidikan yang kelayakan mereka menjadi guru, pentadbir dan kakitangan kerajaan semata-mata. Usaha-usaha supaya mereka berdaya saing, menceburi pasaran tenaga berasaskan kemahiran dan teknologi hendaklah dipupuk segera. Dalam hubungan ini sekolah kebangsaan, menengah dan IPTA

perlulah merombak semula sistem pendidikan yang digubal ketika kita baru melancarkan Dasar Ekonomi Baru;

- (ii) bumiputera janganlah dibiarkan bertelagah sesama sendiri berterusan akibat dasar agresif pembangkang. Kita perlu menyelami agenda pembangkang ini apakah mereka mempunyai niat tersembunyi, .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, sila gulung.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:**

....untuk melemahkan bumiputera melalui pelbagai cara atau apakah yang dilakukan oleh mereka itu dirancang dan mereka sekarang menjadi pemain wayang kulit sedangkan tok dalangnya adalah mereka yang mahu melihat negara kita kecundang setelah kita berada di status negara maju di kalangan negara membangun dan antara negara maju di kalangan negara Islam;

- (iii) bumiputera tidak kira agama atau keturunan perlu duduk se meja membincangkan dan mencari natijah, apakah langkah perlu untuk mereka praktik dalam era ICT ini. Kerana itu saya berharap sangat dua parti besar yang mewakili bumiputera iaitu UMNO dan PAS mencari jalan penyelesaian bukan untuk menunjuk siapa yang lebih baik. Ambillah iktibar daripada perpecahan di beberapa negara lain yang tidak mendatangkan manfaat langsung malah kesannya turut tempias kepada kita; dan
- (iv) Semua pemimpin bumiputera hendaklah bersatu hati dan jangan melihat masalah secara berasingan kerana dengan sasaran pertumbuhan 7.5% dalam tempoh RRJP3 yang akan ditekankan ialah peningkatan produktiviti yang dihasilkan oleh kemajuan teknologi maklumat dan komunikasi. Pertelagahan berterusan akan hanya menggugat usaha mencapai kejayaan.

Akhir sekali Islam sebagai agama suci, ia milik semua orang, milik orang Cina di China, milik orang India di India, milik Mat Saleh di Amerika, Britain atau Australia

dan milik orang Melayu, Cina, India, Orang Asli dan bumiputera lain di Malaysia. Jelas ia bukan milik PAS semata-mata.

Seharusnya Islam tidak dibezakan antara Islam UMNO dan Islam PAS. Kita menyembah Allah dan berbuat baik kepada sesama Islam dan bukan Islam tetapi kenapa PAS membezakan Islam ini dengan begitu mudah sekali.

Kita dalam UMNO tidak melarang PAS memperjuangkan Islam, kita dalam UMNO menerima PAS menggunakan nama Islam tetapi .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, masa cukup.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Ya, yang akhir sekali, tetapi apakah bila nama UMNO, tidak Islam. Apakah dasar penerapan nilai Islam tidak Islam, apakah dasar membasmi kemiskinan dan membawa kemakmuran bukan dasar Islam, apakah penubuhan Bank Islam, Universiti Islam, Pajak Gadai Islam dan banyak lagi yang namanya Islam bukan memenuhi syariat Islam. Sebaliknya PAS yang mengatakan mahu melaksanakan dasar Islam, tidak pun menunjukkan contoh yang baik dalam pembangunan tetapi menekankan kepada ceramah, menghimpunkan rakyat, memaki hamun pemimpin, mencerca, mencarut dan banyak lagi. Apakah ini ciri-ciri Islam.

Saya ingin menyatakan suatu perkara yang ikhlas .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Yang Berhormat.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Yang akhir sekali. Yang timbul daripada hati kecil saya, kalau negara ini hancur, bukan orang Islam UMNO sahaja yang akan hancur tetapi juga orang Islam PAS kerana jika Tuhan menurunkan bala, ia tidak kepada seseorang tetapi kepada umat seluruhnya.

Jadi, saya berdoa jauhilah bala dan sengsara seperti ini. Sekian, saya menyokong.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Bukit Bintang.

**2.50 ptg.**

**Tuan Fong Kui Lum [Bukit Bintang]:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih memberi peluang kepada saya untuk membahaskan RRJP3.

Tuan Yang di-Pertua, RRJP3 adalah fasa kedua dasar wawasan negara yang berakhir pada tahun 2020. Sungguhpun RRJP2 dipuji kerana pencapaiannya tetapi ia masih gagal dalam memenuhi cabaran pembentukan bangsa Malaysia yang

bersatu padu. Ia merupakan salah satu daripada sembilan cabaran strategik Dasar Wawasan Negara 2020 yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada 20 Februari 1991 dalam persidangan pertama Majlis Perniagaan Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, selepas itu kita tidak tahu apakah terjadi kepada Majlis Perniagaan Malaysia sama ada berfungsi sepenuhnya atau menjadi satu gajah putih sahaja. Selepas itu kita tidak tahu peranan kerana semasa kegawatan ekonomi negara tahun 1997 hingga 1998, negara menerima pakai cadangan MTEN yang menjadikan titik tolak menyingkir Dato' Seri Anwar Ibrahim daripada kerajaan dan RRJP3 pula menerima pakai sebahagian cadangan MAPEN2 walaupun tidak dikembalikan bersama laporan penuh MAPEN2 kepada kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, walaupun pendapatan per kapita telah meningkat pada kadar purata 7.8% setahun, bertambah dua kali ganda daripada RM6,298 kepada RM13,359 pada akhir RRJP2 serta per kapita telah meningkat sebanyak 5.3% setahun kepada USD8,852 di mana boleh dianggap kehidupan rakyat lebih baik tetapi cabaran-cabaran Wawasan 2020 seperti mewujudkan masyarakat demokratik dan mengamalkan satu bentuk persefahaman yang mantap dengan melahirkan masyarakat yang bermoral dan beretika kukuh dalam nilai agama dan kejiwaan masih jauh daripada sasaran.

Ini terbukti dalam tujuh teras utama dasar wawasan negara yang ada menyebut aspek keagamaan dan moral tetapi ia kurang diberikan keutamaan seolah-olah nilai rohani tidak penting untuk mengelakkan kerosakan moral.

Hari ini kita dalam debaran kerana harga pasaran saham kita sudah jatuh terendah sejak tahun 1999 iaitu 594.26 mata. Kesan dari prestasi buruk Bursa Saham Nasdaq Amerika Syarikat dan Bursa Saham Wall Street dan dikatakan dalam tempoh dua minggu ia akan turun kepada 560 mata, apakah petunjuk ini menyebabkan kita yakin pertumbuhan ekonomi kita 7.5% pada tempoh RRJP3.

Tuan Yang di-Pertua, langkah kekangan kelembapan ekonomi negara kesan dari kelembapan ekonomi Amerika Syarikat dengan perbelanjaan pertambahan RM3 bilion dengan mendesak rakyat membelanjakan bukan menabung bagi merangsang ekonomi, tidak dapat memberi banyak faedah kepada rakyat kerana keuntungan sebenar rangsangan ekonomi akan pergi kepada golongan tertentu sahaja. RRJP3 tidak mengambil kira kesan sosioekonomi ke atas negara kita jika kelembapan ekonomi Amerika Syarikat itu berterusan.

Tuan Yang di-Pertua, bagi saya RRJP3 adalah garis panduan dalam kita menilai cara terbaik untuk menyelamatkan negara, mengambil keputusan yang terbaik, yang merangsang pelaksanaannya. Kita sebenarnya tidak tahu, apakah sebenarnya akan berlaku pada hari esok. Tugas menyiapkan rangka ekonomi dan sosial untuk Malaysia pada sepuluh tahun akan datang adalah untuk generasi muda.

Dalam aspek ini pendidikan merupakan satu agenda utama selepas aspek perpaduan dan integrasi kaum. Jika kita ingin melihat RRJP3 mencapai sasaran, menyediakan generasi muda dengan pendidikan mutakhir dengan penguasaan di bidang teknologi adalah prasyarat untuk menyambung tugas membangunkan ekonomi negara. Kerajaan harus mengakui bahawa sistem pendidikan kebangsaan pelbagai aliran adalah penyambung utama keamanan dan kemantapan ekonomi negara.

Kepelbagaian aliran ialah merupakan satu tolak ansur rakyat yang harus dihormati. Jika kerajaan ingin mengubah sistem pendidikan negara sedia ada, maka ini mengundang masalah perpaduan dan akan memberi kesan kepada prestasi ekonomi negara. Langkah-langkah yang perlu diambil oleh kerajaan dalam aspek pendidikan bagi menyelamatkan negara daripada kegagalan mencapai sasaran RRJP3 yang merupakan tempoh pertengahan dan perbaiki kelemahan sistem negara kita iaitu:-

- (i) membenarkan sekolah pelbagai aliran bahasa diteruskan tanpa sekatan selagi ia memakai kurikulum bersepadu pendidikan negara dan membenarkan ibu bapa membuat pilihan terbaik untuk anak-anak mereka;
- (ii) melahirkan lebih ramai guru dari pelbagai aliran yang mendukung cita-cita negara. Peluang-peluang pendidikan tinggi seharusnya dibuka seluas-luasnya kepada semua lapisan masyarakat tanpa ada sekatan tertentu ;
- (iii) membina lebih banyak sekolah rendah dan menengah pelbagai aliran dalam kawasan yang berpendapatan penduduk yang tinggi. Kerajaan haruslah mengelakkan seseorang pelajar terpaksa bersekolah jauh dari kediaman mereka terutama di kawasan bandar;
- (iv) mewajibkan bahasa dan sastera Inggeris diajarkan di sekolah bagi menyediakan generasi muda yang menguasai bahasa

Inggeris supaya mereka setanding dengan pelajar luar negara yang berupaya menyesuaikan diri dalam era globalisasi di samping menggalakkan semua rakyat menguasai Bahasa Kebangsaan dengan baik.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai pembangunan wilayah yang mana RRJP3 menekankan pembangunan wilayah yang mundur, namun kerajaan adalah harus menetapkan pembangunan Kuala Lumpur dan Lembah Klang meski pun KDNK sebanyak RM49,630 pada harga semasa. Kita harus ingat bahawa masih terdapat golongan rakyat berpendapatan kecil yang terbesar dalam Kuala Lumpur, ditambah lagi dengan tekanan hidup dan kos sara hidup yang tinggi.

Tuan Yang di-Pertua, langkah-langkah harus diambil bagaimana golongan miskin dan berpendapatan kecil di Lembah Klang ini harus dibantu supaya mereka boleh memiliki sedikit keselesaan hidup dan pelbagai cara yang boleh menarik mereka menyumbang kepada produktiviti yang tinggi.

Program kerajaan masih dianggap gagal jika tidak berjaya mengeluarkan mereka dari belenggu kemiskinan supaya mereka setaraf dengan golongan sederhana dan berada dalam Lembah Klang. Pendidikan dan ekonomi adalah merupakan langkah serampang dua mata untuk membaiki taraf hidup mereka.

Kadar kemiskinan dalam Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur masih berada di paras 130.8% tahun 2000 dan kadar pengangguran ialah 138.7% dapat dilihat dalam indeks komposit pembangunan buku RRJP3, Jadual 4 hingga 8.

Ekoran daripada kes pergaduhan di Kampung Medan, kerajaan baru hendak melaksanakan kajian sosial. Satu perkara yang mengejutkan kerana kajian tidak pernah dilakukan oleh kerajaan. Hari ini kita banyak membaca kajian ekonomi dan pelbagai laporan tetapi laporan penduduk dalam kawasan mundur di bandar tidak pernah tepat dan kemas kini.

Saya mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan Negeri Selangor kerana mengambil langkah drastik untuk membina rumah kos rendah bagi setinggan dengan dikenakan wang deposit RM1 sahaja. Mengapa ini boleh dilakukan kerana keazaman baru. Jika Selangor boleh lakukan, mengapa Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur tidak boleh melakukannya. Adalah perlu di Kuala Lumpur ditubuhkan sebuah badan yang menguruskan hal-hal kemiskinan bandar kerana selama ini tidak ada badan tunggal yang menangani soal kemiskinan bandar, ada pun berselerak

dan tidak ada penyelarasan. Ini termasuk takrif semula kadar kemiskinan dan kesan jangka panjang kemiskinan bandar sepanjang tempoh RRJP3.

Tuan Yang di-Pertua, RRJP3 juga menyentuh tentang infrastruktur dan perkhidmatan pengangkutan dan merujuk Lembah Klang dengan meluaskan rangkaian pengangkutan rel bandar.

Berkenaan sistem tiket sama guna laluan bersepadu dan tambahan kemudahan letak kereta dan operasi bas perantara akan dipertingkatkan. Ini tidak mudah dilakukan jika kerajaan tidak menimbang sebaiknya dengan melaksanakan perakuan kajian bagi masa kini sistem pengangkutan bandar.

Tuan Yang di-Pertua, satu kajian rasmi mendapati bahawa tanpa menyusun sistem pengangkutan awam sedia ada yang menyeluruh di Kuala Lumpur dalam tempoh terdekat yang akan datang, penduduk Kuala Lumpur akan mengalami masalah kesesakan lalu lintas lebih teruk menjelang tahun 2010. Anggaran pengangkutan menggunakan pengangkutan awam di pusat bandar Kuala Lumpur diramalkan menurun kepada 23.6% pada tahun 2010 berbanding 24% masa kini.

Jika masalah penyeragaman sistem sedia ada gagal dilaksanakan, kadar perjalanan (trip) penduduk Kuala Lumpur ke pusat bandar akan meningkat pada kadar 20 bulan; 73% setahun antara tahun 1997 hingga 2020. Ini bererti penduduk terpaksa menggunakan kenderaan sendiri untuk ke pusat bandar jika sistem tidak dapat dilaksanakan sepenuhnya.

Tuan Yang di-Pertua, ketika ini semua bentuk pengangkutan berasaskan rel di Kuala Lumpur merangkumi pelbagai sistem yang berbeza seperti komuter, KTM, LRT Sistem 1, LRT Sistem 2 dan monorel menyebabkan pengguna terpaksa berpindah sistem pengangkutan berbanding perjalanan multi model yang lebih cekap dan selesa. Aspek menukar perkhidmatan pengangkutan amat menyusahkan penumpang dan tidak menafikan ia menghalang lebih ramai pengguna dari menaiki sistem berasaskan rel. Sehubungan ini adalah penting supaya kemudahan-kemudahan pengangkutan semasa dan sedang dirancang dipertingkatkan bagi menggalakkan lebih ramai pengguna.

Tuan Yang di-Pertua, saya mendapati bahawa empat faktor utama dikenal pasti memainkan peranan utama dan membabitkan kerajaan iaitu:

- (i) kos pelaburan asas yang terlalu besar untuk ditampung oleh syarikat swasta menerusi perolehan pada peringkat awal;

- (ii) membantu mengatasi masalah kesesakan. Sistem pengangkutan rel menyumbang kepada pengurangan kesesakan lalu lintas di jalan raya;
- (iii) mengurangkan pencemaran udara.....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Yang Berhormat, sila gulung.

**Tuan Fong Kui Lun:** Saya akan gulung.....mengurangkan pencemaran udara dan memastikan kos sosial dikurangkan seperti gangguan asap, bunyi selain menjimatkan tenaga.

Terakhirnya ialah aspek ekonomi iaitu walaupun perolehan kewangan rendah yang membayangkan projek berkenaan tidak berdaya maju, ia memberikan kesan positif kepada aspek sosial.

Akhirnya, saya mencadangkan menubuhkan sebuah Lembaga Pengangkutan Lembah Klang untuk menggabungkan elemen pelbagai agensi di pihak berkuasa tempatan yang bertanggungjawab terhadap pengangkutan bandar. Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Kelang.

**3.04 ptg.**

**Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew [Kelang]:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, kerana memberi peluang kepada saya untuk membahas RRJP3 petang ini.

Tuan Yang di-Pertua, sejak negara kita mencapai kemerdekaan Kerajaan Barisan Nasional telah berjaya membangunkan negara kita secara teratur dan sistematik melalui pelaksanaan Rangka Rancangan Jangka Panjang dan Rancangan Malaysia Lima Tahun.

Semasa negara kita menuju ke arah alaf baru kita berharap RRJP3 itu akan membawa negara kita ke suatu peringkat pembangunan yang lebih maju untuk menghadapi cabaran globalisasi 10 tahun yang akan datang. Kita harus mengambil perhatian apa yang sedang berlaku di seluruh dunia dan membentuk rancangan pembangunan kita mengikuti trend dunia.

Dalam RRJP3 penekanan telah diberi untuk menjadikan Malaysia sebuah negara yang ekonominya berasaskan pengetahuan. Dalam pembangunan sumber manusia pula penekanan telah diberi untuk menghasilkan tenaga kerja yang berpengetahuan. Dalam pada kita mempunyai suatu arah yang baru untuk pembangunan negara, usaha untuk menunjukkan suatu masyarakat yang saksama

dan bersatu padu haruslah diteruskan. Untuk tujuan ini, pembasmian kemiskinan dan penyusunan semula masyarakat terus menjadi agenda utama di dalam RRJP3 itu.

Saya percaya, Tuan Yang di-Pertua, semua orang berfikir adil, mahu melihat peningkatan pendapatan di golongan miskin tanpa mengira kaum. Sebab kita percaya hanya melalui pengagihan kekayaan secara adil barulah negara dapat menikmati keamanan yang berterusan. Kita memang mempunyai *political will* untuk membasmi kemiskinan dan kita pun telah berjaya dalam usaha meningkatkan taraf hidup dan pendapatan majoriti.

Walaupun bagaimanapun, pada masa lalu penekanan telah diberi untuk membasmi kemiskinan di kawasan luar bandar. Saya harap dalam RRJP3 itu penekanan yang sama akan diberikan kepada kawasan bandar juga. Kampung Medan adalah suatu contoh yang mana kemiskinan bandar boleh menjadi suatu masalah sosial yang serius, bahkan mengancam keselamatan negara.

Tuan Yang di-Pertua, dalam usaha membasmi kemiskinan kita memerlukan suatu definisi yang jelas dan tepat. Selain daripada itu, perbezaan harus dibuat antara kawasan bandar dan luar bandar sebab kos kehidupan di kawasan bandar jauh lebih tinggi daripada keadaan di luar bandar.

Yang akhirnya, garis kemiskinan yang digunakan harus dikaji semula dari masa ke semasa kalau boleh dalam setiap 10 tahun. Garis kemiskinan yang digunakan masa kini ialah RM460 di Semenanjung Malaysia; RM633 di Sabah dan RM543 di Sarawak bagi saiz isi rumah lebih kurang lima orang. Garis kemiskinan ini telah diselaraskan pada tahun 1980-an dan pada masa kini ia tidak lagi sejajar dengan taraf kehidupan yang sebenar. Misalnya di kawasan bandar khususnya di bandar Klang yang mana kos kehidupan amat tinggi.

Sebuah keluarga memerlukan sekurang-kurangnya RM1,200 untuk menampung kehidupan asas. Oleh itu, saya rasa telah tiba masanya kita menyelaraskan semula garis kemiskinan itu walaupun bila kita menaikkan garis kemiskinan, bilangan keluarga dalam kategori kemiskinan ini akan bertambah dan ini mungkin akan memberi suatu gambaran negatif terhadap imej negara. Tetapi kita tidak dapat membentuk polisi dan rancangan yang baik sekiranya garis kemiskinan yang digunakan itu tidak mencerminkan keadaan yang sebenarnya.

Tuan Yang di-Pertua, kehidupan orang miskin mungkin akan menjadi lebih baik jika terdapat rumah kos rendah, perubatan percuma dan biasiswa untuk anak-

anak mereka. Akan tetapi punca masalah kemiskinan tidak dapat diselesaikan dengan adanya bantuan kebajikan seperti yang disebutkan. Untuk membasmi kemiskinan kita perlu mencari puncanya dan ini bergantung kepada paras gaji dan peluang pekerjaan. Tidak boleh dinafikan bahawa gaji pekerja di peringkat bawahan masih rendah. Misalnya, pekerja operator di kilang elektronik hanya mendapat RM400 hingga RM800 sebulan. Malahan dalam sektor awam juga terdapat beberapa kategori pekerjaan yang gajinya amat rendah. Misalnya, tukang sapu dan tukang kebun dalam beberapa majlis perbandaran adalah kurang daripada RM500 sebulan.

Kerajaan adalah majikan terbesar, peningkatan gaji di sektor awam akan membawa kesan besar di semua sektor. Ia bukan sahaja akan mengubah paras pendapatan sebahagian besar pekerja di negara kita, bahkan ia akan menggalakkan peningkatan gaji di sektor swasta dan pada keseluruhannya ia akan merangsangkan perbelanjaan dan dengan itu ia akan meningkatkan aktiviti ekonomi negara. Akan tetapi kerajaan hanya dapat meningkatkan gaji pekerja awam sekiranya hasil kerajaan bertambah dengan suatu kadar yang besar.

Seperti kita tahu sebahagian besar hasil kerajaan adalah daripada cukai pendapatan dan cukai korporat. Oleh itu, kerajaan perlu menggalakkan pelaburan dan membantu syarikat-syarikat supaya mereka dapat keuntungan dan pekerja mendapat gaji yang tinggi.

Boleh dikatakan kerajaan adalah pemilik saham semua syarikat secara tidak langsung. Kerajaan memperuntukkan infrastruktur dan kemudahan asas untuk kegunaan syarikat dan ia mendapat 30% daripada keuntungan semua syarikat melalui percukaian. Oleh itu, dasar kerajaan hendaklah sentiasa menggalakkan lebih banyak pelaburan dan membantu pembangunan perniagaan. Kadangkala kita menerima aduan daripada sektor perniagaan tentang masalah birokrasi dan red tapes yang mereka hadapi dalam urusan perniagaan mereka dan ini telah mengakibatkan penurunan produktiviti dan kekurangan kemampuan untuk bersaing dalam pasaran antarabangsa. Oleh itu, saya harap kerajaan akan mengambil berat atas aduan-aduan seperti itu supaya sektor awam menjadi lebih efisien dan sektor perniagaan menjadi lebih kompetitif.

Tuan Yang di-Pertua, matlamat untuk menubuhkan sebuah masyarakat yang lebih saksama melalui penyusunan semula pemilik ekuiti bumiputera dan penyertaan mereka dalam perniagaan sekurang-kurangnya 30% akan diteruskan dalam RRJP3.

Tetapi jelas juga disebutkan bahawa tidak ada penyusunan semula di peringkat makro bagi usaha niaga yang sedia ada. Kita terima bahawa untuk mencapai sasaran 30% pemilikan ekuiti bumiputera dalam sesuatu sektor, penyusunan semula secara makro atau kepada syarikat-syarikat individu mungkin diperlukan supaya proses itu dapat dipercepatkan tetapi pelaksanaannya harus dijaga dan dimonitor dengan berhati-hati supaya kaum bukan bumiputera tidak akan merasa diketepikan ataupun mengalami kerugian.

Banyak aduan telah kita terima bahawa adanya syarikat yang sedia menjalankan sesuatu usaha niaga itu diminta menyusun semula ekuiti syarikat mereka. Kalau tidak mematuhi syarikat itu, lesen untuk menjalankan perniagaannya akan ditarik balik.

Ini jelas, Tuan Yang di-Pertua, telah melanggar dasar kerajaan yang menyatakan penyusunan semula ekuiti tidak melibatkan syarikat dan usaha niaga yang sedia ada. Saya harap kerajaan akan menitikberatkan penyelewengan dasar dalam peringkat implementasi seperti yang disebutkan.

Satu lagi perkara yang ingin saya tekankan di sini ialah berkenaan dengan sasaran 30% itu. Walaupun sasaran 30% itu boleh dipertingkatkan ke tahap yang lebih tinggi, ia hanya realistik apabila kita merujuk kepada penyusunan semula sesuatu sektor dan bukan dalam peringkat makro ataupun syarikat-syarikat individu. Dalam penyusunan semula di peringkat makro atau syarikat individu, jika seseorang itu ditetapkan lebih daripada 30% ia akan menjadi satu masalah untuk peniaga-peniaga kecil. Sebab apabila seseorang individu menubuhkan suatu syarikat atau memulakan sesuatu perniagaan, kemungkinan besar dia terpaksa mengeluarkan semua wang simpanannya dan mungkin pula meminjam daripada saudara-maranya. Tambahan untuk menjayakan perniagaannya dia perlu bekerja keras khususnya dalam peringkat permulaan.

Dia sanggup berbuat demikian hanya bila dia tahu dia akan dapat pemilikan majoriti syarikat ini dan ada kuasa kawalan terhadapnya. Kalau penyusunan semula ekuiti dikenakan adalah lebih daripada 30%, dia tidak akan berminat melabur dan bekerja keras untuk syarikat ini.

Saya telah terima beberapa aduan dari kawasan saya iaitu Klang, daripada mereka yang ingin menjadi agen penghantar atau *forwarding agent*. Tetapi antara syarat-syarat yang dikenakan oleh kastam negeri adalah penyertaan bumiputera dalam syarikat dari segi saham, lembaga pengarah, kakitangan pengurusan dan

pemandu hendaklah tidak kurang dari 51%. Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua, perniagaan penghantaran bukan perniagaan yang besar tetapi ia merupakan perniagaan tradisi dan selalunya dijalankan sebagai perniagaan keluarga atau *family business*.

Syarat yang begitu keras dan tidak fleksibel itu sebenarnya telah menghalang semua kaum bukan bumiputera menjadi agen penghantaran. Pelabuhan Klang telah dibina menjadi sebuah pelabuhan utama atau *premier port* di rantau ini. Syarat-syarat dikenakan oleh Kastam negeri, tidak merupakan satu tindakan positif yang boleh mempromosikan perniagaan dan ekonomi aktiviti di pelabuhan itu.

Tuan Yang di-Pertua, pada masa negara kita sedang menghadapi kelembapan ekonomi dan ramai perniagaan kecil sedang mengalami masa kesulitan, kerajaan harus membentuk satu polisi yang boleh merangsang suasana pelaburan dan cuba membantu peniaga-peniaga kecil dalam usaha niaga mereka. Oleh itu saya menyeru kepada Kementerian Kewangan dan Jabatan Kastam membantah syarat tersebut iaitu 51% pemilikan ekuiti bagi bumiputera dalam permohonan agen penghantaran.

Itu sahaja, dengan ini, saya memohon menyokong. Terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Pematang Pauh.

**3.17 ptg.**

**Datin Seri Dr. Wan Azizah binti Wan Ismail [Pematang Pauh]:** Sebelum itu saya hendak menyatakan terima kasih kepada semua yang telah memberikan takziah ke atas pulangnya kerahmatullah Datin Hajah Che Yan Hamid Hussain, yang adalah salah seorang perintis wanita dalam perkembangan dan kemajuan wanita Malaysia terutamanya wanita Melayu.

Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Tempoh 2001 hingga 2010, dijangkakan melalui sekurang-kurangnya 2 fasal, Insya-Allah. Fasa 1 yang mungkin memakan masa 3 ½ tahun dijangka merupakan fasa lanjutan ekonomi meleset yang telah bermula dari tahun 1997. Sementara fasa 2 yang akan bermula dari tahun 2004 hingga ke tahun 2010 merupakan fasa pemulihan ekonomi dan sosial. Keengganan RRJP3, seolah-olah mengabaikan petanda buruk seperti pengalaman dalam pelaksanaan RRJP2.

Dukacita saya membuat perhatian di sini bahawa RRJP2 telah gagal. Laporan RRJP2 seperti terkandung di dalam bab 2 di atas tajuk Kajian Semula RRJP2 1991 hingga 2000, tidak memberi gambaran sebenar dan jikalau dikaji

bersama data-data dari pelbagai sumber lain akan membuktikan tersasarnya matlamat yang hendak dicapai.

Saya akan meninjau sedikit pelaksanaan dan prestasi RRJP2. Kita perlu betul-betul mengambil iktibar dari pengalaman RRJP2, agar kesilapan yang sama tidak diulangi dalam pelaksanaan RRJP3.

Tuan Yang di-Pertua, pelan pembangunan negara di dalam tempoh RRJP2 ialah untuk mencapai pembangunan yang seimbang dalam melahirkan masyarakat madani. Pelan ini merupakan lanjutan Dasar Ekonomi Baru dengan serampang dua matanya, membasmi kemiskinan dan menyusun atur kembali masyarakat.

Bagi mengukur sejauh mana pelan pembangunan negara mencapai tujuannya, adalah baik untuk kita membahagikannya mengikut objektif-objektif yang telah ditetapkan. Objektif pertama adalah untuk mencapai pembangunan ekonomi yang optimum dan pengagihan kekayaan dengan lebih adil secara saksama.

Berdasarkan objektif yang telah ditetapkan untuk RRJP2, sektor pertanian, perhutanan dan perikanan cuma mencatat pertumbuhan purata keluaran negara kasar sebanyak 0.5%, sedangkan matlamatnya ialah 3.5%. Sektor borong dan jualan, hotel dan restoran pula, gagal mencapai matlamat 8.5% yang ditetapkan.

Kegagalan pihak kerajaan dalam memenuhi objektif ini cukup ketara dan lebih meninggalkan kesan ketika krisis ekonomi melanda. Setiap tahun, negara kita mengimport bahan makanan berjumlah RM10 bilion kerana sektor pertanian kita tidak berkembang sebagaimana yang dirancang. Kerajaan terus menumpukan terhadap sektor-sektor yang mendatangkan kekayaan dalam jangka masa pendek dan mengabaikan sektor-sektor fundamental terhadap negara.

Hotel-hotel negara kita pula terutamanya hotel-hotel lima bintang masih lagi kosong. Penawaran jauh melebihi permintaan. Berdasarkan statistik yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia, mengikut peratusan daripada KNK, sektor pembuatan serta sektor pertanian, perhutanan dan perikanan juga gagal mencapai objektif yang digariskan di dalam RRJP2. Kerajaan terus mengamalkan dasar, mementingkan sektor-sektor tertentu sahaja. Seperti sektor perkhidmatan dan sektor pembinaan.

Sektor pembinaan pula lebih tertumpu kepada hotel dan restoran serta sektor borong dan jualan berbanding sektor kewangan, insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan yang amat penting bagi membolehkan negara bersaing di dalam arus global. Polisi berat sebelah ini tidak konsisten dengan matlamat RRJP2.

Tuan Yang di-Pertua, merujuk akaun awam bagi pelbagai tahun, peratus pembahagian belanjawan pembangunan dari jumlah peruntukan kepada semua kementerian merosot untuk beberapa kementerian penting. Sebagai contoh, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, dari jumlah yang semangnya rendah pada tahun 1992 iaitu 3.04% kepada sekadar 1.78% pada tahun 1996.

Sedangkan tahun demi tahun kita dapat menyaksikan keperluan perumahan rakyat gagal untuk dipenuhi.

Kementerian Pertanian yang terus dianaktirikan melihat kemerosotan dari 12.69% pada tahun 1992 kepada cuma 9.06% pada tahun 1996.

Kementerian Sumber Manusia pula dari 0.21% pada tahun 1992 yang sudah cukup rendah kepada 0.19% pada 1996. Mengapa terjadi begini?

Merujuk kepada akaun awam juga, sesetengah kementerian tidak mengguna sepenuhnya peruntukan yang diberikan kepada mereka. Sebagai contoh, Kementerian Pertanian cuma menggunakan 24.7% pada 1990, jumlah ini merosot kepada 23.11% pada tahun 1996. Kementerian Sumber Manusia pula cuma menggunakan 30.56% pada tahun 1990 dan 24.82% pada 1996. Kementerian Kesihatan pula membelanjakan cuma 13.98% pada 1990.

Secara keseluruhannya, jumlah penggunaan belanjawan pembangunan untuk semua kementerian pada tahun 1990 ialah 16.66% dan masih rendah, meskipun meningkat sedikit pada 1996, iaitu 28.39%.

Ini menimbulkan beberapa kemusykilan, rakyat ingin tahu adakah pihak kerajaan tidak memantau penggunaan belanjawan pembangunan, apakah yang terjadi kepada belanjawan yang tidak digunakan kerana jumlah tersebut tidak digambarkan di dalam belanjawan bertahun-tahun kemudian.

Tuan Yang di-Pertua, melihat pentadbiran ekonomi negara, saban hari kita mendengar berita mengenai *baibut*, dengan izin, daripada pihak kerajaan kepada pelbagai pihak swasta. Hasilnya, seluruh dunia mencemuh pentadbiran korporat kita, dengan izin, *corporate governance*, yang tidak telus dan amanah terhadap wang rakyat yang dibelanjakan, khususnya dari Kumpulan Wang Simpanan Pekerja dan Lembaga Tabung Haji.

Rakyat berhak mempersoalkan pembelian yang melampaui harga pasaran berkali-kali ganda kerana wang itu bukanlah bahan mainan peribadi pihak pemerintah, sebaliknya hasil titik peluh rakyat Malaysia sendiri. Harus wujud

ketelusan di dalam pembelian syarikat-syarikat yang mufliis oleh pihak kerajaan, bagi menepati amalan sesebuah kerajaan demokratik.

Hutang dalam negara di dalam bentuk sekuriti kerajaan kebanyakannya daripada KWSP, sebanyak 58.2% pada tahun 1990 dan 67.6% pada tahun 2000, angka-angka ini diterbitkan daripada data Bank Negara Malaysia. Oleh itu, rakyat kebanyakannya seharusnya tahu kemanakah wang milik mereka disalurkan oleh kerajaan. Sama ada yang memanfaatkan rakyat secara umumnya atau untuk membantu pihak-pihak tertentu sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, di dalam RRJP2, muka surat 22, ada dinyatakan bahawa Dasar Ekonomi Kerajaan bertujuan meminimumkan kesan ketidaktentuan dan risiko dari segi kadar faedah, mata wang dan sektor luaran, agar negara dapat mencatat kemajuan yang pesat. Kestabilan makro-ekonomi akan dapat dipertahankan melalui dasar mata wang dan fizikal yang dapat memberikan rangka-rangka buat pertumbuhan dalam kedua-dua sektor awam dan swasta.

Realitinya tidak seindah apa yang dirakamkan di dalam RRJP2, kebanyakan polisi yang diambil sebaliknya menyumbang ke arah ketidakstabilan makro-ekonomi, sebagaimana negara lalu ketika kegawatan ekonomi dahulu.

Kerajaan telah menumpukan terhadap sektor-sektor bersifat spekulatif dari sektor-sektor sebenar. Misalnya, Bank Negara ketika menikmati kadar tabungan sebanyak 40%, telah mengalami tahap pelaburan sebanyak 46% hingga 47%. Modal jangka masa pendek di bawa masuk bagi mengurangkan jurang tabungan pelaburan. Kerajaan terus cuba mencapai kadar pertumbuhan ekonomi melebihi 8%, walaupun pakar-pakar ekonomi mendesak kerajaan untuk memperlahankan pertumbuhan.

Buih pasaran saham berkembang pesat. Saham digunakan sebagai jaminan bagi pinjaman bank untuk pelaburan di dalam sektor pasaran saham dan hartanah. Harga melambung tinggi, menunggu seseorang atau sesuatu untuk memecahkan buihnya. Kerajaan tidak menjadikan pengalaman negara Jepun sebagai iktibar. Kerajaan sewajarnya terus mengutamakan projek-projek mustahak di kawasan luar bandar seperti memberikan kemudahan asas, sekolah dan rumah.

Tahap penggunaan peruntukan bagi pembangunan luar bandar sepatutnya ditingkatkan. Peruntukan yang sepatutnya dinikmati penduduk luar bandar telah dibelanjakan untuk pembangunan bandar. Cuma, 20% hingga 30% sahaja sampai

ke kawasan sasar, seperti mana yang diakui oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar sendiri.

Sebagai alternatif, kami di Barisan Alternatif mengesyorkan pelaksanaan dasar ekonomi yang lebih terbuka dan telus. Sebagai contoh, walaupun kawalan mata wang telah memberi ekonomi kita sedikit kelegaan, namun Korea Selatan, Thailand dan Indonesia yang tidak melaksanakan dasar tersebut telah memotong kita dari segi mencapai pertumbuhan positif pada suku pertama 1998.

Para penganalisa bebas juga seharusnya diberi access untuk bekerjasama di dalam penggubalan dasar. Kerajaan seharusnya berani untuk memisahkan perniagaan dan politik sebagaimana yang dikatakan oleh Yang Berhormat Ahli Parlimen Merbok, merangkap Menteri Kewangan sekarang ini, di dalam ucapannya kepada satu majlis di ibu negara pada 28 Mac 2000 yang lalu,

“Jangan mencampuradukkan politik dan perniagaan, anda tidak boleh berjaya di dalam kedua-duanya pada masa yang sama.”

Kerajaan juga seharusnya menubuhkan sebuah badan bebas untuk menjamin akauntabiliti. Ekonomi negara kita seharusnya diurus dengan efisien, efektif dan adil bagi mencapai keadilan sosioekonomi. Mekanisme pelaksanaan polisi yang digariskan haruslah dilakukan secara telus dan bertanggungjawab.

Tuan Yang di-Pertua, merujuk *Gini Coefficient*, dengan izin, yang mengukur tahap jurang di dalam pembahagian pendapatan meskipun kemiskinan telah berjaya dikurangkan didapati bahawa jurang pendapatan telah meningkat. *Gini Coefficient* sepanjang dekad 90-an telah menyaksikan peningkatan kecuali pada tahun 1998 ketika negara mengalami kegawatan. Ini berdasarkan sumber dari muka surat 95 RRJP3, *Malaysian Quality of Life 1999*, dengan izin, dan lain-lain bahan.

Antara objektif pelan pembangunan negara ialah untuk membasmi ketidakseimbangan ekonomi. Didapati jurang pendapatan terus wujud, malah bagi bumiputera semakin teruk tahun demi tahun. Kaum bumiputera merangkumi 70% isi rumah bagi kumpulan bawah 40% dan cuma 37.3% isi rumah di dalam kumpulan 20% teratas berdasarkan Kongres Ekonomi Bumiputera Ke-4 1994. Dalam erti kata lain, DPN gagal mengatasi jurang pendapatan dan ketidaksamarataan pendapatan di negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, pembangunan sesebuah negara jauh lebih mendalam dari aspek ekonomi semata-mata. Penggubalan dan pelaksanaan RRJ2 membuktikan kerajaan lebih menitikberatkan aspek material sedangkan aspek

kerohanian akhlak dan kualiti kehidupan kurang diambil kira. Dalam kita mengejar menjadi negara industri dan mengamalkan ekonomi berasaskan pengetahuan, masalah sosial di negara kita semakin runcing. Rakyat terus dirantai undang-undang membunuh kebebasan dan hak asasi keselamatan iaitu Akta Keselamatan Dalam Negeri, Akta Rahsia Rasmi, Akta Hasutan dan lain-lain lagi.

Kredibiliti mahkamah semakin terhakis dan dipersoalkan sedangkan rakyat merasai menghadapi kekerasan pihak polis yang semakin merisaukan. Pembangunan material tanpa mengira aspek-aspek adalah pembangunan yang tidak seimbang. Sebagai contoh, kes jenayah melibatkan remaja bawah umur telah meningkat 62% dari 1980 hingga 1995. Rancangan Malaysia Ketujuh mendedahkan pada tempoh yang sama 60% kes juvana melibatkan remaja umur 16 hingga 18 tahun, 35% remaja umur 13 hingga 15 tahun, manakala 6% melibatkan kanak-kanak umur 10 hingga 12 tahun.

Terdapat 1,288 kes penyalahgunaan dadah pula ditahan di bawah Seksyen 39B, Akta Dadah Berbahaya 1952, 2,216 di bawah Seksyen 39A dan 1,112 di bawah seksyen lain akta yang sama. Jumlah tahanan Pusat Serenti mengikut Kementerian Dalam Negeri meningkat hampir 100% dari tahun 1993 hingga 1997. Malah pada tahun 1997, jumlah tahanan melebihi apa yang dapat ditampung oleh Pusat Serenti. Kerajaan telah gagal menangani isu ini secara efektif.

Turut dilaporkan bahawa pada 1995, 36% dari mereka yang dijangkiti HIV adalah belia berumur antara 20 hingga 29 tahun. Jumlah remaja perempuan yang terlibat di dalam aktiviti tidak bermoral telah meningkat dari 325 pada tahun 1994 menjadi 859 pada tahun 1995. Pertumbuhan ekonomi yang diiringi pertambahan rumah pelacuran tidak membawa apa-apa erti apabila maruah wanita diperdagangkan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, banyak lagikah Yang Berhormat?

**Datin Seri Wan Azizah Wan Ismail:** Banyak juga Tuan Yang di-Pertua. Boleh saya sambung sedikit lagi?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Boleh cuba habiskan dalam 5 minit lagi?

**Datin Seri Wan Azizah Wan Ismail:** Okay, saya cuba, terima kasih. Kepincangan ini turut hadir di dalam alam sekitar negara. Indeks alam sekitar digubal oleh Unit Perancangan Ekonomi mengambil kira kualiti udara, peratusan

sungai yang dikategorikan sebagai bersih dan peratusan tanah hutan. Pada tahun 1995, indeks ini berada pada paras 103.9 mata, susut 3 mata pada tahun 1998. Indeks keselamatan awam juga yang melibatkan komponen kadar jenayah dan kemalangan jalan raya juga telah menurun. Menurut *Malaysian Quality of Life 1999*, indeks ini merosot daripada 78.4 mata pada 1985 kepada 72.1 mata pada 1998.

Dewasa ini kerajaan tidak habis-habis bercakap mengenai k-ekonomi, dengan izin, atau ekonomi berasaskan pengetahuan, indah khabar dari rupa. Realitinya, hasrat kerajaan untuk melahirkan lebih ramai graduan sains juga memperlihatkan kegagalannya, apatah lagi untuk sebuah ekonomi berasaskan pengetahuan. Merujuk Buletin Perangkaan Sosial, Jabatan Perangkaan pelbagai tahun, jumlah graduan sains berbanding graduan lain secara keseluruhannya, cumalah di antara 1.6% hingga 1.7% daripada tahun 1990 hingga 1999.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mencadangkan beberapa perubahan kepada RRJP3. Dasar Ekonomi Baru diwujudkan membolehkan pembahagian kekayaan secara saksama. Oleh itu, pemberian tender dilakukan secara adil dan saksama bukan atas dasar kenalan ideologi politik mahupun keahlian parti. Amat baik kiranya diwujudkan jawatankuasa pembahagian tender bumiputera yang bertanggungjawab terus kepada Dewan ini bagi menjamin ketelusan dan keterbukaan.

Kami turut juga menyokong saranan Perdana Menteri merangkap Yang Berhormat bagi Kubang Pasu untuk meningkatkan pegangan ekuiti kaum India. Namun tersangat-sangat rugilah kiranya cara pembahagian selama ini diteruskan di mana ekuiti kebanyakannya diserahkan kepada rakan taulan MIC seperti Maika Holdings yang cuma memenuhi kepentingan-kepentingan tertentu tanpa membawa faedah kepada kaum India yang menjadi penoreh-penoreh getah di estet-estet, para buruh dan lain-lain lagi.

Pembahagian ekuiti seharusnya dan sewajarnya menjurus kepada golongan paling miskin sesuatu kaum bukannya seperti mana yang dilakukan hari ini yang membawa kepada penyebaran amalan rasuah, pecah amanah dan lain-lain lagi. Amat malang kiranya kerajaan terus-menerus mempraktikkan ekonomi titisan, dengan izin, *trickle down economy* yang terbukti cuma meninggalkan sisa-sisa yang tidak bernilai, tulang-tulang kering untuk rakyat kebanyakan walhal menggempukkan dan memontelkan pemimpin-pemimpin atasan. [Tepuk]

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin buat kesekian kalinya mengusul kepada Dewan, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri-menteri Kabinet termasuk saudara mereka wajib mengisytiharkan harta kepada Parlimen bagi menyekatkan amalan nepotisme yang menjadi barah yang mencengkam ekonomi negara kita. Adalah wajar Menteri Kabinet tidak dibenarkan untuk menghadiri, apatah lagi mempengerusikan mesyuarat pembahagian tender yang melibatkan keluarga mereka agar situasi yang menteri-menteri tidak berulang. Pucuk pangkalnya, Menteri-menteri Kabinet punya terlalu banyak kuasa kewangan. Adalah lebih waras agar pegawai-pegawai kerajaan yang kita sedia maklum terlatih cekap, bersih dan amanah mengatur perjalanan mesyuarat sedemikian.

Saya juga mengusulkan agar RRJP3 ini dinilai semula oleh satu jawatankuasa pakar ekonomi yang bebas daripada kepentingan peribadi atau politik seperti mana yang diamalkan di Britain dan Jerman. Kumpulan *Wiseman*, dengan izin, adalah lebih ampuh bagi menilai kepentingan jangka masa pendek atau jangka masa panjang negara.

Tuan Yang di-Pertua, sebagai kesimpulan, dapat warga Dewan sekalian melihat bagaimana RRJP2 telah gagal untuk mencapai matlamatnya. Terlalu banyak penumpuan dikhususkan buat pembangunan ekonomi yang bersifat material tanpa ada usaha yang benar-benar mampan bagi membolehkan setiap lapisan masyarakat menikmati kekayaan hasil pembangunan tersebut. RRJP2 juga gagal mengambil kira pembangunan kerohanian, pemuliharaan alam sekitar dan pembangunan sains dan teknologi yang digariskan di dalam objektifnya.

Pembangunan bukanlah sekadar angka-angka statistik KNK dan peratusan peningkatan ekonomi yang abstrak malah jauh lebih mendalam. Nyatanya penumpuan material ini semata-mata tidak dapat menjana pembangunan hakiki bagi sebuah negara agar dapat menikmati nilai-nilai akhlak, keadilan dan demokrasi yang tinggi, perpaduan di antara semua kaum serta keunggulan budaya kebangsaan.

Sepuluh tahun adalah sesuatu tempoh yang panjang untuk sebuah negara. Jikalau kita silap merancang dan silap pula dalam melaksanakan perancangan kesan buruknya terhadap negara dan generasi mendatang tidak mudah hendak diperbetul. Tidak semua di kalangan kita akan berpeluang melihat hasil pelaksanaan RRJP3 yang sedang kita bahas ini tetapi seorang negarawan yang bertanggungjawab, tidak akan hanya prihatin terhadap nasib negara pada

zamannya tetapi merasa bertanggungjawab terhadap apa yang akan diwariskan kepada generasi Malaysia yang mendatang.

Terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat bagi Jelutong.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Pokok Sena?

**3.41 ptg.**

**Tuan Lee Kah Choon [Jelutong]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya untuk membahaskan Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga atau RRJP3 yang telah dibentangkan di Dewan yang mulia ini.

Di bawah RRJP3 sektor pertanian telah disasarkan menjadi satu sumber pertumbuhan yang penting. Pembangunan sektor pertanian pula akan dipandu oleh Dasar Pertanian Negara Ketiga atau DPN3 dengan objektif antara lain untuk meningkatkan sekuriti makanan negara. Saya mengalu-alukan usaha kerajaan untuk membangunkan sektor pertanian dengan memperuntukkan satu tabung makanan untuk menyediakan kredit pertanian, latihan serta khidmat nasihat dalam proses memodenkan sektor pertanian terutamanya kepada pekebun kecil.

Baru-baru ini kerajaan telah menambahkan RM300 juta lagi peruntukan bagi tabung makanan ini kepada RM1.3 bilion. Akan tetapi usaha kerajaan untuk membangunkan sektor pertanian nampaknya tidak kena pada sasarannya memandangkan jumlah import makanan terus meningkat daripada RM3.5 bilion pada tahun 1985 kepada RM12 bilion pada tahun 1999 atau kenaikan sebanyak 400% dalam lima belas tahun yang lepas. Selama ini kita terlalu bergantung kepada negara luar untuk membekalkan makanan kepada kita. Banyak jenis makanan yang sepatutnya boleh dihasilkan di negara kita terpaksa kita beli dari luar negara. Misalnya kita terpaksa membeli beras dan buah durian dari Thailand sedangkan kita boleh mengeluarkan makanan ini sendiri.

Fenomena ini adalah tidak sihat kerana jika negara pengeksport mengalami krisis politik tentunya kita akan berada dalam keadaan sukar. Harga barang makanan import juga akan meningkat jika berlaku krisis ekonomi seperti yang dialami oleh negara-negara Asia pada tahun 1997. Harga barang makanan yang diimport akan meningkat kerana kejatuhan nilai mata wang. Kita harus mempunyai strategi yang jelas supaya matlamat untuk mengelakkan pergantungan negara

kepada makanan import dan usaha memperkuat sekuriti makanan dapat dicapai. Saya berharap kementerian dapat mempertimbangkan strategi-strategi berikut untuk mengurangkan makanan import:

Pertama, berkaitan dengan tanah – Saiz sawah yang kecil dan tidak ekonomi mempengaruhi keupayaan petani mengeluarkan beras dengan secukupnya. Misalnya kita hanya mampu mengeluarkan lima tan metrik beras setiap hektar berbanding dengan sebelas tan se hektar yang dikeluarkan oleh negara jiran kita. Sawah yang kecil juga menjadi rebutan antara keluarga sehingga ia tidak diusahakan bagi mengelakkan pergaduhan. Kita juga mesti mengkaji semula syarat-syarat yang dikenakan kepada tanah-tanah simpanan Melayu, di antaranya syarat yang menghalang tanah simpanan Melayu dipajak kepada bukan bumiputera untuk diusahakan. Saya berpendapat syarat-syarat yang dikatakan sepatutnya dilonggarkan supaya tanah-tanah ini dapat diusahakan bersama untuk kebaikan tuan tanah, pengusaha dan negara. Status tanah simpanan Melayu tetap tidak berubah dan tanah akan dikembalikan kepada tuan tanah apabila masa pajakan luput kelak. Dalam perkara ini saya berharap kementerian dapat mengkaji semula peruntukan-peruntukan di bawah Kanun Tanah Negara untuk mencapai matlamat ini.

Kedua, ekuiti bumiputera – Sekurang-kurang 30% dalam program pengeluaran makanan berskala besar dan oleh swasta. Memandangkan sektor pertanian adalah sektor high-risk dengan izin, dan pulangan kepada modal yang lambat, kita harus menggalakkan pelaburan di sektor ini tanpa keperluan ekuiti bumiputera selagi pengusaha adalah rakyat Malaysia. Ini adalah kerana apa yang diusahakan tetap akan berada di negara kita. Lagi pun, pencapaian objektif sekuriti makanan adalah satu objektif nasional dan tidak sepatutnya dipandang daripada sudut perkauman.

Tuan Yang di-Pertua, saya setuju affirmative action patut diambil untuk menolong mereka yang kurang bernasib baik dalam negara kita. Affirmative action seperti ekuiti 30% untuk bumiputera tidak dapat dipertikaikan tetapi apa yang tidak masuk akal adalah 43 tahun selepas merdeka dan affirmative action ini dipraktikkan, ekuiti 30% ini masih belum dapat dicapai. Apa sebab kegagalan ini dan apakah langkah-langkah konkrit yang akan diambil untuk mencapai matlamat ini, adalah soalan-soalan serius yang harus kita mencari jawapan sekarang. Amalan mengenakan syarat sekurang-kurangnya ekuiti 30% untuk bumiputera, whole sale

dengan izin, dalam semua aktiviti ekonomi tidak semestinya berjaya. Satu strategi yang menyeluruh dan fleksibel untuk memastikan affirmative action ini sampai ke golongan atau targeted group dengan izin, adalah lebih berkesan untuk mencapai matlamat ini;

Ketiga, tenaga pakar dalam bidang pertanian – Kita tidak mungkin dapat membangunkan sektor pertanian tanpa kepakaran dan juga tenaga kerja yang mencukupi. Dari segi sektor pertanian, penukaran nama Universiti Pertanian Malaysia kepada Universiti Putra Malaysia adalah dikesali. Penukaran ini telah memberikan persepsi bahawa perkataan pertanian adalah konservatif dan dikaitkan dengan ke kampungan dan adalah sektor yang tidak membawa keuntungan dalam era modenisasi teknologi dan perindustrian.

Tuan Yang di-Pertua, jika kita hendak mencapai RRJP3 kita mesti mempunyai strategi yang konsisten dan bukan melepaskan atau forfeit advantage, dengan izin yang kita ada semasa mengejar impian yang kita belum tahu boleh berjaya.

Keempat, cabaran globalisasi – Di bawah RRJP3 mahupun di bawah DPN3, kita tidak mengadakan program untuk membantu pekebun-pekebun kecil untuk menghadapi zaman globalisasi. Pada masa sekarang kebanyakan mereka menerima subsidi daripada kerajaan. Apa akan terjadi kepada mereka ini apabila AFTA dilaksanakan pada tahun hadapan seperti yang diumumkan baru-baru ini. Adakah kita biarkan mereka ditinggalkan begitu sahaja dalam era globalisasi ini? Jikalau tidak apakah rancangan kementerian untuk menolong mereka untuk menghadapi cabaran globalisasi.

Saya berharap agar kementerian berkenaan dapat mempertimbangkan cadangan-cadangan yang telah dikemukakan dan tindakan yang sewajarnya dapat diambil untuk menyerap cadangan-cadangan ini ke dalam RRJP3.

Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat bagi Pokok Sena.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** *[Bangun]*

**Tuan Kerk Kim Hock:** Peraturan, peraturan 12(1). Tadi saya ada membuat satu rayuan supaya masa persidangan dipanjangkan. Saya rasa jumlah ahli yang hendak berucap banyak lagi. Jadi memandangkan OPP2 sebanyak lima hari diberikan tetapi kali ini sudah dipendekkan kepada tiga hari. Saya rasa munasabah

sekurang-kurangnya Parlimen hari ini bersidang sehingga 7.30 malam. Jadi sama ada arrangement telah dibuat di bawah Peraturan 12(1) untuk memanjangkan sesi malam ini.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Kita akan melihatkan perkara ini.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Ini jangan main taktik lengah-lengahkan masa, nanti sudah lewat.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya buat satu rayuan yang ....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tidak payah guna main taktik. Kita boleh lihat sebab kalau..

**Tuan Kerk Kim Hock:** Siapa yang akan membuat keputusan adakah Datuk Yang di-Pertua, ataupun Tun Speaker. Kalau Tun Speaker kita jumpa dia.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Kita akan bincang

**Tuan Kerk Kim Hock:** .. kita mahu kan jawapan, tadi saya telah buat..

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat bila Pengerusi bercakap perlu beri peluang, mengikut peraturan. Kita akan lihat perkara ini sebab nanti kita kena membawa usul..

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kita bekerjasama, kita minta siapa yang hendak berucap semua berdiri. Kita kira, senang kira berapa orang, lima belas minit, cukup tidak cukup..

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat saya sudah katakan kita boleh lihat akan perkara ini dan mungkin kita boleh kurangkan masa.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kalau macam itu kita bekerjasama, boleh semua Yang Berhormat yang hendak berucap, berdiri.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Berapa orang hendak berucap

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kita boleh hitung masa senang berapa orang tengok. *[Membilang Ahli Yang Berhormat yang berdiri]* 13 orang, tidak cukup masa. Semua masuk.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tiga belas orang ha.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kita boleh satu jam tidak apa, Dahulu lima hari sekarang tiga hari.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat itu tidak payah cerita lagi. Saya sekarang hendak membuat penjelasan saya.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Hitung, okay

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** *[Membilang Ahli Yang Berhormat yang berdiri seramai tiga belas orang]*

**Tuan Kerk Kim Hock:** *[Menyampuk]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** 13 orang ya. Setiausaha tolong catatkan, kalau terpaksa saya had masa. Saya harap..

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kita minta panjangkan masa

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Boleh berikan kerjasama, selepas ini kita akan membuat keputusan.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Dengan extension satu jam...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tidak apalah Yang Berhormat kita akan membuat keputusan, Yang Berhormat cukup, cukup. Kita akan membuat keputusan.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Ok, ok...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Sebab ini memerlukan usul. Yang Berhormat bagi Pokok Sena, sila.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Apa yang paling menarik dan penting untuk disimpulkan sepanjang RRJP2 yang akan berakhir ialah kegagalan kejayaan Barisan Nasional menggarap hasrat dan cita-cita yang terkandung dalam rancangan tersebut dan lebih dahsyat apabila RRJP2 mengakhiri rancangannya dengan kemelut politik yang dahsyat, kegawatan ekonomi yang pulihnya tidak bertanam tiba dan kekacauan sosial yang semakin tenat sehingga membawa bertamunya kepada pergaduhan kaum.

Tuan Yang di-Pertua, perkara pertama yang ingin saya sentuh pada perbahasan ini ialah berkenaan dengan beberapa krisis yang melanda negara pada tahun-tahun terakhir RRJP2 yang paling jelas diperbincangkan ialah isu kegawatan ekonomi. Walaupun telah berkali-kali kerajaan cuba mempertegaskan bahawa ekonomi telah pun pulih tetapi kita menyaksikan sendiri bagaimana penderitaan rakyat bukan kerana kemiskinan yang dipusakai sejak turun-temurun tetapi kerana kesempitan akibat daripada kegawatan ekonomi serta kegagalan polisi dasar pengagihan kekayaan negara kepada rakyat dan mementingkan kroni sahaja.

Mungkin kerajaan telah berusaha sedaya upaya untuk memberikan keyakinan kepada rakyat bahawa ekonomi negara telah pun pulih melalui beberapa petunjuk seperti indeks pengguna per kapita dan sebagainya tetapi ini semua sebenarnya langsung tidak bererti kepada rakyat bawahan tetapi mungkin ia munasabah jika dinisbahkan kepada tokoh-tokoh kroni Halim Saad, Tajuddin Ramli, Syed Mokhtar, Mirzan Mahathir, Abu Zahid dan sebagainya. Kita menyaksikan bagaimana para petani, pekebun kecil, penoreh getah, pekebun kelapa sawit, nelayan, operator kilang dan setinggan menghadapi saat-saat pedih ini dalam keadaan kerajaan berbangga dengan pendapatan per kapita negara berjumlah RM13,359 seorang. Ukuran per kapita ini langsung tidak menggambarkan kemakmuran sebenar penduduk luar bandar yang bergantung sepenuhnya kepada sektor pertanian. Para setinggan dan pekerja kilang di bandar juga menghadapi dilema yang sama.

Komoditi utama yang melibatkan begitu ramai petani yang sebahagian besarnya berada di bawah paras kemiskinan ialah kelapa sawit dan getah. Eksport minyak kelapa sawit telah merosot 1.5% kepada 5.39 juta tan metrik dengan pendapatannya merosot sebanyak 32.5% kepada 6,676 juta. Eksport getah juga kekurangan kepada 648,500 tan metrik berbanding dengan 650,200 tan metrik pada 1999 tetapi mengalami sedikit peningkatan sebanyak 15.6% pada 1,752 juta dengan harga RM270.15 bagi setiap setan metrik.

Saya berpandangan bahawa pertumbuhan negatif kedua-dua komoditi ini sepatutnya tidak memberikan kesan yang terlalu besar kepada harga kelapa sawit dan getah yang dijual di pasaran oleh para petani. Yang anehnya, saya tidak melihat apakah usaha-usaha serius yang dilakukan oleh kerajaan untuk membantu para petani mengatasi masalah kejatuhan harga komoditi, kenaikan harga barangan dan perkhidmatan serta kemiskinan yang semakin melebar di kalangan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, kemiskinan relatif di bandar dan di luar bandar masih tidak berubah untuk sekian lama. Ia diakui oleh Menteri Pembangunan Luar Bandar bahawa terdapat lebih daripada 230,000 keluarga penoreh getah yang berpendapatan kurang daripada RM300 sebulan. Hal yang sama juga berlaku kepada kelapa sawit di mana harganya sekarang ialah RM110 satu tan. Pekebun-pekebun kecil hanya mampu mengeluarkan 5 hingga 8 tan kelapa sawit untuk sebulan. Ini bermakna bahawa pendapatan bagi 10 ekar kelapa sawit di kalangan peneroka FELDA. Mereka hanya mampu dengan harga RM110 satu tan, hanya

mampu memperolehi RM550 sebulan sebelum ditolak upah tetapi setelah ditolak upah dan kos pengangkutan, mereka hanya akan memperolehi RM275 sebulan, itu pun masih belum ditolak segala potongan yang dikenakan oleh pihak kerajaan khususnya oleh pihak FELDA.

Inilah keluhan-keluhan yang saya bertemu semalam di beberapa orang peneroka di FELDA, di kawasan Tenggara, kawasan Ketua Pemuda UMNO bahawa pendapatan mereka sekarang ini hanyalah sekitar dalam RM200 sebulan.

Semenjak kemelesetan ekonomi 1997, harga kelapa sawit telah menjunam dengan begitu teruk iaitu pada kadar RM400 bagi setan metrik ketika sebelum pilihan raya tetapi kini telah jatuh pada tahun 2000 sebanyak RM70 setan metrik dan kini RM110.

Harga getah juga telah merosot dari RM1.50 sekilo kepada 70 sen sekilo sedangkan harga eksport bagi kelapa sawit ialah RM1178 bagi setan metrik dan getah ialah RM277 bagi setan metrik. Mengapakah terdapat jurang harga yang terlalu besar di antara harga eksport dengan harga pasaran di ladang.

Tuan Yang di-Pertua, saya mendesak kerajaan supaya merangka langkah-langkah strategik yang segera untuk membantu mengatasi masalah kemiskinan yang semakin meningkat di kalangan pekebun-pekebun kecil dan petani getah dan kelapa sawit. Kemiskinan akibat daripada kejatuhan harga komoditi ini akan memberikan kesan sampingan yang lain termasuk kemungkinan masalah mengakses kesihatan, pendidikan serta timbulnya masalah sosial seperti jenayah, penagihan dadah, lepak dan sebagainya, tekanan perasaan, sakit jiwa dan masalah mental juga mungkin berlaku yang berkaitan dengan masalah-masalah kemiskinan.

Bayangkanlah bagaimana mereka harus hidup di kalangan petani-petani, peneroka-peneroka FELDA, pekebun kecil di waktu mereka sedang berhadapan dengan harga kelapa sawit sekarang ini ialah 11 sen satu kilo pada waktu yang sama, mereka perlu memberi beras RM1.60 satu kilo.

Begitu juga dengan harga getah 70 sen satu kilo sedangkan mereka terpaksa membayar harga ayam sebanyak RM5.40 satu kilo. Oleh sebab itu saya mencadangkan supaya kerajaan dapat menetapkan suatu harga minimum ataupun harga lantai kepada harga kelapa sawit, getah dan juga komoditi utama yang lain. Saya mencadangkan supaya harga lantai atau pun harga minimum untuk kelapa sawit bagi mengatasi masalah-masalah yang saya sebutkan tadi ialah RM200 setan dan harga lantai ataupun harga minimum bagi getah ialah RM1.50 sekilo. Ini adalah

untuk mengatasi masalah kemiskinan yang sedang melanda di kalangan masyarakat petani dan juga peneroka-peneroka dan pekebun-pekebun kecil.

Satu perkara yang tidak boleh diabaikan juga di dalam isu ini ialah kadar upah dan kadar inflasi dan kadar pengangguran yang mempunyai hubungan langsung dengan kesejahteraan penduduk terutamanya setinggan di bandar. Laporan ekonomi telah menunjukkan bahawa pertumbuhan ataupun kadar upah di sektor perkilangan iaitu sektor utama penyumbang pekerjaan di Malaysia hanya meningkat 1%. Ini merupakan peningkatan yang tidak seimbang dengan peningkatan inflasi yang berlaku dalam negara kita.

Kini pekerja-pekerja di sektor perkilangan sedang menghadapi isu ekonomi daripada kegawatan ataupun kelembapan ekonomi Amerika Syarikat dan sekarang ini banyak kilang-kilang yang sedang ditutup dan MTUC dalam kenyataannya beberapa hari yang lepas telah menyatakan bahawa sudah hampir 10,000 orang pekerja di buang akibat daripada kelembapan ekonomi. Yang anehnya pula ialah ada kilang-kilang Tuan Yang di-Pertua, ada kilang-kilang yang tidak ada kaitan dengan pelaburan asing khususnya daripada Amerika iaitu kilang yang dimiliki sepenuhnya oleh kerajaan di bawah Khazanah Holding iaitu kilang ataupun industri senjata yang dibentuk oleh Khazanah Holding dengan pelaburan sebanyak RM41 juta iaitu SME Technology Sendirian Berhad yang berpangkalan di Sungai Buloh. Saya hendak persoalkan di sini, minta penjelasan daripada kerajaan, mengapa kerajaan telah mengambil jalan dan persetujuan untuk menutup SME Technology sehingga membabitkan kepada pembuangan pekerja lebih daripada 200 orang yang kebanyakan mereka ini merupakan tenaga-tenaga mahir yang mampu menghasilkan produk yang sangat bermutu tinggi yang diakui oleh syarikat-syarikat besar di luar negara.

SME Technology seperti mana yang saya sebutkan tadi telah melabur sebanyak RM41 juta dengan RM25 juta untuk membina kilang dan RM16 juta untuk latihan dan peralatan sokongan dan SME Technology telah pun menghasilkan keuntungan yang sangat besar hasil daripada mengeluarkan senjata, senapang daripada jenis stayer yang hasil daripada penggunaan teknologi daripada Australia. Oleh sebab itu hasil daripada penggunaan ataupun hasil daripada pengeluaran senjata stayer ini, kita telah mempunyai keuntungan yang begitu besar.

Bukan sahaja begitu tetapi SME Technology berkemampuan pula untuk menghasilkan perkara-perkara ataupun barangan-barangan yang lain termasuklah

hal-hal yang berkaitan dengan industri perubatan, kesihatan dan sebagainya. Begitu juga dengan automobil yang berjaya dihasilkan oleh SME Technology. Oleh sebab itu saya ingin mendapat penjelasan daripada pihak kerajaan, mengapa pihak kerajaan mengambil keputusan untuk menutup industri yang telah menghasilkan keuntungan yang begitu besar berbanding dengan anak-anak syarikat SME Industry di bawah Khazanah Holding yang mengalami kerugian. Kenapa ia mengalami kerugian tidak ditutup sedangkan yang mengalami keuntungan telah ditutup dan menghasilkan pembuangan pekerja sebanyak 200 orang lebih sekarang ini.

Tuan Yang di-Pertua, daripada data-data kemiskinan yang saya kemukakan tadi, saya menyimpulkan bahawa pemulihan ekonomi didakwa oleh kerajaan adalah satu pembohongan yang dilakukan secara akademik dengan data-data yang tidak menunjukkan suatu yang sebenarnya terjadi kepada rakyat, kerajaan cuba menyimpulkan bahawa ekonomi telah pun pulih. Untuk apa simpulan sebegini? Sepatutnya keadaan sebenar rakyat diambil kira dalam menyatakan pemulihan ekonomi. Tindakan seperti ini adalah tindakan untuk mengenyangkan telinga rakyat tetapi membiarkan perut rakyat terus lapar.

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)  
***mempengerusikan Mesyuarat***]

Saya percaya bahawa angka-angka sepertimana per kapita RM13,359 adalah benar tetapi setelah pendapatan pekebun kelapa sawit dan getah sebanyak RM275 sebulan dipuratakan dengan pendapatan Tajuddin Ramli yang mendapat keuntungan sebanyak RM927 juta hasil keuntungan menjual MAS kepada kerajaan baru-baru ini.

Saya ingin menyentuh sedikit tentang penyelewengan yang dilakukan oleh kerajaan dalam menguruskan kepentingan rakyat di negara ini. Jika sebelum ini telah berpuluh-puluh kali dibangkitkan soal penyelewengan dilakukan atas dana rakyat seperti KWSP, KWAP, Tabung Haji, PNB, Menteri Kewangan Diperbadankan, Petronas dan sebagainya. Tetapi tidak diambil pusing oleh pihak kerajaan. Selepas kerajaan membailout Indah Water Konsortium, mengarahkan Petronas mengambil alih Proton, memaksa KWSP menanggung kerugian LRT-Putera, kini kerajaan terpaksa menanggung kerugian MAS yang dianggarkan berjumlah RM1 juta satu hari.

Walaupun pada minggu yang lalu, Yang Berhormat Menteri Kewangan telah memberikan alasan tetapi alasan-alasan itu tidak cukup untuk rakyat yang sedang

menderita kemiskinan di luar bandar. Mungkin bagi penyokong Barisan Nasional cukup sekiranya kenyang di telinga walaupun lapar di mulut.

Bagi saya, jawapan yang diberikan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan yang berkaitan dengan isu pengambilalihan MAS adalah berbentuk *escapism* yang tidak menjawab banyak persoalan yang ditimbulkan oleh rakyat tentang ketelusan....  
[Disampuk]

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, ada yang berdiri Yang Berhormat, Shah Alam berdiri. Hendak bagi jalan?

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** [Ketawa]

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** ....tentang ketelusan pembelian tersebut. Bahkan saya tidak mendengar apakah respons pihak kerajaan....[Disampuk]

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat, Yang Berhormat, kalau tidak bagi, cakap tidak bagilah.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Pasal masa tidak cukup.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Haah, tidak bagi.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Bahkan saya tidak mendengar apakah respons pihak kerajaan terhadap laporan polis yang dibuat oleh Pemuda Barisan Alternatif tentang penyelewengan dalam pembelian balik MAS. Saya mendesak sebuah suruhanjaya bebas dibentuk untuk menyiasat perkara ini.

Tuan Yang di-Pertua, saluran demokrasi sangat penting bukan sahaja untuk menyampaikan fikiran rakyat tetapi untuk membina kematangan berpolitik. Mengapa rakyat dihalang untuk bersuara secara bebas sedangkan kebebasan hak asasi dan demokrasi ini adalah asas kepada kehidupan. Kalau kita menerima kemajuan ekonomi, pembangunan fizikal dan keamanan sebagai keperluan kepada rakyat, maka mengapa kita cuba menyembunyikan kebebasan berfikir dan bersuara yang juga menjadi fitrah kepada kehidupan rakyat.

Tanpa memberikan kebebasan asasi ini, banyak isu-isu yang berbangkit tidak mampu diselesaikan. Rakyat kini menghadapi dilema masa depan mereka apabila penyelewengan dilakukan oleh pemimpin kerajaan ke atas harta-benda rakyat tidak dapat didedahkan dan akibatnya penyelewengan terus berlaku dengan rakus kerana orang-orang yang melakukan penyelewengan adalah daripada kalangan pemimpin-pemimpin kerajaan dan kroni-kroni mereka.

Rakyat sudah berkali-kali mempersoalkan kes rasuah Yang Berhormat Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri yang juga Ketua Wanita UMNO, Yang Berhormat yang juga merupakan Ahli Parlimen Kuala Kangsar kerana memberikan saham kepada menantunya. Dulu Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri menjawab mengatakan bahawa tidak ada kes ke atas Yang Berhormat Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri. Tetapi, hari ini Ketua Pemuda KeADILan, saudara Ezam dihadapkan ke mahkamah kerana dituduh memiliki dokumen rahsia rasmi tentang kes tersebut.

Saya beranggapan bahawa apabila saudara Ezam dihadapkan di mahkamah atas dakwaan kerana memiliki dan mengedar dokumen rahsia rasmi yang berkaitan dengan kes Yang Berhormat bagi Kuala Kangsar, ini bermakna bahawa pihak kerajaan, pihak pendakwa telah mengakui bahawa dokumen yang dimiliki itu adalah dokumen yang benar iaitu, dokumen yang dikatakan berkaitan dengan satu dokumen yang disediakan oleh pihak BPR tentang pertuduhan-pertuduhan yang dicadangkan yang memperakui bahawa ada *prima facie* untuk membawa Yang Berhormat bagi Kuala Kangsar yang juga Ketua Wanita UMNO ke muka pengadilan dan disahkan oleh Timbalan Pendakwa Raya pada waktu itu Abdul Ghani Patail bahawa dokumen itu adalah merupakan dokumen yang benar. Kerana itu saya mendesak bahawa Dewan yang mulia ini supaya mengambil ketetapan untuk mendesak Peguam Negara untuk membuka semula kes ini iaitu bagi menghadapkan Yang Berhormat bagi Kuala Kangsar ke mahkamah untuk dibicarakan dalam kes ini.

Kes yang terbaru apabila Yang Berhormat Adun bagi Baserah, Dato' Fauzi Abdul Rahman yang juga bekas Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri membuat *report* polis tentang penyelewengan dalam konsesi balak yang melibatkan Setiausaha Agung UMNO yang juga Menteri Penerangan sekarang ini. Hampir membuktikan bahawa tidak ada pemimpin UMNO yang bersih daripada penyelewengan. Yang saya peliknya ialah mengapakah pasukan penyiasat ditubuhkan oleh UMNO sedangkan *report* itu dibuat kepada pihak polis? Sepatutnya pihak polis dan BPRlah yang menjalankan siasatan, bukannya UMNO dan ini menimbulkan berbagai-bagai telahan yang dibuat oleh rakyat kononnya bagaimana penjenayah melantik penjenayah di kalangan mereka? Bagaimana penyamun melantik penyamun untuk menyiasat di kalangan perompak-perompak yang berlaku dalam negara kita?

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** [Bangun]

**Tengku Dato' Adnan bin Tengku Mansor:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, ada yang minta penjelasan. Pokok Sena, ada dua orang minta penjelasan.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Saya tidak ada masa. Kalau Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua bagi masa, saya boleh beri.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Saya tidak ada hak nak menambah.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Tak bagi chance kat saya pun....

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Saya tidak bagi.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Amboi!!!

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Sepatutnya kes ini disiasat oleh polis ...*[Disampuk]*

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Salah fakta ini, salah fakta Yang Berhormat, tidak boleh....*[Disampuk]*

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Yang Berhormat boleh jawab nanti dalam jawapan, dalam penggulungan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Lagi pula, perkara ini dalam siasatan, Yang Berhormat, ya.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Yang Berhormat Menteri hendak?

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** Bagi, bagi.

**Seorang Ahli:** Bagi, bagi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** *[Ketawa]*

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Saya oleh kerana hendak minta penjelasan, sama ada Yang Berhormat tahu atau tidak bahawa dua perkara itu berlainan, laporan polis dengan apa yang dibuat oleh UMNO. UMNO membuat jawatankuasa untuk menyiasat politik wang dalam UMNO. Yang dibuat polis itu ialah mengenai rasuah. Ada dua perkara yang berlainan. Jadi, sama ada Yang Berhormat tahu atau tidak? Kalau tidak tahu, tolong tanya kita dahulu sebelum bercakap.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Yang diberitahu kepada rakyat ialah laporan yang dibuat oleh Dato' Fauzi kepada pihak polis. Oleh sebab itu kita menuntut supaya pihak polis dan pihak BPR mesti menyiasat, bukannya UMNO untuk menyiasat kes penyelewengan yang membabitkan Setiausaha Agung UMNO. Sebab itu, orang mempertikaikan bagaimana laporan itu dibuat ke atas Setiausaha

Agung UMNO sedangkan Setiausaha Agung UMNO berada dalam mesyuarat melantik satu jawatankuasa untuk menyiasat kes laporan ke atas diri dia.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ada yang berdiri lagi Yang Berhormat, Shah Alam. Hendak bagi jalan?

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Menteri bagi, backbencer tidak bagi, macam mana ini?

**Seorang Ahli:** *[Ketawa]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tidak hendak bagi, tidak payah bagilah Yang Berhormat.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Tak, tidak bagilah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak bagi, Yang Berhormat.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Saya menuntut supaya kes ini disiasat secara terus oleh BPR dan polis dan segala bukti mestilah dikemukakan kepada rakyat.

Salah satu daripada strategi besar yang turut digariskan dalam RRJP3 ialah menggalakkan pewujudan masyarakat yang saksama. Saya percaya dengan menjayakan strategi ini, banyak perkara dapat kita selesaikan. Untuk menjayakan matlamat ini, saya suka melontarkan beberapa pandangan. Yang pertama, kesaksamaan ini hanya akan wujud sekiranya kerajaan berjaya menyamakan pandangan dan layanan kerajaan ke atas rakyat miskin sebagaimana layanan kerajaan ke atas golongan korporat dan kroni-kroni mereka. Jika kerajaan...*[Disampuk]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat, sila gulung Yang Berhormat. Masa sudah habis.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Jika kerajaan tidak segan silu menggunakan dana awam untuk mem'*bailout*' kroni mereka, maka perkara yang sama perlu dilakukan juga untuk menyelamatkan rakyat termiskin di kalangan peneroka, petani dan setinggan.

Yang kedua, perhatian kerajaan terhadap pembangunan pertanian yang melibatkan begitu ramai isi rumah hendaklah setara dengan perhatian kerajaan terhadap perindustrian dan teknologi maklumat. Apabila kerajaan terlalu

memberikan tumpuan kepada sektor perkilangan dan IT, penderitaan para petani disembunyikan di sebalik daun-daun getah dan juga kelapa sawit.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Masa Yang Berhormat sudah habis, Yang Berhormat.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Akhir sekali.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Kerajaan juga mestilah mewujudkan persamaan di antara projek-projek mewah dan mega dengan projek-projek rumah kos rendah, kesihatan percuma, pendidikan percuma, kemudahan sosial yang cukup di kalangan penduduk miskin di luar bandar. Jika rumah kos tinggi dan sederhana mampu disiapkan dengan begitu banyak dalam RMK-7, mengapakah rumah kos rendah mengalami masalah yang banyak yang tidak siap? Begitu juga dengan sekolah-sekolah agama rakyat dan sekolah-sekolah jenis kebangsaan di luar bandar yang berfungsi dalam keadaan yang begitu daif sehingga kerajaan langsung tidak meraikan sumbangan mereka untuk pembangunan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukuplah Yang Berhormat.

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Saya bagi Gelang Patah.

#### **4.10 ptg.**

**Tuan Chang See Ten [Gelang Patah]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, perkembangan ekonomi dunia sudah didominasi oleh aktiviti-aktiviti ekonomi yang berasaskan pengetahuan. Oleh itu, Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga juga tidak dapat lari daripada menumpu kepada isu-isu yang berkaitan dengan ekonomi yang berasaskan pengetahuan atau k-ekonomi. Memandangkan trend ini adalah satu trend global, kita tidak boleh terlalu menumpu kepada keadaan atau persekitaran dalam negara sehingga gagal menghayati perspektif makro perkembangan ini.

Tuan Yang di-Pertua, tulang belakang k-ekonomi adalah pengetahuan dan teknologi. Mana-mana negara yang dapat menghasilkan pengetahuan serta teknologi yang lebih canggih akan dapat menjana pendapatan yang lumayan. Dalam soal ini, negara Amerika Syarikat dijangka akan terus mengeluarkan banyak pengetahuan dan teknologi baru. Namun demikian, negara-negara Jepun dan

Jerman yang tidak menggunakan bahasa Inggeris sebagai bahasa kebangsaan juga tidak akan menghadapi masalah besar dalam persaingan era ekonomi. Kejayaan sesebuah negara dalam era ekonomi bukan bergantung kepada bahasa yang digunakan dalam urusan kerajaan atau dalam kehidupan harian rakyat, sebaliknya ia banyak bergantung kepada sejauh manakah pihak kerajaan dan swasta sesebuah negara melabur dalam aktiviti penyelidikan dan pembangunan.

Tuan Yang di-Pertua, setelah lebih empat dekad kita mencapai kemerdekaan, kedudukan bahasa Malaysia sebagai Bahasa Kebangsaan sudah tidak dipersoalkan oleh masyarakat majmuk negara ini. Pada masa yang sama Bahasa Inggeris, Cina serta Tamil terus digunakan oleh rakyat Malaysia. Kadangkala kita dapat mendengar suara lantang bahawa adalah perlu bagi kita hanya menggunakan satu bahasa supaya mempercepatkan proses penyatuan rakyat. Di satu pihak yang lain, kita juga sentiasa mendengar hujah-hujah tentang peri pentingnya pelbagai bahasa terus digunakan dan diperkembangkan di negara ini. Pemimpin-pemimpin yang berwawasan tidak harus asyik berbahas sama ada kita patut menggunakan satu bahasa atau beberapa bahasa. Adakah perlu kita menghabiskan masa, tenaga dan sumber yang banyak dalam perdebatan yang tidak berpenghujung ini.

Keadaan di banyak negara lain sepatutnya telah menyedarkan kita bahawa persamaan bahasa tidak semestinya bermakna perpaduan dan kepelbagaian bahasa tidak semestinya menandakan perpecahan. Kitab Al-Quran dapat diterjemahkan ke dalam pelbagai bahasa tanpa menjejaskan ajaran-ajaran keagamaannya. Begitu juga kesetiaan kepada raja dan negara dapat dipupuk di kalangan rakyat tanpa mengira bahasa yang digunakan.

Tuan Yang di-Pertua, tentu ada sebab-sebab tertentu kenapa masyarakat berbilang kaum di negara ini mempertahankan bahasa ibunda masing-masing. Walau apa pun sebab-sebab mereka, kerajaan harus merasa gembira asalkan mereka dapat menggunakan kemahiran bahasa masing-masing untuk menyumbang kepada pembangunan negara.

Pengetahuan dan teknologi boleh dipelajari dan disebar dalam pelbagai bahasa. Adalah tidak perlu bagi pihak kerajaan menetapkan apakah bahasa yang harus digunakan oleh rakyat dalam proses pembelajaran masing-masing. Apa yang sepatutnya dilakukan oleh pihak kerajaan ialah menyediakan kemudahan yang mencukupi kepada para pelajar sekolah agar mereka dapat mempelajari seberapa

banyak bahasa yang mereka minat dan mampu. Selepas itu biarlah mereka menggunakan apa sahaja bahasa yang mereka rasa perlu dan selesa dalam pekerjaan dan pembelajaran seumur hidup mereka.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil kesempatan ini memuji pihak Universiti Teknologi Malaysia kerana membenarkan kelas bahasa Mandarin yang dikelolakan oleh pelajar-pelajar berketurunan Cina diteruskan dalam kampus. Saya difahamkan bahawa majoriti daripada pelajar-pelajar yang menyertai kelas-kelas bahasa Mandarin itu sendiri terdiri daripada mahasiswa-mahasiswi bukan berketurunan Cina. Kita patut merasa gembira melihat perkembangan ini kerana mahasiswa-mahasiswi di universiti tempatan telah menyedari kepentingan menguasai satu atau lebih bahasa tambahan.

Dalam era k-ekonomi, kebolehan menggunakan beberapa bahasa merupakan satu kelebihan. Di samping itu, kelas-kelas sedemikian juga merupakan satu jenis aktiviti berfaedah yang dapat mengisi masa lapang mahasiswa-mahasiswi UTM. Saya berharap pihak UTM akan dapat terus memberikan kemudahan yang berkaitan untuk para pelajar yang berminat menganjurkan aktiviti seumpama ini.

Tuan Yang di-Pertua, dalam aktiviti ekonomi yang berasaskan pengetahuan selagi sesuatu ilmu atau teknologi itu dapat membantu menambahkan nilai sesuatu barangan atau perkhidmatan, maka ilmu atau teknologi itu akan dianggap berguna. Adalah tidak penting apakah bahasa yang digunakan dalam proses penyebaran ilmu atau teknologi itu. Oleh yang demikian, pihak kerajaan harus mengambil pendekatan yang lebih liberal dalam menyusun strategi pembangunan sumber manusia di negara ini. Kita harus menekankan kualiti pendidikan dan bukannya bahasa pengantar yang digunakan dalam proses pembelajaran. Selagi sesuatu kursus itu dapat memantapkan pengetahuan seseorang individu dan melengkapkan individu itu untuk persaingan dalam era keekonomi, kita harus memberi pengiktirafan yang sewajarnya terhadap kursus itu.

Tuan Yang di-Pertua, sudah tibalah masanya untuk pihak kerajaan mempertimbangkan dengan serius adakah wajar kita terus tidak mengiktiraf kelayakan akademik tertentu semasa bahasa pengantar yang digunakan dalam proses pembelajaran bukan bahasa Malaysia atau Bahasa Inggeris. Selama ini kelayakan peperiksaan bergabung atau, dengan izin, *unified examination* yang diperolehi oleh pelajar-pelajar sekolah menengah persendirian tidak pernah diiktiraf oleh pihak kerajaan. Walau apa pun, layanan yang diterima dalam negara kita

sendiri, pelajar-pelajar sekolah menengah persendirian terus mengejar kecemerlangan dalam peperiksaan tersebut dan melanjutkan pelajaran di luar negara. Pihak-pihak yang menyokong pendidikan menengah persendirian juga terus berusaha memastikan sukatan pelajaran serta kualiti pendidikan yang diterima oleh pelajar-pelajar sekolah menengah persendirian dapat memenuhi tuntutan semasa yang semakin mencabar.

Pada hari ini kelayakan peperiksaan bergabung bukan sahaja diiktirafkan oleh negara China dan Taiwan, banyak negara Komanwel juga mengalu-alukan pelajar-pelajar yang mencapai keputusan cemerlang dalam peperiksaan tersebut melanjutkan pelajaran di peringkat pra-universiti dan universiti di negara mereka. Setiap tahun negara Singapura mengambil beratus-ratus orang pelajar sekolah menengah persendirian Malaysia melanjutkan pelajaran di negara jiran itu. Biasiswa juga disediakan untuk mereka yang memenuhi syarat-syarat kelayakan.

Tuan Yang di-Pertua, Bahasa Inggeris adalah bahasa pengantar utama dalam sistem pendidikan negara Singapura. Mereka bersedia menerima pelajar-pelajar sekolah menengah persendirian negara ini melanjutkan pelajaran di negara mereka adalah kerana kerajaan negara itu menyedari bahawa sukatan pelajaran atau kandungan kursus adalah lebih penting daripada soal bahasa pengantar. Tambahan pula, walaupun bahasa Mandarin dijadikan bahasa pengantar di sekolah-sekolah menengah persendirian, bahasa Malaysia dan Bahasa Inggeris juga turut diajar. Pada hakikatnya semakin ramai pelajar sekolah menengah persendirian telah menduduki peperiksaan kerajaan yang dikendalikan dalam bahasa Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua setelah menamatkan pelajaran peringkat universiti di negara asing, terdapat sebahagian daripada lepasan sekolah menengah persendirian ini akan kembali ke tanah air dan sebahagian lagi akan terus berada di negara asing. Antara mereka yang kembali ke tanah air terutamanya mereka yang memperolehi kelayakan universiti di Taiwan ramai telah menjadi usahawan yang berjaya dan menjadi pemimpin dalam pelbagai persatuan sosial. Saya percaya mereka juga boleh menjadi kakitangan awam yang cemerlang sekiranya mereka diberi peluang berbuat demikian. Bagi mereka yang terus berada di negara asing, selepas tamat pengajian ramai juga yang berjaya mendirikan kerjaya yang memberangsangkan.

Tuan Yang di-Pertua, ketika membentangkan Belanjawan 2001 pada tahun yang lepas, Yang Berhormat Menteri Kewangan telah memberitahu Dewan yang

mulia ini, bahawa kerajaan menggalakkan rakyat Malaysia yang mempunyai kemahiran atau kepakaran tertentu kembali berkhidmat di tanah air. Langkah ini adalah penting untuk mempercepatkan pembangunan k-ekonomi di negara ini.

Saya berharap pada masa sekarang kerajaan sudah mula menyedari bahawa ramai rakyat Malaysia berkhidmat di luar negara kerana kerajaan tidak bersedia mengiktiraf kelayakan akademik mereka sama ada pada peringkat sekolah menengah atau peringkat universiti.

Tuan Yang di-Pertua, pada pendapat saya, sekiranya pelajar-pelajar sekolah menengah persendirian diberi peluang melanjutkan pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi di negara ini, mereka tidak akan perlu belajar di negara asing, bilangan rakyat Malaysia berpendidikan tinggi yang terpaksa berkhidmat di negara asing akan dapat dikurangkan. Di samping itu, sekiranya kelayakan akademik lepasan universiti-universiti di Taiwan dapat diiktiraf, masalah kekurangan jurutera serta akauntan akan dapat diringankan. Kita mesti menerima hakikat bahawa negara dan masyarakat Malaysia sebenarnya telah menikmati sumbangan mereka sungguh pun kelayakan akademik mereka tidak pernah diiktiraf oleh pihak kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, sekiranya pihak kerajaan bersungguh-sungguh untuk membangunkan sumber manusia yang sesuai dan mencukupi untuk menghadapi cabaran era ekonomi, adalah perlu bagi kerajaan mempertimbangkan untuk mengambil pendekatan yang lebih liberal dalam isu pengiktirafan kelayakan-kelayakan akademik.

Saya berharap pihak kerajaan dapat mempertimbangkan untuk mengiktiraf sijil peperiksaan bergabung serta ijazah yang dikeluarkan oleh universiti-universiti yang berwibawa di Taiwan. Negara-negara asing yang lebih maju telah mengiktiraf kelayakan akademik yang tidak diiktiraf di negara ini dan seterusnya menggunakan rakyat kita yang berkebolehan untuk pembangunan mereka, bukankah negara kita sendiri yang akan rugi.

Tuan Yang di-Pertua, saya menyeru kepada pihak kerajaan supaya mengikuti dengan kehendak dalam pelaburan sumber manusia dan semasa kita memasuki abad ke-21, pembangunan sumber manusia adalah amat penting untuk kita sama-sama memberikan penekanan supaya dengan memberikan sokongan kepada pembangunan ekonomi yang berasaskan pengetahuan dan memastikan rakyat Malaysia dapat menikmati kekayaan negara.

Teras pembangunan sumber manusia adalah untuk menyediakan tenaga kerja yang berupaya supaya menghadapi cabaran-cabaran ekonomi berasaskan pengetahuan dan dilengkapi sepenuhnya dengan kemahiran dan kepakaran teknologi serta mempunyai kecerdasan berfikir yang tinggi dan kita harap dengan mempertingkatkan ilmu pengetahuan sumber-sumber manusia di negara kita ini akan lebih kreatif dan ini adalah matlamat Kerajaan Barisan Nasional.

Dengan kata-kata demikian, saya pohon menyokong. Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Saya beri Bukit Mertajam.

**4.25 ptg.**

**Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kerana memberi peluang untuk mengambil bahagian dalam perbahasan ini.

Tuan Yang di-Pertua, secara kebetulan saya pun sediakan ucapan saya mengenai Sijil Peperiksaan Sekolah Menengah Persendirian Cina dan saya telah menanya satu soalan kepada Menteri Pendidikan, apakah sebabnya kerajaan tidak menerima Sijil Peperiksaan Sekolah Menengah Persendirian Cina sebagai kelayakan untuk memasuki universiti awam dan juga maktab perguruan dan ini adalah jawapannya.

*“Sistem pendidikan kebangsaan mewajibkan penggunaan kurikulum kebangsaan, sukatan pelajaran dan sistem peperiksaan yang sama bagi semua aliran sekolah. Kerajaan tidak bersedia menerima Sijil Peperiksaan SMPC sebagai kelayakan untuk memasuki universiti awam dan maktab perguruan kerana sijil berkenaan tidak mempunyai badan penilai yang boleh diiktiraf oleh negara.*

*Kerajaan menganggap bahawa badan penilai untuk Sijil Peperiksaan Bersatu Sekolah Menengah Persendirian Cina merupakan suatu badan penilai dalaman yang tidak mempunyai standing atau autoriti di dalam penggredan kualiti pendidikan negara. Penilaian yang dibuat oleh agensi lain selain daripada Lembaga Peperiksaan Malaysia dan Majlis Peperiksaan Malaysia tidak diiktiraf oleh Kementerian Pendidikan.*

*Mengiktiraf sijil peperiksaan yang dikenali oleh sesuatu agensi komuniti akan menggalakkan setiap komuniti atau kaum di negara ini*

*mewujudkan sistem persekolahan mereka masing-masing dan bertentangan dengan dasar pendidikan kebangsaan yang bermatlamat untuk memupuk perpaduan pelbagai kaum di negara ini."*

Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat dari MCA seperti Bentong dan juga baru-baru ini Gelang Patah memang telah mengatakan mereka berpendapat bahawa bahasa bukan halangan untuk mengejar ilmu pengetahuan. Begitulah juga pendapat saya. Tetapi bezanya ialah Yang Berhormat Bentong dan juga Yang Berhormat Gelang Patah mereka adalah di dalam Barisan Nasional, mereka ada menteri. Menteri mereka ialah ada timbalan di Kementerian Pendidikan dan juga mereka ada menteri-menteri lain di dalam Kabinet, mereka sepatutnya menunjukan atau mengemukakan pandangan-pandangan ini di Kabinet melalui menteri mereka.

Walau bagaimanapun, saya bersetuju dengan pendapat mereka dan juga saya hanya hendak tambah ialah Sijil Peperiksaan SMPC diakui atau diiktiraf oleh semua universiti, semua universiti di Japan, semua universiti di Taiwan, semua universiti dan kolej di China, juga lebih kurang 20 universiti di Britain, dan juga banyak universiti, lebih kurang 30 universiti di Amerika termasuk Arizona State University dan banyak lagi State University di Amerika, Australia, New Zealand, France dan banyak lagi dan menurut dan juga diakui oleh Tokyo University, Tohukoo University, National University of Singapore, universiti-universiti ini ialah top five universities di Asia.

Dan saya berpendapat bahawa sekiranya universiti yang terbaik di Asia kalau boleh terima mengapa universiti kita sendiri iaitu Universiti Malaya kedudukannya ialah 47 dan Universiti Putera ialah 50 lebih, mengapa universiti kita tidak boleh mengakui atau mengiktiraf menerima sijil ini sebagai kelayakan. Dan saya juga hendak bertanya kalau mengatakan kerana sekolah SMPC ini mereka tidak menggunakan sukatan kebangsaan, maka pelajar-pelajar tidak boleh memasuki universiti tempatan, bagaimana dengan pelajar-pelajar luar negara.

Saya baca di dalam laporan Universiti Malaya 1999 bahawa kita mempunyai sejumlah 257 pelajar daripada Afghanistan, Albania, Algeria, Bangladesh, Bosnia, Brazil, Britain, Brunei, China, Congo, Egypt, Philippines, India, Iran, Iraq, Japan, Jerman. Adakah pelajar-pelajar ini juga mengikut sukatan kebangsaan kita ini. Sekiranya Universiti Malaya kita boleh menerima pelajar-pelajar dari universiti luar,

dari negara luar yang tidak mengikut sukatan, mengapa tidak boleh menerima pelajar yang mempunyai sijil peperiksaan SMPC?

Saya rasa dalam era yang mengatakan hendak memasukkan keekonomi ini dan mengatakan dalam rangka OPP3 ini kita hendak adakan *brain gain*. Saya rasa lebih senang kita menerima sahaja pelajar-pelajar yang kita ada berbanding dengan hendak menarik balik ataupun menarik pakar-pakar asing luar negara untuk balik berkhidmat di dalam negara kita.

Saya rasa Barisan Nasional selalu katakan Barisan Nasional Boleh, Malaysia Boleh dan saya rasa untuk mengadakan *entrance exam* ini adalah satu perkara yang begitu senang. Kalau kita tidak tahu buat boleh merujuk kepada *entrance exam of Singapura, entrance exam of Japan*. Mengapa tidak buat? UK, mana-mana universiti mereka ada *entrance exam* dan universiti kita pun boleh adakan *entrance exam* untuk pelajar yang mempunyai sijil peperiksaan SMPC ini. Ini perkara yang senang tetapi tidak mahu buat.

Saya rasa ini bukan kerana taraf akademik tetapi ialah kerana politik. Saya rasa kalau kita mengatakan bahawa kita hendak memupuk satu masyarakat yang majmuk, maka kita juga mesti menghormati bangsa yang berbilang kaum. Maka saya juga merayu, terus merayu supaya kerajaan mengambil langkah untuk mengiktiraf sijil peperiksaan SMPC ini. Saya juga harap Menteri daripada MCA akan terus juga berusaha di dalam Kabinet. [Disampuk] SUPP – saya tidak tahulah.

Tuan Yang di-Pertua, dalam OPP3 juga mengatakan kita hendak menaikkan kematangan politik. Saya berpendapat bahawa ini adalah perkara yang sangat penting tetapi politik yang matang, pada pendapat kami juga termasuk bahawa kerajaan atau parti pemerintah harus mengakui peranan yang dimainkan oleh pembangkang di dalam Sistem Demokrasi Berparlimen ini tetapi di dalam negara ini seolah-olah Barisan Nasional memandang pembangkang sebagai musuh nombor satu.

Apa-apa sahaja kesalahan, apa-apa perkara yang berlaku dia akan menyalahkan pihak pembangkang. Masalah disiplin di sekolah kerana pembangkang, peristiwa Kampung Medan pun juga hendak ditujukan kepada pembangkang. [Disampuk] *Bailout*, adakah *bailout* itu pembangkang juga? Tentu bukan. Mutu air di negara ini yang kurang memuaskan, ini bukan kegagalan pembangkang, ini kegagalan kerajaan. *Water coolery* yang ada di Parlimen itu, airnya tidak boleh diminum kerana kualitinya terlalu buruk. [Disampuk] Itu bukan

kegagalan pembangkang. Kekurangan perumahan kos rendah, itu kegagalan kerajaan, bukan kesalahan pembangkang. Sistem lalu lintas, sistem pengangkutan awam yang kurang memuaskan, itu kegagalan Barisan Nasional. Saham jatuh .....

**Tuan Fong Kui Lun:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Bukit Bintang berdiri....

**Puan Chong Eng:** ...kegagalan .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** ...hendak beri jalan?

**Puan Chong Eng:** ...Barisan Nasional. *[Ketawa]*

**Tuan Fong Kui Lun:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam.

Adakah Yang Berhormat setuju dengan saya tentang Bursa Saham Kuala Lumpur turun tiga hari berturut-turut? Pada 3 hari bulan telah turun 17 mata; 4 hari bulan 39 mata; hari ini pun turun 17 mata .....

**Seorang Ahli:** Huyooooo!

**Tuan Fong Kui Lun:** .....adakah ini pun pembangkang juga? *[Ketawa]*

**Puan Chong Eng:** Tuan Yang di-Pertua, saya sangat khuatir dengan kejatuhan saham ini. Saya tidak tahu, saya tidak beli pun tetapi saya khuatir juga untuk kroni-kroni yang lain, yang telah .....

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** *[Bangun]*

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** *[Bangun]*

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, Menteri berdiri Yang Berhormat.

**Puan Chong Eng:** ...kalau mereka dalam kesusahan kami semua pun akan dalam kesusahan kerana wang kita yang akan digunakan untuk *bailout*.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tiga orang berdiri Yang Berhormat. Hendak beri?

**Puan Chong Eng:** Terima kasih.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Terima kasih, terima kasih Yang Berhormat.....

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** Lepas itu, lepas itu Tebrau.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** ....saya tidak tahu sama .....

**Puan Chong Eng:** Sorry lah, tidak nampak. *[Ketawa]*

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** Ok, ok.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ha, ya sila, sila.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Saya hendak tahu sama ada Yang Berhormat membaca, mengetahui bahawa pasaran saham dunia khususnya Dow Jones dan serata dunia telah jatuh merudum dan ekoran merata dunia, begitu juga termasuk Hong Kong, Singapore dan sebagainya.

Jadi, kesan kepada kita juga begitu. Dan adakah Yang Berhormat mengetahui bahawa banyak saham yang jatuh atas syarikat-syarikat yang telah mendapat keuntungan yang banyak, makin banyak daripada dahulu, walaupun prestasi syarikat meningkat tetapi saham-saham mereka menurun akibat daripada kejatuhan Dow Jones dan sebagainya.....

**Puan Chong Eng:** Terima kasih .....

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** .....dan atas kelemahan ekonomi US.

**Puan Chong Eng:** ....Terima kasih tetapi saya difahamkan bahawa negara kita yang teruk sekali kejatuhannya. Dan juga kalau itu tidak mencerminkan nilai syarikat itu lebih teruk lagi kerana ini menunjukkan bahawa kekurangan keyakinan pasaran kepada negara kita. Itu kerana ada orang kata, bukan saya yang kata, setiap kali Yang Amat Berhormat Perdana Menteri membuka mulut sahaja, saham jatuh. *[Tepuk]* .....

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** *[Bangun]*

**Puan Chong Eng:** ...tidak apalah, tidak apalah .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Menteri, Menteri minta penjelasannya.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Adakah Yang Berhormat faham bahawa keyakinan, kalau dikatakan keyakinan kepada negara itu sahaja yang menyebabkan pasaran saham jatuh tetapi adakah dengan kejatuhan Dow Jones, dengan London Stock Markets semuanya jatuh dengan banyak peratusannya. Yang paling teruk ialah Dow Jones dan Nasdaq.

Jadi, adakah kerana kejatuhan Dow Jones juga disebabkan kurang keyakinan kepada Kerajaan Malaysia?

**Puan Chong Eng:** Itu di negara lainlah tetapi di negara ini ialah ada unsur yang lain. Kita selalu mengatakan bahawa Malaysia ada cara sendiri. Ha, pun ada sebab-sebab sendiri walaupun Dow Jones akan menyebabkan .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat, masa sudah hendak habis Yang Berhormat ya.

**Puan Chong Eng:** Hai, .....

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** *[Bangun]*

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ada berdiri lagi dua orang Yang Berhormat. Hendak beri?

**Puan Chong Eng:** Tidak, tidak, tidak .....

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** Sedikit, sedikit .....

**Puan Chong Eng:** .... Minta maaf, tidak ada masa, tidak boleh beri ya.

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** ...Alahai, Menteri sahajakah?

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak beri sudah ya.

**Puan Chong Eng:** Yang saya hendak sebut.....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Terus, terus Yang Berhormat ya.

**Puan Chong Eng:** .... yang saya hendak sentuh ialah EPF. Saya ingin merayu supaya kerajaan memberi satu senarai semua saham syarikat yang mana yang dibeli oleh EPF dan juga EPF telah memberi pinjaman kepada siapa? Berikan satu senarai supaya kita sebagai ahli-ahli EPF kita tahu. Saya harap kerugian EPF ini tidak menjejaskan kebajikan pesara-pesara.

Saya diberitahu oleh seorang bekas konstabel bahawa dia mendapat pencen sebulan RM450. Dia sakit dan pergi ke hospital, dia perlu beli ubat dan se botol ubat itu RM82 boleh digunakan selama tiga minggu. Dia kata, kerajaan tidak beri lagi sejak tahun 1998 – bahawa kerajaan tidak memberi ubat ini secara percuma lagi. Dahulu diberi, sekarang tidak diberi. Boleh bayangkan seorang pesara yang pendapatannya ialah RM450, RM80 tiga minggu, boleh digunakan, tidak mahu diberi. Dipotongkan kebajikan pesara-pesara seperti ini tetapi boleh membeli Time dotCOM dengan RM3.30 tetapi yang nilainya hanya lebih kurang RM2 dan kerugian begitu besar *[Disampuk]* Hari ini bawah RM2, kerugian begitu besar.

Saya rasa EPF mesti menjaga kebajikan ahli-ahlinya dan bukan kroni-kroni Barisan Nasional *[Tepuk]* *[Sorak]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila gulung Yang Berhormat.

**Puan Chong Eng:** ....dan saya rasa .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila gulung Yang Berhormat ya.

**Puan Chong Eng:** .... di dalam OPP3 kita mengatakan kita akan mementingkan Sains, Matematik dan juga bahasa Inggeris tetapi kita hendak menghasilkan graduan-graduan atau sumber manusia yang inovatif, yang kreatif, saya rasa ini tidak akan mencapai matlamat kerana inovatif dan kreativiti itu datang daripada fine arts, kalau kita tidak mementingkan subjek-subjek arts, kita tidak akan dapat mengadakan kreativiti.

Jika kita terus berkehendakkan pelajar-pelajar belajar di universiti di bawah Akta Universiti dan Kolej Universiti, kita tidak ada ruang kebebasan untuk menghasilkan pelajar-pelajar yang kreatif dan inovatif .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat, masa sudah cukup Yang Berhormat.

**Puan Chong Eng:** ...dan juga sekiranya kita tidak mempunyai kebebasan .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat, masa sudah cukup.

**Puan Chong Eng:** .....kebebasan media, kita tidak akan menghasilkan kreativiti. Saya harap Yang Amat Berhormat Perdana Menteri jangan hendak menjadi *the top ten enemy of the free media of press freedom* untuk tiga tahun berturut-turut. Terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Saya bagi Shah Alam dahululah.

**4.40 ptg.**

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed [Shah Alam]:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. *[Ketawa]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Kena gilir-gilir, Yang Berhormat. Kalau tidak, susah saya. Dapat semua, insya -Allah, kita sambung nanti sampai pukul berapa, dapat semua, jangan risau.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tetapi ada ramai yang hendak balik awal, ini yang menyusahkan saya. *[Ketawa]* Terus, terus, Shah Alam.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Pertama, saya memanjatkan rasa syukur kerana dapat mengambil bahagian di dalam perbahasan usul yang dibawa oleh kerajaan untuk RRJP3. Terlebih dahulu saya merakamkan ucapan setinggi-tinggi tahniah kepada pihak kerajaan yang telah pun membentangkan RRJP3, walaupun setengah pandangan daripada Ketua Pembangkang, ini seolah-olah melambangkan projek instant, roti canai.

Yang kedua, saya rasa bahawa asas pertimbangan utama kejayaan RRJP3 ini tentulah lanjutan daripada RRJP2, walaupun sebentar tadi kita dengar Yang Berhormat bagi Permatang Pauh mengatakan bahawa RRJP2 adalah satu pelaksanaan dasar yang gagal dan tidak berjaya. Cuma saya tertanya-tanya, semasa itu bekas Ahli Parlimen Permatang Pauh, di mana kedudukan beliau.

Sebagai wakil rakyat Selangor, saya juga terpanggil untuk membicarakan insiden pergaduhan yang berlaku di Kampung Medan. Tuan Yang di-Pertua, insiden pergaduhan membabitkan penduduk keturunan Melayu dan India di beberapa buah kampung setinggan di Jalan Klang Lama, Petaling Jaya, baru-baru ini, merupakan arang yang mencontengkan nama Malaysia. Insiden ini telah menyebabkan 6 nyawa terkorban, 5 orang India dan seorang warganegara Indonesia dan 24 yang lain telah dimasukkan ke hospital.

Pada pendapat saya, punca-punca pergaduhan adalah seperti berikut:

- i. Penduduk-penduduk di dalam daerah Petaling mempunyai rekod jenayah paling tinggi dan meliputi kes anggota geng penjenayah, penagihan dadah, berkelakuan ganas, jenayah juvana, malah perlakuan sumbang muhrim.
- ii. Rata-rata penduduk di kawasan berkenaan terdiri daripada pekerja-pekerja kilang, peniaga-peniaga kecil, pemandu-pemandu dan mekanik-mekanik.
- iii. Kawasan-kawasan yang terbabit terkenal dengan anasir-anasir yang tidak sihat. Ia adalah sebuah kawasan berisiko tinggi, hanya mencari sebab sahaja untuk terjadinya perkara-perkara yang tidak diingini. Ini ibarat, 'Retak Menanti Belah.'

Tuan Yang di-Pertua, kawasan-kawasan yang terbabit yang diibaratkan sebagai sebuah pulau besar yang bermasalah, dilihat amat memilukan tanpa sistem perparitan, pertimbangan keselamatan dan rumah-rumah yang dibina berhimpit-himpitan dan bau najis dan sampah-sarap yang menusuk hidung, malah lampu-

lampu di jalan juga malap. Kemiskinan dan tidak keselesaan hidup ini dikongsi bersama oleh penduduk Melayu dan India di kawasan berkenaan.

Terperangkap dalam situasi demikian, ketegangan akan memuncak apabila melihat satu kumpulan etnik mendapat lebih kemudahan dari satu kumpulan etnik yang lain. Misalnya, sebuah kampung yang kebanyakan penduduknya berbangsa Melayu, mendapat kemudahan jalan bertar manakala di kampung yang lain, di mana penduduknya terdiri daripada penghuni-penghuni berbangsa India, tidak mendapat kemudahan yang serupa.

Apabila salah satu kaum dipinggirkan, perasaan kurang senang hati dan tidak puas hati menguasai seseorang, itu secara mental dan psikologi. Inilah yang menimbulkan perasaan buruk sangka, benci-membenci dan curiga-mencurigai. Sentimen Melayu-India ini timbul bagi orang-orang yang berumur di antara 17 hingga 25 tahun yang sangat menyala-nyala perasaan polarisasi kaum.

Boleh dikatakan perpaduan kaum di Malaysia terutama di kalangan orang-orang muda cuma, dengan izin, *artificial* atau lakonan semata-mata. Tidak ada perasaan perpaduan yang betul-betul di peringkat akar umbi, banyak salah faham berlaku kerana tidak ada komunikasi sesama kaum dari peringkat muda, remaja hinggalah kepada orang dewasa dan orang-orang di luar kawasan berkenaan.

Keadaan menjadi lebih merunsing dan memburukkan kerana campur tangan dari pihak luar dan juga telah memburukkan keadaan yang telah sedia tegang, ekor daripada beberapa pergaduhan kecil yang berlaku beberapa tahun sebelum ini di kawasan terbabit.

Pertambahan penduduk dari Indonesia yang dikenali dengan sikap agresif mereka mempunyai sosiobudaya serta ideologi yang amat berbeza dari kaum di Malaysia telah menimbulkan masalah juga di kawasan terbabit. Penduduk India tempatan juga sukar untuk membezakan yang manakah orang Melayu Malaysia dan orang Indonesia kerana kemungkinan orang Indonesia inilah yang sebenarnya telah mencetuskan pergaduhan dengan penduduk India tempatan menyebabkan orang Melayu yang mempunyai wajah orang Indonesia juga turut dibelasah. Malah kebanyakan daripada senjata tajam yang dirampas telah dijumpai di rumah salah seorang warganegara Indonesia di kawasan tersebut.

Dari konflik-konflik dan pergaduhan kecil yang berlaku maka timbul pula khabar-khabar angin dari orang-orang yang tertentu ataupun dari pihak tertentu yang mahu mengeruhkan lagi suasana serta menimbulkan huru-hara. Khabar angin ini

disalurkan untuk tidak menstabilkan perasaan orang dan bertujuan menakutkan.

Pada pandangan saya, langkah-langkah yang harus diambil oleh kerajaan dan mungkin setengahnya telah pun diambil dan akan diambil untuk masa hadapan, saya mempunyai pandangan dan pendapat bahawa Kampung Medan dan kawasan persekitarannya haruslah dirombak struktur yang besar dan penduduk yang terlibat akan diberi keutamaan untuk memiliki rumah kos rendah. Program ini yang saya dimaklumkan telah pun diluluskan oleh Kerajaan Negeri Selangor dengan sokongan daripada Kerajaan Pusat. Bantuan kewangan juga telah pun diberikan kepada mangsa yang terbabat.

Kerajaan Negeri adalah digesa untuk mengembalikan skim sewa dan beli untuk membolehkan penduduk yang terlibat membeli rumah kos rendah tanpa membayar sebarang wang pendahuluan. Di bawah skim ini, kerajaan akan membeli rumah-rumah tersebut dari pemaju-pemaju perumahan dan menyerahkannya kepada bank-bank sebagai sandaran. Dengan ini bank-bank tidak akan mengalami masalah untuk memberikan pinjaman kepada mereka yang tidak mampu. Mereka, iaitu penduduk yang terbabat, hanya perlu membayar bayaran ansuran bulanan sehinggalah selesai bayaran pinjaman daripada bank dan rumah-rumah tersebut akan menjadi milik mereka.

Ini adalah bertujuan untuk membolehkan golongan miskin di kawasan-kawasan yang terbabat terutamanya memiliki rumah sendiri dan pada masa yang sama menghapuskan masalah setinggan di negeri Selangor pada tahun 2005 kelak.

Kerajaan negeri telah pun mengarahkan agar kesemua pihak berkuasa tempatan mengadakan lebih banyak pertemuan terutama sekali pada Hari Raya Puasa, Tahun Baru Cina dan Deepavali bagi tujuan mewujudkan perpaduan.

Penempatan semula setinggan akan menjadi agenda utama kepada kementerian/kerajaan dan saya percaya dan yakin dalam RMK-8 kerajaan akan memastikan setiap penduduk setinggan mendapat rumah yang mampu dimiliki atau disewa yang dibina dengan kerjasama kerajaan negeri.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** *[Bangun]*

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Ustaz, minta maaf ya, tidak ada masa. Tolong sikit ya.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak bagi, Yang Berhormat.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Kerajaan juga akan .....Okay. Sila.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ha, hendak bagi? Sila.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua dan Shah Alam. Dalam Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua, peruntukan untuk penempatan setinggan ialah RM50 juta tetapi perbelanjaan sebenar hanyalah sebanyak RM10 juta dan yang lebih sedih lagi ialah pada tahun 2001, Belanjawan yang kita luluskan baru ini, peruntukan pemindahan setinggan hanya kosong berbanding tahun 2000, RM400,000.

Jadi, saya ingin mendapat pandangan Yang Berhormat, apakah sebab program penempatan semula setinggan ini tidak diberikan peruntukan pada tahun 2001 dan apakah sebab perbelanjaan penempatan setinggan ini hanya RM10 juta daripada RM50 juta yang diperuntukkan?

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Terima kasih Yang Berhormat. Kalau mengikut statistik dalam pengalaman yang saya perolehi dan kalau mengikut statistik kerajaan, saya boleh bercakap dari segi negeri Selangor. Kerajaan telah pun menyediakan dan meluluskan pembinaan rumah murah sebanyak 200,000 unit di seluruh kawasan negeri Selangor dan kalau mengikut jumlah setinggan yang ada iaitu 125,000, sepatutnya masalah setinggan ini telah pun dapat diselesaikan.

Tetapi oleh kerana banyak projek yang dijalankan tidak dapat diselesaikan mengikut jadual dan oleh kerana tidak mampu milik atas *end financing*, dengan izin, oleh pihak pembeli, maka masalah ini timbul dan oleh kerana kerajaan meluluskan Pelan Pembangunan Susun Atur dengan mensyaratkan setiap pembangunan itu mesti mendapat 30% dibuat untuk rumah murah tetapi ini adalah tanggungjawab pihak pemaju swasta untuk melaksanakan ini sebagai satu tanggungjawab sosial.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan juga adalah disarankan juga supaya meningkatkan rancangan integrasi di sekolah di negara ini bagi memberi peluang kepada semua pelajar menjalankan aktiviti secara bersama dan pada masa yang sama, ibu bapa dan guru-guru juga boleh berinteraksi sesama mereka. Sistem pendidikan perlu menjadikan perpaduan negara sebagai salah satu daripada visi dan misinya. Kurikulum dan pengajaran mata pelajaran *multiculturism* sudah sepatutnya dilaksanakan sekarang.

Dalam konteks ini, program Sekolah Wawasan jangan dibiarkan menjadi korban para pemimpin masyarakat yang berfikiran sempit. Selain daripada DEB

yang memberikan tumpuan kepada golongan bumiputera, kerajaan perlu menggubal satu dasar pembangunan yang memberi keutamaan kepada kelompok-kelompok yang, dengan izin, *socially disadvantage* tanpa mengira kaum. Satu perancangan jangka panjang pembangunan bersepadu perlu dilakukan terutama di kawasan bandar yang memberi penumpuan ke atas perumahan kos rendah, pendidikan, latihan kemahiran dan peluang pekerjaan.

Kerajaan perlu bersikap lebih pro aktif dan juga dalam pelaksanaan dasar, lebih telus dan adil dan bertanggungjawab dalam mengagihkan sumber material masyarakat melalui dua bentuk dasar awam ini kerana kegagalan melaksanakan dengan telus, adil dan bertanggungjawab akan menyebabkan kumpulan sasar dipinggirkan hingga membawa pelbagai bentuk keresahan, rungutan dan protes. Dalam masyarakat pelbagai kaum seperti kita, tidak mustahil masalah sosial dalam bentuk ini akan menyuburkan sentimen perkauman hingga terjadi konflik perkauman.

Kesimpulan kepada insiden Kampung Medan ini tidak semestinya memperlihatkan tahap perpaduan antara kaum yang rapuh di negara ini. Pergaduhan sesama kaum juga sering berlaku, lihat sahaja di padang bola sepak. Cuma kejadian pergaduhan yang melibatkan sesama kaum tidak begitu mendapat perhatian. Kalau hati sudah panas, bukan kira warna kulit lagi. Bolehkah kita katakan bahawa pergaduhan yang tercetus di antara keluarga lelaki India yang bekerja sebagai Pegawai Keselamatan dan keluarga Melayu yang sedang membuat persiapan perkahwinan tidak akan terjadi sekiranya kedua keluarga itu dari kaum yang sama? Sudah tentu tidak. Pergaduhan tetap akan berlaku. Yang berbeza mungkin senjata yang digunakan.

Walau bagaimanapun, selagi ada sesuatu yang boleh membezakan satu kaum dengan satu kaum yang lain, contohnya warna kulit, adalah mustahil untuk mewujudkan perpaduan yang sejati. Yang dapat kita usahakan ialah semangat toleransi, tolak ansur dan kerjasama. Hanya dengan cara ini, jurang perkauman dapat dikurangkan.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan juga harus memastikan bahawa tidak ada diskriminasi di dalam penyediaan kemudahan-kemudahan asas untuk pelbagai kaum. Masyarakat yang terpinggir dan hidup di dalam serba kekurangan dan ketidakselesaan sudah banyak bersabar dengan keadaan mereka. Sampai bila mereka boleh bersabar sekiranya keadaan kawasan setinggan yang mereka diami semakin sesak dan kotor?

Keadaan yang tegang seperti ini hanya menanti untuk di *trigger* sahaja. *Trigger* ini boleh berbentuk cermin kereta pecah kerana lastik, pelanggaran kecil antara dua kenderaan, tidak puas hati kerana khemah dan kerusi meja menghalang jalan dan sebagainya. Majlis perkahwinan sering juga diadakan di kawasan-kawasan perumahan kelas atasan di mana jalan terpaksa ditutup untuk kenduri tetapi tidak pula ada jiran yang menyepak dan menendang kerusi meja.

Kerajaan amnya dan wakil-wakil rakyat khususnya hendaklah pisahkan diri dari budaya sudah terhantuk baru tengadah. Ada juga hikmahnya di sebalik pergaduhan di Kampung Medan. Sekurang-kurangnya mereka telah pun diberikan lampu jalan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar dengan serta-merta. Jangan pula...

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila gulung Yang Berhormat ya. Gulung.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Baru 10 minit, Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya?

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Baru 10 minit.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, saya tengok jam sudah 15 minit. *[Ketawa]* Saya ada jam di depan dan di tangan.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Dalam menggulung perbahasan RRJP ini, Tuan Yang di-Pertua, pada saya walau apa pun bentuk perancangan pembangunan yang dikemukakan oleh pihak kerajaan, intipati asas pertimbangan utama untuk menentukan kejayaan ini adalah keharmonian, kestabilan dan oleh kerana negara kita adalah masyarakat majmuk, soal perpaduan bangsa adalah menjadi satu perkara yang pokok.

Ia bukan satu perkara yang boleh dijadikan isu politik oleh mana-mana pihak mahupun di pihak pembangkang ataupun pihak kerajaan kerana untuk kita meletakkan aset negara ini kepada perpaduan dan kestabilan negara adalah satu tanggungjawab bersama kerana untuk mana-mana pihak melihat ini untuk mendapatkannya sebagai satu *political mileage*, kita mesti menentanginya dengan sekeras-kerasnya.

Oleh kerana ini adalah tanggungjawab kita sebagai mendukung dasar yang tertinggi di peringkat kerajaan, marilah kita sama-sama memainkan tanggungjawab untuk terpanggil memberikan penerangan dan menenangkan mana-mana golongan dan pihak supaya masalah ini tidak berlanjutan kerana Tuan Yang di-Pertua,

walaupun secara faktanya berlaku kebakaran atas *short circuit* yang berlaku pada hari ini tetapi mesej yang diterima di peringkat bawah adalah berlainan dan berbeza.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukup Yang Berhormat.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Saya rasa bahawa ini tanggungjawab kita bersama untuk menentukan negara kita terus aman, stabil dan untuk kita menjalankan ini sebagai amanah dan tanggungjawab. Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Saya bagi Bandau dahulu. Selepas itu saya akan bagi Parit ....

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** Tebrau?

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** ..Buntar ya.

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** Tebrau.

**4.57 ptg.**

**Dr. Maximus Johnity Ongkili [Bandau]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pada dasarnya...

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dapat semua nanti.

**Dr. Maximus Johnity Ongkili:** ...tidak dinafikan bahawa Malaysia telah menikmati beberapa pencapaian dalam bidang perancangan pembangunan ataupun dengan izin, *development planning*, berbanding dengan negara lain di rantau ini yang melaksanakan usaha yang sama.

RRJP3 akan disusuli dengan Rancangan Malaysia Kelapan yang akan dibentangkan seterusnya. Ini mencerminkan bahawa Malaysia telah mengamalkan sistem perancangan pembangunan semenjak 35 tahun yang lalu. Sememangnya beberapa pencapaian dari segi matlamat pembangunan telah diperolehi tetapi pada masa yang sama masih banyak masalah ekonomi yang terus dihadapi oleh negara. Dalam soal melakukan perancangan pembangunan, negara sebenarnya terpaksa campur tangan atau dengan izin, *intervene* dalam proses ekonomi dan kuasa pasaran.

Konsep yang digunakan ialah kerajaan tidak boleh bersandar kepada faktor ekonomi dan kuasa pasaran semata-mata untuk mencapai matlamat pembangunan. Sebaliknya kerajaan perlu campur tangan untuk memastikan supaya kuasa pasaran dialihkan ke arah pencapaian matlamat pembangunan seperti pembasmian

kemiskinan, pengagihan pendapatan dan pertumbuhan ekonomi dalam sektor-sektor tertentu.

Tuan Yang di-Pertua, perancangan pembangunan seperti ini boleh diterima atas alasan bahawa faktor-faktor ekonomi dan kuasa pasaran tidak boleh digunakan sepenuhnya untuk mencapai matlamat-matlamat pembangunan ekonomi negara. Masalah strateginya ialah tindakan melakukan perancangan pembangunan ataupun dengan izin, *development planning* yang mengakibatkan *intervensi* dalam kuasa pasaran melibatkan kos yang tinggi serta mengakibatkan dengan izin, *distortion* dalam sektor ekonomi. Seringkali kos sesuatu tindakan ataupun penglibatan dalam sektor ekonomi melebihi manfaat ataupun dengan izin, *benefit* yang dinikmati.

Pengalaman pahit Malaysia dalam perkara ini tidak kurang walaupun beberapa matlamat seperti pembasmian kemiskinan, penyusunan semula ekuiti dalam ekonomi berdasar kepada pegangan yang ditentukan bagi kaum bumiputera dan kuota-kuota lain yang ditentukan telah memperolehi pencapaian yang boleh dibanggakan. Namun demikian, masalah seperti pembaziran kewangan, kegagalan projek, salah guna kuasa, ketiadaan ketelusan dalam pengurusan ekonomi telah wujud secara meluas. Masalah-masalah utama seperti ini perlu diatasi jika RRJP3 dan RMK8 nanti ingin mencapai matlamat-matlamat yang ditentukan dengan secara cemerlang.

Tuan Yang di-Pertua, dalam soal salah guna kuasa, saya sendiri misalnya, telah membuat dua laporan kepada pihak BPR. Satunya pada tahun 1997 mengenai pemberian tanah hutan simpan kelas dua di Pulau Banggi kepada satu syarikat yang pada kajian kita memanglah bertentangan dengan tatacara yang sedia ada tetapi sampai sekarang tidak ada juga keputusan dalam siasatan itu.

Yang kedua juga saya juga pernah melakukan satu laporan kepada BPR mengenai cadangan penjualan pada waktu itu, Sabah Cement Industries oleh pihak Sinco dan di mana secara ketara ada salah guna kuasa dan seterusnya tetapi sampai sekarang tidak ada juga keputusan. Pihak PBS juga pernah membuat laporan BPR mengenai pelupusan saham SLDB ataupun Sarit Kinabalu dalam Sapi Plantation kepada satu badan yang turut disenaraikan dalam BSKL iaitu PBB Oils Berhad, sampai sekarang juga belum ada apa-apa keputusan.

Tuan Yang di-Pertua, masalah yang dihadapi dengan Rancangan Malaysia yang terdahulu seperti RMK-6 dan RMK-7 ialah ketiadaan jentera pengawal yang efektif, yang memerhatikan proses pelaksanaan pelan dan program serta

memastikan bahawa penyampaian pelaksanaan sejajar dengan matlamat tahunan setiap kementerian walaupun Unit Penyelarasan Pelaksanaan (UPP) wujud untuk tujuan ini. Tahap pelaksanaan tahunan sering kali bagi beberapa kementerian dan jabatan yang penting khususnya yang terlibat dengan pembangunan fizikal adalah amat rendah bagi dua tahun pertama dalam rancangan tersebut dan ini telah merugikan rakyat.

Ini telah disentuh oleh Yang Berhormat bagi Permatang Pauh juga tadi, di mana kalau dikaji dari segi pencapaian kementerian-kementerian mahu pun bagi Rancangan Malaysia Keenam dan bagi Rancangan Malaysia Ketujuh, apabila dibentangkan dua minggu akan datang, pencapaian Rancangan Malaysia Ketujuh saya percaya ia ketara bahawa pencapaian setiap kementerian-kementerian itu amat jauh dari apa yang dianggarkan lebih awal. Apabila sesuatu jabatan ingin mempercepat pelaksanaan program bagi tahun kemudiannya, sering kali dasar kewangan telah berubah, di mana peruntukan dipotong atas alasan mengurangkan perbelanjaan seperti yang terjadi pada tahun 1997.

Soalan kita ialah, apakah tindakan kerajaan untuk memastikan supaya jentera pengawal dan penyelaras akan bertindak secara efisien dan berkesan bagi Rancangan Malaysia Kelapan nanti, sesuai dengan panduan yang diberi oleh OPP3 atau RRJP3 ini.

Untuk tujuan ini kita berpendapat Unit Penyelarasan Pelaksanaan perlu dirombak balik supaya lebih efisien mengutip data dan proaktif dari segi mengambil tindakan-tindakan susulan. UPP perlu diberi kuasa juga untuk mengambil tindakan kepada jabatan-jabatan, agensi yang tidak membekalkan data atau lewat memberi maklumat mengenai pelaksanaan program.

Sering kali Tuan Yang di-Pertua, dalam perkara ini laporan-laporan daripada jabatan-jabatan tertentu amat lewat sekali dan apabila data-data diperoleh kita sudah hampir ke setengah penggal setiap Rancangan Malaysia yang dirancang. Ini begitu lewat sekali dan sering kali apabila data sudah diperoleh pun, pihak UPP tiada kuasa juga untuk mengambil tindakan seterusnya selain daripada memberi laporan kepada kementerian-kementerian tertentu. Harus ada ruang di mana agensi ataupun jabatan-jabatan yang tidak menggunakan peruntukan itu, peruntukan itu ditarik balik dan diberikan kepada kementerian-kementerian yang lebih cekap dan efisien untuk melaksanakan program-program pembangunan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, tujuan kerajaan meneruskan usaha membasmi kemiskinan di kalangan masyarakat miskin khasnya Orang Asli dan kumpulan minoriti bumiputera di Sabah dan Sarawak adalah dialu-alukan. Sebenarnya pelaburan negara dalam program pembasmian kemiskinan pada tahun-tahun sebelum ini melalui Rancangan Malaysia Pertama hingga Ketujuh adalah amat tinggi sekali. Pencapaian dari segi penurunan kadar kemiskinan tetap ada tetapi dengan kos yang amat tinggi. Bagi RRJP3 dan RMK-8 nanti, beberapa constrain dan halangan-halangan perlu diatasi jika sasaran dan matlamat program pembasmian kemiskinan dapat dicapai.

Kita berterima kasih kepada Menteri Kementerian Pembangunan Luar Bandar taat setiap pada hari ini untuk mendengar kita.

Pertama, data dan maklumat yang tepat mengenai keluarga atau kumpulan miskin hendaklah diperoleh. Tujuan mengadakan kajian bagi memperoleh profil golongan miskin dan termiskin adalah dialu-alukan. Ini adalah penting demi memastikan supaya sasaran program kemiskinan adalah tepat. Dalam soal ini cara atau metode mengendalikan kajian tersebut adalah sangat penting sekali supaya data-data yang diperoleh adalah betul dan tepat iaitu dapat dipercayai.

Pihak kita mencadangkan supaya metode mendapatkan profil golongan yang termiskin hendaklah telus dan terbuka. Kajian tersebut harus dikendalikan oleh pakar-pakar tertentu misalnya penyelidik-penyelidik daripada IPTA dan IPTS supaya data dan maklumat yang diperoleh adalah berwibawa dan boleh diguna pakai dalam perancangan pembasmian kemiskinan. Pengakuan kerajaan bahawa program pembasmian kemiskinan haruslah dilaksanakan tanpa mengira kumpulan etnik di kedua-dua kawasan luar bandar dan bandar adalah dialu-alukan. Dalam soal ini, kerajaan perlu merombak kembali jentera pengagihan bantuan-bantuan kepada rakyat termiskin supaya para pelaksana program mestilah terdiri daripada kakitangan kerajaan dan tidak melibatkan ahli-ahli parti politik dalam kerajaan.

Pada masa kini ahli-ahli parti politik kerajaan seperti ketua kampung dan pengerusi-pengerusi JKK dan ahli-ahli biasa dalam parti kerajaan terlibat secara langsung dalam pemilihan penerima bantuan PPRT dan program-program kemiskinan yang lain serta pengagihan bantuan yang diluluskan oleh kerajaan. Cara ini telah mengakibatkan penyalahgunaan bantuan kerana selalu bantuan-bantuan tersebut diberi kepada mereka yang sebenarnya tidak layak dan kepada keluarga miskin yang disyaki hanya penyokong kerajaan sahaja.

Saya rasa dalam perkara ini Tuan Yang di-Pertua, ini bukan aduan daripada pihak kita sahaja bahkan pemimpin-pemimpin parti komponen dalam Kerajaan Barisan Nasional juga telah mengeluarkan kompelin di mana komponen parti lain mengatakan setiap bantuan dibolot ataupun sekadar dimonopoli oleh satu komponen parti. Bukan itu sahaja, dalam satu parti pun komen-komen begitu timbul juga, seperti yang dibuat oleh ADUN Lahad Datu pada tahun lalu. Dia ini adalah ADUN UMNO mengatakan bahawa pemimpin dalam bahagian telah menyalahgunakan bantuan yang telah diberikan. ADUN ini bukan AJK bahagian dan dikatakan diberi kepada mereka yang ada kereta besar, kepada mereka yang sebenarnya tidak layak diberi.

Jadi ini meluas Tuan Yang di-Pertua. Bantuan-bantuan di bawah program pembasmian kemiskinan di bawah Skim Pembangunan Kesejahteraan Rakyat (SPKR) juga perlu dibentuk secara berkesan supaya bantuan-bantuan tersebut adalah bukan dalam bentuk hand out. Ini boleh mengelakkan sifat dependency dengan izin, di kalangan keluarga miskin. Sebaliknya ia harus dalam bentuk program yang membangun semangat berdikari atau jaya diri melalui aktiviti ekonomi yang mengambil kira kemahiran keluarga serta potensi ekonomi di peringkat desa.

Skim Pembangunan Kesejahteraan Rakyat (SPKR) yang baru sahaja dirancang dan belum begitu luas kelihatan apa isi kandungan sebenarnya. Yang dinyatakan akan meliputi skim PPRT yang ada sekarang perlu dirancang dengan betul dan dilaksanakan dengan sempurna supaya skim tersebut betul-betul boleh mengeluarkan golongan miskin daripada belenggu kemiskinan dan kemunduran. Kerajaan perlu memastikan supaya sasaran program adalah tepat dan semasa saya di dalam MAPEN dahulu sebagai Timbalan Pengerusi Kemiskinan dan saya mendengar banyak aduan yang sama, di mana sungutan keseluruhan ialah sasaran yang tidak tepat kepada mereka yang memerlukan. Maka kita merayu supaya pelaksanaan-pelaksanaan pada masa-masa akan datang dipastikan tidak mengakibatkan penyalahgunaan bantuan dan supaya betul-betul keluarga sasaran akan graduate, akan lulus daripada golongan miskin tanpa terus bergantung kepada bantuan kerajaan.

Para pelaksana program kemiskinan mestilah terdiri daripada kakitangan kerajaan yang ikhlas, rajin berdamping dengan masyarakat peringkat akar umbi, tidak bermain politik dan telus dalam tindakan mereka. Saya mencadangkan supaya para pelaksana program-program kemiskinan seperti PPRT dan SPKR dilatih

seperti mana kakitangan Amanah Ikhtiar dilatih dan dibentuk iaitu mereka menganggap pembasmian kemiskinan dan tugas untuk mempertingkatkan pendapatan masyarakat miskin sebagai satu perjuangan peribadi dan satu perjuangan kerjaya peribadi mereka. Mereka biasa mengangkat sumpah atau membuat ikrar di depan masyarakat sasaran mengenai kesetiaan mereka untuk berjuang ke arah matlamat tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, saya berpendapat bahawa sikap seperti ini perlu dibentuk di kalangan pegawai-pegawai dan kakitangan pelaksana program kemiskinan, kalau tidak ia sekadar menanam tebu di mulut tetapi tidak kelihatan pencapaian di peringkat kawasan. Hanya dengan cara ini...

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila gulung Yang Berhormat. Gulung ya.

**Dr. Maximus Johnity Ongkili:** Ya Tuan Yang di-Pertua. Hanya dengan cara ini wang yang diperuntukkan bagi program pembasmian kemiskinan akan dapat digunakan dengan betul dan impaknya kepada masyarakat desa akan dapat dirasai. Jika tidak barangkali lebih baik wang yang berbilion-bilion itu dibahagikan sama rata dengan semua keluarga miskin sebagai pendapatan bulanan kepada mereka. Impaknya dari segi penurunan kadar kemiskinan pasti sama dengan program-program yang susah payah dilaksanakan dan menguntungkan golongan yang tidak miskin.

Tuan Yang di-Pertua, satu masalah utama dalam pembasmian kemiskinan ialah kehadiran jabatan dan agensi-agensi yang terlalu banyak, berlapis dari segi fungsi dan tanggungjawab. Masalah ini mengakibatkan pemborosan kewangan dan penentuan matlamat yang tidak spesifik mengakibatkan sasaran yang berlapis. Untuk tujuan ini pihak kita mencadangkan supaya sebuah Unit Penyelaras Program Kemiskinan harus dibentuk di peringkat kebangsaan untuk memastikan supaya semua program kemiskinan yang dilaksanakan oleh pelbagai agensi dapat dipercepat dan dikawal dari segi perbelanjaan, sasaran dan tempoh pelaksanaan dan kesan kepada masyarakat dan golongan miskin.

Dalam perkara ini saya cadangkan bahawa kalau satu cara yang membentuk jawatankuasa tersebut ataupun yang disebut Malaysia 'majlis tindakan kemiskinan negara' boleh ditempatkan di Kementerian Luar Bandar atau kalau tidak di Jabatan Perdana Menteri kerana terlampau banyak kementerian yang terlibat dalam pembasmian kemiskinan termasuk Kementerian Luar Bandar, Kementerian

Pertanian, Kementerian Belia dan Sukan pun ada, Kementerian Tanah dan Koperasi dan belum termasuk lagi kerajaan-kerajaan tempatan dan seringkali sasaran itu begitu kabur sekali maka pemborosan kewangan negara berterusan. Kita mencadangkan supaya perkara ini diambil kira.

Tuan Yang di-Pertua, sekejap sahaja lagi. Saya melihat dari segi laporan yang di Jadual 48 itu tentang pencapaian negeri Sabah berbanding dengan negeri-negeri lain dari segi pembangunan wilayah yang seimbang. Saya melihat dari segi 12 indeks yang digunakan, 10 indeks daripada Indeks Komposit ini mencerminkan bahawa Sabahlah yang paling rendah, paling 'kuncip' dan saya melihat dalam lima tahun ini ia dipimpin oleh Barisan Nasional, tetapi nampaknya kelihatan tidak banyak, Tuan Yang di-Pertua. Bahkan janji-janji serba baru dahulu, satu orang, satu rumah, sifar kemiskinan, sifar buta huruf sudah banyak. Saya cadangkan bahawa untuk Rancangan Malaysia Kelapan negeri Sabah harus dibekal tidak kurang dari tiga kali ganda peruntukan yang diberi bagi Rancangan Malaysia Ketujuh iaitu pada waktu itu, RM4.4 bilion sahaja yang diperlukan ini Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukup Yang Berhormat.

**Dr. Maximus Johnity Ongkili:** Kalau lah negeri Sabah ingin keluar daripada belenggu kemiskinan dan kemunduran sesuai dengan janji-janji serba baru.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukuplah.

**Dr. Maximus Johnity Ongkili:** Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sebelum Parit Buntar, saya minta Menteri buat usul.

### **USUL**

#### **WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT**

**Menteri Pembangunan Luar Bandar [Dato' Haji Azmi bin Khalid]:** Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

"Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat hari ini tak akan ditangguhkan sehingga selesai pukul 7 malam atau sehingga selesai perbahasan usul Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga mengikut mana yang terdahulu."

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, sokongan. Terima kasih.

**Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dr. Abdul Latiff bin Ahmad]:** Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

***Perbahasan disambung semula.***

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila Parit Buntar.

**5.14 ptg.**

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali [Parit Buntar]:** Tuan Yang di-Pertua, tadi saya melihat bila Pokok Sena dan Permatang Pauh terutamanya berucap seolah-olah di belakangnya terdapat lembu gila yang sedang mengejarnya. Saya yang hendak mula berucap ini pun terasa-rasa di belakang saya, ada gajah betina yang rindu untuk mengawan berada di belakang saya untuk mengejar saya. Saya sebutkan ini sebab daripada hari pertama kita berbincang, Tuan Yang di-Pertua, ada sedikit bantahan tentang masa yang diberikan untuk membincangkan RRJP3 ini dan kita dapati setiap hari kita berbincang, setiap hari sebenarnya kita ditagih oleh masa dan kita memerlukan masa tetapi sayangnya peruntukan tidak dibuat untuk memanjangkan sebagaimana OPP2 dahulu bila kita berbincang lima hari untuk meluluskannya.

Sifat terburu-buru seperti dikejar harimau ini saya rasa bukan inilah caranya untuk membincangkan sesuatu benda yang serius kepada pembangunan negara, pembangunan anak cucu kita yang akan datang ini. Sebab itu saya hendak meminta dan hendak merakamkan rasa ketidakpuasan hati saya terhadap masa yang diberi untuk menelaah dan membahas RRJP3 ini dan meminta Jabatan Perdana Menteri terutamanya untuk menjawab mengapa, apa rasionalnya masa untuk menelaah dan membahas begitu dihadkan terutama kepada kita yang ingin bercakap, kemungkinannya kalau kita banyak bahas tentang benda-benda yang seperti ini, mungkin parti pembangkang terutamanya akan dapat menelanjangkan kelemahan-kelemahan kerajaan, sebab itulah saya rasa kemungkinan perkara yang pertama

yang ada dalam pemikiran kerajaan, kenapa kita pendekkan dan hadkan perbincangan ini.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat, masuk maksud.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Tuan Yang di-Pertua, itu bermaksud, itu pun hendak dirakamkan sebahagian daripada ucapan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, cadangan-cadangannya.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Tuan Yang di-Pertua, bila kita melihat RRJP3 ini sudah tentu sebagaimana yang disebut-sebutkan ialah kesinambungan kepada RRJP1 dan RRJP2. Bila kita melihat apa yang dibentangkan dengan jelas, Perdana Menteri yang mengambil masa satu jam setengah membentangkan 42 muka ucapannya yang merakamkan 212 muka daripada buku RRJP3 ini menjelaskan bahawa yang kita nampak, yang lihat, yang jelas ialah rancangan ini mengetepikan sehingga nampaknya mengetepikan langsung satu faktor yang penting sangat dalam pembangunan man-a-mana negara terutama Malaysia ini iaitu faktor keagamaan. Inilah yang jelasnya. Dalam ucapan hampir tidak disentuh, dalam 212 muka hampir tidak ada perkataan yang menyentuh soal-soal keagamaan. Saya tidak tahu mengapa sebabnya. Sebab pada hemat saya, bila menyebut tentang pembangunan ini, biasanya orang menyebut pembangunan fizikal yang pertama, pembangunan mental intelektual yang kedua dan biasanya orang menyebut pembangunan spiritual yang ketiga.

Ketiga-tiganya disatukan barulah dapat pembangunan yang ampuh, yang integrated yang dapat mencapai, yang dapat memberikan pembangunan yang seimbang, rohaninya seimbang, jasmaninya seimbang, mentalnya seimbang. Inilah yang tidak ada dalam RRJP3 ini. Saya tidak tahu kenapa ini berlaku. Kemungkinan proses sekularisasi yang sedang berlaku besar-besaran, yang disedari, yang tidak disedari sedang berlaku dalam negara ini. Perdana Menteri dalam ucapan-ucapannya dalam majlis-majlis yang dianjurkan oleh Biro Tatanegara (BTN) memang jelas Perdana Menteri memuji Kamal Atartuk sebagai yang dikatakan model kepada pembangunan moden ini dan agak saya Malaysia pun hendak dimodelkan oleh Perdana Menteri dengan orang yang namanya Kamal Atartuk.

Tuan Yang di-Pertua, tahukah kita semua bahawa Kamal Atartuk adalah orang yang mengharamkan Bahasa Arab, orang yang tidak membenarkan Al-Qur'an

dibaca dalam Bahasa Arab, orang yang menukar azan dalam Bahasa Turki, orang yang membunuh ulama dan mengharamkan buku-buku agama Islam dan orang yang memusnahkan warisan Islam dan akhirnya orang yang bertanggungjawab menjadikan Turki negara sekular.

Kalau inilah modelnya Tuan Yang di-Pertua, saya bimbang dan sudah nampak sebenarnya tanda-tanda proses sekularisasi yang berlaku bukan sahaja di sekolah, bukan sahaja di universiti, bukan sahaja di jabatan-jabatan kerajaan dan sebagainya, bahkan seluruh kehidupan rakyat sekarang ini sama ada kita sedar atau tidak sedar sedang dilanda oleh satu proses yang sangat merbahaya. Proses itu ialah proses *secularization*. Proses ini sudah tentu akan mengakibatkan beberapa perkara negatif sebagaimana yang disebutkan oleh Permatang Pauh tadi, berbagai-bagai gejala negatif yang saya tidak mahu sebenarnya mengulanginya kerana masa yang sangat terbatas ini. Keruntuhan institusi-institusi sosial seperti keluarga, pelbagai gejala sosial, hilang jati diri, kejelikan akhlak, proses the humanisasi adalah merupakan perkara-perkara yang merupakan akibat langsung tercipta hasil daripada pembangunan yang mengetepikan agama. Bila saya sebut mengenai agama ini, bukan sahaja Islam termasuklah Hinduismenya, Buddhisme, termasuklah *Christianity*nya, seluruh agama-agama kerana agama itu mengikut agama masing-masing adalah merupakan alat pendidik, alat pengukur kepada akhlak manusia di permukaan bumi ini.

Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana agama dikesampingkan, maka saya lihat pembangunan-pembangunan yang kita jalankan ini akhirnya melahirkan kalau mereka pemimpin, adalah pemimpin-pemimpin yang bertuhankan di hati, pemimpin-pemimpin yang mengambil nafsu sebagai alat tunjuk mereka untuk menggerakkan pembangunan negara dalam konteks *nation building* ini. Akhirnya kita dapati inilah sebenarnya dalam RRJP1 dan RRJP 2, kita dapati krisis kepimpinan ini, krisis moral kepimpinan, Menteri-menteri Besar disebut satu persatu, ada yang membawa beg sampai hampir 20 kilo berisi dengan wang yang merupakan boleh banyak dipersoalkan hasil daripada tindakan-tindakan yang sedemikian. Berapa banyak lagi yang telah kita dapati rasuah, yang telah didapati menyalahgunakan kuasa, ini adalah disebabkan digambarkan melalui kekurangan, ketidakminatan kita untuk meletakkan agama sebagai sandaran dalam pembangunan ini.

Saya hendak pergi, Tuan Yang di-Pertua, kepada kepimpinan di peringkat organisasi, kepimpinan korporat, saya dapati sejak daripada dulu sampai sekarang,

kerajaan tidak mahu belajar kesilapan-kesilapan utama yang dilakukan dalam kita memilih ahli pemimpin-pemimpin yang akan menerajui badan-badan korporat. Kita dapati amalan ini adalah amalan *putting a square pack on a round hole* sudah berlaku sejak dari perancangan RRJP1, RRJP2, bahkan semakin jelas dalam RRJP3 ini.

Kita dapati MAS misalnya. Kita tahu sebagaimana dilaporkan begitu luas. Kegagalan Tan Sri Tajuddin Ramli mengendalikan MAS. Antara sebabnya ialah kerana beliau tidak mempunyai *exposure*, beliau tidak mempunyai ilmu, beliau tidak mempunyai kepakaran dalam bidang-bidang teknikal yang khusus mengendalikan syarikat penerbangan antarabangsa, rancangan penerbangan kebangsaan seperti MAS.

Maka kita datangkan orang yang mengendalikan MAS, orang yang mungkin naik kapal terbang, tetapi tidak pernah terlibat dalam mengendalikan syarikat kapal terbang seperti MAS. Dari orang nombor satunya, orang nombor duanya, dua-dua sekali adalah di antara orang-orang yang saya rasa hanya naik kapal terbang tetapi tidak pernah diberi peluang untuk mentadbirkan syarikat kapal terbang. Ini yang berlaku.

Yang kedua, Lembaga Tabung Haji, kita sudah pun menamakan Pengerusinya, orang yang kecundang dalam politik, yang sudah tidak diterima oleh rakyat untuk menerajui Tabung Haji. Tabung Haji Tuan Yang di-Pertua, mempunyai 13 anak syarikat korporat dan kita bagikan kepada orang yang tidak ada *inkling*, *he has got nothing, no inkling at all* dengan izin tentang hal pentadbiran syarikat korporat ini diberikan kepada beliau untuk menerajui.

Yang ketiga kita lihat FELDA pula, akan diterajui oleh juga seorang FELDA ini untuk pengetahuan Tuan Yang di-Pertua, FELDA adalah di antara organisasi kerajaan yang telah disusun semula yang kebanyakannya diperbadankan untuk memberikan mereka peluang untuk diuruskan secara korporat. Ini pun akan diterajui oleh manusia yang juga telah ditolak oleh rakyat. Rakyat Terengganu telah menolaknya. Tuan Yang di-Pertua, orang inilah yang diamanahkan untuk mentadbirkan FELDA dengan cabaran-cabaran dunia korporatnya, mana mungkin orang-orang ini akan memberikan sumbangan untuk memperbaiki keadaan gejala-gejala yang telah menyebabkan syarikat-syarikat atau badan-badan ini berada di dalam keadaan uzur sekarang ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin memberikan perkara yang ketiga yang kita patut belajar daripada RRJP1 dan RRJP2 iaitu, tentang projek-projek mega ini. Saya berharap sangat supaya dalam RRJP3 ini dan diharapkan dalam Rancangan Malaysia Kelapan yang kita akan bentangkan, yang kita akan bahas ini, tidak nampak lagi sudah projek-projek mega seperti MSC nya, Putrajayanya, Twin Towers nya, Bakun nya, PERWAJA nya, MEC nya, KLIA dan sebagainya. Yang Berhormat-Yang Berhormat pergi KLIA, baru turun daripada Bangkok, datang KLIA. Nampak KLIA, *what is deserted* dengan izin. Kita pergi ke Singapura Tuan Yang di-Pertua, kita turun ke Kuala Lumpur, ternampak sangat Kuala Lumpur *deserted*. Inilah dia sebenarnya.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, Menteri bangun hendak minta penjelasan.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Saya tidak izinkan. Nantilah Yang Berhormat. Kita...*[Disampuk]*

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Tidak, pasal Yang Berhormat kata tidak ada tentang nilai agama. Nilai-nilai agama ini ada dalam muka surat 175.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Saya cakap tadi, hampir.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Hampir apa? Dia ada tulis. Hampir apa?

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Hampir.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Ini penuh ini dengan bermacam-macam dengan dari segi agama dan ...*[Disampuk]*

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Apa bermacam-macam dari segi agama apa? ..Cuba sebut.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tidak, kalau hendak benarkan, duduklah.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Semua itu satu kurikulum baru yang menghubungkan pendidikan sivik dengan pendidikan agama atau moral akan diajarkan di sekolah rendah, menengah dan memupuk nilai-nilai positif. Bermacam-macam dalam ini. Kalau Yang Berhormat belum baca tidak apa tetapi kalau Yang Berhormat...*[Disampuk]*

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Yang Berhormat tidak faham apa yang saya maksudkan. Memang tidak faham.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Saya faham.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Saya maksudkan ialah sebagai gagasan, sebagai paksi kepada pembangunan negara.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Saya hendak tanya, pembasmian kemiskinan. Minta maaf Tuan Yang di-Pertua. Pembasmian kemiskinan, adakah dia juga bukan dalam Islam? Yang paling besar memperjuangkan, siapa yang memperjuangkan kemiskinan? Adakah kemiskinan juga bukan perjuangan dalam Islam?

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Betul. Membasmi kemiskinan...*[Disampuk]*

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Membasmi kemiskinan, Tuan Yang di-Pertua, minta maaf.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Mana .....

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Membasmi kemiskinan menjadi agenda negara sejak .....*[Disampuk]*

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Ini, ini, sekejap. Saya tidak izinkan. Bagi saya peluang. Tuan Yang di-Pertua. bagi saya peluang.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Perjuangan....*[Disampuk]*

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Kita ada masa lagi. Kita ada masa lagi.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Perjuangan....*[Disampuk]*

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Kita ada masa lagi. Kita ada masa lagi.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Perjuangan....*[Disampuk]*

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Saya tidak izinkan. Tuan Yang di-Pertua, saya tidak mengizinkan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Dia tidak bagi Yang Berhormat Menteri.

**Dato' Haji Azmi bin Khalid:** Okay, kalau tidak izin, saya tidak .....*[Disampuk]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Haah, sudah masuk itu, banyak perkara sudah masuk itu.

*[Dato' Haji Azmi bin Khalid berjalan keluar dari Dewan]*

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Ooi! sombong sampai macam itu kah?

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Eh, macam mana begitu? *[Ketawa]*

**Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar:** Panas baran rupanya.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tidak apalah, biarlah dia hendak keluar.

**Seorang Ahli:** Tunggulah..

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Tuan Yang di-Pertua, saya menyebut tadi soal-soal projek-projek mega. Salah satunya ialah projek Bakun. Saya mahu jawapan daripada Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, kenapa di akhir-akhir ini, TNB didapati *back out* daripada tugas mereka yang telah diberikan oleh kerajaan untuk mengambil alih pengurusan di Bakun itu? Itu yang pertama.

Yang kedua, di bawah *Borneo Power Grid*, kita hendak menjadikan Bakun ini akan menyalurkan tenaga kepada Kalimantan, kepada Brunei, kepada Sarawak dan Sabah tetapi ini hanya merupakan *assumption*. Saya hendak tanya, kalau *assumption* ini tidak menjadi, bagaimana dengan perbelanjaan? Tadi, Timbalan Menteri mengatakan RM9 bilion tetapi apa yang kita dapat keseluruhannya nanti akan menelan belanja RM15.5 bilion.

Sanggupkah rakyat Malaysia menghadapi satu *fiasco* lagi? Sudahlah kita *fiasco after fiasco*. Sebab itu Tuan Yang di-Pertua, saya ingin sangat mendapatkan jawapan daripada Kementerian Tenaga, Komunikasi dan Multimedia supaya untuk memberikan kepada kita kenapa projek itu di *revive* semula walaupun saya faham sebenarnya kerja-kerja memang sudah begitu *advance* dijalankan dan tidak ada cara untuk menarik balik kerja-kerja yang telah dijalankan. Walaupun dari segi *feasibility's studies* nya menunjukkan projek itu tidak *feasible*.

Tuan Yang di-Pertua, saya tadi menyebut soal tentang rancangan-rancangan yang anti agama, yang tidak ada dalam agama. Yang tidak memberatkan tentang tanggungjawab kita memikul agama. Seperti di sekolah, saya sangat simpati sebenarnya. Ada ibu bapa yang memangnya Tuan Yang di-Pertua, daripada awal-awal lagi sudah menjuruskan anak pergi ke sekolah agama, mengaji agama, tanpa akademik, tanpa matematik, tanpa sains. Kenapa, kenapa? Kerana mereka mahu anak mereka menjadi orang Al-Quran, *the person of Al-Quran*, *the man of Al-Quran*. Hendak menjadikan anak mereka *the man of Al-Hadis*. hendak menjadikan anak mereka *the man of Fiqh*, hendak menjadikan anak mereka *the man of Jurisprudence*. Ini adalah bidang agama yang rasanya di Malaysia, mana-mana universiti pun di Malaysia ini sekarang sudah tidak menawarkan kursus-kursus yang boleh menampung anak-anak kita.

Untuk dihantar ke luar negeri pula Tuan Yang di-Pertua, ada pula STAM. Ada satu peperiksaan khusus yang mesti diduduki oleh anak-anak kita ini. Maka apabila mereka lulus daripada itu, barulah mereka diizinkan untuk memasuki universiti-universiti seperti Universiti-universiti di Timur Tengah.

Saya menggambarkan satu perkara yang sangat besar, satu gelombang yang sangat besar yang akan menghakis negara ini pada masa yang akan datang. Bila ulama sudah tidak ada, bila para-para *juris* yang pakar dalam agama tidak ada, bila orang yang hendak menjiwai Al-Quran sudah tidak ada, bila hal-hal mengenai Hadis, pengulas-pengulas Hadis sudah tidak ada, penghafal-penghafal Hadis sudah tidak ada. Saya menggambarkan akan ada satu malapetaka yang sangat besar yang akan menimpa negara ini jika sekiranya kita tidak melahirkan orang-orang yang sedemikian. Jawapan daripada kementerian amat mudah. Dia kata, kita tidak perlukan orang yang macam ini. Dia kena ambil pelajaran Sains, pelajaran Matematik dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua, saya rasakan oleh kerana ibu bapa, orang-orang macam kita ada orang-orang sebenarnya yang memang mahukan anak-anaknya mengikuti saluran agama seperti itu walaupun dikatakan mereka kuno, mereka tidak mengikuti aliran zaman dan sebagainya. Apakah kita hendak menyisihkan orang-orang sedemikian yang bilangannya sangat besar, apakah kita hendak menyisihkan pilihan orang yang sedemikian yang saya rasa sebagai ibu bapa orang inilah yang paling mengetahui ke mana hendak dijuruskan anak-anak mereka.

Tuan Yang di-Pertua, sebab itu saya hendak minta Kementerian Pendidikan menjawab apakah rancangan Kementerian Pendidikan untuk menampung pelajar-pelajar yang ingin menyambung pelajaran dalam bidang pengajian Islam di IPTA. Apakah peluang yang ada untuk pelajar-pelajar yang ingin menjurus dalam bidang-bidang pengajian Islam untuk menjadi ahli agama, ulama, ahli Quran, ahli hadis, fiqh dan sebagainya.

Yang ketiga, Tuan Yang di-Pertua, kandungan-kandungan rancangan dalam televisyen yang menggambarkan bahawa kita telah mengkesampingkan agama, meminggirkan agama. Kita ambil rancangan hiburan punya hebat – NTV7 - 85% komponennya adalah hiburan, TV3 - 52%, RTM2 - 64%, RTM1 - 35%. Bila cerita tentang agama pula NTV7 - 0% dan kita dapati TV3 - 2%, RTM2 - 2%, RTM1 - 8%. Saya ingin menanyakan Kementerian Penerangan apakah garis panduan dan peraturan sajian program berunsur agama atau akhlak yang telah dirumuskan oleh

Kementerian Penerangan, paling tidaknya untuk memberikan sedikit treatment kepada kepentingan agama di kalangan anak-anak kita.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila gulung, Yang Berhormat.

**Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:** Tuan Yang di-Pertua, akhirnya saya ingin menggulung sedikit. Sebahagian besar daripada kita bila ditanyakan tentang kelembapan ekonomi, kelembapan ekonomi dikaitkan dengan kelembapan ekonomi Amerika dan Jepun. Kesan kemelesetan tahun 1997/1998 yang masih dirasakan tetapi banyak penulis di peringkat antarabangsa, penulis dalam negeri pun mengatakan sebab utama ialah kerana Perdana Menteri sendiri sebagai faktor. Beliau lah perosak yang merosakkan corporate governance di negara ini.

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng] **mempengeruskan Mesyuarat**]

Saya ingin membacakan tulisan seorang, dia mengatakan, "*Malaysia could well rip the same benefit if it listens to the concern of the market. From my discussion with the fund managers' I gage that they are mainly waiting for the old man, the Prime Minister to go*" – yang dikatakan oleh seorang analis yang pakar dalam bidang ini. Dan keadaan tunjuk market menunjukkan, saham menunjukkan *analyst noted that the Philippine stock market recovered greatly by around 20% to 30%, when embattle former President Joseph Estrada stepped do wn and expect the same effect might be felt in Malaysia.*

Apa yang hendak disebutkan yang akhirnya, Tuan Yang di-Pertua, kita mengharapkan bahawa rancangan RRJP3 ini akan membuka satu ruang kepada kita, ruang dalam abad baru ini dan kita mengharap benar supaya perkara-perkara yang saya sebutkan tadi terutama perkara kejiwaan, perkara-perkara hati nurani dan perkara-perkara kemanusiaan di samping kita membentuk manusia-manusia yang boleh diharapkan memikul tanggungjawab dan amanah yang sesungguhnya yang akan meletakkan negara kita ke mercu kejayaan.

Terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tebrau.

**5.34 ptg.**

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan [Tebrau]:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, hilang mengantuk. Saya juga mengucapkan terima ka sih kepada Tuan

Yang di-Pertua kerana membenarkan atau mengizinkan saya untuk berucap lebih panjang sedikit daripada Ahli Yang Berhormat yang lain.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Tidak, 15 minit.

**Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan:** Ya?, Oh sama ya.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Sama.

**Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan:** Oh. *[Ketawa]* Tuan Yang di-Pertua, lebih awal lagi saya ingin mengucapkan setinggi tahniah dan penghargaan kepada kerajaan dan juga Perdana Menteri Malaysia di atas pembentangan usul mengenai Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga di Dewan Rakyat baru-baru ini.

Di mana-mana pun kerajaan sekalipun dalam dunia ini mesti ada cadangan, mesti ada perancangan, mesti ada wawasan, kalau tidak, maka kerajaan itu dianggap lemah dan tidak berfungsi. Kerajaan yang diperintah oleh Parti Perikatan pada masa dahulu dan Kerajaan Barisan Nasional yang meliputi semua kaum berada di dalam kerajaan pada hari ini telah dapat membangun dan memajukan negara daripada tiada kepada ada, daripada lemah menjadi kuat, daripada miskin ada yang sudah menjadi kaya termasuk juga parti-parti pembangkang, dan keluarga, saudara-mara dan lain-lain. Kalau tidak semua, sebahagiannya.

Anak-anak Melayu dahulu tidak banyak mendapat pendidikan tinggi, dapat belajar ke luar negara dan mendapat biasiswa. Dahulu orang Melayu tidak ramai menjadi profesor, tidak ramai jadi doktor, tidak ramai menjadi akauntan, jurutera dan sebagainya. Tetapi sekarang sudah ada ramai memegang jawatan yang tersebut. Ini sudah memang tidak dinafikan, tidak semua manusia mendapat apa yang saya sebutkan itu tadi. Memang sudah menjadi lumrah alam, manusia ada yang kaya dan ada yang miskin, ada yang bijak dan ada yang pandai dan ada juga yang tidak pandai dan bijak tetapi kebanyakan anak-anak hari ini sudah dapat masuk universiti, baik di asrama penuh, di sekolah menengah, belajar di luar negeri, ini adalah kerana jasa Kerajaan Barisan Nasional yang memerintah selepas merdeka sehingga pada hari ini.

Bagi pihak pembangkang sudah jadi ketagih dan termaktub dalam hatinya mesti bangkang, mesti menuduh, mesti kritik ikut suka hatinya, yang baik langsung tidak hendak dipuji....

**Tuan Husam bin Haji Musa:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat...Yang Berhormat...

**Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan:** Ya?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Kubang Kerian bangun.

**Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan:** Mana, saya hendak minta tambah sudah tidak beri, sudah tinggal 15 minit.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Kalau khutbah macam ini tidak payahlah, Tuan Yang di-Pertua. *[Ketawa]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Hendak beri laluan atau tidak?

**Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan:** Tidak boleh, banyak susah masa. Yang Berhormat, saya tidak boleh beri sebab masalah, bukan tak ada...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat nanti boleh bercakap.

**Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan:** Ha, lepas ini Yang Berhormat cakap.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Kalau khutbah macam ini tidak payahlah.

**Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan:** Saya bangun tadi tidak dapat, itu yang saya geram. Kalau dia beri tadi, saya beri juga. Sama-samalah adil. Dekat mana tadi, Tuan Yang di-Pertua? *[Ketawa]*

Bagi pihak pembangkang sudah menjadi ketagih dan termaktub di hatinya mesti membangkang, mesti menuduh, mesti kritik ikut suka hatinya. Yang baik langsung tidak hendak dipuji dan tidak mahu menerima hakikat sebenarnya. Yang penting pada pihak pembangkang bahawa percakapannya dan lafaznya itu dapat diterima oleh rakyat walaupun ia tidak benar dan tepat. Kalau tidak, maka ia bukan pembangkang. Sepatutnya pembangkang mesti terima dan puji juga mana yang benar dan betul. Sehingga pembentangan ini pun dia tidak hendak puji dan terima, cari salah sahaja. Ini memang kerja dia, apa hendak buat.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyentuh berhubung dengan keselamatan negara. Dalam RRJP3 kerajaan juga harus melihat keselamatan negara dari sekarang kerana suasana negara pada hari ini, Tuan Yang di-Pertua, agak begitu terancam sekali. Sebab itulah kita kalau boleh tidak hendak ada tunjuk perasaan, sebab salah satu daripada sebab kadang-kadang ada masa saham jatuh pun kerana orang tunjuk perasaan. Pelabur pun takut. Jadi, dalam keadaan yang sedemikian, Tuan Yang di-Pertua, kerajaan dari sekarang mesti buat perancangan dalam membangunkan keselamatan negara dari segi membanyakkan pasukan polis,

pasukan angkatan tentera, bomba dengan mengadakan alatalat moden dan alat-alat yang tercanggih pada hari ini.

Kita juga berhampiran dengan negara-negara jiran yang pada hari ini pun angkatan tentera ditambah dan diadakan dengan alatan-alatan yang canggih berhampiran dengan negara kita. Jadi, dalam masa sepuluh tahun ini kerajaan juga mesti ada perancangan untuk menguatkan angkatan tentera kita kerana kita takut kalau kita tidak buat persediaan daripada sekarang maka bila sampai masanya kita akan tidak dapat berbuat apa kerana kita tidak ada buat persediaan daripada sekarang. Untuk itulah masalah keselamatan negara mesti ada perancangan jangka panjang.

Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini pun jenayah pun bertambah, pergaduhan, campur tangan asing dan sebagainya berada di negara kita. Dalam tempoh 10 tahun kita tidak tahu apa akan jadi, maka sudah mestilah kerajaan mesti melihat perkara yang saya sebutkan itu tadi, Tuan Yang di-Pertua.

Yang kedua, saya ingin menyentuh berhubung dengan masalah kesihatan. Saya ucap terima kasihlah, ada perancangan dari segi infrastruktur dan juga sosial berhubung dengan kesihatan. Yang ini rasa saya kerajaan mesti teruskan lagi dengan lebih baik dan kemas, dapat menolong rakyat yang memerlukan perkhidmatan kesihatan yang terbaik yang memuaskan hati pesakit yang menerima rawatan. Kerajaan mesti banyakkkan doktor untuk berkhidmat terutama di luar bandar seperti di klinik desa dan poliklinik dapat menolong pesakit-pesakit luar bandar menerima rawatan yang baik dan berkesan dengan adanya doktor-doktor di klinik yang tersebut.

Begitu juga kerajaan mesti menyediakan peralatan moden di klinik-klinik luar bandar, menyediakan alat-alat xray dan juga menyediakan mesin-mesin pencuci darah, mesin hemodialisis yang banyak di klinik luar bandar. Pada masa ini hanya terdapat di dalam bandar-bandar sahaja. Apa salahnya kerajaan mengeluarkan sedikit peruntukan dalam tempoh sepuluh tahun ini untuk membanyakkkan mesin-mesin yang tersebut di klinik-klinik atau poliklinik di luar bandar.

Tuan Yang di-Pertua, dari segi perumahan juga saya berharap kerajaan banyakkkan lagi perumahan – kalau boleh bukan swasta yang buat, swasta pun kita perlu tetapi kerajaan juga dengan peruntukan kerajaan dapat lebih banyakk membina rumah murah kerana dapat membantu rakyat membayar yuran bulanan untuk membeli rumah tersebut dengan harga yang murah seperti yang berlaku pada hari

ini. Kalau pihak swasta membuat maka ada yang tidak termampu kena bayar yang begitu tinggi bayaran bulanannya.

Maka dengan sebab itulah saya mencadangkan supaya kerajaan sendiri dapat memperuntukkan satu peruntukan yang besar dan bila bayaran bulanannya dibayar oleh pembeli-pembeli akan mudah dan murah sedikit daripada pembinaan yang dibuat oleh pihak swasta. Kerana kita tahu pada hari ini rakyat makin bertambah, rakyat mempunyai keluarga yang ramai dan sebagainya, maka sewajarnya perkara ini mesti diambil perhatian yang serius oleh kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya, kita juga berharap dari segi jangka panjang untuk projek-projek keagamaan juga perlu kerajaan membuat persediaan terutama dalam pembinaan-pembinaan masjid, surau dan juga sekolah agama, perkara ini patut kerajaan membuat persediaan dalam jangka sepuluh tahun ini supaya kemudahan-kemudahan agama untuk dipelajari oleh anak-anak kita terutama anak orang Islam akan dapat kemudahan untuk menghantar anaknya belajar di sekolah-sekolah yang saya sebutkan itu tadi dan juga dapat menggunakan tempat ibadat dan tempat berhimpun sesama umat Islam di masjid atau di surau.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya saya sekali lagi mengucapkan terima kasih kepada kerajaan yang telah dapat membentangkan Rancangan Jangka Panjang atau RRJP3 dan saya menyokong usul. Terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Seputeh.

**5.41 ptg.**

**Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]:** Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Sebelum saya memberi ucapan dalam perbahasan ini, saya terlebih dahulu ingin meminta kerjasama daripada para Menteri, Timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen di kementerian yang saya sebutkan dalam ucapan saya nanti untuk pasang telinga, dengar betul-betul apa yang saya bentangkan dan tolonglah jawab soalan-soalan yang saya bangkitkan kerana saya amat tidak puas hati dalam ucapan saya yang lepas itu, kesemua soalan dan isu yang saya bangkitkan dalam ucapan dasar itu tidak satu pun dijawab oleh menteri, khususnya mengenai isu penduduk setingan, mengenai penghentian bayaran sewa mereka berikutan dengan pembatalan projek KL Linear City dan juga dengan isu mengenai sama ada pembinaan Empangan Selangor itu perlu dan sesuai.

Saya menyeru Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kerja Raya memberi satu jawapan yang teliti kepada saya. Salah satu tujuan kerajaan

membentangkan OPP adalah untuk menunjukkan yang kerajaan mempunyai wawasan dan pandangan yang jauh. Salah satu ukuran yang menentukan sama ada kita akan mencapai matlamat dan wawasan kita, adalah macam mana kita menggunakan wang rakyat dan wang yang diamanahkan oleh rakyat.

Kita boleh mempunyai lapangan terbang yang paling besar dan maju di Asia, menara berkembar yang paling tinggi di dunia dan juga pejabat kerajaan ataupun tempat kediaman Perdana Menteri yang paling mewah di dunia. Tetapi apa gunanya sekiranya bangunan-bangunan ini tidak banyak digunakan ataupun under-utilised seperti Menara Berkembar dan KLIA, bukannya ini menunjukkan bahawa kerajaan tidak membuat pengiraan yang betul pada asalnya dan membazirkan wang rakyat, apakah pembangunan bangunan-bangunan mewah ini termasuk dalam OPP2 ataupun Rancangan Malaysia Ketujuh yang lepas ataupun ia didirikan mengikut suka hati sesetengah pemimpin di Barisan Nasional.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin membangkitkan satu perkara yang berkaitan dengan pembatalan khas lawatan sosial ke negeri Sarawak terhadap Encik Tan Seng Hin yang telah bermastautin di Miri selama 23 tahun oleh Jabatan Imigresen Negeri Sarawak tanpa memberi alasan.

Tindakan pembatalan pas lawatan sosial oleh Kerajaan Sarawak terhadap beliau bukan sahaja telah memecahbelahkan keluarganya dan merosakkan kerjayanya tetapi ia juga merupakan tindakan yang mencabuli hak asasi manusia dan keluhuran undang-undang.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Yang Berhormat, adakah perkara ini berkaitan dengan RRJP3?

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** Ya, ini mengenai keluhuran undang-undang dan juga prinsip demokrasi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Okay, teruskan.

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** Encik Tan yang merupakan seorang kontraktor dalam industri pembinaan minyak dan gas *on shore* selaku setiausaha kepada Persatuan Hainan di Miri tidak pernah melanggar apa-apa undang-undang di negeri Sarawak dan Malaysia.

Beliau juga tidak pernah menyertai apa-apa bentuk aktiviti politik di Sarawak kecuali membuat kenyataan bagi pihak Persatuan Hainan Miri yang mengkritik cara Timbalan Ketua Menteri Sarawak Dr. George Chan .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Tebrau bangun.

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** Sekejap, satu para lagi.

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** Terima kasih.

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** Dr. George Chan yang mengubah sekolah menengah Cina swasta di Miri iaitu Riam Road Middle School sebagai sekolah matrikulasi ataupun *feeder school* yang menyediakan pelajar untuk memasuki cawangan Universiti Curtin di Miri di samping mengubah bahasa pengantaraan sekolah tersebut daripada bahasa Tionghua kepada bahasa Inggeris yang mana telah mengubah identiti sekolah tersebut sebagai sekolah menengah Tionghua swasta.

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** Okay.

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** Ya, apa soalan?

**Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan:** Sekejap lagi, saya hendak cakap. Hendak soal ini. Yang Berhormat sedia maklum, tadi Yang Berhormat cerita seorang warganegara yang tidak dibenarkan masuk ke negeri Sarawak, Yang Berhormat tahu atau tidak bukan Kerajaan Malaysia sahaja negeri Sarawak yang tidak memberi dia masuk, yang berat ini Kerajaan Singapura pun menyenaraikan *black list* atau senarai hitam dan tidak membenarkan dia masuk ke Singapura. Agaknya apa salah dia ini, kalau Sarawak sahaja tidak mengapa, ini negara lain pun tidak memberi dia masuk, tidak tahulah kenapa agaknya Yang Berhormat.

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** Terima kasih Yang Berhormat bagi Tebrau. Sebenarnya, soal yang kami bangkitkan adalah soal pas lawatan sosialnya ditarik balik, tidak kena mengena dengan apa yang berlaku 23 tahun yang lepas. Kita sebut tentang apakah masalah sekarang pada dia.

Saya tidak ingin menyoal tentang kuasa Imigresen Negeri Sarawak yang termaktub dalam 20 point Perlembagaan Persekutuan tetapi larangan terhadap Encik Tan Seng Hin untuk memasuki Sarawak semula jelas menunjukkan Kerajaan Sarawak telah menyalahgunakan kuasa imigresennya.

Layanan terhadap Encik Tan yang tidak melakukan apa-apa kesalahan dan telah menyumbang tenaga kepada pembangunan negeri Sarawak selama 23 tahun merupakan perkara yang harus mendapat keprihatinan, simpati dan sokongan daripada semua rakyat di Malaysia tanpa mengira perbezaan kaum, agama, kepercayaan politik dan kesempadanan negeri termasuk Ahli-ahli Yang Berhormat di

Dewan yang mulia ini, kerana tindakan Kerajaan Negeri Sarawak yang tidak berperikemanusiaan ini telah mencabuli hak asasi manusia beliau sebagai seorang warganegara Malaysia dan seorang anggota masyarakat sivil.

Saya menyeru Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri Sarawak menyemak semula keputusan ini dan memberikan Encik Tan Seng Hin untuk balik ke pangkuan keluarganya di Miri.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menarik perhatian Ahli-ahli Dewan Rakyat ini terhadap satu lagi projek mewah yang telah pun menjadi gajah putih yang membazirkan wang rakyat, yang mungkin tidak diketahui oleh ramai Ahli-ahli Yang Berhormat di Semenanjung Malaysia iaitu pembinaan Pelabuhan Miri di Kuala Baram yang memakan belanja sebanyak RM350 juta. Pelabuhan Miri ini sepatutnya bermula operasi pada 27 Julai 1998 tetapi sehingga sekarang ia pun masih tidak boleh mula kerana *navigational canal* bagi pelabuhan yang baru ini terlalu cetek dan tidak boleh menampung kapal yang melebihi berat 1,000 tan.

Masalah tapak pelabuhan yang kurang sesuai ini menyebabkan Kerajaan Negeri Sarawak tidak berani menjemput Perdana Menteri untuk merasmikan pembukaannya sehingga hari ini. Tambahan pula, demi menyelesaikan masalah ini, Kerajaan Sarawak dikatakan harus menggunakan RM500 juta setahun untuk mengorek dan mendalamkan tapak kuala sungai pelabuhan itu supaya pelabuhan itu boleh dipakai. Satu amaun yang jauh lebih mahal daripada kos pembinaan Pelabuhan Miri.

Saya merasa hairan kenapakah Auditor General yang membuat audit terhadap akaun Kerajaan Negeri Sarawak tidak memberi peringatan kepada Kerajaan Negeri Sarawak tentang masalah ini dan beliau seharusnya memberi satu penjelasan yang munasabah kepada Dewan yang mulia ini.

Saya juga ingin menyeru Rompin sebagai Pengerusi PAC memberi satu penjelasan terhadap masalah pembaziran wang rakyat yang berlaku di negeri Sarawak ini kepada semua Ahli-ahli di Dewan yang mulia ini.

Tuan Yang di-Pertua, ramai Ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini telah bercakap tentang rusuhan kaum yang berlaku di Kampung Medan tetapi tiada seorang pun yang menyentuh tentang masalah pendidikan ibunda, bahasa Tamil dan Tionghua khususnya tentang sekolah beraliran bahasa Tamil. Masyarakat kaum India merasa tidak puas hati terhadap peminggiran pendidikan ibunda mereka.

Mengikut statistik yang disiarkan dalam artikel, *Tamil Schools Struggle For Survival* yang disiarkan di *New Straits Times* pada 27 Ogos 2000, penulis itu menyatakan bahawa hanya 152 daripada 527 sekolah merupakan sekolah Tamil bantuan penuh. Terdapat kekurangan sebanyak 500 guru di kalangan 6,000 sekolah Tamil di seluruh negara.

Banyak bangunan sekolah Tamil berada dalam keadaan yang lapuk sehingga Yang Berhormat Menteri Kerja Raya merangkap Presiden MIC pun mengakui bahawa sesetengah sekolah Tamil kelihatan lebih teruk daripada khemah pelarian dan hanyalah bantuan kerajaan dapat mengatasi masalah ini. Kelengkapan sekolah Tamil yang begitu teruk di samping kekurangan guru bahasa Tamil, menyebabkan ramai orang India enggan menghantar anak mereka ke sekolah Tamil sehingga pelajar di sekolah Tamil turun daripada 104,632 pelajar dalam tahun 1993 ke -94, 907 pelajar pada tahun 2000.

Di samping itu, kekurangan guru dan juga latar belakang sosioekonomi yang miskin di kalangan kaum India juga menyebabkan pencapaian akademik para murid sekolah Tamil rendah.

Setakat ini 70% daripada kanak-kanak India tidak dihantar untuk belajar di tadika bahasa Tamil. Memandangkan mempelajari bahasa ibunda merupakan hak asasi setiap manusia, kerajaan haruslah memberi layanan yang sama dan adil terhadap semua sekolah tanpa kira aliran bahasa.

Saya ingin membentangkan cadangan-cadangan yang dikemukakan oleh para pakar pendidikan Tamil di satu seminar mengenai pendidikan Tamil di Ipoh pada 18 Mac tahun ini. cadangan-cadangan mereka adalah:

- (i) kelas *Peoples Own Language* (POL) di sekolah menengah haruslah dijalankan dengan lebih serius dan ikhlas kerana sesetengah kelas tersebut dijalankan ikut suka hati guru besar sekolah tersebut;
- (ii) kesemua bahasa ibunda haruslah dijadikan mata pelajaran wajib untuk semua pelajar dan ia juga harus dimasukkan dalam kurikulum sekolah. Selain itu, unit yang diperolehi oleh pelajar dalam mata pelajaran Tamil juga harus diiktiraf sebagai unit kemasukan oleh universiti tempatan. Saya diberitahu bahawa selain daripada Universiti Malaya kesemua universiti tempatan yang lain tidak terima unit bahasa Tamil dalam

STPM. Saya berharap Kementerian Pendidikan dapat membetulkan keadaan yang berat sebelah ini;

- (iii) demi membantu pelajar India yang miskin, yang ingin mempelajari bahasa ibunda masing-masing, kerajaan haruslah menubuhkan sekolah rendah asrama penuh aliran Tamil sekurang-kurangnya satu di setiap negeri bergantung kepada keperluan asas masing-masing; dan
- (iv) bangunan sekolah Tamil yang terletak di luar bandar haruslah dibaiki dengan segera demi memupuk suasana pembelajaran yang sesuai untuk semua pelajar di sekolah Tamil.

Saya berharap Kementerian Pendidikan akan menerima cadangan-cadangan yang dibentangkan oleh para pakar pendidikan bahasa Tamil dalam seminar tersebut. Tibalah masanya bagi kerajaan untuk membetulkan dasar yang berat sebelah sekarang dan mengubah sikap terhadap bahasa ibunda dalam millennium yang baru ini. Kita mesti adakan satu 'new\_\_deal' dalam dasar pendidikan kita di mana bahasa ibunda daripada kaum Tionghua dan juga kaum India haruslah diambil berat oleh kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk menanya Menteri Kerja Raya tentang perluasan Jalan Klang Lama. Saya difahamkan bahawa Kerajaan Persekutuan ingin memperluaskan Jalan Klang Lama kepada empat lane. Walaupun peluasan Jalan Klang Lama merupakan satu tindakan yang harus dijalankan sejak dahulu lagi, tetapi saya merasa kesal kerana kerajaan kelihatan ingin menyembunyikan maklumat ini kepada para penduduk dan peniaga-peniaga yang .....

**Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Yang Berhormat .....

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** ...terlibat di sepanjang Jalan Klang Lama.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** ....Setiasaha Parlimen bangun.

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** Boleh saya terus, habiskan perenggan ini dahulu. Penduduk di sepanjang Jalan Klang Lama hanya mengetahui perkara ini apabila mereka melihat pegawai Jabatan Pengukuran datang mengukur tanah mereka. Mereka juga mendapat khabar angin bahawa projek perluasan Jalan Klang

Lama telah ditawarkan kepada Nam Fat Engineering dan dengan cara *defer payment*.

Saya ingin bertanya kerajaan sebab Kementerian Kerja Raya menyembunyikan .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat boleh gulung ya. Yang Berhormat bagi Seputeh boleh gulung.

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** Okay, saya gulung. Kenapakah Kementerian Kerja Raya menyembunyikan peluasan jalan raya tersebut? Bilakah projek peluasan Jalan Klang Lama akan dijalankan? Adakah projek ini akan ditawarkan kepada Nam Fat Engineering dan kenapakah kerajaan memilih syarikat tersebut dan adakah projek ini akan dijalankan secara *defer payment*? Apakah kebaikan yang akan diberi kepada syarikat tersebut atas persetujuan *defer payment*nya dan selain itu memandangkan peluasan Jalan Klang Lama akan melibatkan kos pampasan yang tinggi, apakah Nam Fat Engineering mampu membayar kos pampasan yang begitu tinggi ini? Adakah projek peluasan Jalan Klang Lama ini akan dibatalkan seperti projek-projek mega seperti KL Linear City. Sekian, terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Bachok, Bachok tidak mahu ucap?

**Tuan Husam bin Haji Musa:** [Bangun]

**Puan Teresa Kok Suh Sim:** [Menyampuk] Belum sedia.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Kubang Kerian.

**5.53 ptg.**

**Tuan Husam bin Haji Musa [Kubang Kerian]:** Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Bismillah, Alhamdulillah, Wassala tu wassalam ala Rasulillah.

Saya terlebih dahulu merakamkan dukacita kerana penyingkatan masa perbahasan Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga ini daripada lima hari 10 tahun yang lalu kepada 3 hari dan ini bertentangan dengan hasrat mewujudkan masyarakat demokratik yang ditulis dalam buku ini [Menunjukkan buku Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga]. Kalau mula-mula lagi kita sudah tidak ikut buku ini, saya yakin banyak perkara lagi akan lari daripada apa yang indah tertulis dalam buku besar ini.

Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana masa adalah singkat saya terpaksa membuat saringan terhadap apa yang saya kira penting bagi mengkaji kedua-dua Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua dan Ketiga. Sudah tentu kita mesti

bermula dengan menoleh ke belakang iaitu membuat review terhadap Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua yang telah berlangsung selama sepuluh tahun dan kita telah melihat kesan yang tragik di akhir daripada pelaksanaan rangka rancangan ini yang pada saya adalah tempoh penyediaan *time bomb* bagi ekonomi dan kewangan negara yang akan meletup pada masa akan datang.

Kita semua tahu bahawa sepuluh tahun Rangka Rancangan Malaysia Jangka Panjang Kedua berteraskan kepada beberapa perkara. Dalam kesempatan yang singkat saya hanya tumpu kepada dua falsafah yang paling penting yang telah dianut oleh negara dalam sepuluh tahun yang lalu ataupun 15 tahun yang lalu.

Yang pertama ialah falsafah penswastaan dan yang kedua ialah saudara kembar kepada penswastaan iaitu 'go mega', semua projek mestilah berskala besar dan kononnya kedua asas ini ialah untuk membolehkan swasta mendapat faedah daripada pembiayaan negara dan kemudiannya daripada sana swasta menyumbangkan kepada negara. Tetapi kita telah melihat secara ringkas boleh saya sebutkan bahawa kesannya adalah berbeza, negara telah menanggung beban daripada kegagalan penswastaan dan sepatutnya pada hari ini kerajaan mesti bermula dengan memberikan laporan terhadap prestasi penswastaan kerana ia adalah inti utama pembangunan. Lebih daripada 400 buah syarikat ataupun projek-projek negara telah diswastakan dan menelan belanja yang begitu besar dan seharusnya kita bermula dengan indeks pencapaian penswastaan sebagai asas untuk kita bergerak ke hadapan.

Saya selaku Ahli Parlimen di sini yang kerdil tidak mampu memberikan satu tinjauan yang menyeluruh terhadap pencapaian tiap-tiap satu penswastaan ini walaupun kesannya kepada ekonomi negara adalah sangat besar. Saya telah mencuba setakat yang saya mampu dan oleh kerana masa hari ini adalah terbatas, saya akan tangguhkan ulasan saya terhadap kegagalan penswastaan ini dalam kesempatan yang lain.....

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, Yang Berhormat Shah Alam.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Sekejap, saya akan habiskan.

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** Sekejap, sekejap penswastaan ...

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Ya, ya saya minta maaf kepada Dato', saya minta maaf.

Sebelum saya pergi lebih lanjut untuk mengulas beberapa kepincangan projek mega dan penswastaaan, saya ingin memberikan beberapa data iaitu mengikut semakan saya selepas kajian yang agak sulit, saya mendapati bahawa sebelum saham merudum pada hari ini kajian saya berasaskan indeks dua minggu yang lepas.

Bagi saham Time dotCOM sahaja hasil daripada penglibatan beberapa agensi sebagai under writer ataupun melalui pembelian saham, umpamanya bagi KWSP, mereka telah mengalami kerugian RM100 juta bagi Time dotCOM sahaja. Bagi Danaharta kerugian RM100 juta on paper. Bagi Lembaga Tabung Angkatan Tentera kerugiannya ialah RM15 juta dan bagi Kumpulan Wang Amanah Pencen RM360 juta dan bagi Khazanah tidak kurang daripada RM630 juta. Malang Menteri tidak ada hari ini, kalau Menteri ada insya-Allah, dia boleh sahkan apa yang telah saya sebutkan. Bagi kerugian keseluruhan pasaran saham bagi PNB ini berdasarkan indeks dua minggu yang lepas, keseluruhan kerugian PNB ialah RM11 bilion.....

**Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, .....

**Tuan Husam bin Haji Musa:** ....bagi Tabung Haji RM200 juta .....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** .....Yang Berhormat, Shah Alam .

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Tidak, tidak.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, sila duduk.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** RISDA RM200 juta, Koperasi Polis RM300 juta, Lembaga Tabung Angkatan Tentera – Setiausaha Parlimen, Kementerian Penerangan ada di sini RM320 juta. Danaharta RM100 juta, Kumpulan Wang Amanah Pencen RM1.7 bilion, ini dua minggu yang lepas. Kumpulan Wang Simpanan Pekerja RM13 bilion. Bagi Khazanah saya masih gagal mendapatkan angka yang tepat. Bagi keseluruhan agensi yang telah saya sebutkan on paper lost mereka ialah RM40 bilion dan ini adalah satu kedudukan yang serius.

Secara umumnya ada tiga masa penglibatan dan empat corak penglibatan dalam kes Time dotCOM umpamanya, penglibatan dana kita semua pada masa saham telah pun jatuh dan jangkaan umum bahawa saham Time akan jatuh menggila telah berleluasa tetapi masih lagi empat agensi ini membeli saham ini.

Pembelian diteruskan, untuk apa? Untuk masa depan, masa depan siapa? Adakah jika Kumpulan Wang Amanah Pencen dan KWSP tidak terlibat dalam pembelian saham Time dotCOM mereka tidak akan ada masa depan.

Kedua, pembelian sebelum kejatuhan. Ini boleh kita maafkan, agensi-agensi ini membeli saham sebelum daripada krisis kewangan 1997. Semua orang terperangkap dalam krisis itu secara yang tidak dapat dielakkan.

Ketiga, pembelian bagi menghalang kaunter tertentu daripada jatuh. Ini saham sudah jatuh tetapi hendak *support counter*, kumpulan dana-dana ini digunakan; dan

Keempat, pembelian bagi membolehkan syarikat tertentu di kaunter tertentu bernafas mendapat keuntungan di tengah kejatuhan ini. Rakyat yang menanggung kerugian dan kumpulan atau kaunter syarikat-syarikat tertentu mendapat nafas daripada penggunaan dana awam tadi.

Ada empat masa atau empat penglibatan, tiga daripadanya adalah satu kesalahan. Satu daripadanya, satu tindakan yang boleh kita katakan dapat kita maafkan dan ini semua adalah misteri yang hanya boleh dibongkar jika kerajaan sekarang bertukar tangan. Hari ini saya tidak ingin lagi menyarankan apa-apa suruhanjaya siasatan, saya hanya ingin berkata teruskan, selagi terdaya. Kononnya untuk nusa dan bangsa dan tidak lupa untuk insan terpilih yang bertuah.

Tuan Yang di-Pertua, kontras daripada kemewahan yang cuba dibayangkan oleh KLCC, KLIA, *F1*, Putrajaya dan lain-lain, jangan kita lupa rupa hodoh kampung setingan dan rintihan batin ibu miskin tentang makan, minum dan kehidupan anak mereka esoknya. Baik pekebun kecil getah, kelapa sawit, pekerja kilang yang akan diberhentikan kerja, nelayan yang kecil dan lain-lainnya. Jangan lupa masa depan mereka dan kedudukan mereka dan jangan lupa penagih-penagih dadah dan gengsterisme India.

Mengikut sistem maklumat dadah kebangsaan, separuh daripada penagih adalah berkelulusan SRP ke bawah, bermakna penagihan dadah bolehlah dikaitkan secara tidak langsung dengan kesusahan hidup keluarga mereka selain dari kekosongan jiwa dan kejahilan. Begitu juga bagi gengsterisme, semua manusia dilahirkan bersih, mereka tidak ingin membesar sebagai gengster tetapi kelahiran mereka sebagai gengster sebahagiannya di atas dosa kita membiarkan mereka menderita terpinggir tanpa pelajaran, tanpa latar belakang keluarga, dengan latar

belakang keluarga yang susah, dengan sendirinya membawa mereka terpinggir dan hanyut dalam putaran kemiskinan, pilihan mereka ialah gengster.

Oleh kerana masa yang singkat, saya ingin memberikan beberapa contoh secara mikro, oleh kerana ulasan secara makro telah diberi oleh Pendang dan Permatang Pauh, saya pergi kepada *specific case*, bagaimana contoh ketidakseimbangan ini.

Contoh pertama saya ialah Dewan Orkestra Petronas ataupun apa dikenali sebagai *Dewan Filharmonic*, Petronas bertempat di KLCC. Petronas sendiri telah mengelaskannya sebagai di antara dewan orkestra yang terulung di dunia. Dewannya besar, indah, moden, dilengkapi bilik eksklusif VIP, bersebelah ruang menikmati muzik bagi mereka yang diatur bertingkat-tingkat.

Kos pembinaan dewan ini sahaja ialah USD100 juta dan saya bawa gambaran indahnyanya dewan ini. *[Membelek majalah Dewan Orkestra Petronas]* Dewannya berharga USD100 juta, tidak masuk kelengkapannya. Kelengkapan semua sekali USD50 juta, bermakna lebih kurang setengah bilion ringgit hanya untuk satu Dewan Orkestra bagi pemimpin-pemimpin kita menikmati muzik yang indah, pada masa sebahagian daripada rakyat kita masih lagi, perut mereka bermain dengan muzik keroncong. Saya tidak hendak ulas satu-satu, langsirnya satu berapa semeter? Saya tidak hendak ulas kerana masa kita singkat.

Oleh kerana hendak menjayakan dewan orkestra ini, kita ada satu kumpulan *Orchestra Filharmonic*. 70% ataupun 70 orang daripada 100 orang pemuziknya adalah orang asing dan gaji mereka tiap-tiap satu orang minimum ialah USD4,000 tetapi dua orang sahaja yang empat ribu, yang lain minimum ialah USD5,000. Mereka ditempatkan di satu kondominium mewah di Jalan Ampang, yang dimiliki oleh, untuk makluman ahli-ahli semua ialah Tan Sri Halim Saad dan Petronas membayarnya. Bagi tiap-tiap satu orang ada satu bilik yang eksklusif dan bagi yang tidak ada kereta sendiri, mereka disediakan limo.

Bayangkan berapakah kos yang ditanggung oleh negara bagi satu tahun untuk menjayakan dewan ini? Hari ini saya tidak akan pergi pada *F1*, insya-Allah, di lain kesempatan saya akan bentangkan berapakah pula Petronas telah menghabiskan wang negara untuk *F1*? Kita boleh mempunyai dewan muzik ini tetapi perimbangan, takkesaksamaan, memang ada lagi rakyat yang susah, yang betul-betul miskin, yang betul-betul terlantar, kita mesti menggunakan sumber kewangan negara kita dengan bijaksana, dengan saksama. Itu sebagai satu contoh.

Oleh kerana masa singkat, saya pergi kepada NECC. Pembinaan NECC di Subang iaitu melalui Kementerian Pengangkutan, melalui Malaysia Airport Berhad, akan membina satu pusat pameran dan konvensyen baru berharga RM1.2 bilion. RM1.2 bilion ini untuk membina satu dewan, satu pusat persidangan yang mempunyai 14 dewan dan tiap-tiap satu dewan boleh memuatkan 10,000 hingga 15,000 orang. Keluasan lantainya ialah 1 juta meter persegi.

Apakah alasan untuk membina dewan ini? Seperti yang disebut dalam kenyataan akhbar Tan Sri Basir, Pengerusi Malaysia Airport Berhad, satu alasan sahaja, bukan ekonomi, bukan apa, satu sahaja *reason*, *reason* dia adalah di negara kita belum ada pusat pameran *Boeing 747* boleh mendarat depan pintu. Kita sudah ada Di MINES. MINES ialah *stand for Malaysia International....*, saya tidak jumpa. Kita sudah ada PWTC, kita sudah ada Sunway, kita telah ada pusat pameran di Langkawi, *Malaysia International Exhibition and Convention Center (MINES)*, satu pusat pameran yang besar. Kita telah ada ini semua dan kita tahu sekarang ekonomi negara adalah lembab.

Apa jadi sekiranya NECC dibina, kepada PWTC, kepada MINES, apa kesannya? Sedangkan kita telah melihat bagaimana pembinaan hartanah telah menghasilkan satu keadaan di mana kita mempunyai lebihan bangunan pejabat sebanyak 2.5 juta meter persegi dan keluasan bangunan rumah kedai, ruang niaganya tidak terjual ialah 1.5 juta meter persegi. Campur dua ini, keluasannya ialah sama besar dengan Complex Suntex di Singapura, yang mempunyai 4 menara setinggi 45 tingkat dan satu menara setinggi 18 tingkat, kita akan ada kompleks ini sejumlah 55 buah dalam negara kita.

Pada masa yang sama, dalam kenyataan akhbar pada bulan November, Pengarah Urusan Putrajaya Holding telah menyebut bahawa Putrajaya Holding dalam masa 10 tahun akan membina satu ruang niaga dan rumah kedai di Putrajaya sejumlah RM9 bilion, seluas 3 juta meter persegi. Inilah kontradiksi yang kita ada. Saya tidak ingin melupakan bahawa dalam pasaran telah disebut bahawa kontraktor yang akan memperoleh projek di NECC ialah Kamunting Group. Dua minggu yang lepas, Mokhzani telah pun memberitahu KLSE bahawa beliau mempunyai 26.93% ekuiti dalam Kamunting Group.

Jadi, persoalan saya ialah untuk siapa projek ini? Adakah untuk negara? Dalam keadaan ekonomi kita yang begini, kelembapan ekonomi, kelebihan ruang niaga, kelebihan ruang pameran, satu jumlah wang negara akan digunakan sejumlah

RM1.2 bilion dan kontraktor yang akan mendapat projek ini ialah Kamunting Group. Untuk siapakah projek ini sebenarnya? Orientasinya, paksinya dan inilah yang akan menghasilkan kegawatan dalam ekonomi negara kita. Ini hanyalah satu gambaran permulaan kepada krisis yang lebih besar.

Oleh kerana masa tidak mengizinkan, saya tidak sempat untuk memberikan ulasan kepada perkara tersebut tetapi insya -Allah, pada masa-masa yang lain saya boleh berbuat demikian.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, boleh gulung.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Kamunting Group pada masa yang sama mempunyai projek di Putrajaya dan mengikut *projection* keuntungan daripada yang telah disiapkan, dalam laporan *Malaysian Business* bahawa Kamunting Group mempunyai keuntungan projek di Putrajaya setakat ini ialah RM200 juta dan sekarang Kamunting Group akan diberikan projek Hotel Carcosa, berbentuk hotel macam Carcosa di Putrajaya dalam keadaan hotel-hotel kita telah kelebihan ruang, kelebihan bilik, masih lagi satu hotel baru akan dibina di Putrajaya ala Carcosa dan akan diberikan kepada Kamunting Group.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** ..Cukup Yang Berhormat.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Belum cukup lagi. Ada sedikit lagi. Oleh kerana masa singkat, saya akan menggulung. Adalah tidak adil sama sekali membandingkan kritik-kritik terhadap corak perbelanjaan mega yang berpaksi kepada kepentingan tertentu sekarang dengan rungutan orang kampung menempuh pembinaan tali air pada satu masa yang lalu. Sebahagian projek mega sekarang bercirikan mewah di mana pada perspektif ekonomi....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Satu minit lagi. ...adalah tidak produktif, mahal tetapi kurang faedah berbanding kos. Kedua, perletakan priority yang salah. Ketiga, perancangan tidak teliti. Saya tidak sempat berikan contoh-contoh. Keempat, kurang ketelusan. Kelima, rakyat telah menerima beban daripada penswastan. Hari ini rakyat telah dibebankan dengan pelbagai cara dan saya menyampaikan ulasan sesingkat-singkatnya walaupun banyak perkara yang saya ingin ucapkan dan oleh kerana masa adalah tidak mengizinkan, saya ucap terima kasih di atas kesempatan ini.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Kota Melaka.

**6.12 ptg.**

**Tuan Kerk Kim Hock [Kota Melaka]:** Tuan Yang di-Pertua, setahu saya tidak pernah seorang Ahli Parlimen yang duduk di barisan ini dipanggil last untuk berucap dan saya dengan berani menanya Yang Berhormat Timbalan Menteri di sana, *[Menunjuk ke arah Yang Berhormat bagi Mersing]* apakah nota yang disampaikan kepada awak? Adakah supaya mengarahkan supaya memanggil kuorum? Betul tidak? Apakah nota itu yang disampaikan oleh Timbalan Speaker?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Apa itu Yang Berhormat?

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tunjukkan nota itu. Tadi saya nampak nota disampaikan dan dia mula kira kuorum. Kalau ini ada taktik yang hendak digunakan, saya berhenti, kita boleh balik.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, apa....

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya cuma mahu bertanya sahaja. Ada? Sebab tadi mula kira kuorum, Timbalan Menteri itu. Ada? Kalau tidak ada, tidak apa, kita teruskan.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Yang Berhormat hendak cakap, cakaplah. Hendak panggil kuorum, tidak payah suruh kita boleh panggil kuorum. Yang Berhormat teruslah berucap.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya sudah tanya tadi tentang nota itu. Tunjukkan nota itu. Kalau hendak main taktik kotor, saya boleh simpan semua dan kita boleh balik, tidak apa.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Kalau hendak main kotor, Yang Berhormat....

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tidak, saya tanya sahaja, adakah?

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** ....tidak payah bagi nota.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kalau tidak ada, saya teruskan.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Tidak payah bagi nota, kita boleh main kotor tetapi kita tidak panggil kuorum. Kita beri Yang Berhormat berucap, berucaplah.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Apalah...

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Inilah pembangkang, apabila sudah bagi peluang, cakap banyak lagi.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, teruskan ucapan.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Cakaplah, masa berjalan.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya tanya apakah nota itu?

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Kita tunggu ini.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya nampak itu....

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Kita tunggu Yang Berhormat ini untuk berucap.

**Tuan Kerk Kim Hock:**....action.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Yang Berhormat berucaplah 15 minit. Kita tunggu.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Sabar, tetapi apa kandungan nota itu? Mengapa Yang Berhormat tadi kira-kira kuorum....

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat kalau...

**Tuan Kerk Kim Hock:** ....selepas nota itu disampaikan...

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat Kota Melaka, kalau...

**Tuan Kerk Kim Hock:** ...oleh Speaker.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Yang Berhormat, Yang Berhormat kalau tidak mahu berucap, saya panggil kuorum.

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** ...mereka kira pun tidak ada masalah, Yang Berhormat.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Yang Berhormat hendak berucapkah tidak?

**Tuan Kerk Kim Hock:** Ha, you hendak main kotor, tidak apa.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Tidak, Yang Berhormat hendak berucapkah tidak?

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya mahu tanya orang yang terlibat tidak berani berdiri.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Bukan, Yang Berhormat parti pembangkang ini selalu sangat buat...

**Tuan Kerk Kim Hock:** Okay, saya teruskan.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** ...anggapan buruk.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Duduk, duduk, duduk.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Cakaplah, nanti saya panggil kuorum nanti.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Bukan. Panggillah, tidak apa. Tetapi kalau berani, tunjukkan nota itu dahulu.

**Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** *[Menunjukkan nota yang dimaksudkan]*

**Tuan Kerk Kim Hock:** Ha, mengapa tadi kira kuorum?

**Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]:** Yang Berhormat, saya ingat...

**Tuan Kerk Kim Hock:** Okay saya teruskan.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin menjelaskan di Dewan ini bahawa apa yang telah dikatakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sebelum membentangkan RRJP3 adalah betul iaitu Laporan MAPEN tidak dibentangkan bersama dengan RRJP2 pada 10 tahun yang lalu. Akan tetapi penjelasan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah dengan sendirinya membuktikan sekali lagi sikap angkuh dan degil yang dipegang oleh Kerajaan Barisan Nasional.

Sepuluh tahun dahulu, kerajaan telah dikritik oleh kerana tidak mengumumkan Laporan MAPEN sebelum pembentangan RRJP2. Sepuluh tahun kemudian, bukan sahaja Laporan MAPEN 2 tidak diumumkan sebelum pembentangan RRJP3, malah tempoh perbahasan untuk Ahli-ahli Parlimen telah dikurangkan daripada lima hari ke tiga hari.

Perdana Menteri telah mengulangi kata-katanya bahawa Laporan RRJP3 boleh dibaca dalam satu jam. Ini adalah apa yang dikatakan sepuluh tahun dahulu. Jelas sekali Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah gagal untuk menghormati prinsip dan semangat dan juga proses demokrasi.

Tuan Yang di-Pertua, pada 17 Jun 1991, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah berkata kepada bekas Ketua Pembangkang, Lim Kit Siang, bahawa dia percaya Kit Siang tidak akan menyokong usul pembentangan RRJP2 walaupun Kit Siang diberi masa setahun untuk mengkaji laporan itu. Kalaupun alasan sedemikian boleh diterima, saya khuatiri, satu hari nanti RRJP akan dibentangkan tanpa notis dan diluluskan tanpa perbahasan dan pak turut dan burung tiung Barisan Nasional juga akan kata sokong.

Tuan Yang di-Pertua, dalam ucapan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada 3 April tahun ini, beliau telah berkata, "Untuk membina bangsa yang berdaya tahan, rakyat perlulah bersatu padu, matang berpolitik, bertolak-ansur, penyayang dan terus kehidupan yang berkualiti tinggi. Rakyat Malaysia hendaklah berusaha

mencapai kematangan politik dan tidak terjerumus ke dalam fahaman sempit dan....

*[Menerima nota yang diberikan oleh Yang Berhormat bagi Mersing]*

**Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** *[Bangun]*

**Tuan Kerk Kim Hock:** ....berpandangan *extreme* .

**[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)**  
*mempengerusikan Mesyuarat]*

**Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Yang Berhormat, Tuan Yang di-Pertua, saya minta nota yang diberi tadi supaya Kota Melaka bacakan apa yang ditulis.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Terima kasihlah.

**Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Minta tarik balik.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tadi mengapa tidak mahu tunjuk. Saya minta penjelasan.

**Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Saya malas layan Kota Melaka.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Ha, okaylah. Bagi membina masyarakat ...

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Terus, terus, Kota Melaka.

**Tuan Kerk Kim Hock:** ...Malaysia yang bersatu padu dan harmoni. Tadi saya cabar, tidak mahu sahut. Sekarang apabila sudah masuk, baru buat. Apa ini, tadi tidurkah? Ha, tadi tidurkah? Apa saya mahu sekarang. *[Merenyukkan nota yang maksudkan]* Tadi tidak berani menyahut cabaran.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tidak apa, tidak apa.

**Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Speaker, suruh dia baca. Baca sekarang!

**Tuan Kerk Kim Hock:** Buang sini. Tadi saya cabar tetapi tidak berani, sekarang....

**Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Peraturan 36(4), dia mempunyai sangkaan buruk.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Apa sangkaan buruk?

**Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** Yang saya ingin menyebut....

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya tanya, jelaskan. Jangan hendak....

**Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** ....dan mengira kuota....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tidak apa, tidak apa.

**Dr. Abdul Latiff bin Ahmad:** ....kuorum.

**Tuan Kerk Kim Hock:** ....buangkan masa saya.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Terus, terus, Yang Berhormat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** You bagi, saya tidak mahu baca, tidak boleh. Ini hak saya.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Peraturan Mesyuarat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kalau hendak ambil balik, ambillah.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, terus, terus, Yang Berhormat ya. Peraturan berapa itu?

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Peraturan Mesyuarat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Bagi membina masyarakat yang....

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Kota Melaka.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, ya, dia hendak baca Peraturan Mesyuarat.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Duduklah, Peraturan Mesyuarat.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, Peraturan Mesyuarat.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** 36(6), Seseorang ahli tidak boleh mengeluarkan sangkaan jahat ke atas sesiapa ahli lain. Yang Berhormat bagi Kota Melaka tadi telah mengeluarkan sangkaan jahat dengan menuduh bahawa Speaker memberi arahan kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri supaya panggil kuorum dengan memberikan note. Sekarang ini kita telah bagi note itu untuk dia baca. Saya minta, kalau betul-betul gentleman, baca note dan tarik balik sangkaan jahat.

Ini tidak boleh, nanti reporter tulis seolah-olah macam Timbalan Speaker mengarahkan Timbalan Menteri untuk panggil kuorum. Secara kebetulan me mang kuorum tidak cukup. Kita tidak ada main kotor. Kalau pembangkang hendak berucap, berucap, kita tidak akan kacau. Tetapi apabila dia mula buat sangkaan jahat, seolah-olah Timbalan Speaker mengarah Timbalan Menteri panggil kuorum, ini sangkaan yang amat bahaya.

Jadi, saya minta dia tarik balik supaya benda ini tidak timbul di dalam *Hansard*. Saya minta dia tarik balik sangkaan jahat.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat, kita tidak ada sesiapa diarah untuk menyambung. Ini adalah keputusan

Menteri setelah berunding patut disambung, kita setuju disambung. Jadi, tidak ada siapa yang mengarah sebab kerana ramai hendak bercakap, kita sambung.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Itu yang saya tanya tadi. Dia tidak jelaskan. Saya sudah masuk sampai ke muka surat dua, baru dia hendak ....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Saya ingat beginilah....

**Tuan Kerk Kim Hock:** ...untuk habiskan masa saya.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** ...tak payah tarik balik, hanya saya sebagai Pengerusi menjelaskan bahawa ....

**Tuan Kerk Kim Hock:** Dia baca sendirilah kalau dia hendak baca.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Kota Melaka, saya hendak jelaskan di sini bahawa kita menyambung perbincangan pada malam ini, kita tidak diarah oleh sesiapa tetapi setelah berbincang dengan mengikut Peraturan, kita sambung. Kemudian, Speaker tidak ada sesiapa mendesak supaya menjemput mana-mana pihak kerajaan mengatakan suruh panggil kerana tidak cukup kuorum. Jadi ini, pihak Kerusi menafikanlah benda itu tidak berlaku. Jadi, kita kira teruskanlah.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Boleh Dato'...

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya percaya apa yang Yang Berhormat Speaker...

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Tuan Yang di-Pertua, saya minta supaya dia tarik balik sangkaan jahat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tarik balik apa?

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Sangkaan jahat...

**Tuan Kerk Kim Hock:** Baiklah, saya puas hati.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** ...dia telah memberi satu sangkaan jahat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tadi Speaker telah buat penjelasan, sekarang baru saya sudah masuk, dia gunakan taktik baru hendak habiskan masa saya.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Yang Berhormat, ini....

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kalau tidak buat, saya kata, baik.....

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** ...pembangkang, dia selalu buat kecoh.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Dua-dua orang pun tidak buat penjelasan.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Sekarang ini pembangkang...

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kita pun tidak tahu.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** .....selalu mempunyai pemikiran yang negatif kepada kerajaan. Ini urusan peribadi antara Timbalan Speaker dengan Timbalan Menteri. Yang Berhormat menganggap perkara ini satu arahan.

**Tuan Kerk Kim Hock:** *[Menyampuk]*

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Saya minta tarik balik, ini sangkaan jahat. Sangkaan jahat!

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Saya beginilah....

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kalau penjelasan itu betul, saya terima.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Kemudian, Yang Berhormat dengan cara yang kurang ajar, Yang Berhormat pergi potong-potong kertas itu pasal apa? Ini kurang ajar.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukup, cukup.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya tidak mahu baca nota ini.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Ini kurang ajar. Tadi Yang Berhormat minta. Apabila sudah bagi, Yang Berhormat tidak mahu baca. Ini kurang ajar namanya.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Bagi balik, bagi balik. Ambil balik.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Tadi Yang Berhormat minta itu pasal apa?

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya teruskan. Nanti, nanti, saya memang...

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukup, cukup Yang Berhormat.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Ini kurang ajar betul. *[Mengetuk meja]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, jangan buat begitu, Yang Berhormat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** *[Menyampuk]*

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Ya, betul. Yang Berhormat tadi minta, sudah bagi tetapi Yang Berhormat tidak baca pun.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya marah oleh kerana tadi saya panggil orang buat penjelasan, dua-dua orang yang terlibat, semua diam sahaja.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Sebab kita tengok perangai Yang Berhormat...

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kita tidak marah. Kalau ada maruah, kita berdiri ...

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Janganlah buat sangkaan jahat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Mungkin ini salinan yang lain, mana saya tahu.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Yang Berhormat baca.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tetapi jangan kacau saya. Bagi saya habiskan.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Bacalah surat itu. Jangan main tuduh-tuduh sahaja dalam Dewan.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Baca sendirilah, mengapa saya hendak baca?

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukup, cukup, begini Yang Berhormat, sila duduk Yang Berhormat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya tidak tahu. Saya mahu teruskan, itu sahaja, kalau tidak betul....

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Tengok nota itu, tarik balik, jangan sangkaan jahat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** From the minutes, tidak apa.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Tarik balik, tarik baliklah.

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Pembangkang apa kerajaan buat semua sangkaan jahat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Kalau itu tidak betul, saya tarik balik. Saya kata..

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** You bacalah apa dia tulis.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Apa ini tulis apa?

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** You baca apa dia tulis, yang you kata ... fasal apa?

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Duduk, duduk.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Bagi membina masyarakat Malaysia...

**Dato' Haji Noh bin Haji Omar:** Ini semua fikiran jahat dengan kerajaan..

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat bagi Kota Melaka beginilah, saya sudah memberi penjelasan tadi bahawa Speaker tidak mengarahkan mana-mana pihak kerajaan supaya memanggil kuorum. Jadi Yang Berhormat setuju tidak dengan..

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya setuju apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Speaker.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Jadi maknanya itu lebih baiklah. Maknanya kita menjelaskan bahawa pihak Pengerusi

menjelaskan demikian rupa dan pihak Yang Berhormat bagi Kota Melaka pun bersetuju. Memang kita tidak berbincang.. ...

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya percaya kepada dia.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** ....dengan pihak kerajaan supaya membangkitkan kuorum, memang kita melakukan perkara itu. Jadi, Yang Berhormat bagi Kota Melaka bersetuju demikian, kita tidak ada mengarahkan siapa-siapa.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Apa yang dikatakan oleh Tuan Speaker saya setuju.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, teruskan Yang Berhormat.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Saya minta Yang Berhormat itu lain kali janganlah peronyok kertas itu. Sebagai Ahli Parlimen tidak elok buat macam itu, saya nasihat sahaja. Minta jangan buat macam itu.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya sudah kata jangan main taktik dengan saya, kalau..

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Kalau tidak hendak baca peronyok kertas....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Cukup, cukup.

**Tuan Kerk Kim Hock:** .....hendak buat penerangan buat terus sahaja, jangan sampai kita orang sudah masuk sampai sini saya katakan.....

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** .... yalah, janganlah peronyok kertas itu buat apa.

**Tuan Kerk Kim Hock:** .....untuk menghabiskan masa saya.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, cukup, cukup ya.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Membina masyarakat Malaysia yang bersepatu padu kita perlu.....

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Yang Berhormat bagi Seputeh baca.

**Tuan Kerk Kim Hock:** ..... bertolak ansur dan menerima pelbagai tradisi masyarakat yang wujud dalam masyarakat majmuk. Saya memang setuju dan menyokong kata-kata ini. Oleh kerana ini adalah sejajar dengan prinsip dan ucapan saya yang telah saya buat pada 28 Mac tahun ini di Dewan yang mulia ini.

Saya telah berkata bahawa dua faktor hendaklah sentiasa wujud dalam Malaysia iaitu keamanan dan semangat muhibah dan semua parti politik hendaklah dan bolehlah bermusuh tanpa menjejaskan kedua-dua faktor ini. Saya juga menegaskan adalah tugas dan tanggungjawab semua rakyat untuk bersama-sama menentang dua ancaman iaitu ekstremis perkauman dan pelampau agama yang merupakan musuh bukan sahaja kepada masyarakat majmuk kita tetapi juga kepada sistem demokrasi kita.

Saya ingin juga mengambil kesempatan ini untuk mengulangi dan menegaskan pendapat DAP, iaitu untuk memastikan parti politik bermusuh tanpa menjejaskan keamanan dan semangat muhibah. Semua pemimpin parti hendaklah menunjukkan komitmen terhadap dua perkara yang asas dan penting iaitu:

- (i) menghormati dan sedia melaksanakan prinsip dan semangat demokrasi yang tulen;
- (ii) menerima hakikat negara kita adalah sebuah negara majmuk dan sentiasa memahami, menganggap dan menangani masalah rakyat dari sudut dan perspektif orang Malaysia tanpa mengira kaum, budaya dan agama.

Dalam hubungan ini, Tuan Yang di-Pertua, saya merasa kecewa dengan kata-kata Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang menyifatkan pihak pembangkang sebagai parti yang hanya tahu membantah dan tidak pernah melahirkan idea yang konstruktif yang boleh membantu pembangunan negara. Sekiranya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri pernah mengiktiraf peranan yang dimainkan oleh pembangkang, DAP begitu bangga dengan sumbangan yang kita telah buat kepada proses pembinaan negara. Kami juga telah memainkan peranan pembangkang..

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ada yang berdiri Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Arau berdiri, Yang Berhormat.

**Tuan Kerk Kim Hock:**..... yang baik dan bertanggungjawab sejak 35 tahun yang lalu.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat bagi Arau berdiri, Yang Berhormat.

**Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Kota Melaka. Saya tadi mendengar Yang Berhormat menghargai konsep demokrasi yang harus didukung

bersama. Kita tahu sekarang ini KeADILan hendak membuat reformasi jalanan, hendak menjatuhkan kerajaan melalui reformasi jalanan dan KeADILan bersekongkol dengan DAP dalam parti yang tidak ber 'register' - Barisan Alternatif, tetapi tidak register. Jadi bagaimana, apa konsep demokrasi yang dipegang, sedangkan demokrasi apabila kita telah pun menghadapi pilihan raya, apabila kerajaan telah pun dibentuk dan diberi kepercayaan oleh rakyat, seharusnya kita menyokong kerajaan yang telah diberi kepercayaan oleh rakyat.

Saya bersetuju pembangkang boleh memberikan pandangan-pandangan untuk membina negara tetapi saya rasa apa yang dilakukan oleh pembangkang yang ada di dalam negara kita pada hari ini nampaknya ada proses lain yang cuba digunakan untuk menjatuhkan kerajaan. Jadi konsep demokrasi bagaimana Yang Berhormat sebutkan tadi? Terima kasih.

**Tuan Kerk Kim Hock:** DAP telah check daripada pemimpin-pemimpin KeADILan dan mereka berka ta bahawa mereka tidak berkata sedemikian, Saudara Ezam pun berkata dia tidak berkata sedemikian. Jadi, jangan kita percaya sahaja kepada apa yang telah dilaporkan oleh *Utusan Malaysia* sahaja. Kalau mereka telah menafikan, itulah kebenaran yang kita terima. Saya dapati tidak ada sesiapa dalam negara ini telah berazam secara terbuka hendak menjatuhkan kerajaan melalui demokrasi jalanan. Jadi, ini kemungkinan laporan yang dibuat oleh *Utusan Malaysia* dan saya juga mengalami di mana *Utusan Malaysia* pernah mengeluarkan satu laporan mengenai saya yang telah menghadiri satu mesyuarat sulit KeADILan. Walaupun sebenarnya saya tidak menghadiri mesyuarat itu, oleh kerana dari pukul 3.30 petang sehingga 6.00 petang saya ada menghadiri Mesyuarat Majlis Pemimpin Barisan Alternatif tetapi .....

**Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin:** [Bangun]

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Hendak beri lagi Yang Berhormat?

**Tuan Kerk Kim Hock:** ..... *Utusan* sudah meminta maaf kepada bekas Duta Amerika, tidak berani dan sanggup meminta maaf kepada kita oleh kerana apa? Dia takut kuasa asing.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya beri jalan, sila.

**Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin:** Ya terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat bagi Kota Melaka. Ini menafikan

kenyataan. Soal sekarang kita perlu melihat bukan sahaja kenyataan, siapa sahaja boleh bercakap apa yang dia hendak cakap tetapi kita melihat apa yang berlaku, reformasi jalanan bukan sahaja dikatakan hendak dilakukan tetapi telah pun dilakukan satu ketika dahulu. Kita lihat bahawa ketenteraman terutamanya di Kuala Lumpur ini tergugat. Ini menunjukkan bahawa pemimpin-pemimpin pembangkang ini tidak menggunakan konsep demokrasi, menghormati konsep demokrasi. Malahan saya melihat sekarang ini apa yang disebutkan '*road show*', kempen yang diadakan sepanjang masa, doktrin pemikiran kepada mereka yang tidak mempunyai pengetahuan yang meluas umpamanya penduduk-penduduk luar bandar.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** *[Menyampuk]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tidak apa.....

**Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin:** Doktrin pemikiran ini.....

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Masalahnya Yang Berhormat.....

**Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin:** ..... tidak melihatkan konsep demokrasi tetapi seolah-olah ada satu gerakan yang kita nampak macam sosialis pergerakannya hari ini. Terima kasih.

**Tuan Husam bin Haji Musa:** Saya pun boleh cakap.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Tidak.....

**Tuan Kerk Kim Hock:** Nanti, nanti.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Hendak menjawab yang ini dahulu, Ha!

**Tuan Kerk Kim Hock:** Ini demonstrasi jalanan biasa, ini tidak sama kalau dikaitkan dengan seolah-olah mereka mempunyai tujuan untuk menjatuhkan kerajaan melalui demonstrasi jalanan, itu tidak sama. Demonstrasi secara aman memang adalah satu cara di mana minoriti dapat mengemukakan pendapat mereka. Cuma dalam Malaysia kita tidak dapat menerima, maksud saya kerajaan.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Masa Yang Berhormat ini sudah habis.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Itulah saya teruskan, tidak apa.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Hendak beri Yang Berhormat bagi Larut/

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tidak. Apa yang lagi teruk dan memeranjatkan ialah kata-kata Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang berbunyi: *"mereka ingin melihat kekecohan dan keganasan, kecederaan bahkan pembunuhan dan sementara mereka bercakap berkenaan demokrasi, mereka tidak sanggup menunggu pilihan raya tetapi ingin merebut kuasa secara haram."*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Sila gulung Yang Berhormat ya.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Okay saya gulung. Tidak pernah, Tuan Yang di-Pertua, seorang Perdana Menteri pernah bercakap berucap di Parlimen dengan menggunakan kata-kata sedemikian. Haruslah beliau menerangkan siapakah yang dimaksudkannya sebagai orang yang ingin melihat kekecohan dan keganasan, kecederaan bahkan pembunuhan dan siapa yang ingin merebut kuasa secara haram. Saya sebenarnya ada banyak tetapi saya tidak ada masa.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, hendak habis Yang Berhormat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Cuma satu iaitu kalau saya tidak silap kata-kata adat Perpatih "wrong one must be punished, justice must decide." Jadi kalau ada bukti hadapkan mereka ke mahkamah, jangan cakap-cakap macam ini. Saya rasa ini bukan cara seorang Perdana Menteri harus bercakap di Parlimen dan kita terperanjat dengan apa yang telah dikatakan..

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Boleh minta penjelasan?

**Tuan Kerk Kim Hock:** ...penafsiran yang telah dikatakan .....

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Boleh minta penjelasan Setiausaha Agung DAP?

**Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir:** [Bangun]

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Yang Berhormat bagi Larut tunggulah. Ada dua orang berdiri, saya tahu.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Boleh minta, sedikit sahaja.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Hendak berikah? Masa kira sudah habis.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** Tidak, saya sedikit sahaja.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Hendak beri?

**Tuan Kerk Kim Hock:** Saya beri sana dahulu.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ha! ya.

**Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir:** Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Kota Melaka. Cara Yang Berhormat bercakap tadi, saya kira juga *undemocratic*. Cuba tengok cara kelakuan Yang Berhormat tadi, apabila kita minta penjelasan sedikit, *very undemocratic*, dengan izin dan keduanya, apabila Yang Amat Berhormat Perdana Menteri membangkitkan mengenai dengan cara pihak pembangkang. Padahal kita tahu keputusan Pilihanraya November 1999 telah pun kita ketahui dan seharusnya kita teruskan dengan kerja kita. Tetapi kalau kita lihat hari ini, cara pihak PAS menjalankan kegiatan mereka, bagaimana mereka pergi ke ceruk kampung atau mana sahaja meracuni pemikiran rakyat untuk membenci dan memburukkan kerajaan, apakah ini kerja kita?

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Persoalan Yang Berhormat.

**Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir:** Jadi, persoalan saya tadi....

**Tuan Husam bin Haji Musa:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Nantilah dulu.

**Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir:** Kalau Yang Berhormat Kota Melaka tidak setuju, boleh ambil tindakan terhadap Perdana Menteri, kalau itu yang dirasakan, dan saya percaya *Democratic Action Party* masih ada demokrasikah di dalam *Democratic Action Party*? Itu sahaja Tuan Yang di-Pertua.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, ya.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Tidak payah jawablah soalan sedemikian.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Itu terpulang kepada Kota Melaka, ya.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Sebelum saya sakit, saya baliklah *[Ketawa]*

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Larut berdiri, hendak beri? Masa sudah habis Yang Berhormat.

**Tuan Kerk Kim Hock:** Ya, saya ulangi apa yang saya buat tadi itu. Ini bukan demokratik atau tidak ada demokratik. Saya telah kata bahawa saya telah bagi *chance* tadi dan seorang yang terlibat telah keluar tanpa memberi penjelasan, seorang yang telah dicabar pun duduk diam-diam, bila saya sudah mula barulah beri dan saya rasa kemungkinan ini satu taktik yang hendak habiskan masa, itu sahaja.

**Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar:** *[Bangun]*

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Ya, Larut hendak apa?

**Tuan Kerk Kim Hock:** Itu sahaja, sekian terima kasih.

**Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]:** Okay, sudah habis Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan ditangguhkan sehingga hari Isnin minggu depan jam 10.00 pagi.

***Dewan ditangguhkan pada pukul 6.33 petang.***

Mac 2001

**AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT**

Yang Amat Berbahagia Tuan Yang di-Pertua, Tun Dr. Mohamed Zahir bin Haji Ismail, S.S.M., P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K. J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Dato Seri Dr. Mahathir bin Mohamad, D.K.(Brunei), D.K.(Perlis), D.K.(Johor), D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P. (Sarawak), D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.M.N., P.I.S. (Kubang Pasu)

“ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, Dato' Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, D.G.P.N., D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N., S.P.M.S. (Kepala Batas)

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik, S.P.M.P., D.G.S.M., D.P.M.P. D.P.M.S. (Labis)

“ Menteri Kerja Raya, Dato' Seri S. Samy Vellu, S.P.M.J., S.P.M.P., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput)

“ Menteri Perusahaan Utama, Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik, S.P.M.P., D.G.P.N, D.P.C.M. (Beruas)

“ Menteri Tugas-tugas Khas dan Menteri Kewangan, Tun Dato' Daim Zainuddin, D.G.S.M., S.S.M., S.P.M.S., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok)

“ Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Amar Leo Moggie anak Irok, D.A., P.N.B.S. (Kanowit)

“ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Seri Rafidah Aziz, S.P.M.P., S.P.M.T., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar)

“ Menteri Pertahanan, Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak, S.S.A.P, S.I.M.P., D.S.A.P., D.P.M.S., P.N.B.S., D.U.B.C.(T). (Pekan)

“ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Law Hieng Ding, P.N.B.S., K.M.N., P.B.S., P.B.J. (Sarikei)

“ Menteri Luar Negeri, Datuk Seri Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, S.P.M.J., S.P.D.K., D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi)

“ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin, P.I.S., B.S.I., S.M.J., P.S.M., S.P.M.J. (Pagoh)

“ Menteri Kesihatan, Datuk Chua Jui Meng, D.I.M.P., S.I.M.P, S.M.J, P.I.S (Bakri)

“ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' Dr. Siti Zaharah binti Sulaiman, D.S.A.P., D.I.M.P. (Paya Besar)

Yang Berhormat Menteri Penerangan, Tan Sri Dato' Seri Mohd. Khalil bin Yaakob, P.S.M., S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., J.S.M., S.M.P. (Kuantan)

“ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir, P.G.D.K., D.S.D.K., A.M.K. (Kulim-Bandar Baharu)

|                |                                                                                                                              |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| “              | Menteri Sumber Manusia, Datuk Dr. Fong Chan Onn, D.M.S.M. (Selandar)                                                         |
| “              | Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato' Seri Ong Ka Ting, D.P.M.P. (Pontian)                                          |
| “              | Menteri Pembangunan Usahawan, Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Chenderoh)                  |
| “              | Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato' Haji Azmi bin Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar)                         |
| “              | Menteri Belia dan Sukan, Dato' Hishammuddin bin Tun Hussein, D.S.A.P., D.P.M.J. (Tenggara)                                   |
| “              | Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tan Sri Bernard Giluk Dompok (Kinabalu)                                                  |
| “              | Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Dr. Rais bin Yatim, D.S.N.S. (Jelevu)                                              |
| “              | Menteri Pertanian, Datuk Effendi Norwawi (Kuala Rajang)                                                                      |
| “              | Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga, Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil, D.I.M.P. (Lembah Pantai)                   |
| “              | Timbalan Yang di-Pertua, Dato' Haji Muhamad bin Abdullah, D.I.M.P., S.M.P., P.J.K. (Maran)                                   |
| “              | Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Lim Si Cheng, P.I.S. (Senai)                                                                  |
| “              | Timbalan Menteri Penerangan Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus, D.S.N.S. (Jempol)                                       |
| “              | Timbalan Menteri Luar Negeri, Datuk Dr. Leo Michael Toyad, P.G.D.K., J.B.S. (Mukah)                                          |
| “              | Timbalan Menteri Kesihatan, Datuk Seri Drs. Suleiman bin Mohamed D.P.M.S., S.S.S.A(Titiwangsa)                               |
| “              | Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk Peter Chin Fah Kui, P.G.B.K. (Miri)                                  |
| “              | Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Kerk Choo Ting, D.P.M.P. (Taiping)                             |
| “              | Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Chan Kong Choy, D.S.A.P., D.P.M.S. (Selayang)                                               |
| Yang Berhormat | Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato' S. Subramaniam, D.P.M.J., D.S.N.S., S.M.J. (Segamat) |
| “              | Timbalan Menteri Pertahanan, Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K. (Semporna)                                          |
| “              | Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri Datuk Douglas Uggah Embas, P.G.B..K., P.B.S., A.B.S., A.M.N. (Betong)            |
| “              | Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh, D.S.S.A., S.M.S., S.S.A., K.M.N. (Kuala Langa †)     |
| “              | Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato' Chor Chee Heung, D.S.D.K., A.M.N., J.P. (Alor Setar)                                    |

- “ Timbalan Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Tan Chai Ho, P.J.N., K.M.N., A.M.N. (Bandar Tun Razak)
- “ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato' G. Palanivel, D.S.S.A., S.S.A., P.J.K. (Hulu Selangor)
- “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Datuk Ong Tee Keat, P.J.N., S.M.S. (Ampang Jaya)
- “ Timbalan Menteri Pengangkutan, Tan Sri Dato' Seri DiRaja Ramli bin Ngah Talib, P.C.M., S.P.C.M., A.M.N., J.P. (Pasir Salak)
- “ Timbalan Menteri Pertanian, Dato' Seri Mohd. Shariff bin Haji Omar, D.G.P.N., D.M.P.N., P.P.T. (Tasek Gelugor)
- “ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Zainal bin Dahalan, P.J.K., K.M.N., J.S.M., D.P.M.S. (Sabak Bernam)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato' Zainal Abidin bin Zin, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai)
- “ Mulia Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar, S.P.T.J., D.S.A.S. (Jerantut)
- “ Timbalan Menteri Kerja Raya, Tuan Mohamed Khaled bin Haji Nordin P.I.S. (Johor Bahru)
- “ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, Datuk Anifah Aman (Beaufort)
- “ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Tan Kee Kwong (Segambut)
- “ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dr. Tiki anak Lafe (Mas Gading)
- “ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Dr. Ng Yen Yen (Raub)
- “ Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dr. Abdul Latiff bin Ahmad (Mersing)
- Yang Berhormat Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Hon Choon Kim, D.S.N.S. (Seremban)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, Dato' Abu Bakar bin Taib, D.S.D.K., S.D.K., B.C.K., K.M.N., P.J.K. (Langkawi)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri, Datuk Seri Abu Zahar bin Isnin, D.G.S.M., D.M.S.M., A.M.N. (Jasin)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Puan Hajah Khamsiyah binti Yeop, P.P.T., A.M.N., A.M.P., P.M.P. (Gerik)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Haji Noh bin Haji Omar, D.P.M.S., D.M.S.M., K.M.N., A.S.A., P.J.K., J.P. (Tanjong Karang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan, Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai (Petaling Jaya Selatan)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya, Datuk Yong Khoon Seng, D.S.P.N., K.M.N. (Stampin)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, Tuan Hashim bin Ismail, P.P.N., P.I.S. (Ledang)

- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Tuan Chia Kwang Chye (Bukit Bendera)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tuan Wong Kam Hoong, K.M.N. (Bayan Baru)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, Tuan S. G. Sothinathan (Telok Kemang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Robia binti Dato' Kosai (Muar)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' S. Veerasingam, P.M.P., A.M.P., A.M.N. (Tengah)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Usahawan, Datuk Rizalman bin Abdullah, P.G.D.K., J.P. (Tenom)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim, P.B.S., P.P.B., (Santubong)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan, Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir (Sungai Petani)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Datuk Fu Ah Kiow, D.I.M.P. (Mentakab)
- “ Drs. Haji Abu Bakar bin Othman (Jerlun)
- “ Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron, S.M.K. (Rantau Panjang)
- Yang Berhormat Tun Abdul Ghafar bin Baba, S.S.M. (Batu Berendam)
- “ Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang (Marang)
- “ Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman (Sungai Benut)
- “ Tan Sri Dato' Seri Dr. Abdul Hamid Pawanteh, P.S.M., S.P.M.P. (Kangar)
- “ Dato' Haji Abdul Kadir bin Annuar, S.P.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N. (Pulai)
- “ Tuan Abd. Rahman bin Yusof (Kemaman)
- “ Tan Sri Datuk Patinggi Abdul Taib Mahmud, S.P.M.J., S.P.M.T., S.S.S.A, S.S.A.P., S.S.D.K., P.S.M., S.P.M.B., D.G.S.M., P.K.C, D.P. (Kota Samarahan)
- “ Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang)
- “ Datuk Wira Abu Seman bin Haji Yusop, B.K.T., J.P., D.M.S.M., K.M.N., D.C.S.M. (Alor Gajah)
- “ Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun)
- “ Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datoh)
- “ Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar (Larut)
- “ Tuan Alexander Nanta Linggi, A.B.S. (Kapit)
- “ Tuan Alwi bin Jusoh (Pasir Puteh)

|                |                                                                                               |
|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| “              | Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad (Lipis)                                                         |
| “              | Datu Amirkahar bin Tun Datu Haji Mustapha (Marudu)                                            |
| “              | Dato' Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz, D.P.M.S., A.S.A. (Hulu Langat)                       |
| “              | Tuan Billy Abit Joo, K.M.N. (Hulu Rajang)                                                     |
| “              | Tuan Bung Moktar bin Radin, A.D.K., A.S.D.K. (Kinabatangan)                                   |
| “              | Tuan Chang See Ten, P.I.S. (Gelang Patah)                                                     |
| “              | Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak, P.J.K. (Setiu)                                             |
| “              | Puan Chew Mei Fun (Petaling Jaya Utara)                                                       |
| “              | Puan Chong Eng (Bukit Mertajam)                                                               |
| “              | Tuan Chow Kon Yeow (Tanjong)                                                                  |
| “              | Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor, D.S.D.K. (Pendang)                                            |
| “              | Tuan Fong Kui Lun (Bukit Bintang)                                                             |
| Yang Berhormat | Puan Fong Po Kuan (Batu Gajah)                                                                |
|                | Tuan Goh Kheng Huat (Nibong Tebal)                                                            |
|                | Dato Goh Siow Huat (Rasah)                                                                    |
| “              | Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali, D.I.M.P., S.M.S. (Parit Buntar)                         |
| “              | Tuan Hassan bin Mohamed (Besut)                                                               |
| “              | Tuan Henry Sum Agong, A.K. (Bukit Mas)                                                        |
| “              | Dato' Hew See Tong, D.P.M.P., J.P. (Kampar)                                                   |
| “              | Dato' Ho Cheong Sing, P.M.P., A.M.N. (Ipoh Barat)                                             |
| “              | Tuan Hoo Seong Chang (Kluang)                                                                 |
| “              | Tuan Husam bin Haji Musa (Kubang Kerian)                                                      |
| “              | Tuan Haji Ismail bin Noh (Pasir Mas)                                                          |
| “              | Tuan Jacob Dungau Sagan, J.B.S., K.M.N., P.P.B. (Baram)                                       |
| “              | Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis, D.I.M.P., (Rompin)                           |
| “              | Dr. James Dawos Mamit, P.P.B., P.P.S. (Mambong)                                               |
| “              | Tuan Jawah anak Gerang (Lubok Antu)                                                           |
| “              | Tuan Jimmy Lim Donald (Sri Aman)                                                              |
| “              | Tuan Joseph Mauh anak Ikeh (Selangau)                                                         |
| “              | Datuk Seri Panglima Joseph Pairin Kitingan, P.G.D.K., P.N.B.S., S.S.A.P., S.P.D.K. (Keningau) |
| “              | Tuan Joseph Salang anak Gandum (Julau)                                                        |
| “              | Tuan Juslie bin Ajirol, A.S.D.K. (Libaran)                                                    |
| “              | Dato' Kamarudin bin Jaffar, B.C.M, D.S.N.S. (Tumpat)                                          |
| “              | Tuan Kerk Kim Hock (Kota Melaka)                                                              |
| “              | Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar, P.S.M., S.P.M.J., J.M.N. (Subang)                              |

|                |   |                                                                                                       |
|----------------|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                | " | Tuan Kong Cho Ha (Lumut)                                                                              |
|                | " | Datuk Lau Ngan Siew, A.D.K., K.M.N., P.G.D.K. (Sandakan)                                              |
|                | " | Tuan Lee Kah Choon (Jelutong)                                                                         |
|                | " | Puan Lim Bee Kau, A.M.K., B.K.M., P.J.K. (Padang Serai)                                               |
|                | " | Tuan Lim Hock Seng (Bagan)                                                                            |
|                | " | Tuan Liow Tiong Lai, S.M.P. (Bentong)                                                                 |
|                | " | Dato' Loke Yuen Yow, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim)                                                 |
| Yang Berhormat |   | Tuan Mah Siew Keong (Teluk Intan)                                                                     |
|                | " | uan Haji Mahfuz bin Haji Omar (Pokok Sena)                                                            |
|                | " | Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin (Arau)                                                        |
|                | " | Tuan Haji Mat Basir bin Rahmat (Parit)                                                                |
|                | " | Dr. Maximus Johnnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Ban dau)                                                |
|                | " | Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz, P.N.J., S.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N., P.P.N. (Sri Gading) |
|                | " | Tuan Mohamad bin Sabu (Kuala Kedah)                                                                   |
|                | " | Tuan Mohamed Nasir bin Che Daud (Kuala Krai)                                                          |
|                | " | Tuan Mohamed Sayuti bin Said, P.P.T., P.J.K., P.P.N. (Kuala Selangor)                                 |
|                | " | Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan, P.J.N., S.M.J., K.M.N., P.I.S., A.M.N., P.P.N. (Tebrau)         |
|                | " | Tuan Mohd. Amar bin Abdullah (Pengkalan Chepa)                                                        |
|                | " | Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad (Jeli)                                                             |
|                | " | Datuk Seri Panglima Mohd. Salleh bin Tun Md. Said Keruak, P.G.D.K. (Kota Belud)                       |
|                | " | Datuk Mohd. Sarit bin Haji Yusoh (Temerloh)                                                           |
|                | " | Tuan Mohd. Yusoff bin Mohd. Nor, P.P.N., J.M.N. (Machang)                                             |
|                | " | Dato' Mohd. Zain bin Omar, D.S.P.N., K.M.N., P.J.K, P.J.M., (Balik Pulau)                             |
|                | " | Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed, D.P.T.J., J.P. (Shah Alam)                                           |
|                | " | Tuan M. Shukrimun bin Shamsudin (Kuala Nerus)                                                         |
|                | " | Tuan Muhamad bin Mustafa (Peringat)                                                                   |
|                | " | Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid (Hulu Terengganu)                                             |
|                | " | Tuan Mustafa bin Ali (Dungun)                                                                         |
|                | " | Datuk Napsiah binti Omar (Kuala Pilah)                                                                |
|                | " | Tuan Nasharudin bin Mat Isa (Yan)                                                                     |
|                | " | Tuan Ng Lip Yong (Batu)                                                                               |
|                | " | Datuk Osu bin Sukam, S.P.D.K., P.G.D.K., D.A. (Papar)                                                 |
|                | " | Datuk Peter Tinggom anak Kamarau, P.P.B., P.P.C., K.M.N., P.N.B.S., J.B.S., A.M.N., P.B.S. (Saratok)  |

|      |           |                                                                                                                     |
|------|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|      | "         | Tuan Philip Benedict Lasimbang, A.S.D.K. (Penampang)                                                                |
|      | "         | Puan P. Komala Devi, P.P.T. (Kapar)                                                                                 |
| Yang | Berhormat | Datuk Railey bin Haji Jeffrey, P.G.D.K., J.M.N. (Silam)                                                             |
|      | "         | Tuan Ramli bin Ibrahim (Kota Bharu)                                                                                 |
|      | "         | Mulia Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah, D.K., P.S.M., S.P.M.K.,<br>S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang)                   |
|      | "         | Tuan Richard Riot anak Jaem (Serian)                                                                                |
|      | "         | Tuan Robert Lau Hoi Chew, J.B.S., (Sibu)                                                                            |
|      | "         | Tuan Ronald Kiandee, A.S.D.K. (Beluran)                                                                             |
|      | "         | Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad, D.M.S.M., P.I.S. (Parit Sulong)                                                       |
|      | "         | Tuan Saupi bin Daud (Tanah Merah)                                                                                   |
|      | "         | Datin Paduka Hajah S eripah Noli binti Syed Hussin, D.S.S.A (Sepang)                                                |
|      | "         | Dato' Shahnnon bin Ahmad, D.S.D.K., K.M.N. (Sik)                                                                    |
|      | "         | Tuan Shaziman bin Abu Mansor, A.N.S. (Tampin)                                                                       |
|      | "         | Tuan Shim Paw Fatt, J.P. (Tawau)                                                                                    |
|      | "         | Tuan Haji Siam bin Haji Kasrin, K.M.N., P.I.S. (Batu Pahat)                                                         |
|      | "         | Datuk Song Swee Guan, P.G.B.S. (Bandar Kuching)                                                                     |
|      | "         | Dato' Suhaili bin Abdul Rahman, D.I.M.P., A.S.D.K. (Labuan)                                                         |
|      | "         | Puan Sukinam Domo (Batang Sadong)                                                                                   |
|      | "         | Tan Sri Datuk Seri Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud, S.I.M.P.,<br>D.A., D.S.S.A., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya) |
|      | "         | Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi (Kuala Terengganu)                                                             |
|      | "         | Tuan Taib Azamudden bin Md. Taib, J.B.S., A.M.N. (Baling)                                                           |
|      | "         | Tuan Tan Kok Wai (Cheras)                                                                                           |
|      | "         | Dr. Tan Seng Giaw (Kepong)                                                                                          |
|      | "         | Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew, D.S.S.A (Kelang)                                                                      |
|      | "         | Puan Teresa Kok Suh Sim (Seputeh)                                                                                   |
|      | "         | Tuan Thong Fah Chong (Ipoh Timur)                                                                                   |
|      | "         | Dato' Dr. Ting Chew Peh, D.P.M.S., D.P.M.P. (Gopeng)                                                                |
|      | "         | Dato' Seri Tiong King Sing, D.S.S.A., J.P. (Bintulu)                                                                |
|      | "         | Dato' Tiong Thai King, (Lanang)                                                                                     |
|      | "         | Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail (Permatang Pauh)                                                               |
|      | "         | Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, J.B.S., P.B.S. (Batang<br>Lupar)                                           |
|      | "         | Tuan Wan Nik bin Wan Yussof (Bachok)                                                                                |
| Yang | Berhormat | Tuan Wilfred Madius Tangau, J.P., A.D.K. (Tuaran)                                                                   |
|      | "         | Dato' Yap Pian Hon, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Serdang)                                                              |

- “ Dr. Yee Moh Chai (Tanjong Aru)
- “ Datuk Yong Teck Lee, P.G.D.K., P.J.N. (Gaya)
- “ Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob, P.G.D.K., A.D.K. (Sipitang)
- “ Dato' Seri Hajah Zaleha binti Ismail, D.P.M.S., S.M.S, K.M.N (Gombak)
- “ Tuan Zawawi bin Haji Ahmad (Padang Terap)
- “ Dato' Zulhasnan bin Rafique, D.I.M.P., A.M.N. (Wangsa Maju)

#### **MENTERI/TIMBALAN MENTERI (SENATOR)**

- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Brig. Jen. (B) Datuk Abdul Hamid bin Haji Zainal Abidin, K.M.N., P.A.T., D.P.M.P., J.S.M., P.J.N.
- “ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Tan Sri Datuk Kasitah Gaddam, P.S.M., P.G.D.K., J.S.M.
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Pandikar Amin Haji Mulia
- “ Menteri Pendidikan, Tan Sri Dato' Seri Musa bin Mohamad, P.S.M., D.P.M.N., D.P.C.M.
- “ Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Abdul Aziz bin Shamsuddin, D.M.S.M., D.P.M.S.
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Adnan bin Tengku Mansor, K.M.N., D.S.D.K., D.I.M.P., D.S.A.P., P.J.N.
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk M Kayveas, P.J.N.
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, Datuk Zainudin bin Maidin, P.J.N., J.M.N., S.M.S., A.M.K.

#### **DEWAN RAKYAT**

##### **PEGAWAIPEGAWAI KANAN**

**Setiausaha Dewan Rakyat**  
Datuk Mohd. Salleh bin Haji Hassan

**Ketua Penolong Setiausaha**  
Roosme binti Hamzah

Zamani bin Haji Sulaiman  
Haji Mustakin bin Salamat  
Shahrom bin Haji Hasan

**Penolong Setiausaha**

Haji Mustafa bin Abdul Rahman  
Ruhana binti Abdullah  
Riduan bin Rahmat

**JURUBAHASA SERENTAK**

Ungku Fauzie bin Ungku A. Rahman  
Mazidah binti Mohamed  
Paizah binti Sallehu din

**BENTARA MESYUARAT**

Mejar (B) Abdul Halim bin Haji Ali  
Mejar (B) Zakaria bin Salleh  
Mejar (B) Kamaruddin bin Abdullah

**PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN DOKUMENTASI**

Azhari bin Hamzah  
**Monarita binti Mohd. Hassan**  
Hajah Shamsiah binti Mohd. Yusop  
Mohd Saleh bin Mohd. Yusop  
Mohamed bin Osman  
Hajah Norishah binti Mohd. Thani  
Shamsina binti Janor  
Ramlah binti Mohd. Yusuff  
Jamilah Intan binti Haji Bohari  
Nurziana binti Ismail  
Noor Effarizan binti Mat Satib  
Taharah binti Mohamed  
Nik Elyana binti Ahyat  
Marzila binti Muslim  
Abu Bakar bin Hasan

**PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN KOMPUTER**

Mohd Shah bin Rahman  
Sulaiman bin Sirad  
Azzahar bin Hashim

**PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN MESIN CETAK**

Kamal bin Oyub  
Haji Latif bin Ismail  
Kamaroddin bin Mohd. Yusof

**PARLIMEN KESEPULUH**

## **PENGGAL KETIGA**

### **MESYUARAT PERTAMA**

---

**Jilid III****Bil. 10****Khamis****5 April 2001**

---

## **K A N D U N G A N**

### **JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN**

(Halaman 1)

### **USUL-USUL:**

Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga (2001-2010)

(Halaman 22)

**Waktu Mesyuarat dan Urusan Dibebaskan daripada Peraturan Mesyuarat (Halaman 130)**

